GEMEENTE BRUNSSUM

JAARSTUKKEN 2024

INHOUD

Voorwoord 5

Leeswijzer 6

JAARVERSLAG 2024 7

Inleiding 8

Algemeen financiële verslaggeving 12

Terugblik op de Programma's 14

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BURGER 15

Taakveld: Bestuur (XT-01) **16**
Taakveld: Burgerzaken (XT-02) **22**

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID 24

Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11) **25**
Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12) **27**

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN 33

Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61) **34**
Taakveld: Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (XT-62) **38**
Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63) **40**
Taakveld: WSW en beschut werk (XT-64) **43**
Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65) **44**
Taakveld: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (XT-66 / XT-671A / XT-671B / XT-671D / XT-681A / XT-681B) **45**
Taakveld: Jeugdhulp en -bescherming (XT-672A / XT-672B / XT-672D / XT-673A / XT-673B / XT-673C / XT-674B / XT-674C / XT-682A / XT-682B) **48**

PROGRAMMA 4 VOLKSGEZONDHEID 51

Taakveld: Volksgezondheid (XT-71) **51**

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN EDUCATIE 55

Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41) **56**
Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42) **57**
Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43) **59**

PROGRAMMA 6 WIJKGERICHT WERKEN, INTEGRATIE, PARTICIPATIE 63

PROGRAMMA 7 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT 64

Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21) **64**
Taakveld: Parkeren (XT-22) **67**

PROGRAMMA 8 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE 68

Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51) **70**
Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52) **72**
Taakveld: Cultuurpresentatie, participatie en productie (XT-53) **75**
Taakveld: Musea (XT-54) **79**
Taakveld: Cultureel erfgoed (XT-55) **79**
Taakveld: Media (XT-56) **80**
Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57) **82**

PROGRAMMA 9 MILIEU EN DUURZAAMHEID 87

Taakveld: Riolering (XT-72) **88**
Taakveld: Afval (XT-73) **90**
Taakveld: Mileubeheer (XT-74) **92**
Taakveld: Begraafplaats (XT-75) **100**

PROGRAMMA 10 ECONOMIE EN TOERISME 101

Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31) **101**
Taakveld: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32) **104**
Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33) **107**
Taakveld: Economische promotie (XT-34) **109**

PROGRAMMA 11 VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING 113

Taakveld: Ruimte en leefomgeving (XT-81) **114**
Taakveld: Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (XT-82) **116**
Taakveld: Wonen en bouwen (XT-83) **120**

PROGRAMMA 12 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 130

Taakveld: Mutaties reserves (XT-010) **130**
Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03) **132**
Taakveld: Overhead (XT-04) **134**
Taakveld: Treasury (XT-05) **140**
Taakveld: OZB woningen (XT-061) **141**
Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062) **142**
Taakveld: Belastingen overig (XT-064) **143**
Taakveld: uitkering gemeentefonds (XT-07) **145**
Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08) **146**

Paragraaf 1 Lokale Heffingen 148

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 156

paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 162

Paragraaf 4 Financiering 170

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 174

Paragraaf 6 Verbonden Partijen 181

Paragraaf 7 Grondbeleid 218

Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf 225

JAARREKENING 2024 226

1. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 227

2. Overzicht incidentele baten en lasten 232

3. Structurele onttrekkingen en stortingen in reserves 238

4. Balans en toelichting 239

5. Gebeurtenissen na balansdatum 268

6. Wet Normering Topinkomens (WNT) verantwoording 2024 269

7. Sisa-bijlage 2024 271

Bijlage 1 Overzicht restantkredieten 288

Bijlage 2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 289

Financiële afwijkingen per taakveld **289**
Financiële afwijkingen per programma **292**

Bijlage 3 Subsidieregister 293

Bijlage 4 Overzicht wettelijke indicatoren Kerngegevens 295

Bijlage 5 Kerngegevens per 1 januari 298

Bijlage 6 Overzicht Crisis- en Herstelfonds 299

Bijlage 7 Rechtmatigheidsverantwoording 300
Bijlage 8 Overzicht gebruikte afkortingen 302

VOORWOORD

Geachte raadsleden,

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2024 aan. Hierin leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid dat is vastgelegd in de programmabegroting 2024 en is bijgesteld bij de 1e en 2e bestuursrapportage 2024.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

De jaarrekening is gecontroleerd door de accountant.

In het jaarverslag is de programmaverantwoording (12 programma's) opgenomen. Over elk voorgenomen resultaat uit de begroting wordt in de programmaverantwoording verantwoording afgelegd.

In de jaarstukken kijken we vooral terug. Het (financieel) resultaat heeft echter ook betekenis voor de toekomst.

Brunssum, 20 mei 2025.

Burgemeester en wethouders van Brunssum

LEESWIJZER

De jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening alsmede een aantal bijlagen. Het Jaarverslag is ingedeeld in een aantal onderdelen.

Inleiding
Hierin leest u de algemene inleiding.

Algemene financiële verslaglegging
U treft hier de financiële verslaglegging op hoofdlijnen aan en het algemene beeld over de vermogenspositie c.q. de Reserves en Voorzieningen.

Duiding van positieve/negatieve getallen
Wat betreft de duiding van de + en de – in de jaarstukken, er wordt geredeneerd vanuit kosten. Daarom is een – een voordeel voor de gemeente en een + een nadeel.

Terugblik op de programma's
Dit hoofdstuk bevat de programmaverantwoording. Deze is als volgt opgebouwd:
- Per programma een algemene inhoudelijke terugblik en verantwoording over het uitgevoerd beleid;
- Binnen een programma per taakveld een terugblik en verantwoording voor elk resultaat dat we wilden gaan realiseren in 2024;
- Een verklaring van de belangrijkste financiële afwijkingen per taakveld (afwijkingenrapportage);

In de optellingen kunnen afrondingsverschillen voorkomen vanwege verslaglegging in duizendtallen.

Paragrafen
De in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven verplichte paragrafen zijn hierin opgenomen. De analyse en verantwoording van de salarissen gebeurt op concernniveau in de paragraaf Bedrijfsvoering en niet in de terugblik op de programma's.

Jaarrekening 2024
In het onderdeel Jaarrekening treft u de volgens het BBV verplichte onderdelen aan, die ook aan goedkeuring van de accountant onderhevig zijn. Meer specifiek gaat het om de Balans, het overzicht van Baten en Lasten en de Single information, Single audit (SiSa)-bijlage.

Bijlagen
In de bijlagen treft u nog een aantal overzichten aan waaronder het Subsidieregister 2023, Kerngegevens van Brunssum en een afkortingenlijst.

JAARVERSLAG 2024

INLEIDING

In deze Jaarstukken maken we de balans op over 2024.

Tegelijkertijd is het ook een terugblik op de eerste helft van de bestuursperiode 2022-2026. Een moment om te inventariseren in hoeverre onze ambities op de rails zijn gezet en op stoom zijn gebracht.

Dit bestuur trad aan met een overkoepelende ambitie: 'Samen voor Brunssum'. Die ambitie is het logische gevolg van de veranderende rol van de overheid in onze samenleving. Vroeger was die rol relatief simpel en afgebakend. We voerden wetten en regelingen uit en leverden diensten en producten. Die rol is in de loop der jaren veel complexer geworden. We zijn er niet alleen voor de individuele inwoner (burger, klant, kiezer…), nee, we zijn er voor de hele samenleving die we nadrukkelijk in samenhang moeten zien. Dat betekent dat we eerder rekening houden met de behoeften en ideeën vanuit die samenleving en dat dus participatie een leidend motief is binnen onze handelen. We zijn daarmee gegroeid van een rechtmatige, presterende overheid naar een participerende, responsieve gemeentelijke organisatie die mee kan bewegen met maatschappelijke veranderingen, en vanuit de verschillende opgaven steeds opnieuw kijkt naar wat nodig is voor de beste manier van (samen)werken voor het bereiken van maatschappelijke effecten die bijdragen aan een veerkrachtige, sterke, open en fijne samenleving voor iedereen.

'Samen voor Brunssum', dus, waarbij onze aandacht vooral uitgaat naar onze meest kwetsbare inwoners. Gezinnen met schulden. Ouderen die eenzaam zijn. Kinderen die opgroeien in armoede. Mensen met beperkingen die zich uitgesloten voelen. Juist over de ondersteuning van die kwetsbare mensen maken we ons in toenemende mate zorgen. De kwaliteit van leven van deze groepen inwoners staat van verschillende kanten onder druk. Door de inflatie, bijvoorbeeld, waardoor de kosten van het dagelijkse levensonderhoud snel toenemen. Of door bezuinigingen op en schaalvergroting van de vertrouwde sociale en maatschappelijke structuren waar juist onze kwetsbare inwoners vaak het meest afhankelijk van zijn.

Inflatie en bezuinigingen raken óók de slagkracht van onze eigen gemeentelijke organisatie. Onze ambities vergen visie, durf, daadkracht en, ja, uiteindelijk ook geld. Wanneer onze uitgaven sterker stijgen dan onze verwachtingen en prognoses, dan stelt dat onze ambitie danig op de proef om verantwoord te blijven investeren in moderne voorzieningen en eigentijdse oplossingen.

Tegen die achtergrond moeten we ons er scherp van bewust zijn dat het Rijk de komende jaren lokale tekorten niet, of onvoldoende, gaat aanvullen. Dat betekent dat we moeten interen op onze reserves. Het betekent ook dat de verleiding groot is om ambities te temperen en terug te keren naar onze rol van weleer, die van uitvoerder van louter wettelijke taken. Naar het type overheid van vroeger. Maar dat willen we nadrukkelijk níet. We willen er zijn voor onze inwoners. We willen onze verantwoordelijkheid nemen jegens de hele Brunssumse samenleving, jong en oud, inwoner en ondernemer. We gaan niet terug. We gaan vooruit. Ook de komende jaren.

Dat neemt niet weg dat de actuele financiële druk op onze samenleving en op onze organisatie terug te zien is in deze Jaarstukken. De tijden van miljoenenoverschotten zijn voorbij. We zullen de komende tijd scherp op de wind moeten zeilen. Niet alles kan, niet alles hoeft tegelijk. Dat vergt bestuurlijke moed. Het vereist prioritering. Dat betekent dóórgaan met ontwikkelingen waarmee we het verschil maken. En afschalen waar de maatschappelijke effecten beperkt kunnen blijven.

Waar we óók rekening mee moeten houden, is de grilligheid van het rijksbeleid. Het jaar 2026 hing al enige tijd als 'ravijnjaar' in de lucht. De recente Voorjaarsnota geeft iets meer lucht voor 2026, maar schuift het ravijnjaar feitelijk alleen maar even op – met alle bijkomende onzekerheden. Ook in de jeugdzorgfinanciering betoont het Rijk zich vooral onvoorspelbaar, met alle gevolgen voor onze eigen begroting. In 2024 zijn we bij de Jeugdzorg binnen de ramingen gebleven, maar alleen omdat we aan de voorkant al uit voorzorg hadden opgeplust. De Jeugdzorg blijft daarmee financieel veel van ons vergen, met name de duurdere vormen van Jeugdzorg. Dat geldt ook voor de Wmo, waaraan we het afgelopen jaar 450 duizend euro

onvoorzien hebben moeten uitgeven. Zo leidt de financiële druk en alle onzekerheden daaromtrent tot aanhoudende risico's, niet alleen voor onze investeringsplannen, maar ook voor onze structurele voorzieningen.

We zijn daarmee op de helft van onze bestuursperiode ook op een scharnierpunt gekomen. Terwijl al veel in de steigers staat, terwijl we duidelijk tastbare resultaten zien van ons beleid – van bouwprojecten tot armoedebeleid, van participatiebeleid tot onderwijs – blijven de uitdagingen groeien en blijft veel gevergd worden van de spankracht van onze organisatie.

Uit deze Jaarrekening blijkt gelukkig óók dat we die spankracht nog steeds hebben. Dat is het gevolg van een verantwoord financieel beleid van de afgelopen jaren, waardoor we 2024 met een positief resultaat kunnen afsluiten en daarmee onze vermogenspositie verder kunnen versterken. Dit maakt het mogelijk om ook in de komende jaren de gewenste rol in onze lokale samenleving te pakken en tot uitvoering te brengen, ondanks de tegenwind vanuit het rijk.

Daarbij profiteren we van twee unieke omstandigheden.

De eerste is dat veel al in gang is gezet en dat deze ontwikkelingen inmiddels een eigen dynamiek hebben ontwikkeld en, juist door de samenwerkingsvormen die hieraan ten grondslag liggen, een synergetische meerwaarde hebben verkregen waardoor ze relatief minder kwetsbaar zijn voor periodieke financiële tegenvallers.

De tweede is de typische veerkracht van onze Brunssumse samenleving. Hoewel we sociaal-economisch in menig opzicht een kwetsbare gemeente zijn, zijn we sociaal-cultureel juist een hele krachtige gemeenschap. We hebben onze gemeenschapszin. Onze saamhorigheid. Onze geschiedenis. De verhalen die ons verbinden. Dit alles maakt dat we een gemeenschap zijn met enorm veel, soms nog sluimerende, potentie. En het is die aanwezige potentie die maakt dat we met overtuiging willen en zullen blijven werken aan een beter Brunssum.

In deze Jaarstukken leggen we daarover verantwoording af.

Financieel

Ingevolge artikel 3 lid 3 van de financiële verordening wordt hieronder het verloop van de begrotingscijfers weergegeven.

Prog.	Omschrijving	Oorspronkelijke begroting 2024	wijziging 1 A	wijziging 1 B	wijziging 2	wijziging 3	wijziging 4	wijziging 5
UITGAVEN								
1	Bestuur en Burger	3.884.120	-		-	-	43.000	-
2	Veiligheid	3.328.443	-		-	-	-	-
3	Sociaal Domein	58.515.552	34.000		-	-	797.484	-
4	Volksgezondheid	1.401.188	-		-	-	-	-
5	Onderwijs en educatie	4.840.276	-		-	-	75.239	-
6	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.269.720	-		-	-	73.000	-
7	Wijkgericht werken, integratie en	-	-	-	-	-	-	-
8	Sport, cultuur en recreatie	7.578.615	-	120.000	-	-	226.500	-
9	Milieu en duurzaamheid	7.888.588	-		-	-	715.053	-
10	Economie en toerisme	672.770	-		-	-	340.000	108.405
11	Volkshuisvesting en Ruimtelijke o	11.628.739	-		-	-	2.290.353	2.876.482
12	Algemene Dekkingsmiddelen	19.756.677	118.000		-	50.000	150.750	-
	Totaal uitgaven	123.764.688	152.000	120.000	-	50.000	4.711.379	2.984.887
INKOMSTEN								
1	Bestuur en Burger	-543.235	-		-	-	-	-
2	Veiligheid	-18.876	-		-	-	-	-
3	Sociaal Domein	-12.479.504	-		-	-	-30.000	-
4	Volksgezondheid	-20.000	-		-	-	-	-
5	Onderwijs en educatie	-2.321.034	-		-	-	-39.144	-
6	Verkeer, vervoer en waterstaat	-145.117	-		-	-	-	-
7	Wijkgericht werken, integratie en	-	-	-	-	-	-	-
8	Sport, cultuur en recreatie	-723.274	-		-	-	-38.900	-
9	Milieu en duurzaamheid	-9.257.245	-		-	-	-615.053	-
10	Economie en toerisme	-215.804	-		-	-	-	-108.405
11	Volkshuisvesting en Ruimtelijke o	-8.501.125	-		-	-	-673.328	-2.876.482
12	Algemene Dekkingsmiddelen	-89.539.474	-152.000	-120.000	-	-50.000	-3.314.954	-
	Totaal inkomsten	-123.764.688	-152.000	-120.000	-	-50.000	-4.711.379	-2.984.887
	Saldo uitgaven / inkomsten	-	-	-	-	-	-	-

<u>Begrotingswijzigingen met datum Raadsbesluit:</u>

Oorspronkelijke begroting 2024 inclusief amendementen
Raadsbesluit 2023/76 d.d. 7 november 2023

1e begrotingswijziging 2024 A: Lokale inclusie Agenda
Raadsbesluit 2024/24 d.d. 22 april 2024

1e begrotingswijziging 2024 B: Zwembad de Bronspot
Raadsbesluit 2023/51 d.d. 14 november 2023

2e begrotingswijziging 2024, Nota Groenstructuren 2024
Raadsbesluit 2024/39 d.d. 4 juni 2024

3e begrotingswijziging 2024 Kwaliteitsverbetering Vijverpark
Raadsbesluit 2023/92 d.d. 4 juni 2024

4e begrotingswijziging 2024: 1e Berap 2024
Raadsbesluit 2024/46 d.d. 2 juli 2024

5e begrotingswijziging 2024: MPG 2024
Raadsbesluit 2024/48 d.d. 2 juli 2024

Prog.	Omschrijving	wijziging 6	wijziging 7	wijziging 8	wijziging 9	wijziging 10	wijziging 11	Bijgestelde raming
UITGAVEN								UITGAVEN
1	Bestuur en Burger	-	-	-	-	32.000	-	3.959.120
2	Veiligheid	-	-	-	-	1.219.928	-	4.548.371
3	Sociaal Domein	-	-	-	510.815	3.361.724	-	63.219.575
4	Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-	1.401.188
5	Onderwijs en educatie	-	-	-	-	-157.000	-	4.758.515
6	Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-	-	56.905	-	4.399.625
7	Wijkgericht werken, integratie en	-	-	-	-	-	-	-
8	Sport, cultuur en recreatie	-	155.000	-	-	-241.605	-	7.838.510
9	Milieu en duurzaamheid	-	-	-	-	-107.028	-	8.496.613
10	Economie en toerisme	-	-	-	-	935	-	1.122.110
11	Volkshuisvesting en Ruimtelijke o	-	-	-	-	106.487	-958.290	15.943.771
12	Algemene Dekkingsmiddelen	903.140	-	-	-	2.366.834	958.290	24.303.691
	Totaal uitgaven	903.140	155.000	-	510.815	6.639.180	-	139.991.089
INKOMSTEN								INKOMSTEN
1	Bestuur en Burger	-	-	-	-	-17.000	-	-560.235
2	Veiligheid	-	-	-	-	-2.273.159	-	-2.292.035
3	Sociaal Domein	-	-	-	271.422	-966.003	-	-13.204.085
4	Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-	-20.000
5	Onderwijs en educatie	-	-	-	-	-	-	-2.360.178
6	Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-	-	-118.000	-	-263.117
7	Wijkgericht werken, integratie en	-	-	-	-	-	-	-
8	Sport, cultuur en recreatie	-	-	-	-	11.000	-	-751.174
9	Milieu en duurzaamheid	-	-	-	-	-35.000	-	-9.907.298
10	Economie en toerisme	-	-	-	-	35.725	-	-288.484
11	Volkshuisvesting en Ruimtelijke o	-	-	-	-	-341.324	-	-12.392.259
12	Algemene Dekkingsmiddelen	-903.140	-155.000	-	-782.237	-2.935.419	-	-97.952.224
	Totaal inkomsten	-903.140	-155.000	-	-510.815	-6.639.180	-	-139.991.089
	Saldo uitgaven / inkomsten	-	-	-	-	-	-	-

6e begrotingswijziging: Jaarstukken 2023 gemeente Brunssum
Raadsbesluit 2024/51 d.d.2 juli 2024

7e begrotingswijziging 2024 Onderzoek museale functie Pompgebouw Schutterspark
Raadsbesluit 2024/42 d.d. 2 juli 2024

8e begrotingswijziging 2024 Realisatie nieuwe carnavalsloods
Raadsbesluit 2024/61 d.d. 17 september 2024

9e begrotingswijziging 2024: ISD BOL 2e Bestuursrapportage 2024
Raadsbesluit 2024/74 d.d. 10 december 2024

10e begrotingswijziging 2024: 2e Berap 2024, Raadsbesluit 2024/83
d.d. 10 december 2024

11e begrotingswijziging 2024 Verordening Startersleningen
Raadsbesluit 2024/80 d.d. 10 december 2024

ALGEMEEN FINANCIËLE VERSLAGGEVING

1. FINANCIEEL RESULTAAT EN ANALYSE

Resultaat

Het financieel resultaat over 2024 is € 482.678 positief. In 2023 was het financieel resultaat € 903.140 positief.

Resultaat analyse

Het rekeningresultaat 2024 werd in belangrijke mate beïnvloed door het voordeel op begeleide participatie door een hogere bijdrage per arbeidsjaar en een stijgend gebruik van de Regeling Vervroegde Uittreding, waarbij GR WOZL tot aan de pensioendatum een deel van de subsidie blijft ontvangen. Tevens is er een voordeel als gevolg van een daling van het aantal bijstandsuitkeringen en uitvoeringskosten ISD-BOL. Een nadelig effect heeft de bijstelling van de pensioenvoorziening voor bestuurders als gevolg van een daling van de actuele rekenrente, die gebruikt wordt om de pensioenverplichting tegen contante waarde te berekenen.

Resultaatbestemming 2024

Het resultaat 2024 voor resultaatbestemming bedraagt € 482.678 positief.

Voorgesteld wordt om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserves.

2. BELANGRIJKSTE AFWIJKINGEN TEN OPZICHTE VAN DE BIJGESTELDE BEGROTING

Omschrijving (- = voordeel, + = nadeel)	Taakveld	Bedrag x €1 miljoen
Lagere lasten inkomensregelingen (daling aantal bijstandsuitkeringen en uitvoeringskosten ISD-BOL)	XT-63	€ -0,5
Voordeel begeleide participatie (WOZL/WSP) door een hogere bijdrage per arbeidsjaar en een stijgend gebruik van de Regeling Vervroegde Uittreding waarbij GR WOZL tot aan de pensioendatum een deel van de subsidie blijft ontvangen. Verder is in 2024 nog een positief effect ad. € 230.000 verantwoord wegens de afrekening van het resultaat over 2023.	XT-64	€ -0,8
Verkeer en vervoer: lagere kapitaallasten als gevolg van nog niet volledig uitgevoerde inves-teringen en lagere energielasten met betrekking tot de openbare straatverlichting. Daarnaast zijn de legesopbrengsten hoger door toename van werkzaamheden door nutsbedrijven.	XT-21	€ -0,3
Storting pensioenvoorziening agv lagere actuele rekenrente	XT-01	€ 0,5
incidentele kleine voordelen over de jaarrekening verspreid	div	€ 0,6
Totaal		€ -0,5

3. RESERVES EN VOORZIENINGEN

Per 31-12-2024 is de vermogenspositie van de gemeente als volgt weer te geven (bedrag x € 1.000):

Omschrijving	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
Algemene Reserve		20.130
Resultaat 2024		483
Bestemmingsreserves		16.559
Reserve ter dekking van kapitaallasten		9.840
Voorzieningen	9.355	
Voorzieningen negatief onder activa		
Voorziening Dubieuze Debiteuren Algemeen	62	
Voorziening Dubieuze Debiteuren Belastingen	93	
Voorziening oninbare Verhaalsdebiteuren soza	527	
Voorziening toekomstige verliezen GREX	11.032	
Totaal	21.069	47.012

Eigen vermogen en voorzieningen bij elkaar bedragen per 31-12-2024 totaal € 68.081.000 (afgerond bedrag). Voor een meer gedetailleerd overzicht van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de balans en de toelichting daarop.

TERUGBLIK OP DE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BURGER

TERUGBLIK

We hebben in de loop van de 2024 inmiddels de helft van deze bestuursperiode bereikt. Een mooi moment om terug te blikken naar welke maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities uit het coalitieakkoord, die verder in het uitvoeringsprogramma zijn geconcretiseerd naar actiepunten inclusief tijdpad, zijn gerealiseerd, en waar we nog eventueel extra dienen te versnellen om onze ambities alsnog te realiseren. Via het opstellen van een mid-term review, die we ook met uw raad gedeeld hebben, is e.e.a. verder inzichtelijk geworden. De majeure ontwikkelingen zijn opgepakt via successievelijk project- dan wel programma aanpakken. We zitten in die opgaven, om samen met onze partners (inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties) de uitdagingen voor Brunssum invulling te geven, nu inmiddels volop in de uitvoerende fase. De samenwerking met die omgeving krijgt steeds meer concreet vorm en levert ook signalen op hoe we onze organisatie en bedrijfsvoering beter kunnen afstemmen op de behoefte van onze partners, zodat optimaal profijt wordt verkregen voor onze inwoners. Die signalen worden in samenhang met andere ontwikkelingen opgepakt middels het programma organisatieontwikkeling. Dit programma volgt de inhoudelijke aanpak.

Ook zijn er stappen gezet in het versterken van burgerparticipatie door inwoners en maatschappelijke partners actiever te betrekken via het programma "Samen voor Brunssum". We liggen op koers voor de invoering van de participatieverordening. Omdat participatie speelt op veel niveaus hebben we een aanpak opgesteld die in de organisatie breed toepasbaar is, waarbij het wel noodzaak is om te blijven ‘oefenen’.

We hebben verder de nodige vooruitgang geboekt op het terrein van het bevorderen van sociale veiligheid en integriteit binnen onze organisatie. We werken hiervoor met een kwaliteitssysteem. Ook is gewerkt aan versterking van onze rollen, taakvolwassenheid en verantwoordelijkheden, wat heeft geleid tot een geactualiseerd organisatie- en mandaatbesluit.

Taken die op een groter schaalniveau effectiever uitgevoerd kunnen worden hebben we ook 2024 in regionaal niveau opgepakt. De regionale samenwerking groeit op allerlei beleidsterreinen en functioneert steeds beter. Het perspectief van Parkstad heeft een positief beeld gekregen.

De gestelde doelen voor 2024 met betrekking tot het vernieuwen en verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening zijn niet helemaal gehaald. Wel is in de tweede helft van 2024 gestart met het vormgeven van de contouren van het nieuwe dienstverleningsconcept. De eerder uitgesproken en vastgelegde ambities worden daarin onverkort meegenomen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen is in 2022 vernieuwd met als doel de gemeenteraden meer grip op regelingen te geven. Alle gemeenschappelijke regelingen zijn daartoe tijdig in 2024 geactualiseerd.

Taakveld: Bestuur (XT-01)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 3. Actualiseren gedragscodes raad, college van B en W, en ambtelijke organisatie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Monitoring door de integriteitsfunctionaris van gedrag via het aangeschafte kwaliteitssysteem voor monitoring Framework Ethiek & Integriteit.	Het Framework Ethiek en Integriteit is in 2024 compleet ingericht. De eerste 0-meting met behulp van dit kwaliteitssysteem is onlangs uitgevoerd en de resultaten daarvan worden begin 2025 opgeleverd. Met eventuele concrete verbeteracties zullen we in 2025 aan de slag gaan.
1.2	De bestuurlijke commissie integriteit gaat samen met de Burgemeester de bewustwordings-/morele oordeelsvormingstrainingen voor bestuurders organiseren.	Door een wisseling op de griffie is deze training in 2024 niet georganiseerd voor de gemeenteraad, maar staat voor 2025 gepland. Het college en de ambtelijke organisatie heeft de training in 2024 wel gevolgd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 5. Opstellen kadernotitie ‘burgerbetrokkenheid’, op basis waarvan burgerparticipatie en de pilot ‘Brunssum - Samen aan zet’ worden verankerd in onze manier van werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	De 'kwartiermaker participatie' ontwikkelt en begint met de uitvoering van een actieprogramma 'samen voor Brunssum', waarmee we een extra impuls gaan geven aan burger- en overheidsparticipatie.	In 2024 is de kwartiermaker gestart te onderzoeken hoe we als organisatie, samen met burgers en politiek, burgerparticipatie en bewonersinitiatieven effectiever kunnen organiseren en coördineren. De kwartiermaker participatie is daartoe geïntegreerd in (de ontwikkeling van) het programma Noord-Oost waarbij de ontwikkeling van burgerparticipatie al lerend wordt verbeterd. Het in het uitvoeringsprogramma genoemde actieprogramma 'Samen voor Brunssum' heeft daarmee haar opzet en uitvoer gekregen vanuit het programma Noord-Oost. Op 1 oktober 2024 is de raad geïnformeerd omtrent het programma Noord-Oost en hoe de verschillende processen omtrent werken in wijken en werken samen met onze inwoners in relatie staan tot dat programma. In 2025 volgen nieuwe raadsinformatiesessies, om zo met de raad uiteindelijk te komen tot een breed gedragen (wettelijk verplichte) participatieverordening.
2.2	Er wordt een participatie-leidraad ontwikkeld, die breed toepasbaar is en op maat ingezet kan worden, passend bij de doelgroep en de opgave.	Eind 2024 is er een zogenaamde ‘Uitgangspuntennotitie Participatie’ opgesteld, die in de plaats is gekomen van de participatieleidraad. De notitie is op 17 december 2024 met de raad gedeeld. In de notitie staan een zevental uitgangspunten welke op basis van gesprekken, sessies (intern & extern) en onderzoeken/ bronnen naar voren zijn gekomen. Die uitgangspunten nemen we mee in het verdere proces rondom burgerparticipatie, waarbij ook de raad een nadrukkelijke rol gaat krijgen.

2.3	Verder wordt bekeken welke (extra) digitale mogelijkheden kunnen worden benut om burgerbetrokkenheid vorm te geven en burgerinitiatieven te stimuleren.	In 2024 hebben een aantal oriënterende bijeenkomsten plaatsgevonden inzake online participatieplatformen. Duidelijk is dat ICT nieuwe vormen van burgerbetrokkenheid mogelijk maakt. Met ICT kan de gemeente meer burgers bereiken. Andersom kunnen burgers op grotere schaal aan bestuurders laten weten wat zij van bepaalde zaken vinden. Daarmee kan ICT de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van burgerparticipatie ondersteunen. Er zijn echter legio mogelijkheden om ICT in te zetten in het contact tussen gemeente en inwoners. In 2025 worden deze mogelijkheden verder verkend, uitgebouwd en ingebed. Daarbij wordt afstemming gezocht met de programmamanager Noord-Oost en de wijkmanagers.
2.4	Bij lopende initiatieven, zoals het opstellen van de Omgevingsvisie, het wijkgericht werken of bij de uitvoering van taken in het kader van duurzaamheid of warmtetransitie, wordt ook in 2024 meer aandacht besteed aan burgerbetrokkenheid.	In 2024 is bij lopende initiatieven volop aandacht besteed aan burgerbetrokkenheid. De ruimte om hierbij te experimenteren met burgerbetrokkenheid heeft de diversiteit verrijkt en de ontwikkelingsmogelijkheden vergroot. De benadering daarbij is steeds uitgegaan van kansen en mogelijkheden. Verdere uitwerking, implementatie en inbedding in bestaande (beleids-)processen dient in 2025 te worden opgepakt.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Uitvoeringsprogramma: 6. Duurzaam borgen van raadswerkgroep Verbinden in de organisatie.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	De (resultaten van de) in de vorige periode ingestelde 'raadswerkgroep verbinden' gaan we de komende bestuursperiode (nog) beter borgen binnen de organisatie.	De raadswerkgroep is in 2024 wederom structureel bij elkaar gekomen. Diverse onderwerpen passeerden de revue. In 2024 is een klap gegeven op het plan raadsinformatie. Deze krijgt verdere vorm in 2025, mede wanneer een extra griffiemedewerker communicatie wordt aangenomen voor verdere uitwerking.
3.2	De raadswerkgroep koppelt periodiek terug over de voortgang en resultaten aan de raad. Voor de overige raadswerkgroepen bekijken we kritisch wat de relevantie is en of het beoogde doel is bereikt.	2024 stond vooral in het teken van raadscommunicatie. De raad heeft het communicatieplan tot zich kunnen nemen en hierover in 2024 een besluit genomen. De griffiemedewerker communicatie is in 2024 geworven en start begin 2025.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
4	Uitvoeringsprogramma: 8. Herijken besturingsfilosofie.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Formele vaststelling van de geactualiseerde besturingsfilosofie college en raad.	De besturingsfilosofie is niet vastgesteld, vanwege personele wisselingen en de keuze om het herijken van de besturingsfilosofie onderdeel te laten zijn van de bredere organisatieontwikkeling.
4.2	Monitoring van de uitvoeringspraktijk van de nieuwe besturingsfilosofie.	Monitoring van de uitvoeringspraktijk heeft niet plaatsgevonden, omdat de besturingsfilosofie nog niet is vastgesteld.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	Uitvoeringsprogramma: 9. Inbouwen reflectiemomenten ambtelijk-bestuurlijk samenspel.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Door het periodiek inplannen van reflectiemomenten gaan we het ambtelijk-bestuurlijk samenspel in de praktijk regelmatig toetsen aan hetgeen we met elkaar hebben afgesproken.	In 2024 heeft een tweede heisessie plaatsgevonden waarin de onderlinge verbinding en de samenwerking tussen college en management centraal stond. Na afloop is de heisessie geëvalueerd, om zo de opbrengsten mee te nemen naar een vervolg in 2025. Ook op andere manieren is gewerkt aan verbinding tussen college en organisatie. Dit gebeurt via de outputkalenderkalender, in portefeuillehouders-overleggen, in momenten van voorbereiding van collegedebat, tijdens de zogeheten collegemiddagen of in de reguliere samenwerking in de driehoek, waarin de burgemeester, de griffier en de gemeentesecretaris zitting nemen. Al deze momenten leiden tot verdieping aan beide kanten van de samenwerking. Indien er sprake is van complexe vraagstukken worden deze constructief besproken met de juiste betrokkenen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
6	Uitvoeringsprogramma: 10. Vervullen actieve rol/volwaardig partnerschap bij regionale samenwerking.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	We bepalen of en bij welke (majeure) regionale opgaven versterking van onze strategische inzet gewenst is.	Vanuit de Regio Deal 2.0 zijn diverse middelen verkregen voor het realiseren van onze regionale opgaven. Ook zijn de eerste verkennende stappen gezet voor een strategische samenwerking met onze Duitse buren Kreis Heinsberg.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
7	Uitvoeringsprogramma: 11. Grip houden op functioneren en uitgaven gemeenschappelijke regelingen en anticiperen op aanstaande wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	We zetten de deelname aan de regionale werkgroep ‘gemeenschappelijke regelingen’ voort.	Na de evaluatie van de regionale werkgroep (SGOVP) in 2023 zijn in 2024 enkele verbeteringen doorgevoerd. Zo is, om meer grip te krijgen op de samenwerking, de werkgroep - na een eerdere uitbreiding in 2021 naar de rest van Zuid-Limburg - weer teruggebracht naar de schaal van Parkstad. Ook is voorgesteld een coördinator voor de werkgroep aan te stellen. Hierover heeft echter nog geen formele besluitvorming plaatsgevonden.
7.2	Verdere implementatie van de wijziging van de Wgr.	De implementatie van de wijziging van de Wgr is in 2024 afgerond. Alle gemeenschappelijke regelingen (GR-en) zijn binnen de wettelijke termijn aangepast.

7.3	We blijven ernaar streven dat kostenverhogingen binnen een GR in hun eigen begroting wordt opgevangen.	De afgelopen jaren hebben de begrotingen van de GR-en geleid tot een (flinke) stijging van de gemeentelijke bijdrage. Daarom is met het “ravijnjaar” 2026 in het vooruitzicht medio 2024 een brandbrief aan alle GR-en gestuurd om mee te werken aan een structurele taakstelling van minimaal 5% in hun ontwerpbegroting 2026. Bijna alle Parkstadgemeenten en andere Zuid-Limburgse gemeenten hebben een soortgelijke brief gestuurd. Over deze taakstelling zijn in regionaal verband gesprekken met de GR-en gevoerd. Deze gesprekken worden in 2025 gecontinueerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	De raad geeft actief richting aan beleidsonderwerpen en –ontwikkelingen, dient daartoe initiatiefvoorstellen in, stelt kaders, maakt politieke keuzes en stelt prioriteiten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	Er vindt in de raad een discussie op hoofdlijnen plaats, die richtinggevend is voor de uitvoeringsfase daarna. Bij deze werkwijze krijgen maatschappelijke organisaties en burgers ook de gelegenheid in een vroegtijdig stadium te participeren.	Raads- en commissieleden hebben in werkgroepen, commissies en informatieavonden, alsook in de gemeenteraad op hoofdlijnen de discussie gevoerd en sturing gegeven. Burgers hebben in raadsvergaderingen via het recht van inspreken een bijdrage kunnen leveren.
8.2	Raadsleden nemen actief deel aan informatieavonden, raadswerkgroepen en heidagen.	In 2024 hebben verschillende raadsinformatieavonden, werkgroepen en heidagen plaatsgevonden. Deze worden over het algemeen frequent en goed bezocht.

	Doel: Wat wilden we bereiken
9	De raad houdt controle op uitvoering door het college, heeft zicht op de effecten van gemeentelijk beleid, wordt vroegtijdig betrokken en stuurt zo nodig bij op basis van actieve beleidsevaluatie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
9.1	Het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 wordt periodiek gemonitord via de Planning & Control (P&C) cyclus.	Het uitvoeringsprogramma is periodiek gemonitord via de P&C cyclus. Dit bracht inzicht in de voortgang van de actiepunten en hielp bij het waarborgen van de samenhang. Waar nodig, is tijdig bijgestuurd. Aanvullend heeft in april een midterm review van het uitvoeringsprogramma plaatsgevonden. Hieruit en uit de periodieke monitoring blijkt dat we grotendeels op koers liggen met het realiseren van de afgesproken actiepunten.
9.2	Het maatschappelijk middenveld houden wij aangesloten bij de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026.	Het maatschappelijk middenveld is en blijft betrokken bij de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026, wat de afstemming en samenwerking ten goede komt. Ter bevordering van transparantie en wederzijdse betrokkenheid heeft het college een terugblik gepubliceerd waarin de voortgang van het uitvoeringsprogramma wordt belicht. Deze publicatie biedt inzicht in de behaalde resultaten en vormt een basis voor verdere samenwerking.

9.3	We verbeteren, waar nodig, de informatievoorziening aan de raad en samenleving door onze open houding en toegankelijke informatie, mede langs de richtlijnen van de Wet open overheid.	In samenspraak met de griffie is een gedeelte van de processen tegen het licht gehouden en waar nodig geoptimaliseerd. Dit heeft in ieder geval geresulteerd in een opschoning van de beschikbaar gestelde informatie waarbij tegelijkertijd de nieuwe normenkaders van o.a. de Wet open overheid (Woo) zijn gehanteerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
10	Open, integer en vakbekwaam handelen van de gemeente / het gemeentebestuur en ambtelijke organisatie. De gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie werken in de praktijk constructief samen in het belang van de burgers van Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
10.1	Deskundigheid/professionaliteit borgen en specifieke vakkennis actualiseren binnen het college van B&W, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Dit middels het volgen van opleiding, bijscholing en gebruik maken van externe advisering/coaching.	Een aantal collegeleden heeft in 2024 gebruik gemaakt van coaching sessies en van de mogelijkheid individueel opleidingen en/of trainingen te volgen voor professionele ontwikkeling. Ook t.b.v. het ambtelijk apparaat is – naast de generieke opleidingen – prioriteit gegeven aan professionele ontwikkeling en scholing. Het beschikbare opleidingsbudget is in 2024 volledig ingezet. Daarnaast zijn er in 2024 heidagen geweest met het college en het managementteam, gericht op samenwerking en kennisversterking. Externe advisering en coaching zijn uitsluitend ingezet op punten waar binnen de organisatie een tekort aan specifieke kennis of capaciteit bestond. Al deze stappen hebben bijgedragen aan de professionalisering, maar verdere doorontwikkeling en borging blijft noodzakelijk.
10.2	Openbaarheid van overheidsinformatie is uitgangspunt. We leggen daarom alleen geheimhouding op wanneer dit echt nodig is en we zorgen ervoor dat de geheimhouding zo snel mogelijk wordt opgeheven.	In 2024 is volgens het uitgangspunt van openbaarheid gehandeld. Enkel daar waar het echt nodig was én een wettelijke grondslag voor geheimhouding aanwezig was, is geheimhouding opgelegd.
10.3	De omslag van sectoraal naar integraal werken programmatisch en projectmatig (gebiedsgericht) werken gaan we in deze bestuursperiode verankeren in de organisatie.	De ontwikkelingen om ons heen gaan steeds sneller en zijn complexer geworden. We spannen ons in, maar we zien dat we niet (altijd) datgene bereiken wat we graag willen. Dus hoe kan het anders? Onze rol als gemeente is door de jaren heen steeds meer uitgebreid. Eerst vooral bezig met rechtmatigheid c.q. rechtsgelijkheid. Vervolgens was puur de regels goed toepassen niet meer voldoende, het moest ook leiden naar een herkenbaar resultaat (presterende gemeente). Maar een gemeente heeft niet alleen een rol richting het individu maar ook richting de totale samenleving, met de vraag voor samenhang en integraliteit. Vervolgens zien we de opkomst van de participatiemaatschappij. Niet meer rechtstreeks toepassen van wet- en regelgeving, maar het voortdurend meewegen van de context. Ook dit komt bovenop de rechtmatige, presterende en samenwerkende functies van de gemeente. Hierdoor hebben we een diversiteit aan cliënten en hebben we als organisatie meerdere rollen richting inwoners, ondernemers of partners. Deze meervoudige relatie zorgt ook voor

		verschillen in houding van ons als organisatie (ondanks dat het altijd dezelfde organisatie/ “gemeente Brunssum” is). Het is niet het één of het ander, het bestaat allemaal en het gaat om de juiste balans, verwachtingsmanagement en communicatie. Inmiddels zijn de majeure ontwikkelingen uit het coalitieakkoord via projecten of programma’s daadwerkelijk opgepakt. Dat leidt tot nieuwe vragen over onderlinge samenwerking, maar ook over bijvoorbeeld bevoegdheidsverdelingen, aansturingsthema’s, etc. Binnen het opgestarte programma Organisatieontwikkeling wordt ervoor gezorgd dat deze veranderingen in samenhang worden geanalyseerd, beoordeeld en geïmplementeerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-01 - Bestuur - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
010001 - Burgemeester & Wethouders	945	1.498	554
010002 - Raad	438	448	9
010003 - Raadsvergaderingen	42	45	3
010010 - Rekenkamer en externe accountant	81	61	-21
010030 - Raadsgriffie	347	353	6
010040 - GR Parkstad	575	580	5
Totaal LASTEN	**2.428**	**2.984**	**556**
BATEN			
010001 - Burgemeester & Wethouders	-3	-4	-1
Totaal BATEN	**-3**	**-4**	**-1**
RESULTAAT	**2.425**	**2.980**	**555**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Jaarlijks dient de pensioenvoorziening voor bestuurders te worden bijgesteld op basis van de dan geldende rekenrente, sterftecijfers etc. Voornamelijk als gevolg van een daling van de actuele rekenrente van 3,16% naar 2,325%, welke gebruikt wordt om de pensioenverplichting tegen contante waarde te berekenen, is er een extra dotatie aan de voorziening gedaan van € 528.000.
Door de vaststelling van de nieuwe CAO Rijk zijn de salarissen van decentrale bestuurders met ingang van 1 juli 2024 structureel omhoog gegaan.

Taakveld: Burgerzaken (XT-02)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 7. Komen tot een integrale en burgergerichte dienstverlening.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Afronden nulmeting klanttevredenheidsonderzoek (in Parkstadverband).	De Gemeente Brunssum heeft bovengemiddeld gescoord op de klanttevredenheid binnen Parkstad. De resultaten van de nulmeting zijn naar de Raad verzonden.
1.2	Vertalen resultaten klanttevredenheidsonderzoek naar een verbeterplan.	De resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek worden als actiepunten meegenomen in het in 2025 op te stellen uitvoeringsprogramma Dienstverlening.
1.3	Activiteiten uit het verbeterplan klanttevredenheid uitvoeren.	De openingstijden van de balies in de Gemeentewinkel zijn verruimd. De wijze van melden en afhandeling van meldingen openbare ruimte is verbeterd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	De dienstverlening is klantgericht en efficiënt en sluit aan bij de vraagstelling van de burger, met inachtneming van de geldende uitvoeringsregels.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het herijkingsproces van openingstijden, wijze van het klantcontact, vergewisplicht, oplossingsgerichte attitude en deregulering-aspecten wordt voorgezet.	De openingstijden van de Gemeentewinkel zijn verruimd. De wijze van melden en afhandeling van meldingen openbare ruimte is verbeterd.
2.2	De verwachte toename vanaf 2024 van het aantal te verstrekken reisdocumenten opvangen (als gevolg van de wijziging geldigheidsduur in 2013 van 5 naar 10 jaar).	Door verruiming van de openingstijden, personeel op tijd op te leiden en in te zetten voor de enorme toename in aanvragen van reisdocumenten hebben we lange wachttijden weten te voorkomen. Dit in tegenstelling tot omliggende gemeenten.
2.3	Wettelijke taken als gevolg van de wetswijziging Basisregistratie Personen (BRP) uit 2023: "Landelijk Aanpak Adreskwaliteit" (LAA) worden verder geïntensiveerd.	Door de inzet van onze Boa's wordt adresfraude in het kader van de LAA multidisciplinair en eerder opgespoord.
2.4	Zorgdragen voor een goed gestructureerd verloop van het verkiezingsproces.	De verkiezingen voor het Europees Parlement zijn op de juiste manier volgens de laatste instructies van de Rijksoverheid en de Kiesraad verlopen.
2.5	Van alle aan de gemeente gestelde vragen wordt 80% eenduidig, direct en centraal beantwoord door het Klant Contact Centrum (KCC).	De informatiesystemen van het KCC voldoen niet aan de behoefte. Hierdoor is het gewenste percentage niet haalbaar gebleken. Begonnen is aan een opschoning/vernieuwing van de informatiesystemen en procesgang om aan de betreffende informatie te komen. We brengen hiermee de basis op orde.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-02 - Burgerzaken - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
020000 - Salarislasten Burgerzaken	1.222	1.222	0
020001 - Basis Registratie Personen	273	281	8
020002 - Burgerlijke Stand	5	11	6
020003 - Baliewerkzaamheden	1	0	-1
020004 - Klanten Contact Centrum	8	4	-4
020020 - Naturalisaties	22	17	-4
020030 - Verkiezingen		54	54
Totaal LASTEN	**1.531**	**1.589**	**58**
BATEN			
020001 - Basis Registratie Personen	-499	-537	-38
020002 - Burgerlijke Stand	-33	-39	-6
020020 - Naturalisaties	-25	-29	-4
Totaal BATEN	**-557**	**-605**	**-48**
RESULTAAT	**973**	**984**	**10**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Voor het organiseren van de Europese Verkiezingen in juni 2024 zijn er diverse kosten gemaakt. Deze kosten worden gedekt uit de egalisatiereserve verkiezingen (XT-010).
De inkomsten uit reisdocumenten en rijbewijzen waren hoger door meer aanvragen.

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

TERUGBLIK

Het is belangrijk dat iedereen in Brunssum veilig kan wonen, opgroeien, verblijven, werken en ondernemen. Daarnaast is het belangrijk dat burgers zich ook veilig voelen. Binnen het programma Veiligheid wordt gewerkt aan een breed scala aan onderwerpen. Het gaat hierbij om zowel het voorkomen (preventie) als het bestrijden (repressie) van problemen variërend van ondermijning, drugscriminaliteit, jeugdcriminaliteit en -overlast tot mensenhandel en (woning)inbraken. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Team VTH ondersteunt de uitvoering van het beleid met toezicht en handhaving.

Het jaar 2024 heeft in het teken gestaan van het verder vormgeven van een multidisciplinaire preventieve aanpak, om jeugdoverlast en –criminaliteit te verminderen. Maar ook jonge aanwas in criminaliteit voorkomen heeft veel aandacht gehad. Het aantal meldingen jeugdoverlast is mede hierdoor sterk gedaald. Met ketenpartners is zowel groepsgericht als persoonsgericht inzet gepleegd om de jeugdoverlast in Brunssum terug te dringen.

Ook in 2024 is op diverse locaties tijdelijk cameratoezicht ingesteld om verstoring van de openbare orde tegen te gaan en te handhaven.

De aanpak van ondermijning is in 2024 onverminderd voortgezet. In 2024 zijn een aantal concrete resultaten geboekt. Zo hebben integrale controledagen plaatsgevonden. Tijdens deze controledagen zijn overtredingen van diverse wetten en regels geconstateerd. Deze misstanden zijn/worden aangepakt via bestuurs- en/of strafrecht. Buiten de geplande controledagen hebben ook ad hoc bestuursrechtelijke controles plaatsgevonden. Hierbij zijn hennepkwekerijen en goederen bestemd voor de hennepteelt aangetroffen. Het regionale ACT! Interventieteam heeft hier een voorname bijdrage aan geleverd.

Op terrein van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit hebben we in 2024 op regionaal niveau samengewerkt om burgers en ondernemers bewust(er) te maken van de online gevaren en ze weerbaar(der) te maken en te beschermen tegen deze vorm van criminaliteit. Ook is er regionaal een speciaal programma gedraaid voor kinderen, waardoor ook zij een grotere bewustwording krijgen van de gevaren van cybercrime.

In 2024 is gestart met het actualiseren van het Bibob-beleid. Dit moet in 2025, in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten om een waterbedeffect te voorkomen, worden afgerond.

In 2024 werd de BuitenBeter app voor onze inwoners geïntroduceerd om zo, samen met ons, te werken aan een betere leefomgeving. Via deze app kunnen burgers eenvoudig en efficiënt een melding doen en de status van de melding is via de app voor de burgers makkelijk te volgen.

Als gemeenteraad bent u in 2024 meegenomen in de gedane inspanningen om extra politiecapaciteit te vragen. Zo heeft begin 2024 in Den Haag de behandeling plaatsgevonden van het bezwaar dat de 7 burgemeesters van de regio Parkstad in 2023 hebben ingediend tegen het Regionaal Beleidsplan Politie.

Onze gemeente heeft tenslotte een algemene zorgplicht voor onze inwoners, in het bijzonder tijdens rampen en crisissen. Onze gemeente heeft daarom een belangrijke rol in de rampenbestrijding / crisisbeheersing. In 2024 zijn we aan de slag gegaan met het actualiseren van de ramp- en crisisplannen. Medewerkers en bestuurders van de gemeente Brunssum zijn daarnaast getraind om deel te nemen aan de (regionale) crisisorganisatie. De brandweer, als onderdeel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL), is een van de partners in de keten van crisisbeheer. De doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie maakt deel uit van het ‘Samen Veilig Meerjarenbeleidsplan 2024-2027’ van de VRZL.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft daarmee in 2024 de basis gelegd voor verdere vooruitgang in de komende jaren.

Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweerzorg en het in stand houden van een adequaat niveau van crisisbeheer en voorbereiding van rampenbestrijding.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De gemeente Brunssum zorgt voor een goede voorbereiding van crisisbeheer, rekening houdend met de landelijke en regionale ontwikkelingen, door het organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen en de doorontwikkeling van de lokale crisisstructuur.	In 2024 zijn de landelijke en regionale ontwikkelingen nauwlettend gevolgd en waar nodig en/of wenselijk geïmplementeerd, zoals het onderbrengen van de medewerker Slachtofferinformatiesystematiek (SIS) bij de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz). Verder is in 2024 het project 'lokale crisisorganisatie Brunssum' opgestart om (nog) beter voorbereid te zijn bij rampen en crises.
1.2	Het project 'lokale crisisorganisatie Brunssum' wordt opgestart om beter voorbereid te zijn bij rampen en crisissen. Naast het vakbekwaamheidstraject worden verschillende thema's opgepakt om met name de lokale crisisorganisatie organisatie breed te borgen en daarmee te laten aansluiten op de regionale samenwerking.	In 2024 is er uitvoering gegeven aan de planvorming opgesteld voor de doorontwikkeling van de lokale crisisorganisatie. Er is geïnvesteerd in de kennis van medewerkers over het thema crisisbeheersing, er zijn heldere afspraken gemaakt over wie wanneer eerstverantwoordelijke is bij crises en hoe medewerkers worden ingezet tijdens incidenten, er zijn bereikbaarheidslijsten opgesteld en er is een (lokaal) draaiboek ontwikkeld. De betrokken ambtenaren en collegeleden hebben daarnaast de noodzakelijke opleidingen gevolgd.
1.3	Door het organiseren van interne bijeenkomsten zal de bewustwording over fysieke veiligheid worden vergroot.	De voorbereidingen voor het organiseren van interne bijeenkomsten ter bevordering van de bewustwording over fysieke veiligheid zijn in 2024 getroffen. De concrete uitvoering van deze bijeenkomsten is opgenomen in de planning voor 2025-2026, waarbij een aanpak wordt gehanteerd die aansluit bij de beschikbare middelen en capaciteit.
1.4	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 worden de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. Het provinciaal risicoprofiel is de harde basis voor het meerjarenbeleidsplan.	Het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 is vastgesteld. Met dit plan wordt een impuls gegeven aan de samenwerking met alle ketenpartners. Daarbij is ook gekeken naar relevante trends en ontwikkelingen binnen het werkveld. Het beeld dat hieruit is ontstaan, is in het meerjarenbeleidsplan vertaald naar concrete ambities voor de betreffende periode. Maar er heeft ook een terugblik plaatsgevonden op wat de afgelopen periode is gebeurd en welke invloed dat heeft op waar de VRZL voor staat en wil bereiken deze periode. De veiligheidsregio heeft inmiddels een kantelpunt-mechanisme ontwikkeld om soepel over te schakelen naar een aangepaste organisatiestructuur tijdens langdurige crises. Deze aanpak is gebaseerd op eerdere ervaringen met COVID-19, vluchtelingenopvang en de hoogwaterramp.

1.5	Een ambitie voor de komende jaren is de doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van nieuwe Europese regelgeving.	De doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie maakt deel uit van het *Samen Veilig Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.* Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft daarmee in 2024 de basis gelegd voor verdere vooruitgang in de komende jaren.
1.6	Kwaliteitsbehoud van de brandweerzorg zoals die tot uiting komt in het regionale dekkingsplan (effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes).	In 2024 is een start gemaakt tot het "Ingroeipad" van de brandweerzorg, gekoppeld aan nieuwbouw, grootschalig onderhoud en verduurzaming. Regionale bijeenkomsten worden georganiseerd om de raad hierover te informeren.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
110000 - Salarislst Crisisbeh. en Brandweer	48	48	0
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	2.173	2.309	136
110002 - Rampenbestrijding	80	67	-13
110003 - Opvang Oekraine	740	889	149
Totaal LASTEN	**3.041**	**3.313**	**272**
BATEN			
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	0	-15	-15
110003 - Opvang Oekraine	-1.826	-2.184	-359
Totaal BATEN	**-1.826**	**-2.200**	**-374**
RESULTAAT	**1.215**	**1.114**	**-102**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De extra uitgaven voor de brandweer bestaan voornamelijk uit de afrekening prijs- en loonindex (incl. FLO) ad. € 87.152 (conform AB besluit december 2024) en de doorwerking bijdrage CAO loonkosten uit 2023 ad. € 70.891. Daarbij is incidenteel een baat verantwoord ad. € 15.411 inzake de verkoop MCC betreffende vrijval egalisatiereserve en de voorziening groot onderhoud MCC.
In de tweede Berap 2024 hebben we op basis van realisatiecijfers van voorgaande jaren een prognose opgenomen voor de uitgaven in het kader van de opvang Oekraïne. Nu blijkt dat deze uitgaven hoger uitvallen dan aanvankelijk geprognosticeerd. Het betreft hier een specifieke uitkering. Aan de inkomstenkant ontvangen we hiervoor een tegemoetkoming in de vorm van normbedragen per beschikbaar gestelde opvangplek.
De inkomsten in het kader van de opvang Oekraïne vallen hoger uit, doordat we bij de prognose destijds zijn uitgegaan van de op dat moment beschikbare opvangplekken in Brunssum, terwijl het Barbarahoes begin 2024 ook nog opvangplekken beschikbaar stelde. Deze plekken zijn niet meegenomen in de prognose destijds. Daarnaast krijgen we de uitgekeerde verstrekkingen (uitkering leefgeld) die we aan ISD-Bol betalen ook vergoedt. Ook dat is niet meegenomen in de prognose destijds.

Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 13. Zo nodig structureel maken van inzet straatcoaches/jeugdboa's in combinatie met jongerenwerk CMWW, inclusief aandacht voor preventie en voorlichting.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Middels de structurele inzet van jeugd- en jongerenwerkers, straatcoaches, boa's en politie zetten wij in op vroegsignalering en verkrijgen wij periodiek een actueel beeld van de jeugdgroepen en overlastlocaties.	Door de aanwezigheid op straat van ketenpartners en meldingen van burgers ontstaat er een beeld van de jeugdgroepen en overlastlocaties in Brunssum. Deze informatie wordt met elkaar gedeeld in het lokale jeugdoverleg en het JPP (jeugd preventie platform) om zo te bezien welke stappen genomen moeten worden om overlast zoveel als mogelijk te beperken. Ook wordt deze informatie gedeeld in de driehoek burgemeester, politie en openbaar ministerie.
1.2	Wij leggen zoveel als mogelijk de verbinding met jongeren en jeugdgroepen en zetten met behulp van jeugd- en jongerenwerk en straatcoaches in op een zinvolle besteding van vrije tijd en het benutten van de talenten van jongeren.	Vanuit het jeugd- en jongerenwerk werden in 2024 activiteiten georganiseerd voor een zinvolle besteding van vrije tijd, zoals in de avonduren zaalvoetballen, basketballen en volleyballen. Ook in de vakanties werden activiteiten georganiseerd om in contact te blijven met de jeugd en hun talenten verder te ontwikkelen.
1.3	Meldingen van inwoners worden actief opgepakt en zij ontvangen te allen tijde een terugkoppeling van wat met hun melding gebeurt.	Voor inwoners is het van belang dat de melding laagdrempelig kan worden gedaan. Dit kan door middel van de Buiten Beter app. Vanuit team VTH worden de binnengekomen meldingen efficiënt en effectief opgepakt, zodat de inwoners tevreden zijn over de terugkoppeling.
1.4	Problematische individuen, jeugdgroepen en structurele overlastlocaties krijgen een aanpak op maat die bestaat uit een combinatie van preventie, repressie en nazorg.	Afgelopen jaar is op Parkstadniveau stevig ingestoken op de integrale jeugdaanpak Parkstad, waarbij zowel problematische individuen als overlastgroepen een gelijke aanpak krijgen op heel Parkstadniveau. Hierin wordt gewerkt met een opschalingsniveau waarbij per opschaling gekeken wordt welke ketenpartners relevant zijn.
1.5	In Parkstadverband continueren wij de samenwerking met onze ketenpartners en zetten wij in op meer eenduidigheid in ons beleid, betere informatie-uitwisseling en een effectievere aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.	Drie van de zeven Parkstadgemeenten (waaronder Brunssum) hebben in 2024 gelden ontvangen vanuit Preventie met Gezag (PMG). Door deze gelden zijn meerdere interventies en de Integrale Jeugdaanpak Parkstad (IJAP) op Parkstadniveau uitgerold, waardoor er een gedegen samenwerking is ontstaan met zowel gemeenten onderling als onze ketenpartners.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 14. Bevorderen dat boa's en politie meer zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en dat parkeeroverlast wordt aangepakt.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Er wordt een uiterste inspanning gedaan om het aantal boa's op peil te krijgen en te houden.	De gemeente Brunssum heeft momenteel vier boa's in dienst, waarvan één boa inzetbaar is en bevoegd om op te treden en de andere drie boa's vergevorderd zijn in opleiding hiertoe. Verder is eind 2024 een selectieprocedure voor een jeugdboa (0,6 fte.) gestart. Deze functionaris zal in februari 2025 in dienst komen. Daarnaast hebben we met de regio overeenstemming bereikt over het uitwisselen en regionale inzetbaarheid van de Boa's
2.2	Continuering van de lobby van burgemeesters richting Den Haag om meer politiecapaciteit in Limburg te krijgen.	De 7 gemeenten van Parkstad en Vaals hebben eind juli 2023 beroep ingediend tegen het Regionaal Beleidsplan Politie (RBP) bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Met dit beroep hebben zij de noodklok geluid over de forse afname van de politiecapaciteit die het RBP voor deze regio zou betekenen. De hoorzitting over deze kwestie vond op maandag 22 januari 2024, in Den Haag, plaats. Alle burgemeesters van genoemde gemeenten zijn gezamenlijk naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid in de hofstad vertrokken om hun pleidooi te houden. De politielobby voor Limburg heeft verder blijvend bestuurlijke aandacht. Onder andere in het Regionaal Beleidsoverleg (RBO) waarin de bestuurders van heel Limburg vertegenwoordigd zijn.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 15. Kiezen voor humaan Damoclesbeleid, met maatwerk door de burgemeester.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Voortzetting van het huidige Damoclesbeleid.	Op basis van het huidige Damoclesbeleid voert de burgemeester een zorgvuldige belangenafweging uit, waarbij per situatie maatwerk wordt toegepast. Betrokkenen hebben de mogelijkheid om via een zienswijze hun grieven tegen een voorgenomen sluiting kenbaar te maken. De burgemeester beoordeelt elke zienswijze en neemt daaropvolgend een (humaan) definitief besluit. In 2024 is burgemeester bij bezwaren tegen woningsluitingen steeds in het gelijk gesteld door de commissie voor de bezwaarschriften.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
4	Overlast zo veel mogelijk beperken en tegengaan, waardoor het prettig verblijven is in het openbaar gebied.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Overlast signaleren wij in een vroeg stadium en pakken wij samen met onze ketenpartners aan. Urgente casuïstiek krijgt direct prioriteit en wordt meteen opgepakt, al dan niet onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.	Middels het casuïstiekoverleg zorg en veiligheid is er een samenwerking ontstaan waarin partners elkaar weten te vinden (zoals CMWW, gemeente, Mondriaan, Wijk-GGD'er enz.), zowel bij urgente casuïstiek als niet direct urgente casuïstiek. Casussen worden in dit overleg geprioriteerd, opgepakt en er worden vervolgafspraken gemaakt om overlast tijdig te (h)erkennen en erger te voorkomen.
4.2	Bij woonoverlast werken wij volgens de escalatieladder van de Wet aanpak woonoverlast. In uiterste gevallen wordt een gedragsaanwijzing opgelegd.	De Wet aanpak woonoverlast geeft de burgemeester de bevoegdheid om bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast gedragsaanwijzingen op te leggen aan de overlastgever. Dit wordt een bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing o.g.v. artikel 151d Gemeentewet genoemd. De escalatieladder bestaat uit zes treden: bij elke trede 'escaleert' de situatie. Dat betekent dat de handhavingsmaatregelen om de overlast te stoppen steeds ingrijpender worden. In 2024 heeft de burgemeester één keer van deze bevoegdheid gebruik gemaakt.
4.3	In regionaal verband onderzoeken wij de effectiviteit en meerwaarde van beleidsregels woonoverlast.	Het opstellen van beleidsregels met betrekking tot de Wet aanpak woonoverlast is besproken in overleg met de SVBBL-gemeente. Vooralsnog is er geen behoefte aan specifiek beleid op dit gebied en hanteren wij de escalatieladder Wet Aanpak Woonoverlast.
4.4	Versterken van de interne samenwerking én informatie-uitwisseling. Dit vanwege het gegeven dat een overlastgevend persoon vaak ook een zorgproblematiek heeft en daarvoor in behandeling is c.q. dient gebracht te worden.	Middels het casuïstiekoverleg zorg en veiligheid is er een samenwerking ontstaan waarin partners elkaar beter weten te vinden (zoals CMWW, gemeente, Mondriaan, Wijk-GGD'er enz.), zowel bij urgente casuïstiek als niet direct urgente casuïstiek. Casussen worden in dit overleg geprioriteerd, opgepakt en er worden vervolgafspraken gemaakt om overlast tijdig te (h)erkennen en erger te voorkomen. Eind 2024 heeft de commissie Zorg en Veiligheid besloten om te onderzoeken of een crisisinterventieteam voor verwarde personen gestart kan worden. Ook is er in 2024 met alle Zuid-Limburgse gemeenten overeenstemming bereikt over de werkwijze bij geweld in afhankelijkheidsrelaties. Dit is vastgelegd in een convenant.
4.5	We werken samen met professionals en bewoners om overlast te beperken, onder meer door zichtbaar toezicht en handhaving in de wijken (boa's, wijkagenten, straatcoaches).	In 2024 is de samenwerking met straatcoaches voortgezet, waardoor zij vier avonden per week zichtbaar zijn op straat. Daarnaast is er sprake van vier wijkagenten en 4 boa's waarvan momenteel drie in opleiding. In 2025 wordt dit uitgebreid met een jeugdboa.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	Bestrijden van de ondermijnende criminaliteit en het preventief aanpakken van de verschillende verschijningsvormen van cybercrime.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	De lopende activiteiten voor bestrijding van georganiseerde criminaliteit (mensenhandel, drugscriminaliteit, witwassen, vastgoedfraude, bestuurlijk afpakken en milieucriminaliteit) worden gecontinueerd, net als de aanpak in het kader van het Bibob-beleid.	In 2024 hebben integrale controles actief bijgedragen aan de bestrijding van georganiseerde criminaliteit in al haar facetten. Het afgelopen jaar is er in nauwe samenwerking met andere gemeenten intensief gewerkt aan nieuw Bibob-beleid. Ook het vigerende Bibob-beleid is veel consequenter uitgerold. Tevens is er een meer integrale Bibob-benadering in de organisatie opgestart. Prostitutiecontroles worden voortgezet conform de bestaande werkwijze van de afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM).
5.2	Er wordt optimaal invulling gegeven aan de eisen voor bestuurlijke weerbaarheid door uitvoering te geven aan de Limburgse Basisnorm met ondersteuning van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Limburg.	Het RIEC heeft de kerntaak om gemeenten te ondersteunen bij het verbeteren van hun bestuurlijke weerbaarheid. Hiervoor zijn in 2024 bijeenkomsten georganiseerd (o.a. RIEC-dag). Tevens is er elk kwartaal overleg met het RIEC en alle Limburgse burgemeesters.
5.3	We versterken de bewustwording bij inwoners en ondernemers ten aanzien van ondermijnende criminaliteit door ze voor te lichten en preventietips te geven.	In 2023 is een start gemaakt met het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) Haefland/ Rode Beek. Deze samenwerking is in 2024 voortgezet. In Midden- en Zuid-Limburg is daarnaast de campagne ‘Horen Zien Melden’ verder uitgerold. Dit is een campagne om het aantal M (voorheen Meld Misdaad Anoniem) meldingen te verhogen. Verder is er in 2024 een campagne via sociale media gedeeld in het kader van de Week tegen Mensenhandel: ‘Onze ogen op mensenhandel’. Daarnaast is er ook in Brunssum een speciale krant huis aan huis bezorgd in de strijd tegen drugscriminaliteit en ondermijning en hebben inwoners van Brunssum kunnen deelnemen aan het spel eenheid 75. Doel van dit spel was bij te dragen aan de bewustwording van inwoners met betrekking tot ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid van inwoners te verhogen.
5.4	Door middel van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) geeft de gemeente preventief uitvoering aan het verkleinen van de kans op inbraak en wordt bijgedragen aan de sociale veiligheid in en rond woningen, wooncomplexen en in buurten en wijken.	Na een aantal inbraken zijn bewoners in de betreffende omgeving per brief geïnformeerd over mogelijke preventiemaatregelen. In deze brieven worden het Politiekeurmerk Veilig Wonen en diverse preventietips onder de aandacht gebracht om de kans op inbraak te verkleinen.
5.5	Om het ondernemingsklimaat te versterken op het gebied van veiligheid werken we met Parkstad-gemeenten samen in het project 'Veilig Ondernemen Parkstad'.	In Midden- en Zuid-Limburg is de campagne ‘Horen Zien Melden’ verder vormgegeven. Door deze campagne worden ondernemers (en burgers) bewuster gemaakt van de gevolgen van ondermijning. Het doel van deze campagne is zoveel mogelijk burgers aansporen om actiever te melden bij politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem. De campagne is het resultaat van een regionale samenwerking tussen Platform Veilig Ondernemen Limburg, de Provincie Limburg, RIEC Limburg, de politie, Regiodeal Parkstad en gemeenten in Zuid- en Midden-Limburg.

5.6	Uitvoering geven aan het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op de bedrijventerreinen Haefland - Rode Beek - Houserveld.	De samenwerking van het KVO op de bedrijventerreinen Haefland-Rode Beek is in 2024 verder voortgezet. Een belangrijk onderdeel van het project is de herindeling van Haefland (waarschijnlijk in 2025).
5.7	We geven uitvoering aan het regionaal vastgestelde beleidsplan mensenhandel en onderzoeken de mogelijkheden voor het opstellen van prostitutiebeleid gezien het uitstellen van landelijke wet- en regelgeving.	Prostitutiecontroles werden in 2024 voortgezet conform de bestaande werkwijze van de afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). Het opstellen van prostitutiebeleid is in 2024 onderzocht en wordt in 2025 vormgegeven.
5.8	We werken samen met het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) om georganiseerde criminaliteit in Brunssum aan te pakken. Het RIEC adviseert en ondersteunt de gemeente bij de bestuurlijke aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	Het RIEC adviseert en ondersteunt de gemeente bij de bestuurlijke aanpak van ondermijning. Periodiek wordt een Informerend RIEC-overleg georganiseerd om kennis en inzichten te delen en de samenwerking te versterken.
5.9	We voeren structureel (georganiseerde) integrale controles uit, al dan niet in samenwerking met externe partners, zoals brandweer, politie en Belastingdienst.	In 2024 zijn op meerdere locaties integrale controles uitgevoerd.
5.10	Het lokaal overleg bestuurlijke aanpak en de ondermijningstafel worden voortgezet. Ondermijnende criminaliteit wordt in al haar vormen in Brunssum teruggedrongen door integraal op te treden en barrières op te werpen.	Eens per 6 weken vond er in 2024 een lokaal overleg bestuurlijke aanpak plaats. Deze werkwijze zal worden voortgezet in 2025.
5.11	We versterken de informatiepositie door het faciliteren van en deelnemen aan projecten, het bevorderen van informatiedeling en door bestuurlijke samenwerking tussen decentrale overheden.	Gemeente Brunssum is een van de kartrekkers in de regio met betrekking tot de integrale aanpak van veiligheidsproblematiek en zoekt hierbij blijvend de samenwerking tussen (decentrale) overheden. Denk hierbij aan project 1863 (illegale prostitutie) en de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit.
5.12	Er worden kennis- en netwerkbijeenkomsten georganiseerd om bewustwording met het fenomeen ondermijning en de daarmee samenhangende kennisdeling te stimuleren. We maken gebruik van de City Deal ‘Zicht op Ondermijning’ en het programma digitale opsporing.	In 2024 zijn belangrijke stappen gezet in het versterken van bewustwording en samenwerking rondom ondermijning. Om kennisdeling en netwerkvorming te stimuleren, zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd. Een van de hoogtepunten was de RIEC-dag, gericht op het versterken van de samenwerking. Tijdens deze dag werden workshops aangeboden om professionals verder te ondersteunen in hun aanpak van ondermijning. Daarnaast vond de MAST-dag (Limburgse dag van de Maatschappelijke Stabiliteit) plaats, waar deelnemers vanuit verschillende organisaties samenkwamen om te werken aan maatschappelijke stabiliteit.
5.13	Ten aanzien van cybercrime wordt uitvoering gegeven aan de diverse interventies in de vorm van voorlichtingscampagnes die gericht zijn op het verhogen van de weerbaarheid van inwoners en ondernemers tegen slachtofferschap van deze vorm van criminaliteit.	Projecten in dit kader vinden op zowel provinciaal, regionaal als lokaal niveau plaats. Project Hackshield is in 2023 gestart en verder vormgegeven in 2024. Dit is een game om jongeren tussen de 8-12 jaar bewust te maken van de gevaren op internet. Hiervoor is de samenwerking met basisscholen gezocht. Daarnaast zijn er voorlichtingsavond voor ouderen gefaciliteerd rondom het thema digitale veiligheid.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-12 - Openbare orde en veiligheid - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
120000 - Salarislst Openbare orde Veiligheid	757	757	0
120002 - APV(vergunningen e.d.)	1	1	0
120003 - Dierenwelzijn	20	16	-4
120004 - Criminaliteitspreventie	535	315	-220
120006 - Integrale Veiligheid	9	15	7
120008 - Fysieke veiligheid	168	167	-1
120009 - Doodschouw/kosten GGD	18	27	9
Totaal LASTEN	**1.507**	**1.299**	**-209**
BATEN			
120001 - Bijzondere Wetten	-11	-11	0
120002 - APV(vergunningen e.d.)	-8	-11	-3
120004 - Criminaliteitspreventie	-448	-218	229
120005 - Toezicht & Handhaving openbare ruimt	0	0	0
Totaal BATEN	**-466**	**-241**	**226**
RESULTAAT	**1.041**	**1.058**	**17**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Het project preventie met gezag is later opgestart dan aanvankelijk gepland. Hierdoor zijn de kosten in 2024 beperkt gebleven, hetgeen resulteert in een onderschrijding van de kosten. Betreffende project verloopt budgettair neutraal, waardoor eveneens de inkomsten beperkt zijn gebleven.

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

TERUGBLIK

Sociaal Domein algemeen
Het college heeft als opgave vernieuwing in het sociaal domein door te voeren.
Deze vernieuwing is gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking.
In 2024 zijn op dit punt een aantal zaken gerealiseerd:

- Er is een analyse uitgevoerd van de huidige situatie in het sociaal domein over waar we staan en waar de verbeterpunten liggen.
- Het gezondheidsbeleid is nadrukkelijker verbonden met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid.
- Geweld is uit den boze. Uw raad heeft aangesloten bij het regionale streven naar een vermindering van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).
- Het indicatieproces Wmo heeft een kwaliteitsimpuls gekregen.
- De verbindingen tussen de domeinen wonen, welzijn en zorg zijn versterkt.
- Armoedebestrijding is versterkt.

Armoedebestrijding
De uitvoering van de energietoeslag t/m juni 2024 heeft veel minimagezinnen geholpen; het aantal aanvragen oversteeg de vooraf geprognosticeerde aantallen waardoor het Rijk een nabetaling heeft gedaan op de vooraf ingeschatte doelgroep. We zien dat ook het aantal aanvragen voor kinderparticipatieregelingen weer gestegen is. De vernieuwde invulling voor de ‘Week tegen Armoede’ leidde tot een attractief programma en veel enthousiaste deelnemers. Daarnaast verleggen we waar mogelijk de aanpak meer naar preventie van armoede en schulden. Zo zetten we de Voorzieningenwijzer meer standaard in met het oog op bestaanszekerheid en investeren we meer op vroegsignalering.

Voorzieningen in de eigen omgeving vanuit Wmo
In 2024 was het aantal Wmo meldingen opnieuw hoog. Deze hulpvragen zijn waar mogelijk opgelost via algemene voorzieningen en via maatwerkvoorzieningen indien nodig. In het verlengde hiervan streven we ernaar dat ons voorzieningenaanbod, zeker qua algemene voorzieningen waar men laagdrempelig terecht kan voor hulp, aansluit op de hulpvragen die er zijn. In 2024 hebben we hier dan ook op ingezet, in het kader van overzicht en verbinding tussen de voorzieningen creëren.

Lokale inclusie
De ambitie voor een inclusief Brunssum is vertaald naar de medio 2024 vastgestelde Lokale Inclusie Agenda. Vervolgens zijn we begonnen met de uitvoering hiervan, waar uw raad van op de hoogte wordt gehouden middels de toegezegde jaarlijkse evaluatie.

Inkomensregelingen
De ambitie om de participatiegraad te verhogen en de uitstroom naar betaald werk verder te verbeteren is vervat in het plan van aanpak: Doorontwikkeling regionale werkhubs’, waarbij door de Parkstadgemeenten wordt samengewerkt om de achterstanden in Parkstad op het gebied van opleiding en werk te verkleinen. Het plan maakt onderdeel uit van de ambitie voor de sociaal economische structuurversterking uit de Regiodeal en is door de gemeenten medegefinancierd.

Verduidelijking SPUK GALA
De SPUK GALA-regeling komt in deze jaarrekening terug bij meerdere programma’s. Vooruitlopend daarop geven wij U hier een doorsnee uitleg over de regeling.

De SPUK-regeling (Specifieke Uitkering) is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.
Het moet de gemeenten in stelling brengen om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord.

De GALA-regeling (Gezond Actief Leven Akkoord) is een belangrijke samenwerking tussen gemeenten, GGD, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).
In het GALA-akkoord zijn verschillende stappen en maatregelen vastgelegd die nodig zijn om deze ambitie te realiseren. Het is een belangrijke stap richting een toekomst waarin iedereen kan opgroeien in een omgeving die gezondheid en welzijn bevordert.

Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 19. Doorvoeren van vernieuwing binnen Sociaal Domein gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking; 24. Verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	We gaan de maatschappelijke opgaven, beleidsdoelstellingen, uitvoerende processen en de financiële situatie in kaart brengen, zodat we weten waar we staan (huidige situatie).	Analyse over de huidige situatie en ontwikkelpunten is afgerond en wordt als fundament benut om het vervolg vorm te geven.
1.2	Op basis van het verkregen inzicht zullen we bepalen wat de verdere marsroute gaat worden. Dit zal resulteren in een concretisering van het huidige masterplan. Het doel is om de dienstverlening te optimaliseren, waarbij we nadrukkelijk aansluiting zoeken bij elke levensfase van de burger.	Dit is onderdeel van het ontwikkeltraject dat in 2025 o.b.v. bovenstaande analyse verder gaat.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 16. Opstellen Inclusie-agenda waarbij elke doelgroep specifieke aandacht krijgt.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De raad stelt eind 2023/begin 2024 een lokale inclusie agenda vast ('Iedere Brunssummer telt mee'). Het antidiscriminatiebeleid vormt hier een onderdeel van.	De raad heeft medio 2024 de Lokale Inclusie Agenda 'Iedere Brunssummer telt mee' vastgesteld.
2.2	Uitvoeren van de lokale inclusie agenda gericht op fysieke-, sociale- en informatietoegankelijkheid.	De uitvoering is gestart na de vaststelling en loopt door. Informatie over de voortgang van de uitvoering vindt plaats via de jaarlijkse evaluatie.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 28. Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	De bibliotheek en het CMWW organiseren activiteiten met vrijwilligers, voor burgers, die de zelfredzaamheid bevorderen, en verankeren de bestaande initiatieven (bijvoorbeeld: lezen, schrijven, digitale vaardigheden).	In 2024 hebben burgers veelvuldig deelgenomen aan activiteiten van het CMWW en de Bibliotheek. Daarnaast heeft de verkenning rondom vrijwillige inzet i.r.t. versterking sociale basis plaatsgevonden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	De Brunssumse burger kan gebruik maken van laagdrempelige ondersteuning in de eigen omgeving.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Inwoners van Brunssum kunnen gebruik maken van algemene en collectieve voorzieningen zoals de was- en strijkservice, scootmobielpool en activiteiten / ondersteuning van het CMWW.	Dit is gerealiseerd via de reguliere dienstverlening.
4.2	We vergroten de bekendheid van het aanbod algemene en collectieve voorzieningen door middel van adequate promotie.	Dit is gebeurd op verschillende wijzen, op professionalsniveau via bijvoorbeeld het project ‘welzijn op recept’ en ook via de netwerkbijeenkomst sociaal domein waarbij verbinding tussen partners, ten behoeve van de ondersteuning van hulpbehoevende inwoners, centraal stond. Daarnaast is het ondersteuningsaanbod op inwonersniveau via de reguliere wijze onder de aandacht gebracht, bijvoorbeeld via het Help-hulp Boekje.
4.3	We monitoren de ervaringen van Brunsummers m.b.t. de dienstverlening van het CMWW.	De ervaringen van Brunssumers m.b.t. de dienstverlening van het CMWW zijn gemonitord. Hierbij was er sprake van een lage respons, dit maakt dat we samen met het CMWW de monitoring cliëntervaring gaan verbeteren.
4.4	Het aanbod van de algemene en collectieve voorzieningen matcht met de vraag en wordt waar nodig verbeterd.	Dit maakt onderdeel uit van het continu verbeterproces.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	De Brunssumse burger, die vrijwillige- en mantelzorg verleent, wordt gewaardeerd en krijgt waar nodig goede ondersteuning om overbelasting te voorkomen. Regionaal wordt de (keten)samenwerking in de informele zorg, vooral t.a.v. dementie, verder doorontwikkeld en geoptimaliseerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	We peilen de behoeften van mantelzorgers op het gebied van ondersteuning en beogen hiermee het ondersteuningsaanbod zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de vraag.	De behoeftepeiling die in 2023 is uitgevoerd heeft als basis gediend om in 2024 een keuze te maken over het zo efficiënt en effectief mogelijk inrichten van het ondersteuningsaanbod aangaande mantelzorg.
5.2	De bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden vergroten.	De nieuwe website Helpsaam.nl heeft bijgedragen aan het vergroten van de bekendheid van het ondersteuningsaanbod.
5.3	We verkennen hoe we laagdrempelige hulp en ondersteuning aan hulpvragers en mantelzorgers in de wijken kunnen verbeteren, aansluitend bij het wijkgericht werken. Hierbij streven we naar het stimuleren van verbindingen tussen Brunssumers waardoor zij op flexibele wijze iets voor elkaar kunnen betekenen.	De verkenning hoe we hulpbehoevende Brunssummers wijkgericht indien nodig kunnen ondersteunen is uitgevoerd. Hier komt een vervolg op in 2025 via het programma Noord en Oost. Daarnaast is via het project “Brief aan m’n Buur” gewerkt aan het stimuleren van verbindingen én heeft het CMWW hier extra op ingezet via de opdracht: Versterking sociale basis.
5.4	Een goede samenwerking met de regiogemeenten op het gebied van informele zorg.	Samenwerking op het gebied van informele zorg met de regiogemeenten heeft plaatsgevonden.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
6	Eenzaamheid bestrijden.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	De uitvoering van de aanpak tegen eenzaamheid (samen met het CMWW, SamenKracht, zorgaanbieders, SMO-raad, seniorenraad en buurtnetwerken) is begonnen eind 2022 en wordt gecontinueerd in 2024 en waar nodig doorontwikkeld.	De aanpak tegen eenzaamheid is onderdeel van de reguliere dienstverlening. In 2024 is o.a. het project “Brief aan mijn Buur” gestart als onderdeel van de doorontwikkeling. Daarnaast heeft “Kom op de kerst” in 2024 op succesvolle wijze plaatsgevonden.
6.2	We delen ‘best practices’ en leren van de aanpak eenzaamheid van andere gemeenten.	Dit heeft plaatsgevonden via de regionale coalitie: Eén tegen Eenzaamheid.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
610000 - Salarislasten Samenkracht burgerpart	294	294	0
610010 - Subsidies Seniorenverenigingen	20	21	1
612010 - Buurtverenigingen	1	1	-1
612021 - D'r Brikke-Oave	123	115	-7
612026 - Gemeenschapshuis Klaver 4	1	1	0
612030 - Collectieve voorzieningen WMO	645	560	-85
612033 - Welzijnswerk CMWW	2.267	2.313	46
612038 - Informele Zorg	125	212	86
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie	30	20	-10
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	165	152	-13
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	42	41	-1
612060 - Innovatie sociaal domein	65	53	-12
612100 - Subsidies Jeugdverenigingen	86	85	-1
612101 - Beleidsontwikkeling Jeugd (AM)	274	273	-1
612040 - Lokale Inclusie agenda	34	10	-24
Totaal LASTEN	**4.174**	**4.151**	**-23**
BATEN			
612021 - D'r Brikke-Oave	-41	-37	4
612033 - Welzijnswerk CMWW	0	-169	-169
612038 - Informele Zorg	-76	-96	-20
Totaal BATEN	**-117**	**-302**	**-185**
RESULTAAT	**4.057**	**3.849**	**-208**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De onderschrijding van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven van de collectieve voorzieningen WMO.
Naast € 17.000 lagere uitvoeringskosten Inkoop Jeugdhulp zijn er extra € 70.000 uitgaven geboekt inzake de bijdrage 2024 voor de noodlijdende zorgaanbieder Via Jeugd.
De hogere baten komen voort uit restitutie van het overschot reserve CMWW enerzijds en anderzijds uit extra baten vanuit de specifieke uitkering GALA ten behoeven van versterking van de sociale basis.

Taakveld: Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (XT-62)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 18. Focussen op integraal jeugdbeleid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Integraal plan versterken voorliggend veld uitwerken.	Team Jeugd werkt nauw samen met het voorliggend veld. Wekelijks vindt een gezamenlijk overleg plaats tussen gemeente, POH-Jeugd en het CMWW. Daarin worden hulpvragen integraal besproken en de juiste inzet betrokken. Daarnaast is het merendeel van het speciaal onderwijs toegerust met een doelgroeparrangement waarmee bij de deelnemende scholen zorg en onderwijs met elkaar geïntegreerd wordt. Ten behoeve van de samenwerking/integraliteit in het voorliggend veld wordt tweemaal per jaar een samenwerkingssessie gehouden.
1.2	Invulling geven aan de ontwikkelcontracten ambulante jeugdhulp voortkomend uit de regionale aanbesteding.	Dit is onderdeel van de brede aanbesteding Zuid-Limburg waar de transformatie van de jeugdhulp onderdeel van is. Binnen de subregionale samenwerking Brunssum, Kerkrade en Simpelveld (BKS) zijn de werkgroepen Normaliseren en Toegang gestart. Deze werkgroepen kennen zowel een ambtelijke (gemeente) als uitvoerende (zorgaanbieders/voorliggende partijen) vertegenwoordiging.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Verlagen van maatschappelijke bedreigingen voor kinderen (zoals kinderarmoede, kindermishandeling en schoolverzuim).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Uitvoeren programma "Veilig thuis" op basis van het vastgestelde handelingsprotocol en de verbeterde Meldcode.	Dit is gerealiseerd via de reguliere dienstverlening.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Er komt geen geweld meer voor in afhankelijkheidssituaties.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Samenwerken met een groot aantal partners, waaronder: (speciaal) onderwijs, politie en Zorg & Veiligheidshuis, (specialistische) zorgaanbieders, GGD/JGZ, verloskundigen, huisartsen, ziekenhuizen, wonen, werk en inkomen (bewindvoerders, schuldhulpverlening), lokale veld, Veilig Thuis, vrouwenopvang en GI's (Gecertificeerde Instellingen).	Samenwerking heeft conform plaatsgevonden.

3.2	Al deze partijen pakken hun rol en verantwoordelijkheid in het signaleren, bespreekbaar maken, hulp bieden en samenwerken zodat kinderen in een veilige omgeving opgroeien.	Op 11 december 2024 hebben de bestuurders van de betrokken partijen de intentieverklaring ondertekend voor de uitvoering van de Regiovisie aanpak GIA (Geweld In Afhankelijkheidsrelaties). Dit omvat het uitvoeringsplan waarin de meldcode (signaleren en bespreekbaar maken) en het bieden van hulp en samenwerking centraal staan.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
4	Preventief jeugdbeleid versterken	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Samen met partners uit het voorliggend veld wordt een uitvoeringsplan opgesteld om het preventief jeugdbeleid te versterken.	In 2023 en 2024 was het Kernteam Voorliggend Veld Jeugd actief, bestaande uit Team Jeugd, CMWW en een afvaardiging van de projectgroep “Het Jonge Kind” (kinderopvang, onderwijs, etc.). De opbrengsten hiervan zijn verwerkt in het uitvoeringsplan van *Preventie Met Gezag*, waarvan de uitvoering start in Q1 2025.
4.2	Jeugdigen en ouders kunnen met ondersteuningsvragen op een laagdrempelige manier terecht in de wijk.	Door de samenwerking tussen de voorliggende partners (CMWW, POH-Jeugd, onderwijs, etc.) kunnen jeugdigen en ouders bij voor hun bekende partijen in de wijk terecht met ondersteuningsvragen. Waar nodig benutten deze partijen elkaars inzet en expertise doormiddel van de bestaande structuren.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen - exploitatie (*€ 1.000)	**begroting 2024**	**realisatie 2024**	**afwijking**
LASTEN			
621001 - Voorliggende voorzieningen Jeugd	957	905	-53
621010 - Voorl.voorz.Wmo/Jeugd KOT affaire	0	40	40
Totaal LASTEN	**957**	**944**	**-13**
BATEN			
621010 - Voorl.voorz.Wmo/Jeugd KOT affaire	0	-40	-40
Totaal BATEN	**0**	**-40**	**-40**
RESULTAAT	**957**	**904**	**-53**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De overschrijding voorliggende voorzieningen Jeugd heeft betrekking op uitgaven regionale doelgroep arrangementen die gecompenseerd worden door een lagere uitgaven op het budget opvang verwarde personen.
Voor de kosten die gemaakt zijn voor de ondersteuning van gedupeerde ouders als gevolg van de Kinder Opvang Toeslag-affaire ontvangt de gemeente een specifieke uitkering van het rijk.

Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 17. Armoedebestrijding versterken en kinderarmoede tegengaan.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	De brugfunctionaris legt de verbinding naar preventie en vroegsignalering, waardoor het bereik stijgt. Het aantal deelnemers dat gebruikt maakt van de Voorzieningenwijzer voor aanvraag van minimaregelingen stijgt daardoor met 20%.	De functionaris heeft ouders via alle scholen en andere ketenpartners benaderd. Het aantal aanvragen voor de Voorzieningenwijzer is gestegen naar 49 (36 in 2023), dat is iets meer dan 35%. Zie ook 1.2
1.2	75% van het aantal kinderen uit een minimagezin (120% inkomensgrens) doet een aanvraag bij Stichting Leergeld.	Volgens St. Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur hebben 517 kinderen een aanvraag gedaan (en toegewezen) in 2024. Dat is ruim 80% van het aantal dat in aanmerking komt.
1.3	Het aantal verstrekte kinderkledingpakketten stijgt ten opzichte van seizoen 2022-2023.	In 2024 zijn 395 kledingpakketten aangevraagd. Dat zijn 154 pakketten meer dan in 2023.
1.4	Scholen ontvangen structureel budget in het kader van kinderarmoede.	De brugfunctionaris heeft alle scholen benaderd voor besteding i.h.k.v armoede. Aanvragen zijn beoordeeld en toegewezen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoering geven aan de wettelijke taken onder de Participatiewet inclusief de wijzigingen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Uitkeringen worden rechtmatig, doelmatig en tijdig verstrekt.	Uitkeringen zijn conform verstrekt.
2.2	De implementatie van de nieuwe Participatieverordening is gerealiseerd.	Resultaat is gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Iedereen participeert naar vermogen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Het aantal uitkeringsgerechtigden daalt met 2%.	Deze doelstelling is bij de 1e bestuursrapportage 2024 bijgesteld naar stabilisatie van het aantal bijstandsgerechtigden. Deze doelstelling is in 2024 bereikt.
3.2	De instrumenten uit het Breed Offensief (voor mensen met een arbeidsbeperking) worden optimaal benut.	Resultaat is gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
4	Actieve (arbeids)participatie van de doelgroepen van de Participatiewet als doorleiding naar de arbeidsmarkt niet mogelijk is.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Aan 10 medewerkers van Betere Buren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt een arbeidsovereenkomst aangeboden, bij voorkeur onder de regeling Beschut Werk.	Resultaat is gerealiseerd.
4.2	Bijstandscliënten zonder arbeidspotentieel worden vanuit ISD BOL overgedragen naar Betere Buren om van daaruit (bij voorkeur wijkgericht) te participeren.	Resultaat is gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	De schuldhulpverlening door de Kredietbank Limburg aan burgers met geldproblemen blijft op kwalitatief goed niveau en de bekostiging blijft binnen budget.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	De kaders van de uittreding van één van de GR gemeenten zijn helder per 1 juli 2024.	De uitredingsregeling is vastgesteld in het Algemeen Bestuur op 5 juli 2024.
5.2	De contouren van de nieuwe bekostigingsstructuur zijn vastgesteld.	De scenario's zijn in november aan het Algemeen Bestuur gepresenteerd en vastgesteld. En financieel uitgewerkt in december. Een besluit wordt verwacht in kwartaal 1 2025. De raad wordt daarover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
6	Armoedebeleid en schuldhulpverlening worden geactualiseerd op basis van actuele gebeurtenissen, beschikbaar budget en innovatieve oplossingen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	In 2024 wordt een voorstel gedaan over wijziging, herijking of voortzetting van het Beleidsplan armoede en schulden 2021-2024. Wettelijke wijzigingen op basis van de Brede Aanpak Armoede en Geldzorgen van het (nieuwe) kabinet worden daarin meegenomen.	Het beleidsplan is in 2024 gecontinueerd. Wettelijke wijzigingen zijn uitgevoerd, zoals de aanpak 'alleenverdieners' en de brede ondersteuning aan gedupeerden van de kinderopvangtoeslag. De Energietoeslag 2023-2024 is afgerond per 1 juli 2024.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-63 - Inkomensregelingen - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
630000 - Salarislasten inkomensregelingen	64	64	0
630001 - BUIG (ISD- BOL)	388	354	-34
630002 - Kwijtschelding Belastingen	230	227	-3
630003 - Armoedebeleid	18.080	17.554	-526
Totaal LASTEN	**18.762**	**18.199**	**-564**
BATEN			
630001 - BUIG (ISD- BOL)	-12.430	-12.668	-238
630003 - Armoedebeleid	-194	-206	-12
Totaal BATEN	**-12.624**	**-12.873**	**-250**
RESULTAAT	**6.139**	**5.325**	**-813**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door minder uitgaven bijzondere bijstand, lagere voorziening debiteuren, lagere uitvoeringskosten ISD BOL en een daling van het aantal bijstandsuitkeringen. Dit maakt het nadeel als gevolg van hogere IOAZ-uitkeringen, het hogere aantal verstrekte loonkostensubsidies en de stijging van de bijstandsuitkeringen als gevolg van de stijging van het wettelijk minimum loon (waar de uitkeringen aan gekoppeld zijn) meer dan goed.
De baten zijn hoger als gevolg van een hoger BUIG-budget van het Rijk.

Taakveld: WSW en beschut werk (XT-64)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Alle re-integratietaken worden door Betere Buren uitgevoerd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De klanten van ISD BOL met een arbeidsfitheid van 1-30% worden overgeheveld naar Betere Buren.	Resultaat is gerealiseerd.
1.2	Inburgeraars worden in hun inburgeringstraject begeleid door Betere Buren.	Resultaat is gerealiseerd.
1.3	Het traject leer-/werklijn logistiek wordt voor 2 jaar gecontinueerd.	Resultaat is gerealiseerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-64 - Begeleide participatie - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
640000 - Sal.lasten Soc.werkvoorziening	58	58	0
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	10.643	10.521	-122
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	785	58	-727
650001 - Begeleide participatie	1.679	1.687	8
650004 - Uitvoering Banenafspraak	261	305	43
Totaal LASTEN	**13.426**	**12.629**	**-797**
RESULTAAT	**13.426**	**12.629**	**-797**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
WOZL: De begrote bijdrage in de exploitatiekosten is neerwaarts bijgesteld wegens een (fractioneel) beter operationeel resultaat en een veel minder slecht subsidieresultaat (verschil loonkosten Sociale Werkvoorziening versus subsidie Sociale Werkvoorziening) door een hogere bijdrage per arbeidsjaar en een stijgend gebruik van de Regeling Vervroegde Uittreding waarbij GR WOZL tot aan de pensioendatum een deel van de subsidie blijft ontvangen. Verder is in 2024 nog een positief effect ad. € 230.000 verantwoord wegens de afrekening van het resultaat over 2023. De hogere Rijksbijdrage is gesaldeerd met taakveld XT-07 (ontvangen subsidie)
WSP: Met name door een hogere Rijkssubsidie per Arbeidsjaar die door GR WOZL wordt doorbetaald aan GR WSP, is de realisatie lager uitgevallen dan de prognose.

Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Het Werkgevers Servicepunt ondersteunt bij de actieve (arbeids)participatie van Brunssumse burgers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het Werkgevers Servicepunt (WSP) evalueert de pilot met (extra) nazorgconsulenten zodat over structurele inzet wordt besloten.	De contracten zijn tijdelijk verlengd in afwachting van de uitwerking “Regionale Werkhubs” via de aanpak Regiodeal.
1.2	De inzet van de jongerencoaches wordt geevalueerd en er volgt een besluit over structurele inzet.	De contracten zijn tijdelijk verlengd in afwachting van de uitwerking “Regionale Werkhubs” via de aanpak Regiodeal.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Betere Buren begeleidt ontwikkel- en werkervaringsplekken in het kader van de duurzaamheidsopgave in Brunssum	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Via Social Return kunnen deelnemers van Betere Buren een werkervaringsplek krijgen bij de contractpartijen, die voor de diverse programma's rondom duurzaamheid in Brunssum, worden ingehuurd.	Resultaat is gerealiseerd. In de periode 2021-2024 zijn uit Brunssum 84 leerlingen op een BOL/BBL-plek geplaatst en 23 mensen op een werkervaringsplek.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-65 - Arbeidsparticipatie - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
650000 - Salarislasten Arbeidsparticipatie	45	45	0
650002 - Inburgering	125	350	225
650003 - Betere Buren Brunssum BV	669	617	-51
Totaal LASTEN	**838**	**1.012**	**174**
BATEN			
650002 - Inburgering	0	-228	-228
Totaal BATEN	**0**	**-228**	**-228**
RESULTAAT	**838**	**784**	**-54**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De lasten voor de uitvoering van inburgering worden gecompenseerd door het geprognosticeerde Rijksbudget voor inburgering.

Taakveld: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (XT-66 / XT-671A / XT-671B / XT-671D / XT-681A / XT-681B)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk in de eigen omgeving en kan zo goed mogelijk (blijven) participeren in de Brunssumse samenleving. We stimuleren de eigen kracht en samenredzaamheid van de Brunssumse burger en waar nodig ondersteunen we op maat.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Wij monitoren via het cliëntervaringsonderzoek hoe de burger ondersteuning ervaart en in welke mate dit bijdraagt aan diens zelf- en samenredzaamheid.	Dit is uitgevoerd. Over de resultaten bent u geïnformeerd via de RIB d.d. 17 december 2024.
1.2	Omwille van de eigen kracht en samenredzaamheid stimuleren, monitoren we het gebruik van algemene voorzieningen. We beogen dat hulpvragende Brunsummers meer gebruik maken van algemene voorzieningen zodat ze eerder laagdrempelig ondersteund worden.	We monitoren via de rapportages van de Arrangementenmonitor en de gegevens van CMWW.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	We voldoen aan de regelgeving in de Wmo 2015 en innen via het CAK de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen Wmo.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	We voeren het abonnementstarief uit.	Dit is gerealiseerd.
2.2	Met de aankomende verandering naar inkomensafhankelijke eigen bijdrage stimuleren wij dat mensen, bij aanvraag van een voorziening, eigen (financiële) mogelijkheden afwegen en benutten.	Dit is gerealiseerd conform het resultaat. Waar het kan is er gestuurd op eigen kracht en samenredzaamheid. De beoogde inwerkingtreding van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is overigens uitgesteld van 2026 naar 2027.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Goede, persoonsgerichte en kwalitatief hoogstaande preventie en ondersteuning voor de kwetsbare burgers die Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang nodig hebben.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	We versterken de preventieve aanpak voor deze zeer kwetsbare doelgroep.	Dit is samen met de regiogemeenten in gang gezet.
3.2	We voeren samen met de parkstadgemeenten regie op beleid en uitvoering van de taken Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, met als centrumgemeente Heerlen.	Dit is uitgevoerd via de reguliere structuren. Naar aanleiding van de casus Aristacura hebben we de proceslijnen waar nodig versterkt.
3.3	We monitoren de realisatie en uitvoering van het Skaeve Huse traject.	Dit traject is in verband met de tragische gebeurtenis bij Mondriaan Heerlen on hold gezet.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
660000 - Salarislasten Maatwerk WMO	449	449	0
660001 - Wonen en hulpmiddelen	704	667	-36
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	14	3	-11
660003 - Doelgroepenvervoer	1.028	1.024	-3
Totaal LASTEN	**2.194**	**2.143**	**-51**
BATEN			
660001 - Wonen en hulpmiddelen	0	-2	-2
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	-13	-15	-2
660003 - Doelgroepenvervoer	0	-7	-7
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer	-120	-117	3
Totaal BATEN	**-133**	**-141**	**-8**
RESULTAAT	**2.061**	**2.002**	**-59**

XT-6711 Huishoudelijke hulp WMO - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
671001 - Hulp bij het huishouden	4.899	4.827	-71
Totaal LASTEN	**4.899**	**4.827**	**-71**
BATEN			
671001 - Hulp bij het huishouden	0	0	0
Totaal BATEN	**0**	**0**	**0**
RESULTAAT	**4.899**	**4.827**	**-71**

XT-6712 - Begeleiding WMO - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
671002 - Begeleiding WMO	3.754	3.744	-11
Totaal LASTEN	**3.754**	**3.744**	**-11**
BATEN			
671002 - Begeleiding WMO	0	0	0
Totaal BATEN	**0**	**0**	**0**
RESULTAAT	**3.754**	**3.744**	**-11**

XT-6714 - Overige maatwerkvoorz. WMO - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	216	188	-28
Totaal LASTEN	**216**	**188**	**-28**
BATEN			
671003 - Eigen bijdrage WMO	-330	-332	-2
Totaal BATEN	**-330**	**-332**	**-2**
RESULTAAT	**-114**	**-144**	**-30**

XT-681A - Beschermd wonen (WMC) - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
681002 - Wmo Beschermd Wonen	33	33	0
Totaal LASTEN	**33**	**33**	**0**
RESULTAAT	**33**	**33**	**0**

XT-681B - Maatschappelijke- en vrouwenopvang - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
681003 - Wmo Maatschappelijke Opvang	2	2	0
Totaal LASTEN	**2**	**2**	**0**
RESULTAAT	**2**	**2**	**0**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De (relatief kleine) afwijkingen, in totaal een voordeel van circa € 170.000 met betrekking tot de WMO worden veroorzaakt doordat hier overwegend sprake is van open eind regelingen. De onderschrijding houdt mede verband met de (te hoge) bijraming op Hulp bij het huishouden bij de 2e Berap 2024.

Taakveld: Jeugdhulp en -bescherming (XT-672A / XT-672B / XT-672D / XT-673A / XT-673B / XT-673C / XT-674B / XT-674C / XT-682A / XT-682B)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Eerder de juiste hulp op maat.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Bij het behandelen van een hulpvraag is het perspectief van de jeugdige het uitgangspunt.	Dit is gerealiseerd via de reguliere dienstverlening, maar is uiteraard afhankelijk van de leeftijd van de jeugdige en diens beperkingen.
1.2	Wachtlijst terugdringen naar maximaal 10 meldingen.	Dit is gerealiseerd. In 2024 stonden er gemiddeld 8 jeugdigen op de wachtlijst in afwachting van een gesprek met de consulent Jeugd om de hulpvraag nader te onderzoeken.
1.3	In Parkstad wordt de samenwerking geïntensiveerd, waarbij de samenwerking met JENS cruciaal is.	De samenwerking tussen de BKS-gemeenten en de overige Parkstadgemeenten is geïntensiveerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Meer zicht op instroom, doorstroom en uitstroom van geïndiceerde jeugdhulp.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Bij het behandelen van een hulpvraag worden alle leefgebieden uitgevraagd en hulp geboden daar waar nodig.	In 2024 is een verbeterproces ingezet waarbij de consulent Jeugd een breder onderzoek doet en op alle leefgebieden uitvraag doet.
2.2	Er wordt toegewerkt naar minstens 60% procesregie eind 2024.	In 2024 is de nieuwe werkwijze geïmplementeerd en is een start gemaakt met het voeren van procesregie. In 2025 krijgt dit verder zijn beslag.
2.3	Instroom naar gesloten jeugdhulp wordt zo veel mogelijk voorkomen.	Dit wordt gerealiseerd via de reguliere dienstverlening.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Partnerschap met aanbieders intensiveren.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	In gezamenlijkheid met gecontracteerde zorgaanbieders, voorliggende partijen en gemeenten wordt een projectstructuur opgezet voor de doorontwikkeling van de ambulante jeugdhulp.	Dit is gerealiseerd en heeft vorm gekregen binnen het ontwikkeltraject BKS (Brunssum – Kerkrade – Simpelveld). Vanuit deze structuur zijn werkgroepen actief die bestaan uit gemeenten, voorliggende partijen en gecontracteerde zorgaanbieders.
3.2	Er wordt gestuurd op kritische prestatie indicatoren door middel van regionale contractregieteams.	Dit is onderdeel van de brede aanbesteding Zuid-Limburg en daarmee gerealiseerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-672A - Jeugdhulp begeleiding - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
672001 - PGB Jeugd (DU Jeugd)	220	180	-40
672002 - Ambulante jeugdhulp begeleiding	3.634	3.367	-267
Totaal LASTEN	**3.854**	**3.547**	**-307**
RESULTAAT	**3.854**	**3.547**	**-307**

XT-672B - Jeugdhulp behandeling - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
672003 - Ambulante jeugdhulp behandeling	4.949	5.434	485
Totaal LASTEN	**4.949**	**5.434**	**485**
RESULTAAT	**4.949**	**5.434**	**485**

XT-672D - Jeugdhulp zonder verblijf overig - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
672004 - Jeugdzorg zonder verblijf	72	89	16
Totaal LASTEN	**72**	**89**	**16**
RESULTAAT	**72**	**89**	**16**

XT-673A - Pleegzorg - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
673010 - Jeugdhulp pleegzorg	716	688	-28
Totaal LASTEN	**716**	**688**	**-28**
RESULTAAT	**716**	**688**	**-28**

XT-673B - Gezinsgericht - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
673020 - Jeugdhulp gezinsgericht	101	111	10
Totaal LASTEN	**101**	**111**	**10**
RESULTAAT	**101**	**111**	**10**

XT-673C - Jeugdhulp met verblijf overig - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
673030 - Jeugdzorg plus	3.011	3.261	250
Totaal LASTEN	**3.011**	**3.261**	**250**
RESULTAAT	**3.011**	**3.261**	**250**

XT-674B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
674010 - Jeugdbescherming	835	465	-369
Totaal LASTEN	**835**	**465**	**-369**
RESULTAAT	**835**	**465**	**-369**

XT-674C - Gesloten plaatsing - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
674020 - Jeugdhulp gesloten plaatsing	339	602	262
Totaal LASTEN	**339**	**602**	**262**
RESULTAAT	**339**	**602**	**262**

XT-682A - Jeugdbescherming - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
682001 - Kinderbeschermingsmaatr.OTS/Voogdij	51	143	93
Totaal LASTEN	**51**	**143**	**93**
RESULTAAT	**51**	**143**	**93**

XT-682B - Jeugdreclassering - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
682002 - Jeugdhulp Voogdij outputgericht	35	0	-35
Totaal LASTEN	**35**	**0**	**-35**
RESULTAAT	**35**	**0**	**-35**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De uitgaven Jeugdhulp ad.€ 14.192.000 komen per saldo € 229.000 (+1,64%) hoger uit dan begroot en € -777.000 (-5,2%) lager dan 2023; de belangrijkste afwijkingen betreffen:
- PGB Jeugdhulp een voordeel van € 40.000 wegens 7% minder verstrekkingen t.o.v. 2023 met een verzilverings-percentage van 92% ;
- De overschrijding op ambulante jeugdhulp veroorzaakt een nadeel van € 235.000 t.o.v begroot; door verergering van de problematiek worden zwaardere arrangementen en dus duurdere zorg ingezet. Ook de inzet van niet gecontracteerde jeugdhulp buiten de regio (i.c. Landelijk Transitie Arrange-ment) ad. € 403.000 is hier verantwoord. Het verschil t.o.v. 2023 bedraagt € -939.000 (-9,79%); waarmee de eerste resultaten uit de beleidswijzigingen en inzet van de praktijkondersteuner Jeugd zichtbaar worden.
- De uitgaven voor het segment wonen (pleegzorg, jeugdzorg plus, gesloten plaatsing) komen € 495.000 hoger uit dan begroot wegens hogere tarieven en kleinere groepsgrootten binnen de opvang. Opmerkelijk blijft dat de aantallen individuele cliënten daalt van 150 naar 132, maar de gemiddelde uitgaven met duurdere arrangementsprijzen tot +14% uitkomt.
- De uitgaven jeugdbescherming/crisis komen € 370.000 lager uit dan begroot wegens te hoge bijraming door Maastricht op basis van informatie rond de nieuwe aanbesteding crisis.

PROGRAMMA 4 VOLKSGEZONDHEID

TERUGBLIK

Gezondheid is een thema dat steeds nadrukkelijker op de agenda staat omdat een goede gezondheid de basis is voor de verdere ontwikkeling van hoge mate van zelfredzaamheid en uiteindelijk ook voor het levensgeluk. De maatschappelijke problemen zoals o.a. personeelstekorten in de zorg en de toenemende wachtlijsten in de behandelsector dwingen ons de inwoners te adviseren en te stimuleren gezonder te gaan leven en waar nodig hen daarbij te ondersteunen. Dit doen wij lokaal door samen te werken met meerdere beleidsterreinen van het sociaal domein, zoals sport en bewegen, onderwijs, armoede, cultuur, wijkgericht werken, participatie maar ook Wmo (18+ en Jeugd). Samenwerking met de afdelingen Ruimtelijk Ontwikkeling & Vastgoed (gezonde leefomgeving, klimaat) en Veiligheid, Toezicht & Handhaving (preventie en Handhaving Nix <18) vindt steeds meer plaats. Regionaal intensiveert de samenwerking van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en GGD ZL bij de uitvoering van Trendbreuk-programma's, van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Het Regiobeleid is hierin leidend.
Het programma Volksgezondheid bevat wettelijke verplichtingen vanuit de Wet publieke gezondheid en de Wet kinderopvang. In 2024 heeft de GGD ZL wederom het vastgestelde gezondheidsbeleid uitgevoerd.

Taakveld: Volksgezondheid (XT-71)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 25. (Zo nodig) opstellen 'herstelplan corona'.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Monitoring en terugkoppeling via de P&C cyclus.	Het fonds wordt bij de jaarrekening beëindigd en het restant vloeit terug naar de Algemene Middelen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoeringsprogramma: 29. Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED's en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Burgers enthousiasmeren om hulpverlener te worden en cursus te volgen en het netwerk te promoten.	Via lokale aanbieders/opleiders van reanimatiecursussen is het AED-netwerk bij potentiële hulpverleners onder de aandacht gebracht. Tevens is er ingezet op het aanbieden van herhalingslessen reanimatie bij de huidige hulpverleners. (Evaluatie van 2024 staat op de planning en dan zijn concrete cijfers voorhanden) Naast permanente aandacht voor een adequaat hulpverlenersnetwerk zijn ook 6 AED's vanwege garantieduur vervangen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Een gezond(er) leven voor alle inwoners. Er is een steeds grotere aandacht voor gezondheid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	De GGD ZL voert het vastgestelde gezondheidsbeleid uit, conform de Gemeenschappelijke regeling.	Conform.

3.2	Gezondheidsprogramma's aanbieden voor jongeren en ouderen (zie ook programma 8 Sport).	Zowel voor kinderen als voor ouderen vinden activiteiten ter bevordering van de gezondheid plaats zoals Healthy-life, 50+ wekelijkse beweegactiviteiten, buitenschoolse sportactiviteiten, aanbieden van groente en fruit op scholen.
3.3	Brede vormen van voorlichting rondom gezondheid aanbieden zoals voorlichting over de gezondheid bedreigende gevolgen van roken en overmatig alcohol gebruik. Rookvrije ruimten bevorderen. Landelijke initiatieven zoals de gezonde sportkantine en de rookvrije sportomgeving brengen we onder de aandacht bij verenigingen.	GGD ZL zet bij de programmalijnen Rookvrije Start en Rookvrije Kindomgeving in op het beschermen van kinderen tegen tabaksrook en het ontmoedigen van de verleiding te gaan roken. Het Zuid-Limburgse beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd en Middelen 2025-2028 is door de 16 colleges en raden vastgesteld.
3.4	De gezondheid van onze inwoners monitoren we aan de hand van de gezondheidsatlas van de GGD ZL.	De resultaten van de gezondheidsmonitor MBO-monitor 2023 en de gezondheidsmonitor jongvolwassen 2024 zijn bekend. Tevens vonden er drie gezondheidspanel-onderzoeken plaats: Voeding en eetgedrag v. kinderen; Bewegen en sporten in Z-Limburg; Roken en vapen in Z-Limburg. De resultaten zijn te vinden op www.gezondheidsatlaszl.nl

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Een groter aantal inwoners dat hun gezondheid als positief ervaart en daardoor een betere levensverwachting heeft.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Inwoners voldoende ondersteuning bieden bij een gezonde leefstijl zodat medische zorg niet of minder nodig is.	De programma's Welzijn op Recept, Healthy-life en de Trendbreuk Zuid Limburg bieden o.a. deze ondersteuning.
4.2	Deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma "Trendbreuk" met als doel de gezondheidsachterstanden ten opzichte van Nederland terug te dringen.	Deelname heeft plaatsgevonden.
4.3	Volgens het concept Positieve gezondheid inwoners te leren omgaan met een fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.	O.a. de bibliotheek, het CMWW en HealthyLIFE benaderen de burgers/deelnemers door middel van het concept positieve gezondheid, waarbij veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen op de voorgrond staan en niet de ziekte of beperking.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen en verminderen van obesitas in het primair onderwijs.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Er is een sluitende ketenaanpak en een gevarieerd aanbod voor kinderen met overgewicht en obesitas.	We volgen het regionale uitvoeringsplan omtrent de aanpak overgewicht en obesitas, naast het JOGG programma vanuit de Trendbreuk.

5.2	Uitvoeren van gezondheidsprogramma's met voorscholen, kinderopvang en basisonderwijs m.b.t. gezonde leefstijl en gezond gewicht (o.a. Jongeren op Gezond Gewicht en Gezonde Basisschool van de Toekomst). Waar nodig aanbieden van aanvullende interventies op het gebied van leefstijl en/of motorische achterstanden (zie ook programma 8 Sport)	Het aanbieden van groente- en fruitsnacks op de scholen en het geven van Smaaklessen zijn aanvullende interventies gericht op gezondheidsaspect. Ook bieden we kinderen met een motorische achterstand de interventie KidsXtra aan, waarbij gericht wordt gewerkt aan het verbeteren van de motoriek of het wegnemen van angst voor bewegen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Ouderen blijven langer vitaal waardoor zij een langere levensverwachting hebben.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	Onderzoeken van de haalbaarheid van de aanpak "Welzijn op Recept" in samenwerking met huisartspraktijken en het welzijnswerk van het CMWW.	Pilot is lopende
6.2	Gebruik maken van de subsidieregeling "Brede SPUK " door uitvoering te geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord.	Subsidie wordt zo optimaal mogelijk benut
6.3	Aanbieden van valpreventie aan ouderen.	De implementatie van de ketenaanpak Valpreventie is in de opstartfase. Inmiddels zijn de eerste interventies In Balans afgenomen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Een gezonde fysieke leefomgeving ter bevordering van de gezondheid van de inwoners.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	Implementatie: health – in all-policies-principe. Dat betekent dat bij beleidsontwikkeling de vraag gesteld wordt “wat betekent dit voor de gezondheid en welzijn van de burgers”.	Dit is op meerdere beleidsterreinen onder de aandacht.
7.2	Aanbod van activiteiten die een positieve leefstijl bevorderen zoals ondersteuning bij het stoppen met roken i.s.m. de GGD en aanbod van groepsactiviteiten om bewegen te bevorderen.	Aanbod van activiteiten wordt uitgevoerd.
7.3	Promotie van gebruik wandel- en fietspaden ter bevordering van meer bewegen in de eigen omgeving.	Deze promotie is een terugkerende activiteit.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	Een goed werkend reanimatienetwerk binnen de gemeente Brunssum met voldoende vrijwilligers, dekking en toegankelijkheid van AED’s.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	Onderhoud van AED’s voor en na een inzet professionaliseren via hartveilig.	Onderhoud loopt volgens beleid via hartveilig. Er zijn 6 AED’s vanwege garantie verloop vervangen.

8.2	PR-campagne voeren om meer mensen enthousiast te maken om zich aan te melden als burgerhulpverlener en zich aan te sluiten bij het Reanimatienetwerk.	Via lokale aanbieders/opleiders van reanimatiecursussen zijn potentiële hulpverleners geïnformeerd over het AED-netwerk.
8.3	Deskundigheidsbevordering voor huidige burgerhulpverleners voor het reanimatienetwerk.	Huidige hulpverleners blijven via herhalingslessen up to date over reanimatierichtlijnen.
8.4	Vrijwilligers, burgerhulpverleners enthousiasmeren om reanimatie-herhaalcursus te blijven volgen. Aan deze herhalingslessen kunnen de burgerhulpverleners kosteloos deelnemen.	Er is extra ingezet om vrijwilligers en burgerhulpverleners te laten deelnemen aan de herhalingslessen/cursussen. Evaluatie moet nog plaatsvinden en cijfers zijn dan ook pas duidelijk. Brunssum heeft echter al jaren voldoende dekking qua burgerhulpverleners.
8.5	Samenwerking met 'hart voor Limburg/hart voor de buurt' blijven monitoren of de dekking van de huidige AED's voldoende blijft.	Jaarlijks vindt evaluatie plaats over de huidige dekking van AED's alsook burgerhulpverleners. Deze evaluatie van 2024 moet nog plaatsvinden en zal vervolgens met belanghebbenden gecommuniceerd worden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-71 - Volksgezondheid - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
710000 - Salarislasten Volksgezondheid	53	53	0
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	1.303	1.586	283
710002 - Burgernoodhulp / AED	12	14	2
710005 - Volksgezondheid	33	0	-33
Totaal LASTEN	**1.401**	**1.654**	**252**
BATEN			
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	-20	-147	-132
710002 - Burgernoodhulp / AED	0	0	0
Totaal BATEN	**-20**	**-147**	**-132**
RESULTAAT	**1.381**	**1.507**	**120**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Er zijn meerkosten gemaakt als gevolg van de bijstelling van de indexering GGD 2024 en de doorwerking van de meerjarenbegroting GGD ZL.
Aan de inkomstenkant is er een extra bijdrage DUVO middelen ontvangen.
Daarnaast zijn er correcties met betrekking tot SPUK GALA verwerkt, wat zorgt voor zowel meer lasten als meer baten.

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN EDUCATIE

TERUGBLIK

Het onderwijs is een beleidsveld dat inmiddels onderdeel is van het sociaal domein. Het is verbonden met diverse andere beleidsthema's: jeugdbeleid, sportbeleid, gezondheidsbeleid, kunst- en cultuurbeleid en participatie. Vanuit de gemeente ondersteunen wij vanuit alle beleidsthema's de ontwikkeling van onze jonge burgers tot volwassenen die een goede toekomst tegemoet gaan. Het Onderwijsachterstandenbeleid en de Lokaal Educatieve Agenda geven richting aan ons onderwijsbeleid, inclusief voor- en vroegschoolse educatie. Met een integrale aanpak zien we kansen om de intergenerationale cirkel te doorbreken.

In 2024 hebben wij samen met alle partners verder gewerkt aan een optimale ontwikkeling voor ieder kind, bij voorkeur binnen het reguliere onderwijs. Kernwaarden hierbij zijn: optimale samenwerking tussen alle partners rondom het jonge kind, vroegsignalering en preventief werken en zoveel mogelijk thuisnabij naar school. Instrumenten als een warme overdracht van voorschool naar vroegschool en knooppuntgesprekken met ouders en (voor)school zijn ingezet. Waar nodig is laagdrempelige ondersteuning ingezet, bijvoorbeeld via het schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen.

Het opstellen van een nieuw Onderwijsachterstandenbeleid en een Lokaal Educatieve Agenda, is in 2024 opgestart. Verder is in 2024 de locatie van de beoogde taalrijke voorziening 'Kanskracht' opgeknapt. Het doel is om in deze nieuwe voorziening aan de Gasperistraat 7 diverse lijnen samen te brengen rondom het jonge kind: activiteiten om een brede ontwikkeling te stimuleren met behulp van spel, taal, ontwikkeling en ouderparticipatie. Het plan geeft vorm en inhoud aan inclusie en gelijke kansen van onze jonge kinderen. Enkele partners hebben in 2024 hun aanbod bij KansKracht ondergebracht, zoals het RID (dyslexie) en het CMWW (oudercafé). Ook heeft de Poolse gemeenschap een officiële kleuterschool geopend op de locatie KansKracht.

In 2024 is veelvuldig met de gemeenten in de regio Parkstad gesproken over de Internationale Schakelklassen (ISK) in het Romboutscollege. De beschikbare ruimte op deze locatie is te weinig om alle NT2-leerlingen van 13-18 jaar te kunnen huisvesten. Er is met name overleg geweest met de gemeente Heerlen, omdat dit de verantwoordelijke gemeente is voor de huisvesting van deze doelgroep. De ISK is onderdeel van het Heerlense Emmacollege.
Vanuit Onderwijshuisvesting is gewerkt aan de actualisering van het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) en de uitwerking van IKC (Integraal Kind Centra) Oost. In 2025 volgt de besluitvorming door de gemeenteraad hierover.

Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Kinderen en jongeren zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar het middelbaar beroepsonderwijs, studeren of naar werken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Geen voortijdig schoolverlaters en geen thuiszitters. Ieder kind behaalt een startkwalificatie.	Het aantal schoolverlaters is in 2024 gestegen, vanwege stapeling van problematieken bij jongeren. Eind 2024 zaten er 8 Brunssumse leerlingen thuis (vanuit basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs).
1.2	Zoveel mogelijk leerlingen via de reguliere onderwijsroute.	Op een reguliere leerroute wordt vanuit alle partners ingezet. We zien evenwel dat het aantal kinderen dat naar SBO, SO en VSO gaat, toeneemt. Zowel landelijk als in de regio Parkstad.
1.3	Inzet van ondersteuning in het voorliggend veld voor leerlingen en gezinnen die dat nodig hebben, waarbij iedere leerling zijn eigen route kan volgen en zijn eigen ontwikkelingstijd krijgt.	Dit is uitgevoerd, onder andere door de inzet van het Schoolmaatschappelijk Werk op de basisscholen en de coaches vroegsignalering op de peuteropvang, de coaches in de vroegscholen (kleutergroepen) en de inzet van taalstimulering bij peuters/kleuters.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-41 - Openbaar basisonderwijs - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
410000 - Salarislasten Openbaar Onderwijs	5	5	0
Totaal LASTEN	**5**	**5**	**0**
RESULTAAT	**5**	**5**	**0**

Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 23. Bevorderen van een goede klimaatbeheersing en vergroening van schoolpleinen op de basisscholen, in samenspraak met scholen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Samen met Weller realiseren van een goed binnenklimaat in de brede school Centrum conform de in 2023 gemaakte afspraken.	In overleg met ouders, gebruikers van de school waaronder Movare, Weller en gemeente zijn diverse onderdelen gerealiseerd (zonwerende folie, groene gevels, planten van bomen, een groen schoolplein). In maart 2025 volgen de overige aanpassingen.
1.2	De resultaten van het onderzoek goede klimaatbeheersing scholen uitgevoerd in 2023/2024 worden in samenwerking met de schoolbesturen (geen gemeentelijk eigendom) in de loop van 2024 uitgewerkt in een operationeel plan. De scholen in eigendom van gemeente worden hierin meegenomen.	De onderzoeken klimaatinstallatie zijn uitgevoerd in verschillende scholen.
1.3	Vergroening van schoolpleinen wordt in gezamenlijk overleg met schoolbesturen in 2024 aan de orde gesteld.	Vergroening van verschillende schoolpleinen zijn in overleg met de schoolbesturen uitgevoerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Zorgen voor het onderhoud van de door de gemeente beheerde (brede) scholen en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het Brunssumse basisonderwijs.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Om de huisvesting zo goed mogelijk op peil te houden zal het IHP worden geactualiseerd en zal het onderhoud van de (brede) scholen gemonitord worden en indien nodig worden uitgevoerd.	De voorbereidingen om te komen tot een nieuw Integraal Huisvestingsplan zijn in 2024 uitgevoerd. Na ontvangst van nieuwe leerlingenprognoses in februari 2025 worden deze verwerkt in het nieuwe IHP en ter besluitvorming voorgelegd aan college en gemeenteraad.
2.2	Na het nemen van een positief besluit van college en raad over de uitwerking voorbereidingsfase IKC (Integraal Kind Centra) Oost wordt invulling gegeven aan de verdere planvorming om over te gaan tot realisatie.	Het schoolbestuur en overige gebruikers hebben in 2024 aangegeven dat het ruimtelijk programma van eisen achterhaald is. In 2024 is samen met de gebruikers gekeken naar het programma en in overleg met de gebruikers en gemeente wordt invulling gegeven aan een gewijzigd programma. Ook hier geldt dat de nieuwe leerlingenprognose invloed hebben op het ruimtelijk programma.
2.3	In 2024 wordt – na het nemen van een besluit IKC Oost – de voorbereidingsfase IKC Zuid opgestart.	Afspraak is na besluit IKC Oost de voorbereidingsfase IKC Zuid verder op te pakken. De aanpak van IKC Zuid zal ook onderdeel uitmaken van het nieuwe IHP.
2.4	Op basis van het geactualiseerde IHP volgen, indien nodig, uitbreiding/aanpassing en/of vernieuwing van schoolgebouw(en) op basis van huidige leerlingenaantallen/ prognoses en de huidige staat van gebouwen.	Afspraak is na besluit IKC Oost de voorbereidingsfase IKC Zuid verder op te pakken. De aanpak van IKC Zuid zal ook onderdeel uitmaken van het nieuwe IHP.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Het Romboutsgebouw blijft volledig benut met een zo gezond mogelijke exploitatie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Verdere uitwerking en planvorming na oplevering van de businesscase 'gezonde exploitatie'.	De uitwerking van de businesscase bevindt zich in een afrondende fase. In januari 2025 heeft het college besloten onderzoek te doen naar eventuele verplaatsing van de bibliotheek naar een alternatieve locatie. De eventuele verplaatsing van de bibliotheek heeft invloed op de uitwerking van de business case (welke gebruiker komt waar in het gebouw in combinatie met benodigde vierkante meters). Ook wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om onderwijs AFNORTH te huisvesten in Rombouts.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-42 - Onderwijshuisvesting - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
420000 - Salarislasten Onderwijshuisvesting	159	159	0
420002 - Financiering Basisonderwijs	397	425	28
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs	38	27	-11
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	606	727	121
612022 - B.M.V. Bronsheim	421	513	93
612023 - Brede School Langeberg	222	239	17
612024 - Brede School Treebeek	428	490	62
612025 - Brede school Centrum	540	479	-61
Totaal LASTEN	**2.810**	**3.058**	**248**
BATEN			
420002 - Financiering Basisonderwijs	-23	-25	-2
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	-329	-299	30
612022 - B.M.V. Bronsheim	-316	-319	-3
612023 - Brede School Langeberg	-178	-206	-28
612024 - Brede School Treebeek	-257	-270	-13
612025 - Brede school Centrum	-295	-298	-3
Totaal BATEN	**-1.398**	**-1.418**	**-19**
RESULTAAT	**1.412**	**1.640**	**228**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Romboutsgebouw: Hogere onderhoudskosten gebouw i.v.m. veroudering, extra werkzaamheden/storingen aan bestaande installatie en de noodzaak tot aanpassen brandcompartimentering.
BMV Bronsheim: Overschrijding als gevolg van hogere energielasten en hogere schoonmaakkosten door aanbesteding nieuw schoonmaakcontract.

Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 20. Vergroten van kansengelijkheid in het onderwijs; 21. Voortzetten en verbreden van het concept 'de gezonde basisschool van de toekomst'; 22. Vrijmaken van extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten in het basisonderwijs.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Verder stimuleren gelijke kansen via onderwijsachterstandenbeleid	Dit is uitgevoerd, onder andere door de Startklas en de Rupsjes.
1.2	Ontwikkelen van een nieuw OAB-plan	Eind 2024 is het opstellen van een nieuw OAB-plan opgestart en deze wordt dit jaar aan de Gemeenteraad aangeboden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	In Brunssum blijft een breed aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig. En we willen de spreiding van lokale onderwijsvoorzieningen en voorschoolse voorzieningen alsmede de regionale spreiding van voortgezet onderwijs in de regio Parkstad, behouden/bevorderen. En we willen in en rondom het kind/gezin de ondersteuningsstructuur zo laagdrempelig mogelijk verder inrichten met partners in het voorliggend veld (zie ook programma 3 sociaal domein).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Ouders hebben vrije keuze in de school voor hun kind. In iedere wijk hebben wij een voorschool en basisschool. Ieder kind kan in Brunssum naar een voorschool en basisschool (c.q. school voor speciaal basisonderwijs).	Dit is gerealiseerd.
2.2	Uitvoering van de Verordening Leerlingenvervoer, die voor ouders duidelijk en transparant is.	Dit is uitgevoerd conform de Verordening Leerlingenvervoer.
2.3	Behoud voortgezet onderwijs in Brunssum (Compass).	Dit is gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Gelijke kansen voor alle Brunssumse jongeren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Passende onderwijsroute voor ieder kind. Het regulier onderwijs is hierbij het uitgangspunt, passend bij de ontwikkeling, vaardigheden, interesses en talenten van het kind. Hierbij krijgt ieder kind een passend schooladvies bij de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.	Dit is uitgevoerd.

3.2	Realisatie van een brede taalrijke voorziening in de gemeente Brunssum, waar voor diverse doelgroepen de Nederlandse taal (spreken en lezen) gestimuleerd wordt, aan de hand van een aantrekkelijk aanbod, onder andere voor kinderen en ouders die niet uit Nederland komen. Hierin werken alle partners samen (o.a. bibliotheek, voor- en vroegscholen, Jeugdgezondheidszorg, CMWW en de gemeente).	De taalrijke voorziening KansKracht is in 2024 opgeknapt en ingericht. De eerste partners, zoals CMWW, RID en de Poolse kleuterschool vanuit AFNORTH, zijn hier inmiddels gehuisvest. In 2025 volgt de verdere ontwikkeling en concretisering.
3.3	Ondersteuning en begeleiding in het voorliggend veld voor kinderen en gezinnen die dit nodig hebben, waardoor geïndiceerde zorg kan worden voorkomen. Hierbij werken de partners zoals voorscholen, onderwijs, JGZ en team Jeugd samen.	Het preventief werken door de partners gebeurt steeds meer, maar vraagt nog verdere aandacht en sturing. Zie verder Programma Sociaal Domein; onderdeel Jeugd, 4.1.
3.4	Inzet van doelgroeparrangementen in het speciaal (basis)onderwijs ten behoeve van Brunssumse leerlingen.	Inzet is gerealiseerd.
3.5	Alle jonge kinderen op alle Brunssumse (voor)scholen krijgen groente en fruit.	Dit is gerealiseerd.
3.6	Op de Brunssumse basisscholen voortzetten c.q. opstarten van de Gezonde basisschool van de Toekomst, die praktisch uitvoerbaar is voor het onderwijs en financieel haalbaar voor ouders en gemeente.	Op BS Langeberg is de Gezonde basisschool van de Toekomst voortgezet in 2024.
3.7	Deelname van Brunssumse scholen aan de subsidieregelingen van het Rijk m.b.t. Rijke Schooldag en Gelijke Kansen Alliantie.	De subsidieregeling Gelijke Kansen Alliantie van het Rijk liep in 2024 af. De Rijke Schooldag is voortgezet op BS St. Franciscus.
3.8	Uitvoering projecten dyslexie en dyscalculie.	De preventieve aanpak Dyslexie is voortgezet in 2024. De aanpak Dyscalculie is in een pilotvorm opgezet in 2024 en is nog in ontwikkeling.
3.9	Uitvoering van de Lokaal educatieve agenda (LEA).	De LEA is uitgevoerd in 2024. Het opstellen van een nieuwe LEA is in 2024 opgestart.
3.10	Bevorderen van kinderparticipatie door de kindergemeenteraad en de kidsreporters.	In 2024 zijn nieuwe verkiezingen gehouden, waaruit een nieuwe kindergemeenteraad is gevormd. Overige activiteiten: voor de groepen 7 en 8 zijn een viertal buitenschoolse trajecten georganiseerd door de gemeente. De kindergemeenteraad, kinderburgemeester, locokinderburgemeester en de Kids Reporters zijn betrokken bij diverse beleidsthema's, zoals een natuurspeeltuin, parelwandelroute, museale functie, speeltuin Treebeek, hinkelpaden en invulling van KansKracht.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Vroeg signaleren, vroeg aanpakken en preventie van ontwikkelingsproblematieken staan centraal in de voorscholen en vroegscholen (kinderen van 2-6 jaar).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Inzet van ondersteuning in de voor- en vroegscholen om vroeg en laagdrempelig ontwikkelingsachterstanden te signaleren en preventief te werken, onder andere door de inzet van voorzieningen als de Rupsjes en de startklas.	Dit is uitgevoerd.
4.2	Bereik van minimaal 85% van de geïndiceerde doelgroep peuters door de aanbieders van voorschoolse educatie.	Het bereik van de geïndiceerde doelgroeppeuters in 2024 was 95%. In 2024 zijn door de JGZ 60 peuters geïndiceerd. Hiervan zijn er 54 geplaatst bij PLUK of starten in 2025 bij PLUK. Er zijn 2 peuters verhuisd, van 1 zijn de ouders onbereikbaar en 3 peuters van deze lijst zijn gestart in de VVE-groep van de kinderopvang. Een bereik derhalve van 57 van de 60 doelgroepkinderen . Dit is 95%.
4.3	Actualiseren van het Onderwijsachterstandenbeleid in samenhang met de Lokaal Educatieve Agenda.	Het opstellen van een nieuw OAB-plan is -samen met de onderwijs- en kinderopvangpartners in Q4 2024 opgepakt.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-43 - Onderwijsbeleid leer - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken	204	204	0
430001 - Peuteropvang	105	109	4
430002 - Leerlingenvervoer	390	406	15
430003 - Zwemonderwijs Scholen	49	52	2
430004 - Kinderburgemeester/kinderraad	9	8	-1
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	1.010	1.623	613
430006 - Leerplichtbureau VSV	167	166	-0
430007 - Laaggeletterdheid	10	10	0
Totaal LASTEN	**1.944**	**2.577**	**634**
BATEN			
430001 - Peuteropvang	0	0	0
430004 - Kinderburgemeester/kinderraad	0	-1	-1
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	-962	-1.390	-428
Totaal BATEN	**-962**	**-1.391**	**-429**
RESULTAAT	**982**	**1.187**	**205**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De kosten van het onderwijsachterstandenbeleid bestaan voor het grootste deel uit loonkosten van onze onderwijspartners t.b.v. voorschoolse educatie en voorzieningen zoals startklas, coaches voor- en vroegscholen en schoolmaatschappelijk werk. Verder wordt ook de cofinanciering van de GBT uit dit budget betaald, evenals het groente/fruit voor de scholen. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de stijgingen van de loonkosten en de stijging van de kosten voor maaltijden. Een herijking/bijstelling van het beleid zal bij het vaststellen van het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid plaatsvinden. De overschrijding op het OAB-budget wordt mede veroorzaakt door de verplichte cofinanciering van de subsidie Regiodeal van de Gezonde Basisschool van de Toekomst.
Tegenover een deel van de kosten met betrekking tot het Onderwijs Achterstanden Beleid staan ontvangsten van het rijk, die door de kostentoename ook hoger zijn.

PROGRAMMA 6 WIJKGERICHT WERKEN, INTEGRATIE, PARTICIPATIE

TOELICHTING

In de begroting 2024 is (de doorontwikkeling van) het wijkgerichte werken verplaatst van Programma 6 naar Programma 11 (Taakveld 83). De resterende taakvelden van Programma 6 zijn verplaatst naar programma 3.

PROGRAMMA 7 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

TERUGBLIK

In 2024 is op basis van het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit verder gewerkt aan de voorbereiding van de daarin geprioriteerde mobiliteitsprojecten. Het eerste project dat hierin is opgenomen, de afwaardering van de Loogstraat naar 30 km/h, is uitgevoerd en er zijn voorbereidingen getroffen om te komen tot aanpassingen aan de Trichterweg-Maastrichterstraat.

Er zijn enkele integrale reconstructies uitgevoerd, zoals het kruispunt Bodemplein en het overstapstation Wilhelminastraat. Omwonenden zijn bij deze plannen betrokken via inloopbijeenkomsten. Uitgangspunten van het mobiliteitsbeleid, zoals klimaatadaptatie en verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers, zijn hierin mee genomen. Met het oog op de realisatie in 2025 zijn in 2024 enkele verkeerskundige projecten voorbereid (zie 1.1 hierna).Ook zijn er twee nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de provincie afgesloten in het kader van verkeerseducatie en is in het kader van het integraal beheer van de openbare ruimte samen met de raad gewerkt aan het nieuwe Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR).

Het IBOR vormt een integraal en dynamisch beleidskader voor alle sectorale plannen in de openbare ruimte. Hierin is omschreven welke uitgangspunten leidend zijn (visie, doelen, ambities en beleid), hoe de werkzaamheden in de openbare ruimte worden getypeerd en gestructureerd en hoe beslissingen omtrent budgetten en investeringen worden genomen. De beheerwerkzaamheden en budgetten worden onderverdeeld in: regulier onderhoud, groot onderhoud en vervangingsonderhoud. Op basis hiervan worden de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en ambities geïntegreerd in het beheer en onderhoud.
Het IBOR vormt het kader voor de meerjarenonderhoudsplanningen, die voor verschillende disciplines/assets worden opgesteld. Onder het IBOR liggende beleid- en beheerplannen worden leidend voor de budgettering in het IBOR.

Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De (harde) infrastructuur staat borg voor een goede bereikbaarheid vanuit de woning naar alle gewenste bestemmingen, tegelijk worden de negatieve effecten van mobiliteit voor veiligheid en milieu zoveel mogelijk beperkt. Het doel is 0-verkeersslachtoffers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Uitvoering geven aan het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.	Afgelopen jaar is het project Loogstraat uitgevoerd en zijn de volgende mobiliteits-/reconstructieprojecten voorbereid: - Merkelbeekerstraat; - Wieënweg – Hendrik van Veldekestraat; - Kruisbergstraat; - Haefland.
1.2	Binnen reconstructieprojecten de verkeerskundige beleidsdoelstelling waarborgen.	Tijdens de voorbereidingen zijn de beleidsdoelstellingen zoals opgenomen in het Mobiliteitsplan binnen de reconstructieprojecten geïmplementeerd. Zo is de verkeersveiligheid voor wandelaars en fietsers in de projectvoorbereiding geborgd.
1.3	Door het jaar heen oplossen van kleine verkeerskundige knelpunten.	Op enkele locaties is het trottoir parkeren verbeterd en gelegaliseerd: - Eduard Wintgenstraat; - Ridder Hoenstraat.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een goed onderhouden openbare ruimte die door iedereen op een veilige manier gebruikt kan worden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het onderhoud, vervanging en schoonhouden van wegen gebeurt conform het in 2024 vast te stellen geactualiseerde MOP-OR.	In 2024 is het nieuwe IBOR vastgesteld. Op basis van dit nieuwe integrale beleidskader vindt het beheer en onderhoud in de openbare ruimte plaats. Het IBOR vormt het kader voor de meerjarenonderhoudsplanningen, die voor verschillende disciplines/assets worden opgesteld.
2.2	In 2024 worden de projecten benoemd in de paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel "wegen", uitgevoerd.	Voor vervanging en projecten zie paragraaf 3, Onderhoud kapitaalgoederen, behorende bij deze jaarrekening.
2.3	Het bestrijden van gladheid van het hoofdwegenet conform het jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma gladheidsbestrijding.	In 2024 is het uitvoeringsplan Gladheidsbestrijdingsplan geactualiseerd. De bestrijding van gladheid heeft plaatsgevonden conform dit plan.
2.4	Het onderhoud en vervanging van de openbare verlichting wordt uitgevoerd conform het in onderhoudsniveau volgens het MOP-OR.	Op dit moment is 95% van de openbare verlichting van ledverlichting voorzien.
2.5	Ervoor zorgen dat de verkeersregelinstallaties (VRI) goed blijven functioneren.	Er is klein onderhoud uitgevoerd aan de VRI's om ze te laten functioneren en de VRI's op het Bodemplein zijn verwijderd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Bereikbaar en toegankelijk Openbaar vervoer met goede busverbindingen naar de Intercitystations.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Jaarlijks vindt overleg met Arriva en de Provincie Limburg plaats over de optimalisatie van het Openbaar Vervoer in Brunssum.	Wederom zijn verbetervoorstellen met Arriva besproken, zijn enkele routewijzigingen voorgesteld en zijn als gevolg hiervan voorbereidingen getroffen met betrekking tot de realisatie van nieuwe bushaltes. Dit betreft o.a. de locaties Schinvelderstraat en Prins Hendriklaan.
3.2	De realisatie van een nieuw OV-Overstapstation aan de Wilhelminastraat.	In 2024 is gestart met de uitvoering van dit project dat een belangrijke schakel vormt tussen de stedelijke en regionale verbindingen en het voor- en natransport van reizigers met het openbaar vervoer in Brunssum.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Naast de harde infrastructurele maatregelen uitvoeren van zachte mobiliteitsopgaves.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Er worden diverse projecten uitgevoerd op het gebied van verkeerseducatie en voorlichting in samenwerking met de stadsregio Parkstad en Veilig Verkeer Nederland.	In 2024 is in samenwerking met de provincie en Limburgse gemeentes een nieuwe samenwerking overeenkomst getekend voor vier jaar in het kader van de verkeersactieve school. Daarnaast is het project invoering schoolzones opgestart.
4.2	Wij dragen zorg voor de opleiding van verkeersbrigadiers.	Veilig Verkeer Nederland verzorgt in opdracht van de gemeente de opleiding en de kleding voor verkeersbrigadiers.

4.3	Wij nemen deel aan het netwerkconvenant ROVL Limburg.	In 2024 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend voor vier jaar in het kader van de doelgroepenaanpak. Binnen het Uitvoeringsplan Doelgroepenaanpak Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid zijn vier thema's geselecteerd, namelijk: afleiding in het verkeer, rijden onder invloed van alcohol en/of drugs, snelheid en de kwetsbare oudere verkeersdeelnemer op de (e)fiets. Deze vier thema's zijn van groot belang voor de doelgroepen jongeren (18 t/m 24 jaar), volwassenen (25 t/m 59 jaar) en ouderen (60 jaar en ouder).

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-21 - Verkeer en vervoer - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
210000 - Salarislasten Verkeer en vervoer	661	661	0
210001 - MOP-wegen	730	693	-37
210002 - Onderhoud Wegen	622	643	22
210004 - Overige Kosten wegen	95	109	15
210005 - Opritten	2	7	5
210007 - Inrichting Eggeplein	0	5	5
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen	365	367	2
210050 - Straatreiniging	344	366	23
210051 - Bladreiniging	116	96	-20
210052 - Hondenpoepbestrijding	64	63	-1
210060 - Gladheidsbestrijding	170	174	4
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	41	25	-16
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	41	36	-5
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	55	35	-20
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting	186	84	-102
210210 - Verkeerscoördinatie	81	67	-14
210211 - Verkeers- en vervoersbeleid	75	74	-1
210203 - Openbare Straatverlichting IBOR	669	615	-54
Totaal LASTEN	**4.316**	**4.122**	**-194**
BATEN			
210002 - Onderhoud Wegen	-58	-197	-139
210004 - Overige Kosten wegen	-80	-76	3
210005 - Opritten	-10	-8	2
210050 - Straatreiniging	-70	-83	-13
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	-22	-22	0
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	-5	0	5
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	0	-1	-1
210210 - Verkeerscoördinatie	-19	-10	9
Totaal BATEN	**-263**	**-396**	**-133**
RESULTAAT	**4.053**	**3.726**	**-327**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De lagere uitgaven betreffen lagere kapitaallasten als gevolg van nog niet volledig uitgevoerde investeringen en lagere energielasten met betrekking tot de openbare straatverlichting.
Daarnaast zijn de legesopbrengsten hoger door toename van werkzaamheden door nutsbedrijven. De herstelwerkzaamheden die bij deze leges horen, voeren we in 2025 echter uit. Daarnaast is er 35.000 schadevergoeding ontvangen van WML.

Taakveld: Parkeren (XT-22)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Zorgdragen voor de bereikbaarheid van (nieuwe) woonwijken en winkelcentra met voldoende parkeervoorzieningen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Monitoren door middel van het uitvoeren van parkeeronderzoeken of er voldoende parkeercapaciteit is in een bepaald gebied.	Op basis van meldingen m.b.t. parkeerdruk is onderzocht of er voldoende parkeercapaciteit in een gebied aanwezig is. De metingen zijn meegenomen in de planvoorbereidingen van nieuwe projecten.
1.2	Ruimtelijke plannen waar mogelijk toetsen aan de nieuwe parkeernormering.	Alle ruimtelijke initiatieven die na de vaststelling van het paraplubestemmingsplan en de beheersverordening zijn ingediend, worden getoetst aan de parkeernormen zoals opgenomen in de parkeernota 2022.
1.3	Bij nieuwbouw ontwikkelingen het parkeren zoveel als nodig realiseren op eigen terrein.	Dit is opgenomen in de parkeernota en wordt standaard toegepast. Daar waar dat niet mogelijk is, dient met een parkeeronderzoek aangetoond te worden dat de openbare ruimte de parkeerdruk kan opvangen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-22 - Parkeren - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
220000 - Parkeren	23	23	0
220010 - Fietsenstalling Centrum Brunssum	60	77	17
Totaal LASTEN	**83**	**100**	**17**
RESULTAAT	**83**	**100**	**17**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De hogere uitgaven hebben te maken met de uitbetaling van vakantie uren en transitievergoeding einde contract van de medewerkers van Betere Buren. Deze waren niet voorzien aan de voorkant van het traject.

PROGRAMMA 8 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

TERUGBLIK

In het afgelopen jaar kwamen verschillende maatschappelijke en ruimtelijke initiatieven tot stand om Brunssum op het gebied van sport, cultuur en recreatie verder door te ontwikkelen.

Sport en bewegen
De uitvoeringsagenda “Sport en Beweegbeleid 2024-2033” is vastgesteld en in uitvoering gegaan. Er ligt op het gebied van sportstimulering een directe relatie met volksgezondheid met speciale aandacht voor de doelgroep 0-12 jaar, 55+ en inwoners met een gezondheidsachterstand. Dit sluit aan bij de SPUK – GALA doelstellingen die gericht zijn op het nastreven van een gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Hiervoor ontvingen we van het Rijk gelden die gegarandeerd zijn t/m 2026.

Bij de Brunssumse voetbalvereniging RKVV De Leeuw is een nieuw, duurzaam en multifunctioneel verenigingsgebouw gerealiseerd.

In juni 2024 is de Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024 vastgesteld.

Cultuur
De evaluatie van de Kadernota Cultuur 2020-2023 van de gemeente Brunssum is opgeleverd en aan de hand van deze evaluatie is eind 2024 gestart met de herijking van deze nota.

Vanuit extra middelen door de uitbreiding van het ‘Gezond en Actief Leven Akkoord’ is gestart met een cultuurcoach. Door de inzet van de cultuurcoach is de zichtbaarheid van het cultuuraanbod via Brunssum Beweegt en Sjors Creatief verbeterd, de cultuurparticipatie van onze inwoners vergroot én is ingezet op cultuureducatie. Daarnaast zijn er extra culturele projecten opgezet, waaronder een Zomer Doe Week met sportieve en culturele activiteiten voor kinderen en het project Brief aan mijn Buur, waarbij cultuur als middel is ingezet om eenzaamheid tegen te gaan.

In samenwerking met het Huis voor de Kunsten is een traject met de Brunssumse carnavalsverenigingen doorlopen, waarbij verenigingen meer zullen samenwerken en elkaar weten te vinden. Het ondersteunen van deze samenwerking zetten we voort om te komen tot een nieuwe structuur, die in 2025 wordt geformaliseerd.

De samenwerking binnen het Brunssum Crescendo Muziekakkoord is voortgezet.

Evenementen
Vanuit de gemeente Brunssum dragen we actief bij door evenementen (financieel) te ondersteunen en te faciliteren. Ook aan de Worldfestival Parade Brunssum hebben we een actieve bijdrage geleverd door één van de informatietenten te bemannen. Daarnaast is eind 2024 gestart met het evalueren van het evenementenbeleid.

Brunssum vierde 80 jaar vrijheid met een passend programma, met een extra productie in het Openluchttheater Brunssum, een congres en jongerendebat in het gemeentehuis en de Brikke Oave, een muziekfestival op Veteranendag én een korenconcert door zangkoren uit Brunssum.
In het Openluchttheater Brunssum konden de inwoners van Brunssum en omgeving weer genieten van een divers programma: kindervoorstellingen, tribute bands, lokale muziekverenigingen én verrassende samenwerkingen.

Stadsparken
De gemeente investeerde – met inachtneming van de cultuurhistorische waarden - in de vitaliteit van haar stadsparken: Emmapark, Schutterspark, Vijverpark en Urban Lifestylepark. De stadsparken vervullen een

belangrijke rol op het gebied van vrijetijdsbesteding, sociale cohesie, sport en beweging, (dieren)welzijn en cultuurhistorie.

Emmapark
In het Emmapark is de padenstructuur van het voormalig mijnspoortracé opgewaardeerd. Op verschillende plekken zijn bouwkundige vernieuwingen aangebracht in de vorm van mijnbouw terminologie.

Ter plaatse zijn ook de wandel-, sport- en speelvoorzieningen vernieuwd. Vanuit recreatief oogpunt zijn in het park baskets geplaatst ten behoeve van disc-golf en is in samenwerking met Visit Zuid-Limburg een nieuw mindfulness concept ontwikkeld.

Het plan haakt aan op het concept van de Parkstadroute, de uitgangspunten van het programma 'Treebeek in beweging' en is in samenwerking met IBA Parkstad gerealiseerd.

In het kader van de aanleg van de Parkstadroute is het bestaande fietspad aan de Emmaweg verbreed en voorzien van een vernieuwde asfaltlaag met de herkenbare witte bollen die het 34 kilometer lange tracé markeren. De route loopt hier vanaf de ondertunneling Akerstraat Noord verder via de Cronjéstraat door het Heidserpark en vormt een schakel in het internationale netwerk van langeafstand fietsroutes.

Schutterspark
In het Schutterspark is als eerste stap in de opwaardering van het Schutterspark de Schutterspromenade hernieuwd aangelegd. De promenade vormt de verbinding tussen het Schuttershüske en de vijver. Bij de herinrichting is het meubilair vernieuwd, nieuw groen gerealiseerd en zijn historische elementen teruggeplaatst. Deze ontwikkeling is mede mogelijk gemaakt door subsidie van IBA Parkstad. De opening vond plaats tijdens de door jong en oud drukbezochte 'dag van het Schutterspark'.

In 2024 is het rapport 'Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompgebouwen Schutterspark' en de daarin voorgestelde museale invulling van pompgebouw 4 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd. De raad heeft ingestemd met de verdere planontwikkeling. Deze planontwikkeling is in 2024 gestart.

Eind 2024 is ingestemd met het plan van aanpak om te komen tot een natuurvisie, waarover de raad via een raadsinformatiebrief is geïnformeerd. Deze natuurvisie ligt ten grondslag aan een nieuw omgevingsplan voor het gebied Schutterspark.

Vijverpark
Medio 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een meerjarenplan voor de opwaardering van het centraal in Brunssum gelegen Vijverpark dat onderdeel is van het Beschermd stads- en dorpsgezicht. Het opknappen en vervangen van drie bruggen, het dierenwelzijn en de waterkwaliteit (ter voorkoming van blauwalg en stankoverlast) vormen belangrijke onderdelen van het plan. In de 2^{e} helft van 2024 is gestart met de civieltechnische voorbereidingen. De realisatie van het project zal plaatsvinden door een set aan projecten.

Lifestylepark
In 2024 is een ontwerp opgesteld voor de opwaardering van het skatepark aan de Prinses Beatrixstraat tot een volwaardig Urban Lifestylepark. Tijdens drie informatie avonden is het plan besproken met belanghebbenden. Er is een 14-tal maatschappelijke partners (o.a. sportaanbieders, ondernemers, maatschappelijk werk) gecommitteerd aan de toekomstige programmering van het park. Het ruimtelijke ontwerp is op haalbaarheid getoetst bij openbare ruimte en na feedback vanuit de interne organisatie, alsook vanuit de wijk en stakeholders, is het ontwerp eind 2024 afgerond.

De gemeente is in gesprek met de provincie Limburg voor een cofinanciering van dit project uit het Leefbaarheidsfonds. Voor het project is in de initiatieffase een bijdrage van € 40.000 ontvangen uit het programma Impuls Gezonde Leefomgeving van ZonMw.

Openbare ruimte
In 2024 zijn verschillende wijkprojecten uitgevoerd om de kwaliteit van het groen en de biodiversiteit in Brunssum te versterken.

Als onderdeel van reconstructies is de worteldruk in de voor Brunssum kenmerkende kleigrond aangepakt. In samenspraak met bewoners zijn in bepaalde buurten van Brunssum (o.a. Haafheidestraat, Molenstraat, Ploegbaas) delen van de openbare ruimte opnieuw ingericht, waarbij bestrating is vervangen door groen en verpauperd groen is gesaneerd. Ook zijn op locaties wortelschermen geplaatst, is begrazing door schapen toegepast en is samen met woningcorporatie Weller het ecologische sinusmaaien verkend.

Om te kunnen beoordelen of fysieke projecten in de wijken naar tevredenheid van omwonenden en volgens de opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd, voerden we bij afronding van de projecten Loogstraat, Bodemplein en N276 een evaluatie van het proces uit met omwonenden.

Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 34. Evaluatie Sportnota en opstellen nieuwe nota Sportstimuleringsbeleid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Vaststellen en uitvoeren actiepunten Uitvoeringsagenda Sportstimuleringsbeleid	Evaluatie van de sportnota heeft plaatsgevonden en aan de hand van de resultaten en de trends/demografische gegevens is de nota sportstimuleringsbeleid met een bijbehorend uitvoeringsprogramma vastgesteld.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	In het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid richt de gemeente Brunssum zich op de gezondheid van al haar inwoners.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Wij organiseren beweegactiviteiten voor al onze burgers.	Er zijn wekelijks beweegactiviteiten voor jong en oud georganiseerd.
2.2	Wij bieden personele ondersteuning bij de Tussen Schoolse Opvang (TSO) bij de Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) (2 scholen). Hier organiseren wij activiteiten die met name gericht zijn op beweging.	Wij hebben de TSO uitgevoerd bij 1 gezonde basisschool van de toekomst (BS Langeberg) en bij 1 school die op de nominatie stond om GBT te worden (Basisschool de Caleidoscoop).
2.3	Wij nemen deel aan de aanpak JOGG (gezonde jeugd - gezonde toekomst) en het Lokaal Sportakkoord waarbij bewegen voor iedereen en gezondheid centraal staan.	In dit kader voeren we gezamenlijk met andere Zuid-Limburgse gemeenten een regionale agenda uit, waaronder o.a. Burgemeestersontbijt, nationaal schoolontbijt, peuter- kleuter4daagse, drinkwaterbeleid, gezonde school en gezonde kinderopvang.
2.4	Wij testen kinderen in het basisonderwijs op motorische vaardigheden en meten hun BMI. Aan de hand van de resultaten worden interventies op het gebied van gezonde leefstijl en/of motoriek aangeboden.	Aan de hand van de testresultaten uit schooljaar 23/24 zijn er in 2024 in samenwerking met scholen, lokale partners en onze medewerkers sport & bewegen diverse interventies aangeboden voor kinderen met een verhoogd BMI (overgewicht en ernstig overgewicht) en kinderen met aandacht op het gebied van motoriek, zoals het

		naschools sport/beweegprogramma en KidsXtra. Ook is er een start gemaakt met het afnemen van de testen voor het huidige schooljaar, deze gegevens zijn echter nog niet compleet en bieden dan ook nog geen vergelijking met voorgaande jaren.
2.5	Wij nemen deel aan het project Iedereen Kan Sporten Parkstad (IKS). Hierbij matchen wij de vraag van onze mindervalide medemens met het sport- en beweegaanbod van de diverse verenigingen.	Circa 350 bezoekers vanuit Brunssum bezocht de app "Uniek Sporten" om informatie op te halen met betrekking tot aangepast sporten en deelname aan activiteiten voor deze doelgroep. Ook vonden er diverse activiteiten plaats in Brunssum voor deze doelgroep, o.a. de inclusieve buitenspeelmiddagen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Vitaliteit en veerkracht van jeugd.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Wij nemen deel aan de interventie Sjors Sportief en Creatief, dit betreft een laagdrempelig aanbod van activiteiten (o.a. kennismakingsactiviteiten) op het gebied van sport en cultuur voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. Elke vereniging in Brunssum kan op deze wijze haar aanbod onder de aandacht brengen van de doelgroep.	Ook in 2024 hebben alle basisscholen het boekje Sjors Sportief en Creatief ontvangen. Hierin staat het sportieve en culturele aanbod voor kinderen t/m 12 jaar in Brunssum. Op het platform Brunssum Beweegt maken verenigingen en aanbieders het volledige aanbod van activiteiten voor jong en oud in Brunssum zichtbaar.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-51 - Sportbeleid en -activering - exploitatie (*€ 1.000)	**begroting 2024**	**realisatie 2024**	**afwijking**
LASTEN			
510000 - Salarislst Sportbeleid en activering	222	222	0
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)	126	110	-16
510004 - Sportbeleid	79	150	71
Totaal LASTEN	**426**	**481**	**55**
BATEN			
510004 - Sportbeleid	0	-127	-127
Totaal BATEN	**0**	**-127**	**-127**
RESULTAAT	**426**	**354**	**-72**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Door de ontvangst van tijdelijke SPUK -GALA gelden van het Rijk zijn diverse kosten van reguliere projecten hierbij ondergebracht. Derhalve een positief saldo op Sportbeleid.

Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Zorgdragen voor veilige, hygiënische en goed onderhouden sportaccommodaties waar op verantwoorde wijze gesport kan worden.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Zorgdragen voor het cultuurtechnisch (groen)onderhoud van de sportvelden, de vrijstaande bomen, bosplantsoenen, watergangen en sloten op het sportcomplex.	Het afgelopen jaar zijn de voorgenomen onderhouds- en/of vervangingswerkzaamheden voor wat betreft het cultuurtechnisch onderhoud conform het onderhoudsbestek naar tevredenheid uitgevoerd. De uitvoerende werkzaamheden met de nieuwe contractant/aannemer zijn volgens de vastgestelde bestekspecificaties en kwaliteitsnormen uitgevoerd.
1.2	Zorgdragen voor het verrichten van onderhouds- en/of vervangings-werkzaamheden aan de sportveldinrichting conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder en de eisen en normen van de sportbond(en) c.q. overheidsinstanties.	Daar waar noodzakelijk zijn bij diverse buitensportverenigingen conform de normen en eisen van de sportbond(en) c.q. overheidsinstanties onderhouds- en vervangingswerkzaamheden uitgevoerd.
1.3	Zorgdragen voor het verrichten van onderhouds- en/of vervangings-werkzaamheden aan de gebouwen conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder volgens het vigerend accommodatiebeleid en nog vast te stellen vastgoedbeleid.	De verplichtingen van de gemeente voor het verrichten van onderhoud en vervangingen zijn uitgevoerd.
1.4	Aanbrengen van automatische beregeningsinstallatie per voetbalcomplex (één natuurgrasveld met meeste bespelingsuren).	Bij de vier voetbalverenigingen zijn vooronderzoeken/inspecties verricht met hierbij de nadrukkelijke vermelding dat wij ons in de oriënterende fase bevinden. Kortom, er is nog geen automatische beregeningsinstallatie aangebracht.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoering geven aan het vastgestelde accommodatiebeleid t.a.v. sportaccommodaties.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het eventueel multifunctioneel maken en/of anderszins inzetten van sportaccommodaties inclusief financiële consequenties volgens het door de Raad in 2022 geactualiseerde accommodatiebeleid.	Het nieuwbouwproject RKVV De Leeuw is succesvol gerealiseerd waardoor het nieuwe verenigingsgebouw multifunctioneel inzetbaar is. Indien toekomstige projecten aan de orde zijn, vindt toetsing plaats om accommodaties toekomstig multifunctioneel in te zetten.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-52 - Sportaccommodaties - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
520000 - Salarislasten Sportaccommodaties	794	794	0
520002 - Sporthal Rumpen	146	171	25
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	109	131	22
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	54	65	11
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	26	21	-5
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	61	68	6
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	25	34	9
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	20	19	-1
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	94	113	19
520412 - Terreinen Algemeen	285	285	0
520413 - Tennispark ATIVU	3	5	2
520414 - Tennispark LTCB	35	35	0
520416 - Sporthal Rumpen	77	79	2
520417 - Sporthallen Algemeen	27	27	0
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	23	24	1
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	12	13	1
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	9	5	-4
520422 - Zwembad De Bronspot	63	99	37
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	100	108	8
521001 - Accommodatie SV Langeberg	168	175	7
521002 - Accommodatie SV Brunssum	63	58	-5
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	111	153	42
521004 - Sportvoorziening Algemeen	0	12	12
521010 - Tennispark LTCB	18	23	6
521012 - Accommodatie Robin Hood	3	3	0
521013 - Golfbaan	16	17	1
522000 - Zwembad de Bronspot	298	454	156
522001 - Buffet Bronspot	11	15	4
521011 - Tennispark ATIVU	0	5	5
Totaal LASTEN	**2.651**	**3.013**	**362**

BATEN			
520002 - Sporthal Rumpen	-88	-126	-38
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	-67	-66	1
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	-30	-34	-4
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	-11	-15	-4
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	0	-1	-1
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	0	-7	-7
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	-10	-9	1
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	-10	-13	-3
520413 - Tennispark ATIVU	0	-2	-2
520414 - Tennispark LTCB	0	0	0
520416 - Sporthal Rumpen	0	-2	-2
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	0	-1	-1
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	0	-1	-1
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	-5	-1	4
520422 - Zwembad De Bronspot	0	-37	-37
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	-38	-44	-6
521001 - Accommodatie SV Langeberg	-37	-49	-12
521002 - Accommodatie SV Brunssum	-13	-14	-0
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	-33	-52	-19
521010 - Tennispark LTCB	-27	-34	-7
521012 - Accommodatie Robin Hood	-3	-2	1
522000 - Zwembad de Bronspot	-234	-326	-92
522001 - Buffet Bronspot	-21	-25	-4
521011 - Tennispark ATIVU	0	-3	-3
Totaal BATEN	**-627**	**-864**	**-237**
RESULTAAT	**2.024**	**2.149**	**125**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De lasten zijn overschreden als gevolg van hogere onderhoudskosten en hogere energielasten (elektriciteit en gas) bij diverse accommodaties.
De hogere baten zijn hoofdzakelijk het gevolg van meer entreegelden Zwembad de Bronspot, hogere verhuurinkomsten en vanwege extra vergoeding vanuit de SPUK-Sportregeling.

Taakveld: Cultuurpresentatie, participatie en productie (XT-53)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 30. Geven van een impuls aan het culturele Brunssum, onder meer door voldoende budget, faciliteiten, ondersteuning en ambtelijke capaciteit; 33. Opstellen Actieplan 'verenigingen' ter versterking levensvatbaarheid/zelfwerkzaamheid verenigingsleven.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Actieplan verenigingen: Stimulatie gezamenlijke activiteiten muziekverenigingen.	In het kader van 80 jaar bevrijding in Brunssum heeft de gemeente in samenwerking met diverse Brunssumse zangkoren een bevrijdingsconcert georganiseerd om ook het Brunssumse muzikale verenigingsleven een podium te bieden. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart om een jaarlijkse gezamenlijke activiteit te organiseren met de muziekverenigingen.
1.2	Communicatie/zichtbaarheid: Uitrol culturele plattegrond in samenwerking met Brunssum beweegt.	Door de ondersteuning van de cultuurcoach van de gemeente Brunssum maken steeds meer verenigingen en culturele aanbieders gebruik van het platform Brunssum Beweegt en Sjors Creatief. Hierdoor wordt het steeds zichtbaarder wat Brunssum allemaal heeft te bieden op cultureel vlak.
1.3	Cultuureducatie: Uitbreiden/versterken van het huidige culturele/creatieve aanbod.	Er is gestart met het organiseren van educatieve zomeractiviteiten voor kinderen tijdens de Zomer Doe Week. Van een schilderles, beeldhouwen en hutten bouwen, tot het bezoeken van Goud Verteltheater (Loge 3, schoolgebouw Prins Hendriklaan) en een drumworkshop. De activiteiten zijn georganiseerd in samenwerking met lokale cultuuraanbieders.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 31. Realiseren van een nieuwe carnavalsloods.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Aanbesteding, realisatie en oplevering van de nieuwe carnavalsloods.	Een investeringskrediet is beschikbaar gesteld voor de realisatie van de nieuwe carnavalsloods. In samenwerking met de carnavalsverenigingen zijn daarvoor de voorbereidingen gestart en de toekomstige huurprijzen afgestemd. Er is een tijdelijke loods gevonden waar de verenigingen tijdelijk hun wagens kunnen stallen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Een sterk, cultureel leefklimaat voor alle inwoners van Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Verenigingen en organisaties werken samen waarbij de gemeente een ondersteunende en stimulerende rol vervult.	We hebben de samenwerking binnen het Brunssum Crescendo Muziekakkoord voortgezet. Het ondersteunen van de samenwerking tussen de Brunssumse carnavalsverenigingen zetten we voort om te komen tot een nieuwe structuur, die in 2025 wordt geformaliseerd.

3.2	Versterking van cultuureducatie en -participatie, veerkracht en doorontwikkeling van jeugd.	Om cultuurparticipatie te vergroten hebben we in de herfstvakantie 'Activiteit in de Wijk' georganiseerd, waarbij elke dag een culturele en sportieve activiteit in een andere wijk werd aangeboden. Ook heeft het project 'Brief aan mijn Buur', waarbij cultuur als middel is ingezet, bijgedragen aan het tegengaan van het gevoel van eenzaamheid en inwoners in staat gesteld om laagdrempelig deel te nemen aan culturele activiteiten. Zie ook punt 1.3 en 6.5.
3.3	Nieuwe ontmoetingen en initiatieven in samenwerking met onze partnergemeente Alsdorf.	In samenwerking met Alsdorf hebben we weer uitwisselingen gerealiseerd tussen culturele verenigingen. Ook hebben beide gemeenten bijgedragen en deelgenomen aan het jaarlijkse Europafest, de Staffellauf en de Parelloop.
3.4	Verlenging, herijking of herziening van de kadernota cultuur 2020-2023 gemeente Brunssum.	De evaluatie van de Kadernota Cultuur 2020-2023 is in het voorjaar van 2024 afgerond. Het proces van het herijken van de kadernota op basis van de evaluatie is in september 2024 opgestart.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Het in stand houden van bestaande kunstwerken.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Initiëren, begeleiden en adviseren bij de uitvoering van specialistische (herstel)werkzaamheden aan bestaande kunstwerken.	Buiten het regulier onderhoud van kunstwerken in de openbare ruimte zijn diverse beschadigde en gestolen kunstwerken hersteld of herplaatst. Waaronder Upstream op het Lindeplein en de wandmozaïek van Deumes in de Bibliotheek Brunssum.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Diverse volksfeesten en herdenkingen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Faciliteren verenigingen, stichtingen en initiatiefnemers bij de organisatie van feesten en herdenkingen in het kader van het algemeen culturele belang.	Door het bieden van financiële en praktische ondersteuning aan organisaties hebben lokale feesten kunnen plaatsvinden, waaronder activiteiten tijdens carnaval en Koningsdag, maar ook herdenkingen bij het Joods Monument in het Vijverpark, bij het Lancastermonument, bombardement van de naaischool en Poppy Day op de War Cemetery Brunssum.
5.2	Organiseren activiteiten in het kader van Koningsdag en de nationale herdenking op 4 mei in samenwerking met lokale verenigingen en partners.	In 2024 hebben wij een Oranjeconcert in de Brikke Oave georganiseerd, waarbij Harmonie de Bazuin en het Brunssums Mannenkoor de muzikale invulling hebben verzorgd. We organiseerden de jaarlijkse nationale dodenherdenking op 4 mei in samenwerking met JFC HQ Brunssum en diverse lokale partijen.
5.3	Organiseren een passend programma in het kader van 80 jaar bevrijding in Brunssum.	In het kader van 80 jaar bevrijding van Brunssum hebben we een divers 4-daags programma georganiseerd, met onder andere een vrijheidsconcert in het Openluchttheater, een jongerendebat, een muziekfestival samen met Veteranendag en een korenconcert in de Brikke Oave.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Professionaliseren Openluchttheater (OLT) Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	Professionalisering openluchttheater d.m.v. inzet deskundigheid op het vakgebied door o.a. de aanwezigheid van een aanspreekpunt tijdens producties.	Bij alle voorstellingen in het Openluchttheater Brunssum is een coördinator producties OLT aanwezig als vast aanspreekpunt voor bands, artiesten, techniek, horeca en bezoekers.
6.2	Opbouw community rondom het openluchttheater; een netwerk van professionals en vrijwilligers die zich betrokken voelen bij het Openluchttheater Brunssum.	We werken samen met het Rode Kruis, Stichting Veteranen Brunssum, horeca-aanbieders en vrijwilligers om de voorstellingen in het openluchttheater professioneel neer te zetten en betrokkenheid te vergroten.
6.3	Doorontwikkeling informatievoorziening en positionering van het openluchttheater: zoals website, flyers en sociale media.	Het programma van het Openluchttheater Brunssum is weer bezorgd bij alle huishoudens in Brunssum. Er is ingezet op de professionalisering van onze communicatie en sociale media, door goed beeldmateriaal en content te laten maken. In 2024 is de website www.openluchttheaterbrunssum.nl gelanceerd.
6.4	Aanbod van een breed en gevarieerd programma in het Openluchttheater Brunssum, bestaande uit producties van lokale, regionale, nationale en internationale verenigingen en organisaties.	Het programma in 2024 was breed en gevarieerd: van lokaal talent bij voorstellingen als local Heroes en het SMK Vijverparkconcert, kindervoorstellingen door Party4Kids, Goud Verteltheater en Opera Compact, tot aan orkesten zoals de Philharmonie Bocholtz, Musikkorps der Bunderwehr en het Nederlands Douane Orkest, en andere voorstellingen zoals de Sterkste Man, een Sing Along met Big Band Time Out! en een filmavond met Grease.
6.5	Aandacht voor educatieve (kinder-) voorstellingen.	Met kindertheater door Opera Compact en kindertheater door Jacques Vriens hebben we aandacht gehad voor educatieve kindervoorstellingen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Alle kinderen op alle Brunssumse basisscholen kunnen muziekles volgen met een professionele leerkracht.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1	Alle Brunssumse basisscholen blijven gebruik maken van het programma 'Meer Harmonie In De Samenleving'.	Alle kinderen op de basisscholen hebben deelgenomen aan het project ‘Meer Harmonie in de Samenleving’ en daarmee muziekonderwijs gevolgd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	Het in stand houden, vernieuwen, ontwikkelen en faciliteren van evenementen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
8.1	Aanpassen van het huidige evenementenbeleid en eventueel de bijbehorende subsidieregeling.	De evaluatie en het proces voor het vernieuwen van het evenementenbeleid is gestart.
8.2	Facilitairen en ondersteunen van organisatoren bij evenementen in Brunssum.	Diverse evenementen zijn gefaciliteerd en (financieel) ondersteund in 2024, waaronder carnavalsactiviteiten, Worldfestival Parade Brunssum en de Parelloop.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic. - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
530000 - Salarislasten Cultuurpresentatie	347	347	0
530001 - Muziek Onderwijs	348	348	0
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	78	75	-4
530003 - Cultuur	428	289	-139
530004 - Evenementenbeleid	123	128	5
530005 - Volksfeesten	69	57	-12
Totaal LASTEN	**1.394**	**1.244**	**-150**
BATEN			
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	0	0	0
530003 - Cultuur	0	-18	-18
530005 - Volksfeesten	0	-2	-2
Totaal BATEN	**-0**	**-20**	**-20**
RESULTAAT	**1.394**	**1.223**	**-170**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Het overgrote deel (ruim één ton) van de onderschrijding betreft de reservering voor de Parade 2026. Dit deel wordt via het taakveld XT-010 mutaties reserves gestort in de reserve Parade.
Daarnaast is voor de programmering en bedrijfsvoering van het Openluchttheater Brunssum in 2024 niet het volledig beschikbare budget benut, onder andere door de diverse producties in bruikleen wat scheelt in de kosten van het inhuren van artiesten, licht en geluid. Ook zijn we ruim binnen de begroting gebleven bij de organisatie van de activiteiten rondom 80 jaar bevrijding. Het seizoen 2024 van het OLT en het feestweekend 80 jaar bevrijding waren een groot succes, we hebben ondanks deze onderschrijding niet ingeleverd op kwaliteit.
Aan de batenkant zijn de inkomsten uit kaartverkoop van het Openluchttheater Brunssum verantwoord. Deze zijn in 2024 niet meegenomen in de werkbegroting van het openluchttheater, maar worden vanaf 2025 meegenomen in de bedrijfsvoering.

Taakveld: Musea (XT-54)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-54 - Musea - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
540100 - Musea Schutterspark	69	69	0
Totaal LASTEN	**69**	**69**	**0**
RESULTAAT	**69**	**69**	**0**

Taakveld: Cultureel erfgoed (XT-55)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-55 - Cultureel erfgoed - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
550000 - Salarislasten Cultureel erfgoed	4	4	0
Totaal LASTEN	**4**	**4**	**0**
RESULTAAT	**4**	**4**	**0**

Taakveld: Media (XT-56)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De 5 kerntaken van de bibliotheek worden gerealiseerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	De bibliotheek wordt getransformeerd van een uitleenbibliotheek naar een maatschappelijk programmerende bibliotheek.	In 2024 is met name de samenwerking met Betere Buren geïntensiveerd middels o.a. Empowerment trainingen. Daarnaast is het project Brunssum Vitaal afgerond en in de reguliere dienstverlening geïmplementeerd.
1.2	Leesplezier wordt verhoogd vanaf jonge leeftijd tot en met de middelbare school.	Hier werd aan gewerkt middels o.a. BoekStart en de Bibliotheek op school en activiteiten voor de rijke en verlengde schooldag. Tevens is de samenwerking met de ISK (Internationale Schakelklas) geïntensiveerd.
1.3	Digitale vaardigheden van kinderen, jongeren en volwassenen worden vergroot.	In dit kader werden Klik&Tik-, Digisterker- en Digivitaler cursussen aangeboden.
1.4	Taalvaardigheid van burgers wordt vergroot en laaggeletterdheid tegengegaan.	Naast het Taalhuis en Taalcafé werd ook vanuit het project 'Versnelde uitstroom inburgeraars' middels een programmatische aanpak nauwer samengewerkt met Betere Buren.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Leesbevordering op de (voor)scholen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Impulsregeling Bibliotheek op school: inrichten van een schoolbibliotheek voor alle groepen.	In 2024 is een start gemaakt met het realiseren van bibliotheken op school.
2.2	Stimuleringsregeling Boekstart in de kinderopvang: inrichten Boekstart-collectie voor baby/dreumes/peuter.	In 2024 is een start gemaakt met het inrichten van Boekstartcollecties in de Peuteropvang.
2.3	Meerjarenplan leesbevordering: evenals de schoolbibliotheek wordt de aanpak leesbevordering op alle scholen geïntegreerd.	De aanpak leesbevordering is in combinatie met de bibliotheek op school in 2024 op enkele scholen gerealiseerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Voorbereiden op zorgplicht gemeenten per 2025.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Inrichten van een volwaardige bibliotheekfunctie.	Aan de inrichting wordt uitvoering gegeven, al gebeurt dit terughoudend i.v.m. een lopend onderzoek naar een eventuele verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum van Brunssum.
3.2	Uitvoeren Activiteitenplan SPUK toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorzieningen.	De uitvoering van het activiteitenplan SPUK heeft vertraging opgelopen door de ontwikkelingen m.b.t. verdere invulling van de locatie Rombouts en wordt in 2025 afgerond.
3.3	Elk kwartaal bestuurlijk overleg om de voortgang te monitoren.	Dit bestuurlijk kwartaaloverleg heeft in 2024 plaatsgevonden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-56 - Media - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
560001 - Openbare Bibliotheek	565	565	0
Totaal LASTEN	**565**	**565**	**0**
BATEN			
560001 - Openbare Bibliotheek	-28	-28	0
Totaal BATEN	**-28**	**-28**	
RESULTAAT	**537**	**537**	**0**

Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 35. Opwaarderen Urbanpark i.s.m. jongeren.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	In 2024 worden enkele scenario's over de opwaardering van het skatepark tot Urban Liftestylepark aan de raad voorgelegd ter keuze en besluitvorming. Hierna volgt verdere planuitwerking, aanbesteding en realisatie.	In 2024 is een ontwerp opgesteld voor de opwaardering van het skatepark aan de Prinses Beatrixstraat tot een volwaardig Urban Lifestylepark. Tijdens drie informatie avonden is het plan besproken met belanghebbenden. Er is een 14-tal maatschappelijke partners (o.a. sportaanbieders, ondernemers, maatschappelijk werk) gecommitteerd aan de toekomstige programmering van het park. Het ruimtelijke ontwerp is op haalbaarheid getoetst bij openbare ruimte en na feedback vanuit de interne organisatie, alsook vanuit de wijk en stakeholders, is het ontwerp in Q4 2024 gefinaliseerd. De gemeente is doovoor in gesprek met de provincie Limburg voor een cofinanciering van dit project uit het Leefbaarheidsfonds. Voor het project is in de initiatieffase een bijdrage van €40.000 ontvangen uit het programma Impuls Gezonde Leefomgeving van ZonMw.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoeringsprogramma: 47. Opstellen van realistisch uitvoeringsplan Akkerbrug.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Vervolgstappen op basis van het in 2023 opgeleverde realistische uitvoeringsplan.	In 2024 zijn we met diverse partijen, waaronder de provincie, in gesprek geweest over een mogelijke bredere gebiedsontwikkeling. In 2025 zullen we verkennen of we vanuit een bredere gebiedsontwikkeling vanuit gronden aanliggend aan de locatie Akkerbrug alsnog tot een ontwikkeling kunnen komen waaraan meerdere partijen zich committeren.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Uitvoeringsprogramma: 50. Opstellen van een visie voor de verdere ontwikkeling van het Vijverpark	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Uitvoeren van de plannen m.b.t. de kwaliteitsverbetering van het Vijverpark.	Medio 2024 heeft de gemeenteraad unaniem ingestemd met een meerjarenplan voor de opwaardering van het centraal in Brunssum gelegen Vijverpark. Het opknappen en vervangen van drie bruggen, het dierenwelzijn en de waterkwaliteit (ter voorkoming van blauwalg en stankoverlast) vormen belangrijke

		onderdelen van het plan. In de 2e helft van 2024 zijn de civieltechnische voorbereidingen van start gegaan. Realisatie is gefaseerd voorzien via planmatige aanpassingen. Via RIB wordt u als raad op de hoogte gehouden van de voortgang en/of eventuele bijstellingen in de uitvoering van het project.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Uitvoeringsprogramma: 51. De vastgestelde visie voor het Schutterspark met prioriteit uitvoeren 32. Mogelijk maken van museale functie Schutterspark.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Na het vaststellen van de natuurvisie, als onderdeel van de omgevingsvisie, herzien van het vigerend bestemmingsplan om de visie Schutterspark uitvoerbaar te maken.	Het College stemde eind 2024 in met het plan van aanpak om te komen tot een natuurvisie (zie raadsinformatiebrief 202478962).
4.2	Realiseren van het eerste deel van de Schutterspromenade (Schuttershuuske tot Rode Beek).	Het eerste deel van de Schutterspromenade is gereed met nieuw meubilair, nieuw groen en met inachtneming van de bestaande historische elementen. Dit was mede mogelijk door de subsidie van IBA Parkstad. De opening vond plaats tijdens de door jong en oud drukbezochte ‘dag van het Schutterspark’.
4.3	Uitvoering geven aan het uitvoerings-plan Schutterspark 2024 – 2028.	Middels de renovatie van de trap Kleiberg en de vernieuwde aanleg van de Schutterspromenade is uitvoering gegeven aan de opwaardering van het Schutterspark.
4.4	Museale functie pompgebouw Schutterspark: afhankelijk van de uitkomst van het haalbaarheids-onderzoek verdere plannen uitrollen.	Het rapport ‘Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompgebouwen Schutterspark’ en de daarin voorgestelde museale invulling van pompgebouw 4 is aan de gemeenteraad ter besluitvorming gepresenteerd. De planontwikkeling is in 2024 gestart.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Uitvoeringsprogramma: 53. Uitbreiden van het aantal bomen en percelen groen om het verpauperde groen tegen te gaan

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht met betrekking tot het bomenbestand.	Het jaarlijks bomenonderhoud is, behoudens incidentbeheer, in bestek uitgegeven. Eens per 3 jaar worden alle bomen gecontroleerd, gefaseerd over de wijken.
5.2	Jaarlijks samen met bewoners bekijken waar we het groen kunnen opwaarderen.	Vanuit het buurtnetwerk (wijkschouw) zijn omvormingen van bestrating naar groen geïnitieerd in de Haafheidestraat, Molenstraat en Ploegbaas. Het onderhoud vindt door de mensen zelf plaats op basis van een onderhoudscontract. In de Fazantlaan vonden enkele informatieavonden plaats inzake reconstructie van de openbare ruimte incl. vervanging van bomen wegens worteldruk.

5.3	Op basis daarvan lokaal bomen bijplanten en groenvlakken omvormen.	Bij reconstructies ontstaat meer ruimte, omdat de bestrating smaller wordt, waardoor gebieden klimaatadaptiever zijn ingericht (bijv. Bodemplein, Wilhelminastraat, Loogstraat). Tevens pakken we de worteldruk aan. Bij kapvergunningen leggen we aan initiatiefnemers (inclusief onszelf als gemeente) een 100% compensatie verplichting op. Bij het grasbeheer wordt de biodiversiteit gestimuleerd door selectief maaien en wordt op natuurvriendelijke wijze begrazing middels schapen toegepast. Samen met corporatie Weller wordt ecologisch sinusmaaien verkend. In de omgeving Emma zijn wortelschermen geplaatst met toevoeging van groeistoffen.
5.4	Beoordelen of met burgerparticipatie in bepaalde wijken bewoners kunnen worden ingezet om bomen en struiken te planten.	Als gemeente zijn we in overleg met de provincie Limburg voor evt. toekomstige overdracht van de percelen tussen de wijk Amstenraderveld en de Buitenring ten behoeve van dit initiatief.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	Uitvoeringsprogramma: 55. Invoeren van vast beoordelingsmoment over (de kwaliteit van en tevredenheid over) een uitgevoerd fysiek wijkproject.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	Bij de doorontwikkeling van projectmatig werken standaard opnemen dat voorafgaand aan de afronding van een project een beoordelingsmoment plaats vindt.	Bij de afronding van de projecten Loogstraat, Bodemplein en N276 voerden wij een evaluatie van het proces uit met omwonenden en er zijn naar aanleiding hiervan in de Loogstraat en in het project Bodemplein nog enkele optimalisaties doorgevoerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Goed verzorgde en bereikbare groen- en natuurgebieden en andere recreatieve plekken waar onze inwoners en gasten kunnen recreëren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	Het adequaat onderhouden en inrichten van het openbaar groen en bos- en natuurgebieden conform het MOP-OR met het vastgestelde kwaliteitsniveau CROW-B.	Jaarrond hebben werkzaamheden plaatsgevonden aan het openbaar groen om aan het kwaliteitsniveau CROW-B te voldoen. De weersinvloeden, extra werkzaamheden, personele schaarste bij aannemers en indexering zorgen voor een flinke toename van de kosten.
7.2	Een verkeersveilige en goed afwaterende berm met zoveel mogelijk bloeiende kruiden.	Bij de reconstructie van de Loogstraat en het Bodemplein hebben we verlaagde trottoirbanden geplaatst zodat het hemelwater in de berm kan infiltreren. Ook zijn bij het project Bodemplein kruidenmengsels gestrooid.
7.3	Onder regie van de Provincie wordt in 2024 de Parkstadroute (hoogwaardige fietsroute) gerealiseerd.	De Parkstadroute is op Brunssum grondgebied gerealiseerd. Het bestaande fietspad aan de Emmaweg is verbreed en voorzien van een vernieuwde asfaltlaag met de herkenbare witte bollen die het 34 kilometer lange tracé markeren. De ontsluiting, komende vanaf de Akerstraat

		Noord, vervolgt zijn weg via het trace Cronjestraat-Heidserpark.

	Doel: Wat wilden we bereiken
8	Voldoende en veilige speelplekken in Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	In speeltuin Treebeek vervangen pompinstallatie zwembad incl. opstelplaats (groot onderhoud) en grond naast speeltuin in bruikleen geven voor plaatsen speeltoestellen minder zelfredzame kinderen (inclusie).	Middels een raadsbesluit is budget vrijgemaakt voor het vervangen van de afgekeurde speeltoestellen. In speeltuin Treebeek is de pompinstallatie van het zwembad incl. opstelplaats in 2024 niet vervangen. In overleg met het bestuur van de speeltuin wordt de vervanging meegenomen in de uitbreiding van de speeltuin. De uitbreiding is bedoeld om het terrein te vergroten voor het plaatsen van speeltoestellen voor minder zelfredzame kinderen (inclusie). In 2025 wordt in samenspraak met de Kinderraad en speeltuinvereniging het plan verder uitgewerkt en ter goedkeuring voorgelegd aan college en gemeenteraad.
8.2	Overige 2 speeltuinen (Buschkesberg en Klaver 4) verrichten van groot onderhoud waaronder vervanging van 2 toestellen op basis van regeling gemeente (25/75%).	In speeltuin Buschkesberg is in 2024 één speeltoestel vervangen. In speeltuin Klaver 4 zijn in 2024 alleen reparatiewerkzaamheden verricht.
8.3	Verrichten van jaarlijkse keuringen van toestellen speeltuinen incl. speeltuin Schutterspark en speeltoestellen scholen.	De jaarlijkse keuringen van gemeentelijke speeltuinen hebben in 2024 plaatsgevonden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-57 - Openbaar groen en recreatie - exploitatie (*€ 1.000)	**begroting 2024**	**realisatie 2024**	**afwijking**
LASTEN			
030020 - Klaver 4	43	57	14
570000 - Salarislst Openbaar Groen recreatie	626	626	0
570005 - Groen- toerisme en recr.beleid	437	428	-9
570020 - Speeltuinen	36	54	19
570021 - Openbare Speelplekken	51	92	41
570022 - Speeltuin Buschkesberg	3	3	0
570023 - Speeltuin Treebeek	7	8	2
570050 - Schutterspark Algemeen	89	52	-37
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	11	22	11
570054 - Schuttershüske	3	2	-1
570055 - Exploitatie pompgebouwen	35	36	1

570200 - Groencoördinatie	22	5	-16
570201 - Bosbeheer	73	12	-61
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines	40	60	20
570204 - Plantsoenen	877	1.119	242
570205 - Vijverpark/Edenpark/Emmapark	0	5	5
570207 - Sanering-/Reconstructie Bomenbestand	124	64	-60
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen	151	126	-25
570210 - Fontein Vijverpark	6	1	-6
570211 - Fontein Lindeplein	9	48	39
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	57	55	-2
570053 - Schutterspark Roeivijver	30	39	9
Totaal LASTEN	**2.729**	**2.914**	**185**
BATEN			
030020 - Klaver 4	-24	-38	-14
570021 - Openbare Speelplekken	0	-40	-40
570022 - Speeltuin Buschkesberg	-2	-3	-0
570023 - Speeltuin Treebeek	0	-2	-2
570050 - Schutterspark Algemeen	-34	-34	0
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	-3	-5	-2
570200 - Groencoördinatie	-1	0	1
570201 - Bosbeheer	-8	-10	-2
570202 - Groen- en natuurbeleid	-6	-1	5
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines	0	-1	-1
570210 - Fontein Vijverpark	-6	-1	6
570211 - Fontein Lindeplein	-8	-47	-39
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	-2	0	2
Totaal BATEN	**-96**	**-182**	**-86**
RESULTAAT	**2.633**	**2.733**	**99**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen

De overschrijding van de lasten Plantsoenen betreft beplanting en voornamelijk uitbesteed onderhoud. Daar tegenover staat een onderschrijding van € 60.000 bij product 570207 sanering bomen, wat met elkaar verrekend kan worden. We zien al jaren dat de kosten voor uitbesteed onderhoud en beplanting stijgen terwijl we de budgetten niet, conform indexering, structureel verhogen. Ieder jaar loopt dit verder uit de pas. Een andere oorzaak is de aframing in 2022 met €109.234 op dit taakveld in de veronderstelling dat er voordeel uit aanbesteding gehaald zou worden. Het tegendeel blijkt het geval. Er is meer werk voor aannemers en tegelijk minder beschikbaar personeel. De schaarste drijft de prijs omhoog.

De hogere baten hebben enerzijds betrekking op een bijdrage vanuit het wijkteam in verband met de aanpassing van speelveld dr. Poelsstraat, op verzoek van de wijk, en anderzijds betreft dit een ontrekking aan de voorziening groot onderhoud gemeentelijke eigendommen i.v.m. de hogere lasten dan in de begroting opgenomen is.

PROGRAMMA 9 MILIEU EN DUURZAAMHEID

TERUGBLIK

Het afgelopen jaar zijn er weer stappen gezet naar een duurzamer Brunssum. Voor meer klimaatadaptief Brunssum is er gewerkt aan de instandhouding van het gemeentelijk riool. In 2024 is daarvoor het riool vervangen op het Bodemplein, Wilhelminastraat, een gedeelte van de Julianastraat en in de paralelweg langs de Prins Hendriklaan Noord. Verder is er nog een kous getrokken in een gedeelte van de riolering in de Kruisbergstraat.
Teven zijn de knelpunten wateroverlast aangepakt op locatie Spoorstraat en aan de parallelweg langs de Prins Hendriklaan Noord en Bodemplein waardoor de omgeving beter bestand is tegen hevige regenval. Daarnaast is er in samenwerking met Operatie Steenbreek weer gewerkt aan een groener Brunssum.

Om klimaatmitigatie aan te pakken is er in 2024 gestart met een pilot voor het Isolatieproject Parkstad. De bevindingen uit deze pilot zullen worden meegenomen richting een bredere uitrol in 2025. Om gemeentebreed isoleren te kunnen stimuleren worden de nodige stappen gezet voor soortenbescherming. Hiervoor is gestart met de voorbereidingen voor de compensatieopgave voor de tijdelijke aanpak natuurvriendelijk isoleren. Eind 2024 is een partij gecontracteerd om een soortenmanagementplan op te stellen voor de gemeente Brunssum.

Naast soortenmanagement is ook ruimtelijk beleid belangrijk om te kunnen verduurzamen. In 2024 is gewerkt aan een ruimtelijk kader en verduurzamingsgids. Hiervoor zijn inwoners en andere stakeholders in de gemeente gevraagd om input. Met de opgehaalde informatie is het kader voor dit beleid verder uitgewerkt.

Samenwerking op Zuid-Limburgse schaal biedt belangrijke kansen, onder meer bij de verduurzaming van de warmtevoorziening. Er is een nieuwe fase aangebroken in de ontwikkeling van Warmtenet Zuid-Limburg, waarin de organisatie verder vorm krijgt en het aanbod wordt geconcretiseerd.

Gelet op het regionale Grondstoffenplan 2022-2026 is blijvend gestuurd op, daar waar mogelijk, verlaging van de hoeveelheid restafval. Het belang van schone grondstoffen is breed uitgedragen. Mondiale markt omstandigheden maken het echter een behoorlijke opgave om gescheiden grondstoffen te vermarkten ten behoeve van hergebruik.
Er is in 2024 ingezet op aanpak van het foutief aanbieden van PMD-afval. Ondanks successen blijft het een kwestie van gedrag en is het een probleem waar blijvend aandacht voor nodig is.
Vanuit het Plan van aanpak Zwerfafval is door de Regiegroep Brunssum Schoon een actieplan 2025-2026 aangeboden met actiepunten om verder in te zetten op de problematiek van zwerfafval.

Er is geïnvesteerd in de toegankelijkheid van informatie en communicatie voor inwoners. Bijvoorbeeld door de verbetering van de informatiepagina op de gemeentelijke website. Daarnaast is er een duurzaamheidsweek georganiseerd waarbij inwoners informatie konden inwinnen voor het verduurzamen van de woning. Naast twee informatieavonden is er een duurzaamheidsmarkt geweest waaraan ook externe partijen hebben deelgenomen. Daarnaast is in 2024 de nieuwsbrief duurzaamheid in 2024 verstuurd aan ongeveer 1.500 abonnees eind 2024.

De adviesraad duurzaam Brunssum is in mei 2024 gestart. Deze groep betrokken inwoners is actief aan de slag gegaan met een jaarplan, regelement van orde maar ook inhoudelijke thema’s.

Taakveld: Riolering (XT-72)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De Instandhouding van de riolering conform het MOP-OR.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	De toestand en het functioneren van de riolering in beeld brengen.	Voor het opstellen van het Basisrioleringsplan is in 2024 het gehele rioolstelsel van de gemeente Brunssum opnieuw doorgerekend en zijn de kwetsbaarheden in het stelsel vastgelegd. Enkele voorgestelde maatregelen worden, of zijn al meegenomen in het IBOR. Gezien de benodigde budgetten neemt het oplossen van de kwetsbaarheden enkele jaren in beslag. Daar waar mogelijk zal zoveel als mogelijk projectmatig gewerkt worden in combinatie met het IBOR en Mobiliteitsplan.
1.2	Rioolreparaties en rioolvervangingen uitvoeren waar nodig.	Rioolreparaties zijn naar aanleiding van meldingen en inspecties uitgevoerd. Rioolvervanging is o.a. uitgevoerd op het Bodemplein, Wilhelminastraat, een gedeelte van de Julianastraat en in de parallelweg langs de Prins Hendriklaan Noord. Verder is er nog een kous getrokken in een gedeelte van de riolering in de Kruisbergstraat.
1.3	Nieuwe woningen/bedrijven voorzien van een aansluiting op het gemeentelijk riool.	In Brunssum zijn in 2024 woningen in de diverse nieuwe bouwplannen (de Vlindertuin aan de Raadhuisstraat, Hof van Oeloven op het voormalig Erkens-terrein en Entree Dorpstraat), individuele nieuwe woningen en bedrijven aangesloten op het gemeentelijk riool.
1.4	Zorgdragen voor een goede afwateringen van de weg (kolkreinigen) en een vrije afvoer van (afval)water.	In 2024 zijn in totaal 16.330 kolken en 125 zandvangers en lijngoten gereinigd. We hebben een veegwagen van RD4 ter beschikking die 8 uur per dag bezig is met het vegen van wegen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Klimaatadaptatie: water gerelateerde aspecten worden beleidsmatig verankerd en bewustwording wordt gecreëerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het voeren van de risicodialoog klimaatadaptatie met de gemeenteraad.	Op 1 juli heeft in dit kader een regionale raadsconferentie plaatsgevonden. Hierbij is nader ingegaan op de aspecten van klimaatverandering en is per gemeente gekeken naar de gevolgen en mogelijke oplossingsrichting op lokaal niveau. De raad is aansluitend nog nader geïnformeerd.
2.2	Met o.a. de informatie uit de risicodialoog een bijgesteld watertakenplan aan de gemeenteraad voorleggen ter besluitvorming.	Tijdens de risicodialoog zijn de knelpunten behandeld die uit de stresstesten zijn gekomen. Met het basisrioleringsplan (BRP) is in 2024 gestart en daarin worden die knelpunten doorgerekend, maatregelen opgesteld en de kosten bepaald om de gesignaleerde wateroverlastpunten op te lossen. Vervolgens moeten

		deze maatregelen landen een bijgesteld watertakenplan of de opvolger daarvan onder de Omgevingswet.
2.3	Burgers stimuleren eigen hemelwater van daken en tuinen af te koppelen van het riool middels een subsidieregeling.	In 2024 is de stimuleringsregeling afkoppelen private terreinen verlengd voor de jaren 2024-2027. De afhandeling hiervan wordt wederom door de WoonWijzerWinkel uitgevoerd. De gemeente regelt de financiële afhandeling van de regeling.
2.4	In parkstadverband mogelijkheden onderzoeken om de gezamenlijke wateropgave zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten.	Voor alle gemeenten in Parkstad zijn de kwetsbaarheden betreffende de klimaatsverandering in beeld gebracht. Het onderzoek was de basis voor de risicodialogen met de raden in 2024 (zie 2.1). Water en bodem sturend wordt dan ook regionaal afgestemd aangevuld met klimaatadaptatie.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-72 - Riolering - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
720000 - Salarislasten riolering	548	548	0
720001 - MOP-Riolering	1.785	1.773	-12
720002 - Onderhoud Riolering	161	144	-18
720003 - Rioolinspecties	28	30	3
720004 - Overige Kosten-baten Riool	168	173	5
720006 - Bijdrage aan Heerlen Caumerbeek	4	24	20
720007 - Rioolaansluitingen	9	77	68
720009 - Rioolreiniging	61	59	-2
720010 - Calamiteiten wateroverlast	120	130	10
Totaal LASTEN	**2.884**	**2.957**	**73**
BATEN			
720001 - MOP-Riolering	0	-12	-12
720004 - Overige Kosten-baten Riool	-4.169	-4.134	35
720007 - Rioolaansluitingen	-23	-136	-113
Totaal BATEN	**-4.192**	**-4.283**	**-91**
RESULTAAT	**-1.309**	**-1.326**	**-17**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De overschrijding van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat vanwege bouwprojecten er meer rioolaansluitingen zijn gerealiseerd.
Hierdoor zijn er ook hogere baten in de vorm van ontvangen leges. Een deel van de werkzaamheden m.b.t. het aansluiten van riolen worden in 2025 uitgevoerd.

Taakveld: Afval (XT-73)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De landelijke doelstellingen ten aanzien van de productie van huishoudelijk restafval behalen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Continuering van de gescheiden afvalinzameling.	Binnen de Rd4 gemeenten is het scheiden van afval een van de belangrijkste doelstellingen vanuit het Grondstoffenplan. Op dit punt is het beleid onveranderd gebleven. De proef in Landgraaf en Kerkrade m.b.t. de gescheiden inzameling van een aantal grondstoffen (harde kunststoffen, piepschuim en metalen) via de zogenaamde Grondstoffentas is hier een goed voorbeeld van. Jammer genoeg is, ondanks een feitelijk succes (inwoners gaven ruimschoots voldoende medewerking aan de proef), vanwege onzekerheden v.w.b. de afzet van de grondstoffen, marktontwikkelingen én de arbeidsmarkt de proef voorlopig beëindigd. De komende jaren zal gekeken worden of deze wijze van inzamelen alsnog ingevoerd kan worden.
1.2	Afvalinzameling waarbij het hergebruik van grondstoffen voorop staat en dat tegen een zo gunstig mogelijk tarief voor onze burger en op maatschappelijk verantwoorde wijze.	Optimale mogelijkheden om afval- en grondstoffen vormen de basis van het Grondstoffenbeleid. Hierbij wordt gekeken naar de meest optimale verwerking. De markt en bijbehorende marktprijzen voor veel herwonnen grondstoffen is verre van optimaal waardoor afzet voor alsnog moeilijk en duur is.
1.3	Uitvoering van het grondstoffenplan 2022-2026. Inzetten op preventie: reductie van restafval en zo schoon mogelijke gescheiden ingezamelde grondstoffen, met het oog op hergebruik, te bereiken door gerichte communicatie naar en participatie door inwoners.	Preventie en reductie van restafval zijn de hoofddoelen uit het Grondstoffenplan. In 2024 heeft Rd4 hard gewerkt aan de vernieuwing van de milieuapp om hiermee informatievoorziening m.b.t. afvalscheiding als ook communicatie te gaan verbeteren.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Burgers en bedrijven dumpen geen afval in het milieu.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De gemeente zal het twee keer per jaar gratis aanbieden van grofvuil handhaven en zet nog meer in op communicatie en bewustwording.	Dit beleidsstandpunt is ongewijzigd. Er wordt steeds meer gekeken naar het ombuigen van de hoeveelheid grofvuil naar gescheiden grondstoffen. Communicatie en bewustwording rondom het beperken van restafval en afvalstromen in zijn algemeenheid blijft belangrijk. Zie ook 1.3.
2.2	Plan van aanpak Zwerfafval vormgeven en uitvoeren, in samenwerking met onder meer Brunssum Schoon.	In het kader van de aanpak Zwerfafval vindt er een nauwe samenwerking plaats tussen de gemeente en de inwoners in de vorm van de Regiegroep Schoon. Dit heeft geleid tot een actieplan 2025-2026. Inwoners werken in grote getalen mee aan het schoonhouden van buurten en wijken.

		In 2024 is, op basis van het Plan van Aanpak Zwerfafval, ook een eerste start gemaakt met de uniformering van de uitstaande prullenbakken waarbij straks nog slechts 1 à 2 typen prullenbakken aanwezig zijn. In dit kader zijn vanuit een subsidieregeling van Verpact (voorheen Nedvang) 36 nieuwe prullenbakken aangeschaft om de uniformering een extra stimulans te geven. In 2024 zijn 10 prullenbakken, verspreid over de gemeente, voorzien van een opvallende coating. De reacties hierop zijn positief. Er zal nog moeten blijken of dit ook een positieve uitwerking heeft op het tegengaan van vervuiling van de openbare ruimte.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-73 - Afval - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
730000 - Salarislasten afval	42	35	-7
730001 - Kosten-baten afval	3.213	3.052	-161
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	500	706	206
Totaal LASTEN	**3.754**	**3.792**	**38**
BATEN			
730001 - Kosten-baten afval	-4.499	-4.618	-119
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	-500	-373	127
Totaal BATEN	**-4.999**	**-4.991**	**8**
RESULTAAT	**-1.245**	**-1.199**	**46**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
In het jaar 2024 werd de afrekening over het jaar 2023 ad € 185.198 van RD4 ontvangen. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening Afval Compartiment. Verder verwijzen wij u voor een nadere toelichting, over het resultaat 2024 van de producten van afval, naar Paragraaf 1 Lokale Heffingen, welke onderdeel is van deze jaarrekening.

Taakveld: Mileubeheer (XT-74)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 36. Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf, zonder tussenkomst van de markt, met oog voor windenergie, zonneweides en andere innovaties.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Vanuit de stadsregio Parkstad Limburg worden de volgende resultaten in 2024 gerealiseerd: - Afronding haalbaarheid businesscases regionaal energiebedrijf, inclusief verdieping op participatiebeleid (bv. borging lokaal eigendom, mogelijkheden van financiële participatie). - Afronding haalbaarheid van coöperatief zon op dak bij woningcorporaties.	Er zijn belangrijke verkennende en voorbereidende stappen gezet vanuit de stadsregio Parkstad Limburg, in nauwe samenwerking met de lokale energiecoöperaties en de gemeenten.
1.2	Op basis van de haalbaarheidsonderzoeken en resultaten zullen vervolgstappen worden bepaald.	Aangezien de benodigde onderzoeken in 2024 niet zijn afgerond is het nog niet mogelijk om vervolgstappen te bepalen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoeringsprogramma: 37. Met voorrang opstellen van een (lokaal) Actieprogramma Energiearmoede.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Start in buurten op basis van TVW 2.0 uitvoeringsplan.	De buurtgerichte aanpak verloopt conform de planning uit de TVW 2.0. In 2024 zijn de buurten Egge en de Struiken opgestart waardoor er nu totaal in vier buurten wordt gewerkt naar een uitvoeringplan op basis van de kaders en uitgangspunten in de TVW.
2.2	Uitvoeren van het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.	Er is een aanpak ontwikkeld voor de huishoudens die de energietoeslag in 2023 hebben ontvangen. Deze aanpak wordt geïntegreerd in de Lokale Aanpak Isolatie waarvoor de gemeente middelen toegekend heeft gekregen uit het Nationaal Isolatie Programma (NIP). Voor de doelgroep koopwoningen, die voldoen aan de voorwaarden, is een pilot gestart in 2024. Op basis van de pilot zal het Isolatieproject Parkstad worden bijgesteld om vervolgens gemeentebreed te worden uitgerold. Ook is er een aanvraag gedaan voor middelen voor een aanpak voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en een DoeHetZelf-aanpak. Hiervoor zijn eind 2024 de middelen uit het NIP toegekend. Al deze aanpakken zullen in het Isolatieproject Parkstad beschikbaar worden gemaakt per doelgroep. In het kader van een stimuleringsaanpak voor zonnepanelen op daken is in Parkstadverband gewerkt aan de ontwikkeling van een cursusaanbod voor VvE-leden. Ook

		andere verduurzamingsmaatregelen komen daarbij aan bod.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 38. Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij Operatie Steenbreek.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Uitvoering (ondersteuning van) diverse maatregelen in de private ruimte.	In 2024 is gestart met het opstellen van een regeling die inwoners ruimte biedt om geveltuinen te realiseren in de openbare ruimte. Tijdens de duurzaamheidsdag 2024 is door Steenbreek extra aandacht gegeven aan het vergroenen van de private ruimte alsmede het enthousiasmeren van inwoners voor de aanleg van geveltuintjes.
3.2	Onder het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg zal de komende jaren ondersteuning voor doelgroepen worden aangeboden.	Zoals onder doel 2.2 opgenomen is een aanpak ontwikkeld en wordt aan verschillende doelgroepen ondersteuning geboden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	We leveren onze bijdrage aan de landelijke klimaatdoelstellingen met betrekking tot de onderwerpen gebouwde omgeving en elektriciteit via de Regionale Energiestrategie (RES) Zuid-Limburg.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	De gemeente werkt de RES 2.0 uit in Parkstadverband als onderdeel van RES Zuid-Limburg.	De verplichting tot herijking is vervallen, daarom is de RES 2.0 niet uitgewerkt. De zoekgebieden voor duurzame energieopwek die in de RES 1.0 zijn aangewezen bieden in beginsel voldoende potentieel.
4.2	De gemeente werkt de mogelijkheden binnen de zoekgebieden verder uit voor zonne- en windenergie zoals opgenomen in de RES 1.0 en ontwikkelt hernieuwbare energieprojecten op eigen grondgebied, zoals een zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek.	Binnen de eerder vastgestelde zoekgebieden is nauwkeuriger bepaald welke plekken geschikt zijn voor de opwek van zonne- of windenergie. Naast ruimtelijke belemmeringen vormt ook de netcongestie een barrière om tot spoedige realisatie te komen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	Een “circulaire economie” gericht op een inclusieve maatschappij waarin iedereen meedoet en waarbij de klimaatproblemen worden aangepakt vanuit de gedachte, people, planet en profit/prosperity.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	In samenwerking met de andere Parkstadgemeenten wordt een uitvoeringsprogramma Circulaire Economie opgesteld.	Het regionale Uitvoeringsprogramma is eind 2024 opgeleverd als basis voor een aantal beleidsactiviteiten voor de komende jaren (2025-2028) verdeeld over 4 thema’s: Bouwketen, Fysieke leefomgeving, Regionale korte ketens en Buitengebied. In 2024 is ook een kennisprogramma Circulaire Economie ontwikkeld en uitgezet waarin medewerkers kennis konden opdoen van circulaire economie.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
6	We werken toe naar een energiezuinig en aardgasvrij Brunssum in 2050. Landelijk is het uitgangspunt 20 procent reductie in 2030.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	Proeftuin Aardgasvrije wijken Brunssum-Noord continueren in samenwerking met het project Volkshuisvestingsfonds in de Lemmender, onder de koepel van het Programma Brunssum Noord.	De proeftuin Aardgasvrije Wijk is gericht op de huurwoningen van Weller. Hier is in 2024 gewerkt aan de plaatsing van een warmtepomp voor de Henri Dunant appartementen om deze aardgasvrij te maken. VHF is gericht op het particulier bezit in De Lemmender. Dit bestaat uit 56 grondgebonden woningen en 261 koopappartementen. VvE 't Bentjen heeft een incidentele subsidie ontvangen voor het uitvoeren van bouwtechnisch onderzoek.
6.2	Binnen de RES-regio Zuid-Limburg wordt de Regionale Structuur Warmte verder onderzocht en uitgewerkt ten aanzien een grootschalig warmtenet alsook regionale warmtebronnen.	Samen met negen andere gemeenten, de provincie Limburg en Enpuls Warmte Infra (dochteronderneming van Enexis) wordt onderzocht of de aanleg van een warmtenet op Zuid-Limburgse schaal mogelijk is. Op die manier kan restwarmte van industriecomplex Chemelot een nuttige toepassing krijgen. Warmtenet Zuid-Limburg kan in de toekomst ook gebruik gaan maken van kleinere, duurzame warmtebronnen.
6.3	Deze opgave als aanjager gebruiken en/of synergie creëren met de opgaven uit het Volkshuisvestingsfonds en/of Regiodeal 2.0	Binnen het VHF project worden bewoners gestimuleerd om te verduurzamen en na te denken over de toekomstbestendigheid van hun woning.
6.4	Uitvoering geven aan de aanpak energiearmoede met de SPUK-middelen.	In 2024 is er een nieuwe aanpak uitgewerkt die is gericht op het isoleren van koopwoningen vergelijkbaar met de Lokale Aanpak Isolatie. Het ontzorgingsaanbod en de subsidie voor deze doelgroep is echter hoger.
6.5	Het verstrekken van vouchers voor energieadvies bij huishoudens met een slecht geïsoleerde koopwoning en kans op energiearmoede.	Op basis van de pilot (zie doel 2.2) is het product doorontwikkeld en geschikt gemaakt voor uitrol.
6.6	De lokale aanpak isolatie voor de aanpak van koopwoningen uitvoeren.	Hiervoor is een pilot gestart (zie doel 2.2)
6.7	Een passend aanbod voor bewoners uitwerken en aanbieden ter ondersteuning bij het nemen van stappen naar een energiezuinige en aardgasvrije woning.	Vanuit de gemeente brede aanpak wordt dit gedaan onder het isolatie- en verduurzamingsprogramma (zie doel 2.2)
6.8	Uitwerken nieuwe aanpakken conform uitgangspunten en planning van het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.	De lokale aanpak isolatie is ontwikkeld.
6.9	Het inzetten van het ruimtelijk kader en verduurzamingsgids gericht op ruimtelijk beleid en communicatie naar bewoners.	Er is gewerkt aan het opstellen van dit ruimtelijk kader en verduurzamingsgids. Eind 2024 is dit grotendeels gereed.
6.10	Uitwerken waar en hoe het 'Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' van het Rijk in synergie met andere opgaven in het kader van het Volkshuisvestingsfonds en de Regiodeal 2.0 kan worden ingezet.	In het project VHF worden duurzame maatregelen meegenomen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
7	Een Adviesraad Duurzaam Brunssum die bijdraagt aan de realisatie van beleid en plannen op het terrein van de doelstellingen in het klimaatakkoord, de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties en ook bijdraagt aan de doelstellingen aangaande overheid en burgerparticipatie.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	Conform de 'Verordening Adviesraad Duurzaam Brunssum – gemeente Brunssum 2023' invulling geven aan deze doelstellingen.	De adviesraad is in 2024 zes keer bij elkaar gekomen. Daarnaast zijn er enkele werkgroepen ingesteld die gewerkt hebben aan o.a. een jaarplan 2025, regelement van orde en inhoudelijke thema's.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
8	Voor 2050 richten we de gebouwde omgeving klimaatadaptief in. Dit met als doel de leefomgeving aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering (wateroverlast, droogteproblematiek, voorkomen hitte-eilanden).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	In het kader van het Actieplan klimaatadaptatie stappen zetten naar een klimaatrobuust Brunssum.	Wanneer mogelijk worden in uitvoeringsplannen maatregelen opgenomen en geëffectueerd om hemelwater af te koppelen en te infiltreren en wordt bewust gekozen voor meer groen. Er is een verdere aanzet gegeven aan de aanpak van locaties waar bij hevige regenbuien sprake kan zijn van wateroverlast.
8.2	Om inwoners te stimuleren klimaatadaptieve maatregelen te nemen, is een subsidieregeling groene daken en groene gevels vastgesteld, looptijd 2022-2024.	In 2024 is voor zes locaties subsidie aangevraagd voor een totaal oppervlak van 293 m^2. Vier van deze locaties zijn geheel gerealiseerd. Twee locaties zijn nog in uitvoering. Over de jaren 2022 tot en met 2024 zijn in totaal 18 verzoeken gehonoreerd waarbij in totaal een dakoppervlakte van 739 m^2 is vergroend. Er is gewerkt aan een vervolgregeling voor 2025-2026.
8.3	Naast het vergroenen van daken en gevels is het ontstenen van private buitenruimte ook van belang voor een klimaatadaptieve gemeente en de biodiversiteit. Om die reden wordt de samenwerking met Stichting Steenbreek voortgezet.	In 2024 is gestart met het opstellen van een regeling die inwoners ruimte biedt om geveltuinen te realiseren in de openbare ruimte. Tijdens de duurzaamheidsdag 2024 is door Steenbreek extra aandacht gegeven aan het vergroenen van de private ruimte alsmede het enthousiasmeren van inwoners voor de aanleg van geveltuintjes.
8.4	Als gemeente het goede voorbeeld geven door bij de reconstructie van wegen te vergroenen met het oog op klimaatadaptatie en verbetering van de biodiversiteit. In de uitwerking van het anders inrichten en beheren van de openbare ruimte worden de voor- en nadelen op het maatschappelijk vlak maar ook in financiële zin in kaart gebracht.	Op het Bodemplein en in de Spoorstraat is meer groen aangebracht. Het regenwater is afgekoppeld van het riool en infiltreert in de bodem. Om te kunnen infiltreren in de bodem worden wadi's aangelegd, al of niet met benodigde infiltratiepalen. Daar waar infiltreren geen optie is zijn wadi's toch wenselijk in verband met biodiversiteit en het vertraagd lozen van regenwater op het rioleringsstelsel om overlast te verminderen.

8.5	In de uitvoering van de Transitievisie Warmte, klimaatadaptatie meenemen in de uitwerking van het uitvoeringsplan.	Er is nog geen uitvoeringsplan uitgewerkt, daardoor kon dit nog niet worden uitgevoerd.

	Doel: Wat wilden we bereiken
9	Aanleg van een zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
9.1	Het ontwerp nader uitwerken tot een in ruimtelijk, technisch en financieel opzicht zo optimaal mogelijk plan, rekening houdend met de eerder door de raad en de omgeving geformuleerde wensen.	Na verlening van de benodigde omgevingsvergunning in 2023 is bezwaar aangetekend door direct omwonenden. Terwijl de bezwaarprocedure liep is de gemeente steeds met hen in gesprek gebleven. Aangezien uiteindelijk niet alle zorgen konden worden weggenomen is in goed overleg het oordeel van de bezwaarschriftencommissie afgewacht. In de zomer van 2024 oordeelde de commissie dat de vergunning in stand kon blijven. Er is geen beroep aangetekend. Sinds september 2024 beschikt het zonneparkproject daarmee over een onherroepelijke omgevingsvergunning, op basis van een ontwerp dat rekening houdt met de omgeving en het landschap en de natuur respecteert.
9.2	De benodigde voorbereidingen treffen om een finale investeringsbeslissing voor te kunnen leggen aan de gemeenteraad: in de eerste plaats het verkrijgen van een subsidiebeschikking en het uitwerken van de business case.	Vanwege het vooralsnog ontbreken van een netaansluiting was het nog niet mogelijk om een betrouwbare business case op te stellen. Pas als er zicht ontstaat op aansluiting kan een nieuwe aanvraag voor een exploitatiesubsidie bij de rijksoverheid worden ingediend.
9.3	De mogelijkheden verkennen om de geproduceerde elektriciteit af te kunnen leveren, wellicht via een flexibele aansluit- en transportovereenkomst met de netbeheerder. Nagaan hoe de elektriciteit het beste kan worden verkocht (bij voorkeur via het nieuw op te richten coöperatieve duurzame energiebedrijf in Parkstad) en/of kan worden ingezet voor eigen gebruik door de gemeente.	Een zogeheten flexcontract met de netbeheerder was nog niet beschikbaar voor het zonnepark. De vraag of en hoe lokaal duurzaam opgewekte elektriciteit lokaal kan worden verkocht, dan wel kan worden ingezet voor eigen gebruik door de gemeente komt aan de orde in de nog lopende verkenning naar een Publiek Coöperatief Energiebedrijf Parkstad.

	Doel: Wat wilden we bereiken
10	Bescherming van de bodemkwaliteit. Voorkomen dat er zich risico's voor mens en milieu voordoen in verband met bodemverontreiniging.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
10.1	Zorgen voor het behoud van voldoende toepassingsmogelijkheden voor grond en voor het duurzaam hergebruiken van gebiedseigen mijnsteen. Daarmee worden maatschappelijke ontwikkelingen gefaciliteerd, zonder dat de bodemkwaliteit als geheel verslechtert.	De periodiek geactualiseerde bodemkwaliteitskaart mijnsteengebieden maakt verantwoord hergebruik van mijnsteen binnen Brunssum mogelijk en draagt bij aan kwaliteitsbehoud van de bodem.

10.2	Zorg dragen voor instandhouding en verbetering van bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet. Het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging.	Dit is een doorlopend proces. Het toezicht lag bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, onder regie van de gemeente. Deze taken zijn naar behoren uitgevoerd.
10.3	Als bronhouder er zorg voor dragen dat wordt voldaan aan de wettelijke verplichting op basis van de Wet basisregistratie ondergrond, door een tijdige en betrouwbare gegevensuitwisseling met de Landelijke voorziening.	Het proces rond de basisregistratie ondergrond verloopt correct. De gegevens worden jaarlijks ingevoerd in het landelijke systeem.

	Doel: Wat wilden we bereiken
11	De luchtkwaliteit en geluidsbelasting blijven binnen de geldende landelijke en Europese normen. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
11.1	Zorg dragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door taken en normen voortvloeiend uit de Omgevingswet te respecteren bij ruimtelijke planprocedures.	Milieuaspecten vormen een belangrijk aandachtspunt bij ruimtelijke planprocedures. Er wordt nauwlettend op toegezien dat geldende normen worden gerespecteerd. Een van de gemeentelijke taken is het opstellen van een actieplan geluid. Dit vijfjaarlijks te actualiseren plan is medio 2024 vastgesteld.
11.2	De luchtkwaliteit monitoren via de landelijke monitoringstool.	De lokale gegevens met betrekking tot luchtverontreiniging worden opgenomen in het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit.
11.3	De overlast ten gevolge van de AWACS-vluchten beperken door er samen met andere overheden bij onder meer de betrokken ministeries op aan te dringen dat de mogelijkheden tot hinder-beperking zoveel mogelijk worden benut.	De gemeentelijke inspanningen zijn erop gericht om de overlast ten gevolge van de aanwezigheid van de vliegbasis zoveel mogelijk te beperken. In dat kader is er ook aandacht besteed aan vluchten door andere vliegtuigtypes dan AWACS, zoals jachtvliegtuigen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
12	Negatieve gevolgen voor het milieu van bedrijfsmatige activiteiten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
12.1	Uitvoeren van de Omgevingswet en toepassing geven aan alle andere relevante wet- en regelgeving op gebied van milieu in relatie tot bedrijven.	Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet, na jaren voorbereiding en uitstel, uiteindelijk in werking getreden. Alle wetten en regels op het gebied van water, lucht, bodem, natuur & infrastructuur, gebouwen en cultureel erfgoed vallen onder de Omgevingswet. Bedrijven zijn niet langer meer branchegericht ingedeeld maar op basis van MilieuBelastende Activiteiten. De regels staan in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de (tijdelijke) Bruidsschat. Afhankelijk van de aard van deze activiteiten (zwaarte) valt een bedrijf onder de basis- of plustaken. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om de uitvoering van de basistaken te beleggen bij een regionale omgevingsdienst, de

		Omgevingsdienst Zuid Limburg (ODZL). Het betreft hierbij ieder geval de vergunningplichtige inrichtingen, maar ook een groot aantal meldingsplichtige inrichtingen. De plustaken mogen gemeenten zelf uitvoeren. In 2025 wordt met de ODZL overlegd of, en zo ja welke plustaken er aanvullend naar de ODZL gaan. De Gemeente Brunssum heeft voor dit laatste gekozen. Planmatig voeren zowel de ODZL (basistaken) alsook de gemeente (plustaken) milieu-inspecties uit, daar waar relevant ook integraal met andere ketenpartners.
12.2	Zorg dragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door het uitvoeren van taken en het voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet.	Bij het toetsen van plannen worden op diverse (milieu) aspecten adviezen gegeven rekening houdend met specifieke regelgeving, bijvoorbeeld: geluid, Externe Veiligheid, stikstof, milieuzonering (categorie bedrijven), luchtverontreiniging/geur.
12.3	Het monitoren van grote evenementen waar potentieel veel geluid wordt geproduceerd.	Bij specifieke grote evenementen worden (continu) geluidmetingen verricht. Gegevens worden geanalyseerd en waar nodig wordt actie ondernomen.
12.4	Inzet plegen voor de instandhouding en verbetering van een goede luchtkwaliteit op grond van de Omgevingswet.	Toetsing, toezicht en handhaving van bouw- en milieuactiviteiten aan emissieregels (w.o. stikstof, zowel tijdens de bouw- als gebruiksfase), maakt integraal deel uit van de beoordeling van nieuwe, maar ook bestaande initiatieven en activiteiten.
12.5	Zorg dragen voor instandhouding en verbetering van de bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en het voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet. Het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging.	De implementatie van de nieuwe bodemregelgeving conform de Omgevingswet heeft plaatsgevonden. Zo is er ingezet op het nieuwe meldingenregime vanuit de DSO en de hieraan gekoppelde plichten. Meldingsplichtige bodemactiviteiten zijn gepubliceerd en geregistreerd met de daarbij behorende informatieplichten. Bodemsaneringen die nodig zijn bij bodemgevoelige locaties vinden plaats onder het regime van het Besluit Activiteiten Leefomgeving. Bodemadvisering bij nieuwe ontwikkelingen (Bopa/Opa) vinden plaats conform de nieuwe regelgeving en lokaal bodembeleid. Vanuit de Omgevingsdienst Zuid-Limburg wordt het toezicht op graafwerkzaamheden en grondstromen verzorgt.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
13	Brunssum streeft naar een gerichte, kwalitatief en kwantitatief adequate wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het terrein van de fysieke leefomgeving – onderdeel milieu. We dragen zorg voor een correct naleefgedrag van regelgeving.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
13.1	Een correct naleefgedrag van milieuregelgeving; toezicht milieuaspecten uitgevoerd conform de geprogrammeerde opgave.	Deze taken zijn procesmatig volledig geïntegreerd binnen het toezicht & handhavingsproces (basistaken door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg).
13.2	Het opstellen van het jaarprogramma toezicht en handhaving fysieke leefomgeving en integrale veiligheid alsmede het jaarverslag.	Het Uitvoeringsprogramma Veiligheid Toezicht & Handhaving (VTH) en de Kadernota Integrale Veiligheid zijn via het college aan de Raad aangeboden. Tijdens een bijpraatsessie is de Raad meegenomen in de resultaten middels een presentatie van de gemeentelijke veiligheidscijfers.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-74 - Milieubeheer - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
740000 - Salarislasten Milieubeheer	605	605	0
740001 - Handhaving Milieubeheer	158	138	-21
740002 - Milieubeleid	198	211	13
740003 - Bodem, Geluid & Lucht	4	7	3
740004 - AWACS aangelegenheden	16	15	-1
740005 - Omgev.verg.: Milieu & Milieumelding	8	1	-7
740006 - Ongediertebestrijding	34	46	12
740007 - Kadaverdepot	3	0	-3
740008 - Proeftuin aardgasvrije wijk	0	9	9
740010 - Milieu-Transitie Warmte	100	63	-37
740012 - Milieu-Groene Daken	0	5	5
740014 - Klimaatakkoord Rijk	615	638	23
740015 - Lokale Aanpak Isolatie comp	0	29	29
740018 - Lokale Aanpak Isolatie kpv	0	10	10
Totaal LASTEN	**1.741**	**1.778**	**37**
BATEN			
740002 - Milieubeleid	0	-55	-55
740004 - AWACS aangelegenheden	-5	0	5
740014 - Klimaatakkoord Rijk	-615	-638	-23
740015 - Lokale Aanpak Isolatie comp	0	-29	-29
740018 - Lokale Aanpak Isolatie kpv	0	-10	-10
Totaal BATEN	**-620**	**-732**	**-113**
RESULTAAT	**1.121**	**1.045**	**-76**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Extra baten als gevolg van subsidies van Parkstad en Provincie Limburg inzake het nationaal isolatieprogramma, het opstellen van het isolatie- en verduurzamingsprogramma en de bijdrage van het NPLW voor de ontwikkeling van het warmtenet Zuid Limburg. De extra kosten hangen samen met deze extra baten.

Taakveld: Begraafplaats (XT-75)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Voldoen aan de wettelijke taken van de Wet op de Lijkbezorging.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het ter aarde bestellen en de uitvaart verzorgen als niemand kan of wil zorgdragen voor de uitvaart van een persoon.	In 2024 heeft de gemeente opdracht gegeven voor drie gemeentelijke uitvaarten. Het aantal verzoeken voor een gemeentelijke uitvaart neemt toe. Tevens is er een training gevolgd rondom de wettelijke taken van de gemeente voor een gemeentelijke uitvaart.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-75 - Begraafplaats - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
750000 - Salarislasten Begraafplaats	83	83	0
750001 - Openbare Begraafplaats	16	27	11
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	1	4	3
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	12	11	-1
750010 - Wet op de Lijkbezorging	5	4	-1
Totaal LASTEN	**118**	**128**	**11**
BATEN			
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	-1	-4	-3
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	-95	-115	-20
Totaal BATEN	**-96**	**-119**	**-23**
RESULTAAT	**21**	**9**	**-12**

PROGRAMMA 10 ECONOMIE EN TOERISME

TERUGBLIK

In 2024 is intensief gewerkt aan het versterken van de economische structuur van Brunssum, met onder ander aandacht voor het ondernemersklimaat, bedrijventerreinen, retail en de vrijetijdseconomie. Belangrijke pijlers in het beleid zijn de Brunssumse bedrijventerreinen, het Centrum, de Oostflank en de sector vrijetijdseconomie.

De samenwerking met Stichting Streetwise is succesvol voortgezet, met als resultaat twee nieuwe ondernemersconcepten (Hanique Artistique & Saam) en meerdere begeleidingstrajecten voor startende ondernemers in het centrum. Middels de campagne 'Ons Nieuwe Centrum' werden er actief ingezet op de acquisitie van nieuwe ondernemerschap, mede in verband met het oog op de ontwikkelingen van het Victoriapark.
Tegelijkertijd is er gezocht naar een permanente plek om de Cadeaukaart Ons Brunssum onder te brengen en te waarborgen.

De bestaande ondernemers zijn in 2024 niet uit het oog verloren. Er is stevig ingezet op accountmanagement. Zo is er een vaste bedrijvencontactfunctionaris vanuit de gemeente en bewijst de druk bezochte Avond van de Ondernemer dat er veel animo is vanuit de Brunssumse ondernemers om de samenwerking op te zoeken.

Op het bedrijventerrein Haefland werd gewerkt aan de reconstructie van de openbare ruimte. De werkgroep Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) Haefland zette zich in voor een veilig ondernemersklimaat.

Binnen de vrijetijdseconomie zijn er succesvolle vervolgstappen gezet in de ingeslagen weg. Hierbij is wederom samengewerkt met Visit Zuid-Limburg, met specifieke aandacht voor het Schutterspark, het Emmapark en het Clemensdomein. Ook recreatieve routes hebben een kwaliteitsimpuls ondergaan.

De beleidsmatige analyse met betrekking tot de Brunssumse weekmarkt en kermis bevind zich in de afrondende fase. Er is onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid én de (on)mogelijkheden voor doorontwikkelingen.

Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 42b. Voortzetten samenwerking met Streetwise.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Minimaal 3-5 nieuwe ondernemers per jaar begeleiden.	In 2024 heeft stichting Streetwise diverse ondernemers begeleid in Brunssum. Het betrof: - twee keer volledige begeleiding bij nieuwvestiging. - vijf keer gedeeltelijke begeleiding op het gebied van vergunningen en subsidieaanvragen. Eind 2024 zaten er nog vijf ondernemers in het begeleidingstraject.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoeringsprogramma: 43. Doorontwikkelen Cadeaukaart Ons Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Besluitvorming over de voortzetting van de cadeaukaart en het al dan niet extern beleggen van het beheren en uitvoeren van de cadeaukaart.	In 2024 hebben intern en extern (vervolg)gesprekken plaatsgevonden met betrekking tot de besluitvorming van het extern beleggen van de cadeaukaart. De noodzaak om de cadeaukaart buiten de gemeentelijke verantwoordlijkheden te plaatsen wordt bekrachtigd. Het traject om verdere stappen te ondernemen is ingezet. Een mogelijk op te richten ondernemingsfonds biedt op termijn wellicht mogelijkheden. Dit ondernemersfonds zou o.a. gevuld kunnen worden door de overname van de cadeaukaart en het inzetten van het restant budget t.b.v. de economische ontwikkelingen zoals nu al beschreven in de beleidsregels van de cadeaukaart.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Verbetering van het lokale ondernemersklimaat in het belang van ondernemers en inwoners.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Versterken van de organisatiegraad van lokale ondernemers via doorontwikkeling centrummanagement.	In 2024 is er weliswaar gebouwd aan versterking van de organisatiegraad binnen de ondernemersstichting OCB, maar dit behoeft nog verdere ondersteuning. Eind 2024 zijn de eerste zaadjes geplant om te komen tot een nieuw bestuur (het huidige bestuur treedt af) en werkgroepvorming. Er zijn al diverse ondernemers kandidaat voor de rol van werkgroeplid. Tenslotte wordt ook ondersteuning geboden aan de ondernemersverenging Business in Brunssum (BiB) om de organisatiegraad onder ondernemers in heel Brunssum te vergroten en van daaruit economische structuurversterkende projecten te realiseren.
3.2	Stimuleringsregeling nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie.	In 2024 zijn er negen aanvragen ingediend voor de subsidieregeling. Hiervan zijn er acht verleend. Het betrof: - 1x gevelrenovatiesubsidie - 1x bedrijfsverplaatsing naar het centrum van Brunssum - 6x nieuw ondernemerschap (vergunning zonder begeleiding Streetwise)
3.3	Voortzetting van de ontwikkeling van plannen voor binnenstedelijke transformatie en centrummanagement.	De ontwikkeling van plannen voor binnenstedelijke transformatie is afgelopen jaar voortvarend verlopen, van ideeën op papier naar concrete bouwplannen en -uitvoering. De ontwikkeling van Victoriapark is in een volgende fase beland middels aanbesteding en gunningen. In het verlengde van de Stratenaanpak Parkstad (zie 4.1. hierna) is in breed teamverband vanuit de gemeente

		samen met LIDL, commerciële en sociale vastgoedpartijen gewerkt aan een gebiedsontwikkeling met transformatie van verouderd kansarm retail vastgoed naar ruimte voor extra woningen en openbaar groen. Zie voor een uitgebreide toelichting programma 11.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Versterken van de regionale economische structuur o.a. op het gebied van retail, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Participeren in het regionale project Stratenaanpak.	In 2024 is een subsidie verleend uit het regionale transformatiefonds voor de transformatie van voornamelijk café The Royal Pub in de Rumpenerstraat 153 naar wonen (2 appartementen). De realisatie van dat plan moet nog plaatsvinden. Daarnaast zijn verschillende initiatieven begeleid die later voor subsidie in aanmerking komen. Eind 2024 heeft de bestuurscommissie Economie en Toerisme besloten de looptijd van het project met twee jaar te verlengen tot eind 2026.
4.2	Faciliteren van aanleg glasvezelnetwerk op bedrijventerreinen Haefland, Houserveld, Rode Beek en Bouwberg.	Op de bedrijventerreinen Haefland en Houserveld zijn door een marktpartij aansluitingen gerealiseerd voor een glasvezelnetwerk. Deze marktpartij is voornemens om in de komende jaren ook de andere genoemde bedrijventerreinen aan de Oostflank van Brunssum te voorzien van een glasvezelnetwerk.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-31 - Economische ontwikkeling - exploitatie (*€ 1.000)	**begroting 2024**	**realisatie 2024**	**afwijking**
LASTEN			
310000 - Salarislst Economische ontwikkeling	223	223	0
310001 - Regionale economische activiteiten	20	22	2
310002 - Econom beleid/Werkbudget Economie	187	184	-3
310004 - Subsidie stichting Streetwise			
310005 - NIeuw ondernemerschap/Gevelrenovatie	50	46	-4
Totaal LASTEN	**481**	**475**	**-6**
RESULTAAT	**481**	**475**	**-6**

Taakveld: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 40. Onderzoeken welke (innovatieve) duurzaamheids-maatregelen op de Oostflank mogelijk zijn.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het onderzoeken van duurzaamheidsmaatregelen onderdeel uit laten maken van de op te stellen gebiedsvisie voor de Oostflank.	Gemeente Brunssum is in 2024 gestart met het opstellen van een Gebiedsvisie Oostflank. Inhoudelijk en procesmatig rekening houdend met de herontwikkeling van de Groeve Mourik en de dynamiek in wetgeving omtrent stikstof. In beide trajecten geldt duurzaamheid als een belangrijke voorwaarde met als voorbeeldscenario de aanleg van een zonnepark in de herontwikkeling van de Groeve Mourik.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 41b. Opwaardering bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Verdere uitvoering van het KVO-project.	KVO Haefland / Rode Beek kende in 2024 voorzetting conform het lopende project. De projectgroep is per kwartaal bijeengekomen en er is een schouw uitgevoerd.
2.2	Vaststellen definitief ontwerp reconstructie Haefland.	In 2024 zijn de uitgangspunten van het ontwerp voor de reconstructie van bedrijventerrein Haefland vastgesteld. Middels een bouwteam construct vertaalt de geselecteerde aannemer dit ontwerp in nauwe samenwerking met een ingenieursbureau, de gemeente Brunssum en lokale ondernemers in een uitvoeringsplan. Het ontwerp voor de reconstructie is tijdens inloopavonden besproken met lokale ondernemers en op onderdelen aangepast aan hun wensen.
2.3	Begeleiden van diverse (nieuwbouw)initiatieven.	Op bedrijventerrein Rode Beek is een eigentijds bedrijvencomplex voor opslagunits gerealiseerd. De bestemmingsplanregels op het bedrijventerrein Haefland worden strakker gehanteerd. Initiatieven die niet voldoen aan het bestemmingsplan zijn niet gefaciliteerd om het aantal (bedrijfs)activiteiten op middellange termijn terug te dringen.
2.4	Projectmatige aanpak ondermijning.	Om meer zicht te krijgen op de (ondermijnende) activiteiten die plaatsvinden op Haefland/Rode Beek zijn geregeld integrale controles uitgevoerd bij de gevestigde bedrijven. Daarnaast is structureel geïnvesteerd in het verbeteren van de meldingsbereidheid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 46. Regie pakken bij de herstructurering van de Oostflank en hiervoor structureel ambtelijke capaciteit inzetten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Opstellen gebiedsvisie Oostflank, als verdieping op het Ambitiedocument Ontwikkeling bedrijventerreinen Oostflank.	De gemeente Brunssum heeft als juridisch bevoegd gezag regie op het planologisch regime op de Oostflank en heeft met economisch eigendom in de Mourikgroeve haar invloed op de Oostflank vergroot. In de organisatie is een volwaardig projectteam opgezet met programmamanager, een tijdelijk projectleider en diverse adviesfuncties.
3.2	Herontwikkeling van Groeve Mourik als onderdeel van de Oostflank, samen met gebiedspartners Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad.	In januari 2024 is de aankoopovereenkomst van de Groeve Mourik tussen Provincie Limburg en firma Mourik gesloten. Samen met Provincie Limburg, Stadsregio Parkstad Limburg en Trilandis is dit jaar gewerkt aan het opstellen van de Samenwerkingsovereenkomst en voorbereidende werkzaamheden voor wijziging van het planologisch regime. De ontwikkelstrategie wordt getoetst aan recente rechtelijke uitspraken omtrent stikstof.
3.3	Herontwikkeling van het Entreegebied N300 en overige restpercelen van provincie als onderdeel van de Oostflank, samen met gebiedspartners Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad.	Het College heeft in november 2022 een intentieovereenkomst met firma Bontrup ondertekend om de ruimtelijke opwaardering van het 'Entreegebied N300' mogelijk te maken. In 2024 is geconcludeerd is dat de partijen niet tot een drie partijen overeenkomst (Bontrup, provincie en gemeente) zijn gekomen. De gemeente en firma Bontrup onderzoeken momenteel gezamenlijk de haalbaarheid van een herontwikkeling passend bij de toekomstige invulling van de Oostflank.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Het beleid en de projecten binnen het economisch domein worden voortgezet in lijn met de lopende lokale en regionale programma's.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Uitvoering van het regionale uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	In 2024 is er mede vanuit Stadsregio Parkstad ingezet op de verdere uitvoering van de programmering rondom de bedrijventerreinen. Voorbeeld hiervan is de revitalisatie van Haefland met onder andere de reconstructie van de openbare ruimte.
4.2	Uitvoering van het jaarplan Economie en Toerisme van de regionale bestuurscommissie.	De beschikbare middelen van de themalijnen Economie en Retail van de tweede Regio Deal zijn toegekend met investeringen in vijf winkelclusters in Parkstad, UM-onderwijs in Parkstad en het versterken van het brede mkb. Ook is de 'Medlands'-samenwerking tussen de in de regio belangrijke medtech-sector opgezet. Voor deze sector wordt een groei van 6.000 banen nu naar 9.000 in 2030 verwacht. Verder zijn door de gemeenten, in samenwerking met Visit Zuid-Limburg, de eerste stappen gezet om de

		toeristische promotie van de Parkstadroute op te zetten. Daarbij wordt gekeken naar mogelijke lussen om fietsers te verleiden om andere groengebieden in Parkstad te ontdekken. In Brunssum gaat het om een deel van de Brunssummerheide of andere gebieden zoals het Schutterspark.
4.3	Gefaseerde gronduitgifte en ontwikkeling bedrijventerrein Houserveld.	De planning voor de uitgifte van de laatste bedrijfskavel III is vooruitgeschoven door prioritering van werkzaamheden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
320420 - Complex 42 Rode Beek	108	5	-103
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	2	1	-0
320741 - Werkkapitaal Oostflank	250	186	-64
Totaal LASTEN	**359**	**192**	**-167**
BATEN			
320420 - Complex 42 Rode Beek	-108	-5	103
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	-2	23	25
Totaal BATEN	**-109**	**18**	**127**
RESULTAAT	**250**	**210**	**-40**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Complex 42 Rode Beek: Ontwikkeling van de gronden heeft nog niet plaatsgevonden omdat het bestemmingsplan dat door de gemeente Beekdaelen wordt opgesteld, vertraging heeft opgelopen vanwege een beroepsprocedure bij de Raad van State en bezwaren van het Ministerie van Defensie.
Werkkapitaal Oostflank: Voor 2024 is een bedrag van € 250.000 indicatief vrijgemaakt om indien nodig de ruimtelijke planfase inzake herontwikkeling Groeve Mourik te kunnen starten. Door omstandigheden (stikstof o.a.) is besloten nog niet te starten met de RO-procedure en is het werkkapitaal niet volledig uitgegeven.
Complex 46 Voormalig BSV terrein: Als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden moet de tussentijdse winstneming van voorafgaande jaren gecorrigeerd worden.

Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 44. Faciliteren markt en kermis.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Koppelen van activiteiten centrumbeleving aan de weekmarkt (thematische benadering)	Om de weekmarkt in Brunssum levendig te houden hebber er in 2024 verschillende initiatieven plaatsgevonden tijdens een van de weekmarkten: - Duurzaamheidsmarkt - Complimentenmakers - Moederdag-actie - Vaderdag-actie - Pasen (in samenwerking met de OCB) De kermismeester constateert dat de animo vanuit de marktraam exploitanten terugloopt. In 2024 is er een begin gemaakt met een beleidsmatige analyse van de markt.
1.2	Doorontwikkelen Ons Kermis Brunssum	In 2024 is er een begin gemaakt met een beleidsmatige analyse met betrekking tot de Ons Kermis Brunssum. De Ons Kermis Brunssum zit in de lift. Het Koutenveld staat goed gevuld met attracties én er is gewerkt om de overlast van hangjeugd terug te dringen. Het behoudt en waar mogelijk gestaagd uitbreiden van de Ons Kermis Brunssum in samenwerking met de externe partners zal zorgen voor een goed bemande en bezochte kermis. Wel is terug te zien dat de kosten voor het organiseren van de kermis stijgen. Met name de kosten van energie en beveiliging zijn, ook in 2024, wederom toegenomen.
1.3	Experimenteren met nieuwe initiatieven t.a.v. de kermis.	De kermismeester, Swinkels Amusement (externe partner m.b.t. organisatie) én de kermisexploitanten proberen iedere kermis te experimenten met nieuwe initiatieven om de kermisbezoekers te enthousiasmeren. Afgelopen jaar is er geëxperimenteerd met gastoptredens van artiesten. Zowel op de voorjaars- als najaarskermis heeft er een gastoptreden plaatsgevonden. Deze gastoptredens resulteerde in een verhoogd bezoekersaantal.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Goede dienstverlening aan (startende) ondernemers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Samenwerking met stichting Starterscentrum en stichting Streetwise t.b.v. begeleiding nieuw ondernemerschap.	In 2024 is er veel aandacht geweest voor de verdere ontwikkeling van het faciliteren van de dienstverlening aan (startende) ondernemers.

		De opdrachtgeverrelatie met het StartersCentrum Limburg is geïntensiveerd, wat geresulteerd heeft in periodieke terugkoppeling van de dienstverlening én meer sturing op resultaat. In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor een focusplan Streetwise. Dit plan brengt meer focus aan in de samenwerking tussen Streetwise en de gemeente en de beoogde ondernemersdoelgroep voor Brunssumcentrum. Daarbij is er speciale aandacht voor de ontwikkelingen met betrekking tot het Victoriapark en de kansen die deze ontwikkelingen meebrengt voor de omliggende omgeving.
2.2	Vast aanspreekpunt organiseren binnen de gemeente (bedrijvencontactpersoon).	Er is een vast aanspreekpunt in de persoon van een bedrijvencontactfunctionaris. Deze gemeentelijke functionaris neemt deel aan de verschillende commissie vergaderingen (retail, bedrijventerreinen, Bib, Ocb), is regelmatig gepositioneerd in Buro Brunssum (waar iedereen ondernemer vrijblijvend naar binnen kan lopen) én heeft korte lijnen met de externe partners.
2.3	Opstellen strategie centrummanagement.	In 2024 is gestart met de gesprekvoering om te komen tot een doorontwikkeling van het centrummanagement. Sleutel tot het succes is de samenwerking tussen de gemeente en de ondernemersvereniging. Er zijn diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een gemeenschappelijke ontwikkelagenda. De potentie is er, maar de organisatiegraad is op dit moment nog zwak te noemen. Binnen de ondernemersvereniging speelt op dit moment (einde 2024) een wisseling van bestuur en het animo vanuit nieuwe ondernemers om in een traditionele ondernemersvereniging en overlegstructuur te stappen is laag. De wisseling van het bestuur is wel een kans venster om met nieuwe ondernemers na te denken over nieuwe structuren, werkvormen en een samenwerkings- en ontwikkelagenda. Vanuit gemeentewegen wordt geïnvesteerd in een nieuwe samenwerking doormiddel van de inzet van centrummanagement.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
330001 – Markten	18	3	-15
Totaal LASTEN	**18**	**3**	**-15**
BATEN			
330001 – Markten	-4	0	4
Totaal BATEN	**-4**	**0**	**4**
RESULTAAT	**14**	**3**	**-11**

Taakveld: Economische promotie (XT-34)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 45. Concretiseren en uitvoeren van Intentieovereenkomst met JFC.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Opleveren resultaten onderzoek wat internationale mensen nodig hebben om zich thuis te voelen inclusief actiepunten.	10 april 2024 zijn de onderzoeksresultaten met betrekking tot de klantreis Internationale doelgroep opgeleverd. Ondanks een eenvoudige werkwijze en herhaaldelijke oproepen om mee te doen aan de interviews is de data niet omvangrijk genoeg om conclusies te trekken. De informatie is niet representatief voor de volledige groep internationale Brunssumers, aangezien deze niet homogeen genoeg zijn. De behoefte die uit de schaarse informatie wel naar voren is gekomen, gaat over het aanbieden van praktische informatie, in het Engels, op offline trigger points. Deze fysieke punten zijn nu bekend.
1.2	Uitvoeren van de actiepunten die uit het onderzoek naar voren komen.	Ondanks de onderschrijving van het nut van het onderzoek vanuit de bases en het enthousiasme om bij te dragen aan het vinden van respondenten is er weinig respons uit voortgekomen. De opgestelde actiepunten zijn: - Het aanstellen van een accountmanager binnen de gemeente met als doel het coördineren van een strategische agenda. - Het optimaal benutten van de contacten met de Housing Office en Public Affairs. - Het updaten van de intentieovereenkomst met JFC uit 2019. Acties die reeds zijn opgepakt: - Aanleveren van Engelstalige informatie voor de maandelijkse nieuwsbrief van JFC. - Vanuit gemeente Brunssum en Ons Brunssum is er een informatieboekje samengesteld met een selectie van praktische informatie die gepubliceerd worden op Our International Brunssum. - Offlinecommunicatie; flyers/ roll-up banner/ banieren toegangsweg JFC aangepast in stijl van ‘Our International Brunssum’. - Gemeentelijke aanwezigheid (gemeente Brunssum, Ons Brunssum & Ons Nieuwe Centrum Brunssum) bij de ‘newcomer, friends & family day’ van JFC en USAG.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 48. Opstellen van integrale visie voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Opstellen van de integrale visie.	In 2024 is dit niet mogelijk gebleken omdat dit afhankelijk is van de nieuwe Omgevingsvisie, welke in 2024 is voorbereid.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 49. Brunssum in samenwerking met Visit Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve trekpleister in de markt zetten.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Governance ontwikkelen om de uitvoering van de marketingcampagnes van Visit Zuid-Limburg te integreren in onze citymarketing-strategie.	Vanwege prioritering van werkzaamheden is er geen governance ontwikkeld, maar zijn wel diverse aanhaakmomenten tussen Visit Zuid-Limburg en citymarketing (Ons Brunssum) gedeeld en verwerkt.
3.2	Het verder intensiveren van de samenwerking met Visit Zuid-Limburg.	De intensivering van de samenwerking met Visit Zuid-Limburg heeft in 2024 een vlucht genomen. Zo was er sprake van een twee/driewekelijks overleg tussen de vakinhoudelijke ambtenaar en de Regiomanager van Visit Zuid-Limburg. Daarnaast is er in samenwerking met Visit Zuid-Limburg en het Clemensdomein een nieuwe wandel-/bezinningsroute gerealiseerd rond het Clemensdomein.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Het toeristisch recreatief en economisch aanbod vermarkten bij inwoners, ondernemers en bezoekers van Brunssum met als doel het gebruik van het aanbod te intensiveren.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Intensiveren samenwerking met citybranding (ons brunssum).	In 2024 zijn er ieder kwartaal marketingcampagnes ingezet welke gericht waren op clusters binnen de Brunssumse vrijetijdseconomie. Ook het toeristisch-recreatieve beeldmateriaal is vernieuwd in 2024. Daarnaast kende de samenwerking diverse nieuwe artikelen voor het online medium Ons Brunssum, zo zijn diverse ondernemers uitgelicht en is er aandacht geschonken aan toeristisch-recreatieve invullingen.
4.2	Focuscampagne Ons Nieuwe Centrum voortzetten.	Met de reeds ontwikkelde acquisitiestrategie voor ondernemen heeft het ondernemersklimaat van Brunssum een boost gekregen. De campagnes ‘7 redenen om te ondernemen’ en ‘zie jij het al voor je’, bieden een set aan voordelen en zorgen voor een goed ondernemersklimaat. Ook in 2024 zijn de bestaande campagnes voortgezet en is er zowel online als offline gewerkt aan de zichtbaarheid.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	Kwalitatief uitbreiden en versterken van het toeristisch, recreatief en economisch aanbod.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Uitvoering Lokaal uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie.	In 2024 is er voornamelijk gewerkt om de basiszaken in orde te krijgen en de toeristisch-recreatieve aandachtspunten van Brunssum te positioneren. Zo zijn de online teksten van de Archeo Route Limburg samen met een historicus en tekstschrijfster vernieuwd én kende het Schutterspark een drukbezochte dag van het Park. Ook zijn de plattegronds- en parkeerborden in het Schutterspark voorzien van een update daar deze sterk verouderd waren. Daarnaast is er in 2024 een nieuwe wandelroute voor het Clemensdomein gerealiseerd en zijn diverse projecten opgestart. Via het Routepunt van Visit Zuid-Limburg is er frequent onderhoud gepleegd aan de fiets-, wandel- en mountainbike routes.
5.2	Doorontwikkeling van het ondernemers- en vestigingsklimaat.	In 2024 is er weer een slag gemaakt met betrekking tot communicatie, branding en actief accountmanagement. Ook is er veel ingezet op de relatie tussen de gemeente en de ondernemers. Onder het motto ‘samen kom je verder’ weten de verschillende ondernemers (verenigingen) en de gemeente elkaar steeds beter te vinden.
5.3	Doorontwikkeling van het centrummanagement.	In 2024 is gestart met de gesprekvoering om te komen tot een doorontwikkeling van het centrummanagement. Sleutel tot het succes is de samenwerking tussen de gemeente en de ondernemersvereniging. Er zijn diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een gemeenschappelijke ontwikkelagenda. Binnen de ondernemersvereniging speelt op dit moment (einde 2024) een wisseling van bestuur en het animo vanuit nieuwe ondernemers om in een traditionele ondernemersvereniging en overlegstructuur te stappen is laag. De wisseling van de bestuur geeft weer nieuwe kansen om met nieuwe ondernemers na te denken over andere structuren, werkvormen en een samenwerkings- en ontwikkelagenda. Vanuit gemeentewegen wordt geïnvesteerd in een nieuwe samenwerking doormiddel van de inzet van centrummanagement. Er is wel inzicht in, en urgentiebesef over, de kracht van samenwerking en een gemeenschappelijke uitvoeringsagenda.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-34 - Economische promotie - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
340002 - Kermis	92	90	-2
340003 - Vrijetijdseconomie (VTE)	16	16	0
340000 - Salarisl Toeristisch-recreatiev prom	126	126	0
340004 - Werkbudget Toerisme	30	27	-3
Totaal LASTEN	**264**	**259**	**-5**
BATEN			
340001 - Baten Toeristenbelasting	-172	-191	-19
340002 - Kermis	-4	-12	-8
Totaal BATEN	**-175**	**-203**	**-27**
RESULTAAT	**89**	**57**	**-32**

PROGRAMMA 11 VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

TERUGBLIK

In 2024 was het eindelijk zover. Ruim 10 jaar na de eerste aankondiging van ons Ministerie dat het omgevingsrecht op de schop moest, is op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden inclusief een viertal AmvB's en een aantal Ministeriële Regelingen. Daarnaast trad ook de Wet kwaliteitsborging in werking.

Het jaar 2024 stond voor een groot deel in het teken van het afhandelen van plannen en vergunningaanvragen die nog onder de oude wetgeving in procedure waren gebracht, maar langzamerhand werden ook plannen en aanvragen onder de vigeur van de Omgevingswet aangereikt en dat resulteerde in veel uitzoekwerk, stellen van vragen bij Kennisbanken, opstellen van formats voor de diverse planfiguren en verdere uitwerking van de in 2023 opgestelde werkprocessen en de digitalisering. Er zijn een aantal bopa's verleend (omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) en de eerste wijziging van het omgevingsplan is in procedure gebracht ten behoeve van de herontwikkeling Kloosterpark, waarbij tevens voor de eerste keer in Brunssum ook de coördinatieprocedure is toegepast.

Zowel bij de bopa als de wijziging van het omgevingsplan staat een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) centraal en grootste aandachtspunten in 2024 waren de gebieds- en soortenbescherming. Met name ten aanzien van de gebiedsbescherming vond op de valreep van 2024 nog een belangrijke uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State plaats omtrent de mogelijkheden tot interne saldering bij een overschrijding van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Uit de uitspraak volgt dat dit alleen nog mogelijk is middels een vergunning.

Buiten genoemde uitdagingen zijn ook een aantal successen te benoemen, zoals de diverse ontwikkelingen in het centrum waarbij de eerste schop in de grond ging, planprocedures werden opgestart en lopende planprocedures tot een goed einde kwamen. Daarnaast zijn ook diverse particuliere initiatieven tot stand gekomen en ook hiervoor zijn in 2024 planprocedures opgestart of zelfs afgerond. Het betreft hier met name woningbouwprojecten die noodzakelijk zijn om te kunnen voldoen aan de urgente woningbouwbehoefte.

Andere stappen die gezet zijn in het kader van de woningbouwbehoefte zijn het verruimen van de startersleningen, prestatieafspraken met de corporaties en met name ook de toekenning van diverse subsidies om de woningbouw te stimuleren.

In Noord en Oost Brunssum willen we Maatschappelijke Doelen realiseren in een dynamische omgeving die voortdurend veranderd. Daartoe verhoudt zich onze reguliere manier van werken onvoldoende. Ook binnen de gemeente Brunssum realiseren we ons dat de opgave die we in de gebieden van Noord en Oost hebben van dien aard is dat onze aanpak anders moet. Maar hoe anders dan? Een programma-aanpak gaat in de kern over: focus op ambitie, de doelen die er voor de komende tijd écht toe doen, die helpen de strategie van de organisatie te realiseren en waaraan mensen zich willen verbinden. Voor Noord en Oost is er dan ook gekozen om te komen tot een programmatische aanpak die de intergenerationele problematiek van de bewoners mee helpt te doorbreken. Intergenerationele problematiek zijn problemen die binnen families en gezinnen van generatie op generatie worden doorgegeven. Daarom zijn we in 2024 begonnen met het bouwen van een programma voor Brunssum Noord en Oost.

Taakveld: Ruimte en leefomgeving (XT-81)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 58. Invoeren van geplande Omgevingswet op grond van het vastgestelde implementatieplan en ambitiedocument.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Verfijning van de interne werkprocessen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.	Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 konden de eerder opgestelde organisatorische en digitale werkprocessen (eindelijk) worden toegepast. Gedurende het jaar zijn deze nog verder verbeterd, er zijn formats opgesteld voor bopa's en de regietafel heeft vorm gekregen, waardoor de initiatiefnemer een integraal advies omtrent zijn planvoornemen ontvangt.
1.2	Training van de medewerkers in vaardigheden benodigd voor het anders werken onder de Omgevingswet.	In 2024 lag de focus met name op het praktisch en juridisch kunnen toepassen van de nieuwe wet- en regelgeving en het afronden van lopende zaken op basis van de oude wet- en regelgeving. Middels de regietafel heeft het 'anders werken' vorm gekregen en worden vraagstukken meer integraal opgepakt. Diverse medewerkers hebben trainingen gevolgd.
1.3	Eind 2024 vaststellen van de omgevingsvisie (met daarin geïncorporeerd de strategische visie).	In 2024 is de analyse voor de toekomstvisie afgerond. In het laatste kwartaal van 2024 is het proces gestart om te komen tot dit eindproduct en hebben de eerste sessies met stakeholders plaatsgevonden.
1.4	Opstellen omgevingsplannen.	In 2024 zijn diverse lopende bestemmingsplanprocedures afgerond. Daarnaast is de eerste wijziging van het Omgevingsplan gemeente Brunssum in procedure gebracht voor de ontwikkeling Kloosterpark. Verder zijn formats ontwikkeld voor toekomstige wijzigingen van het omgevingsplan.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Het adviseren over en beoordelen van ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving (burgers, bedrijven, ontwikkelaars).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Adequaat en binnen de daarvoor geldende termijnen adviseren over ruimtelijke initiatieven.	Integrale advisering bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen is een permanent punt van aandacht. De invoering van de Omgevingswet heeft hierbij als katalysator gediend. Veel aandacht is besteed aan het verbeteren van het vooroverleg met initiatiefnemers en in- en externe adviseurs. Zo wordt er vanaf 2024 gewerkt met een 'regietafel' en een 'omgevingstafel' specifiek voor grotere projecten. Een regisseur bewaakt het totale proces.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-81 - Ruimtelijke ordening - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
810000 - Salarislasten Ruimtelijke ordening	689	689	0
810001 - Bestemmingsplannen	100	63	-37
810002 - Planschade- en kostenverhaal	5	0	-5
810003 - Ruimtelijke kwaliteitszorg	18	24	7
810005 - Omgevingswet	240	251	11
Totaal LASTEN	**1.052**	**1.027**	**-25**
BATEN			
810002 - Planschade- en kostenverhaal	0	0	0
Totaal BATEN	**0**	**0**	**0**
RESULTAAT	**1.052**	**1.027**	**-25**

Taakveld: Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (XT-82)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 42a. Daadkrachtig uitvoeren van Centrumplan.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Verder uitvoering geven aan de deelprojecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Centrum 2020-2026 (wat dit hoofdstuk betreft de bouwopgaven Victoriapark en de locaties aan de Raadhuisstraat, Kloosterstraat en Lindeplein).	De meeste deelprojecten in het uitvoeringsprogramma 2020-2026 zijn nader beschreven onder 3 van dit taakveld. Voor wat betreft Victoriapark volgt hieronder een nadere toelichting. In 2024 werd, na het doorlopen van een aanbestedingsprocedure, overeenstemming bereikt met betrekking tot de realisatie van fase 1 en 2 van het Victoriapark. De raad werd betrokken in de keuze van het uiteindelijke plan/exploitatie (mei 2024). Het plan voorziet in een appartementencomplex, zowel gericht op de Kerkstraat als ook op het park. Aan de zijde van de Kerkstraat zijn op de begane grond commerciële ruimten gepland. De parkeeroplossing is deels ondergronds (parkeergarage) en deels op maaiveld voorzien. De samenwerkingsovereenkomst met de ontwikkelaar werd op 20 december 2024 getekend. Daarnaast zijn diverse panden verworven om de ontwikkeling mogelijk te maken.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoering geven aan de nota grondbeleid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Uitvoering geven aan de in 2023 geactualiseerde nota grondbeleid.	Er is uitvoering gegeven aan de nota Grondbeleid middels strategische verwerving, de grondprijzenbrief en het toepassen van de financiële spelregels. Via raadsinformatiebrieven van 6 februari 2024 en 2 juli 2024 is de raad hierover geïnformeerd.
2.2	De grondprijzenbrief actualiseren.	In de collegevergadering van 10 december 2024 is de geactualiseerde grondprijzenbrief door het college vastgesteld. Via een raadsinformatiebrief van 10 december 2024 is hierover geïnformeerd.
2.3	Het actualiseren van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).	De actualisatie van het MPG heeft plaatsgevonden en is in de raadsvergadering van 2 juli 2024 vastgesteld. Tevens heeft actualisatie van de grondexploitaties plaatsgevonden ten behoeve van de Begroting 2025. De hieruit vloeiende financiële consequenties 2024 zijn verwerkt middels de tweede Berap 2024.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Uitgifte van grond en het verder ontwikkelen van diverse (woningbouw) locaties binnen de gestelde (financiële) kaders.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Verdere uitvoering van de ontwikkeling locatie Raadhuisstraat / Entree Dorpstraat.	**Raadhuisstraat:** Het in 2023 vastgestelde bestemmingsplan is in 2024 onherroepelijk geworden. Vanaf april t/m september 2024 is het bouwrijp maken van de locatie afgerond. De gronden voor het woningbouwplan Raadhuisstraat zijn op 7 oktober 2024 overgedragen en op 2 december 2024 is de bouw aangevangen. De totale doorlooptijd van de bouw zal circa 22 maanden in beslag nemen. **Entree Dorpstraat** Vanaf maart t/m april 2024 is het bouwrijp maken afgerond. In Q3 en Q4 is het bouwplan nader uitgewerkt in bouwteamverband. Het complex wordt behoudens de begane grond volledig in hout gebouwd. In 2024 is een aanvraag vooroverleg ingediend.
3.2	Afronding van de ontwikkeling Hof van Oeloven.	In 2024 zijn alle 20 bouwkavels in eigendom overgedragen en voor alle 20 bouwkavels zijn omgevingsvergunningen afgegeven. Eind 2024 zijn 5 woningen gereed en ongeveer 10 woningen in aanbouw. Het woonrijp maken zal plaatsvinden als meer dan 85% van de woningen gereed en bewoond is.
3.3	Ontwikkeling Lindeplein: wijziging omgevingsplan en traject omgevingsvergunning.	In 2024 is de omgevingsvergunning voor het project Lindehof afgegeven en onherroepelijk geworden. Dat geldt ook voor het eerder door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan (d.d. 4 juni 2024). De voorbereidingen door de ontwikkelaar om te komen tot realisatie in 2025 zijn medio 2024 gestart.
3.4	Ontwikkeling Kloosterstraat: na de aanbesteding uitwerking van de plannen.	In 2024 is de ontwikkel- en koopovereenkomst met de ontwikkelende partij ondertekend en zijn de plannen concreet vormgegeven. Dit heeft geresulteerd in een ontwerp wijziging van het omgevingsplan en een aanvraag om een omgevingsvergunning. Beiden zijn vanaf Q4 gecoördineerd ter inzage gelegd.
3.5	GTD locatie: afronding aanbesteding en verdere planuitwerking.	De aanbestedingsprocedure GTD met als doel het vinden van een ontwikkelaar die de uitwerking van het plan zou oppakken, slaagde in 2024 niet. Er was wel interesse voor het plan, maar uiteindelijk werd geen concreet bod gedaan. De gemeente is inmiddels zelf gestart met de planuitwerking en heeft opdracht gegeven om het omgevingsplan voor het gebied te wijzigen. Uitgangspunt hierbij is het kader zoals dat eerder bij de omgevingsparticipatie voor de aanbesteding is opgehaald. Op een later moment zal worden bezien op welke manier dit plan zal worden vermarkt, eventueel in combinatie met andere plannen.

3.6	Wieënweg 6 (voormalig schoolgebouw): traject omgevingsvergunning en start van het project in uitvoering.	Nadat een eerdere corporatie zich voor deze locatie had teruggetrokken als gevolg van een strategische heroverweging binnen die corporatie, is een andere corporatie bereid gevonden om het project over te nemen en de voormalige schoollocatie te transformeren naar een woon-zorgbestemming. Op 2 juli 2024 zijn de plannen aan de raad voorgelegd. Op 13 augustus 2024 is de koopovereenkomst door partijen ondertekend. Vervolgens is gestart met een verdere uitwerking van de plannen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
820000 - Salarislasten Grondexpl. niet/bedr.	270	270	0
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	3	0	-3
820002 - Dorpstraat 3	0	1	1
820008 - Dorpstraat 27	0	0	0
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	276	311	34
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	0	46	46
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	1.024	870	-154
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	89	59	-30
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	2.123	2.218	95
820051 - Victoriapark Masterplan Centrum	5.730	3.298	-2.432
820060 - Kerkeveld MP Centrum	0	165	165
820080 - Lindeplein MP Centrum	852	49	-803
820640 - Complex 64 Oeloven	651	719	68
820650 - Complex 65 Haansberg	116	39	-77
820730 - Masterplan Treebeek	197	4	-194
820732 - MaatschappelijkeVoorziening Treebeek	207	186	-21
820010 - Voorbereidingskosten Centrumplan	120	107	-13
820690 - Complex 69 Op De Haen	331	333	2
Totaal LASTEN	**11.989**	**8.675**	**-3.315**
BATEN			
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	-3	-1	2
820002 - Dorpstraat 3	-1	0	1
820003 - Eindstraat 6	-1	0	1
820004 - Eindstraat 8	-2	0	2
820005 - Eindstraat 2	-1	0	1
820006 - Eindstraat 10	-1	0	1
820008 - Dorpstraat 27	-1	0	1
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	-208	-205	3
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	0	-46	-46
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	-1.024	-870	154

820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	-89	-59	30
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	-2.123	-2.218	-95
820051 - Victoriapark Masterplan Centrum	-5.730	-3.298	2.432
820060 - Kerkeveld MP Centrum	0	-165	-165
820080 - Lindeplein MP Centrum	-852	-49	803
820640 - Complex 64 Oeloven	-651	-719	-68
820650 - Complex 65 Haansberg	-116	-39	77
820730 - Masterplan Treebeek	-197	67	264
820732 - MaatschappelijkeVoorziening Treebeek	-99	-82	17
820010 - Voorbereidingskosten Centrumplan	0	-4	-4
820690 - Complex 69 Op De Haen	-275	-275	0
Totaal BATEN	**-11.375**	**-7.963**	**3.413**
RESULTAAT	**614**	**712**	**98**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Victoriapark Masterplan Centrum - Lasten: Voor 2024 waren de kosten van de sloop van de panden van Stap 1 en 2 geraamd. Na selectie van de ontwikkelaar is in 2024 weliswaar gestart met de voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de sloop maar de daadwerkelijke sloop zal pas in 2025 plaatsvinden.
Victoriapark Masterplan Centrum – Baten: De in 2024 geraamde subsidieontvangst betreft de KLC-subsidie en de gelden uit de Regiodeal. De beschikking inzake de KLC subsidie is pas in 2025 ontvangen. Ook de gelden inzake de Regiodeal worden pas in 2025 ontvangen.
Lindeplein: Verkoop van de bouwgrond op basis van een onherroepelijk omgevingsplan en vergunning heeft in 2024 niet plaatsgevonden (zie baten 820080). Dientengevolge is de grondopbrengst niet ten bate van 2024 gekomen en heeft ook geen activering plaats gevonden.
Masterplan Treebeek: In 2024 is de herontwikkeling van de voormalige gymzaal aan de Schildstraat tot woningen door Wonen Zuid onderzocht, hetgeen nog niet geleid heeft tot een rendabele businesscase. Hierdoor heeft in 2024 geen verkooptransactie plaatsgevonden. Dientengevolge heeft ook geen activering plaats gevonden.

Taakveld: Wonen en bouwen (XT-83)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 12. Uitbreiden vast/mobiel cameratoezicht en overige knelpunten op gebied van veiligheid.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Doorontwikkeling van de visie op de inzet van cameratoezicht als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid.	De gemeente Brunssum zet sinds 2016 gemeentelijk cameratoezicht in voor handhaving van de openbare orde. Cameratoezicht is een ingrijpend instrument omdat het inbreuk maakt op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit recht is vastgelegd in de Grondwet en dat weegt dus zwaar. Alleen als het aantoonbaar noodzakelijk is zet de gemeente cameratoezicht hier op in, na een afweging van de proportionaliteit en subsidiariteit als 'uiterst middel' (ultimum remedium). Er moet sprake zijn van problemen die zodanig groot zijn dat ze inzet van het zware middel cameratoezicht rechtvaardigen waarbij eerst geprobeerd moet worden om de problemen op te lossen of beheersbaar te maken met andere maatregelen, zoals intensiever toezicht door politie of handhavers, het aanpassen van de openbare ruimte (straatverlichting bijvoorbeeld) of afspraken met inwoners en bedrijven. Pas als dat onvoldoende verbetering oplevert, kan cameratoezicht worden overwogen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Uitvoeringsprogramma: 41a. Voortzetten van lopende projecten transitie Rumpenerstraat.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Doorvertaling van de startnotitie gebiedsvisie in een strategische aanpak.	In 2024 is in opdracht van de gemeente door adviesbureau CB5 een concept stedenbouwkundige gebiedsvisie ontwikkeld in nauwe samenwerking met de marktpartijen BPD, Jongen, Weller, Lidl en de stadsregio Parkstad Limburg. Centraal uitgangspunt van die gebiedsvisie is een integrale opwaardering van het woon- en leefklimaat in de entree Rumpenerstraat. Op 28 mei 2024 is de raad tijdens een discussieavond op de hoogte gesteld van de aanleiding, opgave en voorgestelde stedenbouwkundige inhoud van deze gebiedsvisie. In Q4 2024 is de financiële haalbaarheid van deze gebiedsvisie onderzocht op basis van een gebiedsexploitatie, opstalexploitatie (opex) en grondexploitatie (grex). In de gebiedsexploitatie zijn de toegekende subsidies uit het Volkshuisvestingsfonds en de Regiodeal als opbrengst meegerekend. Om het nog resterende tekort in de gebiedsexploitatie terug te dringen worden verschillende ontwikkelscenario's en optimalisaties verkend. Dit

		proces dient zorgvuldig te worden doorlopen en vraagt derhalve meer tijd in de voorbereidingsfase. Er zijn conform raadsprotocol twee panden strategisch verworven in het plangebied en er worden nog onderhandelingen gevoerd over verschillende beoogde strategische aankopen. Alle strategisch verworven panden zijn in beheer en exploitatie genomen.
2.2	Verder oppakken van het dossier Bristol.	Op 10 september 2024 is een omgevingsvergunning verleend voor het bouwplan Rumpenerstraat 6-8. Tegen deze omgevingsvergunning is beroep aangetekend bij Rechtbank Limburg waarop nog niet is besloten.
2.3	Opstellen van een Masterplan Componistenwijk Weller.	Het plan betreft een combinatie van 59 grondgebonden en gestapelde levensloopbestendige sociale huurwoningen (Weller) en 18 grondgebonden middeldure huur woningen (RO-Groep) ingepast in een klimaat adaptieve openbare ruimte. In samenspraak met omwonenden hebben Weller en de RO-Groep de plannen aan de Joseph Haydnstraat, Händelstraat en Chopinstraat verder uitgewerkt en dit heeft eind 2024 geresulteerd in een concept wijziging van het omgevingsplan (TAM-IMRO). De 6 braakliggende percelen aan de oostzijde van de Joseph Haydnstraat worden geïntegreerd in de planvorming entree Rumpenerstraat.
2.4	Voorbereiden en beginnen met uitvoering van de reconstructie Rumpenerstraat.	Voor de toekomstige reconstructie van de Rumpenerstraat zijn in 2024 twee dwarsprofiel varianten opgesteld, het betreft een 50 km-variant met gescheiden wandel- en fietsstroken en een 30-km variant met geïntegreerde fietsstroken. Keuzes voor de toekomstige verkeerskundige herinrichting van de Rumpenerstraat hangen nauw samen met de stedenbouwkundige gebiedsvisie en zullen in het kader van participatie nog met omwonenden worden besproken.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Uitvoeringsprogramma: 52. Een bijdrage leveren aan het vlottrekken van de woningmarkt, o.a. door nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie te brengen, door transformatie van winkels naar woningen te stimuleren, en door het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Onderzoeken en uitwerken van een plan voor de GTD-locatie via samenwerking met een marktpartij.	De samenwerking is vooralsnog in 2024 niet van de grond gekomen. De gemeente heeft zelf opdracht gegeven voor het wijzigen van het omgevingsplan.
3.2	Uitvoeren van het project Stratenaanpak.	In 2024 is een subsidie verleend uit het regionale transformatiefonds voor de transformatie van het voormalige café The Royal Pub in de Rumpenerstraat 153 naar Wonen (2 appartementen). De realisatie van dat plan moet nog plaatsvinden.

		Daarnaast zijn verschillende initiatieven begeleid die later voor subsidie in aanmerking komen. Het betreft hoofdzakelijk transformaties van voormalige horeca- en/of retailpanden naar Wonen. Eind 2024 heeft de bestuurscommissie Economie en Toerisme besloten de looptijd van het project met 2 jaar te verlengen tot eind 2026.
3.3	Behandeling en beoordeling van diverse verspreide wooninitiatieven.	In 2024 zijn diverse gemeentelijke en particuliere initiatieven in procedure gebracht en vergund. Helaas zijn ook initiatieven vooralsnog niet in procedure gebracht vanwege stijgende bouwkosten, zienswijzen of sectorale aspecten, waaronder met name benodigd aanvullend soortenonderzoek of stikstofdepositie.
3.4	Vooralsnog wordt er geen aanleiding gezien de maximale koopsom voor een starterslening te verhogen omdat er binnen de bestaande maximale koopsom nog voldoende aanbod aanwezig wordt geacht.	Als gevolg van de stijgende verkoopprijzen van woningen heeft uw raad op 10 december 2024 ingestemd om het toepassingsbereik van de Verordening Starterslening gemeente Brunssum te verhogen naar een maximale koopsom die overeenstemt met de Provinciale norm (voor 2024 is dat € 280.000,-) en om het gemeentelijke budget te verruimen met € 300.000,- om nieuwe aanvragen in behandeling te kunnen nemen.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Uitvoeringsprogramma: 56. Verdere ontwikkeling van wijken en buurten op basis van geldende stadsdeelvisies.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Het actualiseren van de stadsdeelvisies in de vorm van gebiedsvisies mede als basis voor de verwerving van subsidies (Regiodeal, Volkshuisvestingsfonds e.a.).	Zoals toegelicht in de begroting, is er in Brunssum in het verleden met stadsdeelvisies gewerkt. Een instrument dat partijen de mogelijkheid gaf om actief te volgen welke ontwikkelingen er speelden en hoe deze werden opgepakt. Als gemeente kunnen we daardoor sturen op een samenhangende aanpak in de uitvoering. Om die reden is ervoor gekozen om deze stadsdeelvisies nieuw leven in te roepen in de vorm van wijkplannen. Voor Brunssum-Oost is eind 2023 een wijkplan opgesteld. Het uitvoeringsprogramma van dit wijkplan is echter voortdurend in ontwikkeling en wordt twee keer per jaar geactualiseerd aan de hand van actuele ontwikkelingen. Daarnaast is dit jaar gestart met het ontwikkelen van een wijkplan van Brunssum-Noord en -Zuid. Samen met bewoners en partnerorganisaties wordt dit wijkplan vormgegeven. Zo zijn er bewonersbijeenkomsten en wijkwandelingen georganiseerd. Vervolgens wordt ook met de ontwikkeling van het wijkplan voor Brunssum-West en Brunssum-Centrum gestart.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
5	Uitvoeringsprogramma: 26. Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Het opstellen van een jaarplan.	In Parkstad verband zijn een aantal aandachtwijken geselecteerd die een andere meer gerichte aanpak noodzakelijk maken. Brunssum heeft daarin op basis van de cijfermatige informatie gekozen voor Brunssum Noord en Brunssum Oost. Om te komen tot een meer passende aanpak voor de inwoners van deze wijken wordt er een programmaplan opgesteld dat in 2024 is ontwikkeld.
5.2	Het aanvragen (en uiteindelijk ontvangen) van subsidies bij derden.	Naar aanleiding van de ervaringen in de eerste regiodeal is bij de Regiodeal 2.0 gekozen voor een meer gerichte investering in woongebieden die een stapeling van vraagstukken kennen, voor Brunssum is dat Brunssum Noord en Oost en de Rumpenerstraat. Bij de Regiodeal 2.0 heeft Brunssum in 2024 dan ook een aantal aanvragen gedaan. In de eerste termijn (eerste tranche) was dit voor de aankoop van vastgoed aan de Rumpenerstraat vanwege de investeringen daar en het effect op veiligheid. Daarvoor is € 225.000 toegekend. In de tweede termijn heeft Brunssum een aanvraag gedaan voor de volgende onderdelen: Het ontwikkelen van een aanpak om te komen tot een programma voor Brunssum Noord en Oost € 200.000; een bijdrage vanuit de regio voor het Tussen Wal en Schipbudget van € 10.000; het ontwikkelen van de aanpak Sociaal Veilig voor Brunssum van € 200.000; het opbouwen van een zorgzame gemeenschap in Brunssum Noord € 75.000; de aanpak van 70 woningen Schuttersveld en de panden aan de Rimburgerweg (voormalige winkelpanden) voor € 1.241.510, hierbij zorgt Weller voor cofinanciering. Dit is allemaal toegekend. Om het programma goed te kunnen volgen is er tevens een aanvraag gedaan naar een onderzoeksbudget (RAAK-budget) dit laatste is helaas afgewezen.
5.3	Het implementeren van de in het jaarplan beschreven aanpak.	Het programmaplan voor Brunssum Noord en Brunssum Oost kent een lange looptijd en wordt voorzien van een 4 jaarlijks uitvoeringsprogramma.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
6	Uitvoeringsprogramma: 57. Opstellen ontwikkelingsplan voor ‘de kop van Treebeek’ (omgeving Horizonstraat/Komeetstraat).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	De particuliere ontwikkelingen voor de Horizonstraat en de Komeetstraat verder faciliteren.	**Horizonstraat** De omgevingsvergunning voor het perceel Horizonstraat

		75 (30 huurappartementen) is afgegeven en de verbouwing van het voormalige Longinstituut is in volle gang. **Komeetstraat** De vergunningprocedure voor de Komeetstraat werd in 2024 niet afgerond. Naar verwachting zal dit begin 2025 gebeuren. De buurt werd, samen met de ontwikkelaar, enkele malen betrokken en geïnformeerd over de voortgang van het plan.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
7	Uitvoeringsprogramma: 27. Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar alle wijken.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
7.1	Het ontwikkelen van een dienstverlenende en mensgerichte houding en gedrag van de ambtenaar (2.0 of 3.0) door middel van trainingen.	In de tweede helft van 2024 is een trainingsprogramma voor de stabiliteitsaanpak en programmatisch werken gestart, waarvan inmiddels meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden hebben. Onderdeel van dit trainingsprogramma is het verder ontwikkelingen van een dienstverlenende en mensgerichte houding. De deelnemers van dit trainingsprogramma passen deze kennis in de praktijk toe en dragen dit als ambassadeurs in de rest van de organisatie uit.
7.2	Het onderzoeken of buurtkrantjes van meerwaarde zijn voor wijkgerichte dienstverlening. Indien meerwaarde na dit onderzoek blijkt deze optie verder ontwikkelen en uitvoeren.	Er blijkt behoefte te zijn aan wijkgerichte communicatie om bijvoorbeeld de voortgang van de wijkplannen, activiteiten per wijk en bewonersinitiatieven te communiceren. Daarom is ervoor gekozen om aan te sluiten op het kwartaalblad dat de gemeente uit gaat geven, waarin elke wijk een katern waarin over wijkgerichte zaken gecommuniceerd kan worden.
7.3	Het organiseren van bijeenkomsten voor nieuwe inwoners van de buurten op structurele basis (per twee/drie maanden).	Deze bijeenkomsten zijn nog niet van de grond gekomen.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
8	Uitvoeringsprogramma: 54. Geven van meer verantwoordelijkheid aan wijkbewoners en toekennen extra budget aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van woon- en leefomgeving.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
8.1	Formele toekenning van extra budgetten voor de vijf Buurtnetwerken met bijbehorende randvoorwaarden.	Via het budget Leefbare wijken hebben alle buurtnetwerken jaarlijks een extra budget beschikbaar om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren, bijvoorbeeld door nieuwe speeltoestellen in de wijk te plaatsen of een paddenpoel te creëren. Dit budget is eenmalig verhoogd door een overheveling uit 2023, aangezien dit budget toen pas later in het jaar beschikbaar kwam, waardoor uitvoering lastig was. Mede door de ontwikkelingen in de buurtnetwerken, maar ook door onvoorziene omstandigheden bij partners, is het niet gelukt om dit volledige bedrag te

		besteden. Met name in Brunssum-Oost was hier sprake van bij de ontwikkeling van een BMX-baan.
8.2	Monitoren effectiviteit subsidieverlening Buurtnetwerken.	De wijkmanagers monitoren de effectiviteit van de subsidieverlening nauwgezet. In 2024 hebben de buurtnetwerken meer tijd gehad om plannen voor de besteding van het budget Leefbare wijken te maken, waardoor ten opzichte van 2023 een aanzienlijk groter deel van het budget ingezet is.

	Doel: Wat wilden we bereiken
9	Implementatie van de nieuwe regionale en lokale woonvisie en de 23 maart 2023 gesloten Woondeal Limburg.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
9.1	Een verhoogde inzet en woningbouwambitie om aan te sluiten bij de huidige behoefte in de praktijk en om de gemeente aantrekkelijk te houden of te maken voor mensen van buiten de gemeente.	Naast het aanpassen van de starterslening heeft het Woonevent Parkstad plaatsgevonden waarbij woningbouwplannen uit Brunssum en de rest van Parkstad onder de aandacht zijn gebracht bij woningzoekenden in de koopsector. Verder zijn verschillende subsidies toegekend, waaronder de tweede Regiodeal, het volkshuisvestingsfonds, Startbouwimpuls en Woningbouwimpuls 6e tranche die ook worden toegepast ten behoeve van de GTD-Locatie en Kloosterpark en behoeve van het behoud van de karakteristieke mijnkoloniën in Brunssum Oost.
9.2	Op basis van de regionale en lokale woonvisie en het regionaal woonbehoefteonderzoek kwantitatief en kwalitatief sturen op de juiste woning op de juiste plaats.	De Prestatieafspraken jaarschijf 2024 zijn uitgevoerd en jaarschijf 2025 is opgesteld. Daarnaast is een begin gemaakt met meerjarige prestatieafspraken 2025-2029. De meerjarige regionale prestatieafspraken Parkstad Limburg 2024 – 2028 zijn opgesteld en getekend. Het woningbehoefteonderzoek is geactualiseerd inclusief een economisch scenario. Daarin is ook uitgewerkt welke woonproducten bijdragen aan de woonaantrekkelijkheid van Brunssum voor sterke schouders die nu wél in Parkstad werken maar er niet wonen. Er is gewerkt aan de opstelling van een rapport Grondbeleid bij de woningbouwopgave in Parkstad Limburg met strategische en praktische adviezen over rolneming, samenwerking en instrumentarium. Daarnaast is de Regionale Toekomstvisie Wonen, Welzijn en Zorg opgesteld waarin de Parkstadgemeenten kiezen voor kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst. Hierin gaat het over de beschikbaarheid, de geschiktheid, de kwaliteit en de betaalbaarheid van woningen. Maar ook over geschikte wonen voor alle inwoners van Parkstad en hoe we dat kunnen realiseren. Op 1 juli 2024 is daarnaast de Wet betaalbare huur in werking getreden. Deze wet zorgt ervoor dat mensen een betaalbare huurwoning kunnen krijgen met een huurprijs die past bij de kwaliteit van de woning.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
10	Een duurzaam, veilige en efficiënt ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren in Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
10.1	Het in stand houden van de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.	Door toetsing aan de door de Raad vastgestelde welstandscriteria bij aanvragen omgevingsvergunning en aansluitend ook bij het toezicht op de uitvoering van de vergunde werkzaamheden is de bijzondere kwaliteit in dit gebied bewaakt.
10.2	Vergunningen verlenen en toezicht houden op grond van de Omgevingswet (voorheen Wabo).	Door een gestructureerd proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving is uitvoering gegeven aan deze wettelijke taken.
10.3	Het opstellen van het Meerjarenbeleidsplan Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024-2028;	Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, waarbij het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) op de uitoefening van de VTH-taken door gemeenten is belegd, heeft begin 2024 aangegeven te werken aan een uniform format voor het meerjarenbeleidsplan en het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Dit format zal dan voor de gehele provincie gaan gelden. De verwachting is, aldus het IBT, dat dit format pas in de loop van 2025 beschikbaar komt. Voordeel is dat dan door gemeenten inmiddels enige ervaring is opgedaan met het nieuwe stelsel. Daarom zal pas richting 2026 een nieuw Meerjarenbeleidsplan Omgevingswet voor VTH hoeven te worden opgesteld.
10.4	Het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024 op basis van het vigerende Meerjarenbeleidsplan.	Zie onder punt 10.3
10.5	Het evalueren van het Uitvoeringsprogramma Wabo-vergunningverlening 2023.	Op 3 december 2024 is de evaluatie van het uitvoeringsprogramma Wabo-Vergunningverlening 2023 vastgesteld, daarover is de Raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Deze evaluatie is in het kader van het IBT ter kennisname doorgestuurd aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
11	Het wijkgericht werken verder door ontwikkelen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
11.1	Herinrichten van governance met projectleider en stuurgroep.	De governance van het Wijkgericht werken is gekoppeld aan het eind 2023 gestarte programma Noord en Oost. De programmamanager Noord-Oost stuurt de wijkmanagers daarin inhoudelijk aan. De stuurgroep Wijkgericht werken is in 2024 frequent bij elkaar gekomen.
11.2	Herijken van de samenwerking met maatschappelijke partners, zorgpartijen en woningcorporaties.	De samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke partners, zorgpartijen en woningcorporaties is voortdurend in ontwikkeling. In het kader van Wijkgericht werken wordt op het niveau van wijkplannen gekeken of de samenwerking gerichter ingezet moet worden dan wel

		geïntensiveerd. Het programma Noord en Oost speelt hierin ook een belangrijke rol.
11.3	Duidelijkere positioneren van Wijkgericht werken in de organisatie. Door een methodiek uit te werken om signalen die wijkmanagers ontvangen in de beleidscyclus te implementeren en werkprocessen aan te passen om vragen van wijkmanagers prioriteit te geven.	Het wijkgericht werken blijft voortdurend in ontwikkeling en is in belangrijke mate gekoppeld aan het programma Noord en Oost. Op schaalniveau van een wijk komen allerlei vraagstukken en beleidsdomeinen samen. Het is het niveau dat aansluit bij de leefwereld van de inwoners. Door wijkgericht samen te werken proberen wij aansluiting te vinden bij de leefwereld van onze inwoners. Via wijkplannen sturen we op een samenhangende aanpak in de uitvoering.
11.4	Uitwerken en implementeren van de visie, structuur en werkwijze om tot participatie te komen.	Er is een brede ambitie ten aanzien van participatie, niet alleen vanuit het oogpunt van nieuwe wettelijke verplichtingen, maar juist ook vanuit de ambitie dat het ambtelijk en bestuurlijk handelen nog beter wordt afgestemd op de wens van inwoners en andere stakeholders. Dit door hen vroegtijdig en actief bij gemeentelijk beleid en uitvoering van plannen te betrekken. Praktijk en ervaringskennis van inwoners leveren immers nieuwe en andere oplossingen die anders onvoldoende aan bod komen. De kwartiermaker participatie heeft zich veel met de processen rondom het verkleinen van de afstand tussen inwoner en overheid bezig gehouden, maar ook de programmamanager Noord-Oost, de wijkmanagers, team Duurzaamheid. Ook tijdens het proces van de Toekomstvisie Brunssum (Omgevingsvisie) zijn hier gedurende het jaar mee aan de slag geweest. Er is een Uitgangspuntennotie Participatie opgesteld met zeven uitgangspunten welke de weg naar betere burgerparticipatie moet gaan plaveien. Daarnaast betekent de nieuwe wet ‘Versterking participatie op decentraal niveau’ dat er een participatieverordening opgesteld moet worden. Deze participatieverordening gaat de huidige inspraakverordening vervangen. In het kader van Wijkgericht werken en het Programma Noord-Oost wordt ook gewerkt om antwoord te geven op de vraag hoe we bewoners beter bij gemeentelijk beleid én het Programma Noord-Oost kunnen betrekken.
11.5	Uitwerken van de exacte invulling van de dragende werkstructuur.	Het wijkgericht werken valt qua werkstructuur onder het programma Noord en Oost zoals beschreven.
11.6	Besluit over de invulling van het Noorderhuis, op basis van de uitwerking van opties en alternatieven, aan de Raad voorleggen, inclusief eventuele begrotingswijzigingen.	Er is op dit moment nog geen nader besluit over de invulling van het Noorderhuis gekomen. De reguliere gang van zaken in het Noorderhuis loopt door.
11.7	Besluiten over de invulling van het Oosterhuis en de locaties voor Brunssum-Centrum, - Zuid en -West aan de Raad voorleggen, inclusief begrotingswijzigingen.	Hierover zijn geen updates te vermelden.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
12	Het optimaliseren van de leefomgeving in de wijken van en met burgers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
12.1	In iedere wijk is er een Buurtnetwerk actief dat initiatieven namens de wijk ontplooit en een bijdrage levert aan het tot stand komen van beleids- en uitvoeringsplannen.	In de wijken Zuid, Centrum en West zijn buurtnetwerken actief die een belangrijke bijdrage aan initiatieven in deze wijken leveren. Zoals eerder gecommuniceerd zijn de besturen van buurtnetwerken van Noord en Oost gestopt (op interim-basis worden in Oost wel zaken opgepakt). Op dit moment zitten we in het proces om, samen met inwoners, nieuwe vertegenwoordiging van beide buurtnetwerken te verkrijgen.
12.2	Bijdragen aan het versterken van de rol en positie van de buurtnetwerken.	Met buurtnetwerken zijn gesprekken gevoerd hoe zij hun rol en positie zien. Daar is een samenvatting van gepresenteerd door de programmanager Noord en Oost. Het vervolgproces is door de ontwikkelingen bij buurtnetwerken Noord en Oost in de wacht gezet.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-83 - Wonen en bouwen - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
830000 - Salarislasten Wonen en bouwen	1.141	1.141	0
830001 - Monumenten/archeologie	5	5	0
830002 - Volkshuisvesting algemeen	-954	-954	0
830012 - Omg. verg.Bouw/sloop Brandveiligheid	50	48	-2
830020 - Toezicht en Handhaving	87	56	-31
830030 - Info. Man. Applicatiebeheer vastgoed	178	165	-13
830042 - Brs Nrd Uitvoeringskosten Gemeente	72	128	56
830101 - Leefbare wijken	95	74	-21
830102 - Wijkgericht werken	128	19	-109
830052 - Schuttersveld Uitvoeringskosten	1.967	1.967	0
830100 - Subsidies buurtnetwerken	42	33	-9
830104 - Wijkgericht werken Noord	0	1	1
830105 - Wijkgericht werken Centrum	0	0	0
830106 - Wijkgericht werken Zuid	0	0	0
830108 - Wijkgericht werken Oost	0	0	0
830109 - Wijkgericht werken leefomgeving	0	22	22
830200 - Programma Noord en Oost algemeen	113	122	8
830241 - Pr N en O R2.0 TR2 Ontwikkelaanpak	0	226	226
830242 - Pr N en O R2.0 TR2 tuss Wal en Schip	50	12	-38
830243 - Pr N en O R2.0 TR2 Soc. veilig Bruns	0	17	17
830244 - Pr N en O R2.0 TR2 Opb. Zorgz. Gemee	0	1	1
Totaal LASTEN	**2.972**	**3.082**	**110**

BATEN			
830002 - Volkshuisvesting algemeen	-7	-7	0
830010 - Leges omgevingsvergunning	-1.009	-988	21
830020 - Toezicht en Handhaving	-2	-1	1
830109 - Wijkgericht werken leefomgeving	0	-22	-22
830241 - Pr N en O R2.0 TR2 Ontwikkelaanpak	0	-214	-214
Totaal BATEN	**-1.017**	**-1.231**	**-214**
RESULTAAT	**1.955**	**1.851**	**-104**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen

De realisatie is fors lager uitgevallen dan de prognose. Dit is voornamelijk aan een drietal oorzaken toe te schrijven. Het team wijkmanagers is eind 2023 in een volledig nieuwe samenstelling op volle sterkte gekomen en 2024 kenmerkte zich vooral door het ontwikkelen van een nieuwe werkwijze voor het gebiedsgericht werken als een belangrijke pijler van een programmatische aanpak in Noord en Oost. Medio 2024 is deze nieuwe werkwijze vastgesteld en deze komt nu op gang. Het zorgdragen voor een effectieve wisselwerking tussen beide trajecten vraagt veel inzet van de wijkmanagers. Een tweede oorzaak voor de onderuitputting is het niet volledig inzetten van het budget Leefbare wijken, dat in 2024 incidenteel hoger was i.v.m. een overheveling van het restantbedrag uit 2023. Dit budget mogen de buurtnetwerken in samenspraak met wijkmanagers inzetten om de leefbaarheid in hun wijk te verhogen. Gelet op de onderbezetting c.q. wisselende samenstelling binnen de buurtnetwerken zijn er in 2024 maar een beperkt aantal initiatieven van de grond gekomen.
Tot slot zijn de exploitatiekosten van het Noorderhuis in mindere mate dan voorafgaande jaren gedekt uit het wijkbudget en regulier gefinancierd uit de beschikbare budgetten voor gemeentelijke accommodaties.

De extra lasten voor uitvoering programma-aanpak in de wijk Brunssum Noord-Oost betreffen gesubsidieerde advieskosten, waarvoor aan de batenkant ook een extra bijdrage is ontvangen vanuit Regiodeal Parkstad.

PROGRAMMA 12 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

TERUGBLIK

In 2024 hebben we in overleg met de auditcommissie de begroting 2025 anders vormgegeven. Hiernaast hebben we aanzienlijke ombuigingen voorbereid die geland zijn in de begroting 2025. Hierdoor hebben we de noodzakelijke stappen gezet om onze gemeente financieel gezond te houden. Verder hebben we gestreefd naar het zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers. Gezien de gestegen kosten en prijzen zijn lasten wel noodgedwongen gestegen, maar we hebben de stijging weten te beperken.

Taakveld: Mutaties reserves (XT-010)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Uitvoeringsprogramma: 59. Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden, en het doen van slimme investeringen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Er wordt naar gestreefd om vanaf 2025 de begroting structureel weer sluitend te krijgen, hetgeen ook afhankelijk is van keuzes van het rijk.	Gemeente Brunssum kan een sluitende begroting overleggen binnen de daarvoor geldende kaders en regelgeving.
1.2	Verdere uitwerking, implementatie en uitvoering van subsidiemogelijkheden.	De gemeente Brunssum heeft ambtelijke capaciteit vrijgemaakt en een interne projectgroep subsidies ingericht om aan gestelde subsidievoorwaarden te voldoen en de informatievoorziening te versterken.

	Doel: Wat wilden we bereiken
2	Een efficiënt werkende financiële administratie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Voldoen aan onze financiële verplichtingen binnen de daarvoor gestelde termijn.	Gemeente Brunssum kon in 2024 voldoen aan de financiele verplichtingen binnen daarvoor gestelde termijnen, uitgezonderd die zaken waar invloed van externen en niet binnen het bereik van de gemeente Brunssum aan de orde waren.
2.2	Voeren van zuivere administratie binnen de gestelde kaders en regelgeving, waaronder in ieder geval het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).	De gemeente Brunssum voert een zuivere administratie binnen de gestelde kaders en de geldende regelgeving (BBV). Onder andere een 100% score van goedkeurende reply op de aangeleverde IV3 (informatievoorziening derden) documenten naar het CBS toont dit aan.

	Doel: Wat wilden we bereiken
3	Een Planning & Control cyclus op basis waarvan de gemeenteraad haar kader stellende en controlerende rol optimaal kan vervullen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Alle Planning & Control documenten, Begroting - Bestuursrapportages - Jaarstukken, zijn tijdig afgerond en bevatten de benodigde sturingsinformatie.	Alle Planning & Control documenten zijn tijdig opgeleverd en bevatten de benodigde (sturings) informatie. De Begroting en de Jaarstukken zijn in 2024 vóór de uiterste aanleverdatum bij de Provincie bezorgd (wettelijke verplichting).

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-010 - Mutaties en reserves - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
010102 - Mutaties Reserves Progr 2	443	493	49
010103 - Mutaties Reserves Progr 3	159	150	-9
010105 - Mutaties Reserves Progr 5	5.012	5.220	208
Totaal LASTEN	**5.615**	**5.863**	**248**
BATEN			
010102 - Mutaties Reserves Progr 2	-190	-244	-54
010103 - Mutaties Reserves Progr 3	-784	-785	-1
010105 - Mutaties Reserves Progr 5	-7.525	-7.480	45
Totaal BATEN	**-8.500**	**-8.509**	**-10**
RESULTAAT	**-2.885**	**-2.647**	**238**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Programma 2 (lasten): Bij de bepaling van de jaarlijkse storting in de Reserve Decentralisatie Onderwijs (B121420) wordt rekening gehouden met de uitgaven en inkomsten die gerealiseerd zijn op taakveld XT-42 Onderwijshuisvesting (producten 420002 en 420003). Voor het jaar 2024 leidt dit tot een hogere storting in de reserve van € 49.000.
Programma 2 (baten): De hogere onttrekking heeft verband met het speeltoestel Dr Poelsstraat.
Programma 5 (lasten): Het niet ingezette budget van € 103.100 bij product 530003 Cultuur (onderdeel Parade), wordt via dit product gestort in de reserve Parade. Hier is tevens verantwoord de storting in de Reserve MOP-wegen (B120211) onderhoud wegen € 104.600. Dit was niet geraamd. Zie ook Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen van de Jaarrekening 2024.
Programma 5 (baten): Hoofdzakelijk de lagere onttrekking die heeft plaatsgevonden uit de reserve Werkkapitaal Oostflank (€ 64.000) is het gevolg van deze lagere inkomsten. Deze onttrekking uit de reserve is gelijk aan de werkelijke uitgaven in 2024.

Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 39. Investeren in eigen duurzaamheidsmaatregelen zodat we als gemeente het goede voorbeeld geven.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Vaststellen en beginnen met de gefaseerde uitvoering van het gemeente-breed programma verduurzaming eigen vastgoed.	In het uitvoeren van groot onderhoud volgens het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP) wordt rekening gehouden met verduurzamingsmaatregelen. In 2024 hebben geen groot onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden waarbij voornoemde maatregelen uitgevoerd konden worden. Bij projectmatig onderhoud zoals de nieuwbouw RKVV De Leeuw zijn verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd. Huis van Sport en HEVO hebben diverse verduurzamingsscans gemaakt van sport- en onderwijsaccommodaties die gebruikt worden in het nog op te stellen Uitvoeringsprogramma, onderdeel van het nieuwe Vastgoed-/Accommodatiebeleid.
1.2	Streven naar 49% CO2 reductie voor al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in 2030.	Naast het inzetten in 2023 van reductie van energie conform het advies van de Europese Unie, dienen verschillende accommodaties verduurzaamd te worden. Deze worden in het nog te actualiseren Vastgoedbeleid en Uitvoeringsprogramma inzichtelijk gemaakt.
1.3	Het opstellen van vierjaarlijkse routekaarten op portefeuilleniveau, die in beeld brengen welke maatregelen al zijn getroffen en hoe toe te werken naar het streefdoel voor 2030.	Volgt uit het nog vast te stellen nieuw Vastgoed-/Accommodatiebeleid en Uitvoeringsprogramma.
1.4	Renovatieverplichting van ten minste 3% per jaar en daarbij zo goed als energieneutraal maken.	Dit wordt beleidsmatig opgenomen in het Vastgoed-/Accommodatiebeleid.
1.5	80% van alle overheidsgebouwen moeten in 2030 voorzien zijn van zonnepanelen.	In 2024 is het nieuwbouwproject RKVV De Leeuw gasloos opgeleverd en voorzien van zonnepanelen. Overige accommodaties zoals o.a. Brede School Treebeek, sporthal Rumpen zijn al voorzien van zonnepanelen. Verdere uitwerking wordt meegenomen in het Uitvoeringsprogramma.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Een deugdelijk beheer van onze gebouwen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen vindt plaats conform het vigerend Accommodatiebeleid en het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP).	Het onderhoud is volgens de opgave MJOP uitgevoerd, afwijkingen zijn aangegeven in de bestuursrapportages.

2.2	De kaders en voorwaarden van het op te stellen vastgoedbeleid houden rekening met de thema's duurzaamheid en reductie van energiegebruik.	In 2024 zijn verdere voorbereidingen getroffen om te komen tot een nieuw/geactualiseerd Vastgoed-/Accommodatiebeleid en het Uitvoeringsprogramma. De voorbereidingen om te komen tot een nieuw Vastgoed-/Accommodatiebeleid duren langer dan verwacht. In 2025 worden deze afgerond en ter besluitvorming voorgelegd aan college en raad.
2.3	Vooruitlopend op het vastgoedbeleid worden maatregelen genomen om het energiegebruik terug te dringen.	In 2024 is verder ingezet op reductie van energie conform het advies van de Europese Unie (gemiddelde besparing 15%). Het verminderen van energie is echter afhankelijk van diverse factoren (gebruik, bezettingsgraad, staat van de accommodatie etc.).
2.4	Onderzoek en uitwerken voorstel voor de renovatie badhokjes Brunssumerheide.	In 2024 heeft een Natuurwaarden onderzoek met diverse aanvullende onderzoeken plaatsgevonden. De grond van Provincie is eind 2024 overgedragen aan de gemeente. In 2025 volgt een verder verloop van het project in samenspraak met Stichting Brunssumse Onderduik.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
Totaal lasten beheer overige gebouwen en gronden	**419**	**539**	**120**
Totaal baten beheer overige gebouwen en gronden	**-130**	**-251**	**-120**
RESULTAAT	**288**	**288**	**0**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De overschrijdingen zijn een gevolg van aanvullende facturen die op later tijdstip zijn ingekomen, aanvullend programma van eisen, als gevolg van extra onvoorziene onderhoudsklachten op diverse locaties en energielasten. Deze lasten worden betaald uit de voorziening groot onderhoud en verlopen daarmee neutraal.

Taakveld: Overhead (XT-04)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Een goed functionerende interne control functie.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Vanuit control gevraagd en ongevraagd adviseren van het college over de financiele rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het middelenbeleid, het middelenbeheer en de beleidsuitvoering.	Control heeft zowel gevraagd als ongevraagd advies uitgebracht aan het college. Hierbij is aandacht besteed aan belangrijke thema's zoals rechtmatigheid van uitgaven, efficiëntieverbeteringen in processen, en de effectiviteit van beleidsuitvoering. Het college heeft deze adviezen in diverse besluitvormingsprocessen meegenomen, wat heeft geleid tot verbeteringen in het middelenbeheer en de interne sturing. In 2024 zijn daarnaast de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) en het bijbehorende Onderzoeksplan 2025 vastgesteld, waarmee een solide basis is gelegd voor structurele en transparante evaluaties van het gemeentebestuur.
1.2	De organisatie zal vanaf 2023 de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opnemen.	Ook in 2024 is de rechtmatigheidsverantwoording weer opgenomen in de jaarrekening. Dit product weerspiegelt de gezamenlijke inspanningen en de sterke samenwerking binnen de organisatie en met de externe accountant. Het draagt bij aan transparantie, betrouwbaarheid en integriteit in het financiële beheer van de gemeente.
1.3	Uitvoering van het Algemeen Controle Plan (ACP) en het op basis daarvan doen van verbetervoorstellen aan de organisatie.	Het ACP is in 2024 uitgevoerd. Tijdens deze controles zijn geen significante onrechtmatigheden geconstateerd. Op basis van de bevindingen zijn verbetervoorstellen gedaan om processen verder te optimaliseren. Deze voorstellen richten zich onder andere op rechtmatigheid en risicomanagement. De voortgang van deze verbeteringen wordt periodiek geëvalueerd om te zorgen voor blijvende kwaliteit en naleving.
1.4	Het verder uitbreiden van het Internal Control Framework (ICF).	In 2024 is het ICF verder uitgebreid met de implementatie van Key2Control. Deze tool versterkt de toetsing aan wet- en regelgeving, verbetert risico-identificatie, en faciliteert de opzet van een auditdossier. Hiermee is een robuuster en efficiënter ICF gerealiseerd, dat de risico's beter beheerst en aan de verantwoordingsplicht voldoet.
1.5	Besluitvorming over de onafhankelijke positie van een concerncontroller binnen de organisatie.	Na een zorgvuldig wervingsproces is medio 2024 een onafhankelijke concerncontroller aangesteld. Deze stap versterkt de waarborging van transparantie, integriteit en objectiviteit binnen de organisatie. De concerncontroller heeft de verantwoordelijkheid om onafhankelijk toezicht te houden en het college te adviseren over risico's, rechtmatigheid en doelmatigheid. Met deze aanstelling is een belangrijke basis gelegd voor verdere professionalisering van de control functie binnen de gemeente.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	De organisatie doorontwikkelen van sectoraal naar integraal opgave- en gebiedsgericht werken.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De 'organisatieontwikkeling' krijgt een nieuwe impuls door te gaan werken via een programma aanpak. Deze andere manier van werken gaat zorgen voor nieuwe inzichten aan de verdere concretisering van de organisatieontwikkeling.	Binnen de organisatie zijn we van oudsher goed georganiseerd rondom de gemeentelijke uitvoeringstaken. Echter vragen de maatschappelijke opgaven en de ambities van het college en de raad voor een organisatie die kan meebewegen met veranderingen in de samenleving en extra oog heeft voor de inwoners in kwetsbare situaties. Vanuit de (verander)opgaven bepalen wat de meest effectieve en efficiënte manier van (samen)werken- intern en extern- voor het bereiken van de maatschappelijke effecten. Daarom zijn een heel aantal trajecten lopende. We zijn gestart met programmatisch werken, de strategische visie (omgevingsvisie & het uitwerken van onze opgaven), herziening sociaal domein, participatie, het dienstverleningsconcept, de besturingsfilosofie, en informatiehuishouding op orde. Dit zijn allemaal zaken die impact hebben op de organisatie en afdeling overstijgend zijn. Dit vraagt om overzicht, samenhang en sturing op de doorontwikkeling van de organisatie middels programma Organisatieontwikkeling.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	De organisatie aantrekkelijk houden voor ons personeel, door medewerkers te binden, te boeien en te ontwikkelen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Update strategisch HRM beleid in lijn met organisatieontwikkelingstraject.	In 2024 heeft het traject organisatieontwikkeling verder vorm gekregen, met name op het gebied van opgavegericht (/programmatisch) werken. Deze organisatieontwikkeling heeft invloed op de koers van de organisatie en op de doorontwikkeling van ons personeel. Het huidige strategisch HRM beleid heeft een looptijd van 2020 – 2025. Op basis van de ontwikkeling van de koers van de organisatie, wordt ook het strategisch HRM beleid herzien.
3.2	Arbeidsmarktcommunicatie ('employer branding') en (secundaire) arbeidsvoorwaarden verbeteren om de positie in de arbeidsmarkt te verstevigen.	In 2024 is een start gemaakt met het project employer branding. Daarnaast wordt er bekeken of er ook gestart dient te worden met het traject corporate branding, gezien de merken (van ons als organisatie, van ons als werkgever en van ons als stad) in samenhang "Brunssum" vormen en een samenhangende uitstraling dienen te hebben. In volgordelijkheid dient eerst dit traject te worden doorlopen, aangezien employer branding hiervan een afgeleide is. Er wordt gestreefd om dit in 2025 af te ronden en te verankeren in het werving- en selectiebeleid en introductiebeleid.

3.3	Het werving- en selectiebeleid updaten m.b.t. de interne doorstoom mogelijkheden.	Een geactualiseerd werving- en selectiebeleid laat op zicht wachten i.v.m. vertraging employer branding. We blijven nieuwe kanalen aanboren en nieuwe inzichten worden in de praktijk wel al uitgevoerd. Door dit eerst uit te proberen en het daarna te verankeren in beleid, weten we ook wat er werkt en wat niet.
3.4	Implementatie en doorontwikkeling van het introductiebeleid.	Het introductiebeleid ligt in concept klaar en dient een afgeleide te zijn van employer branding en de herziening van het werving en selectiebeleid. Bij afronding van employer branding en het werving en selectiebeleid, kan het introductiebeleid op deze onderwerpen worden aangepast en na besluitvorming worden geïmplementeerd.
3.5	Blijvend aandacht besteden aan de vitaliteit van medewerkers en aan flexibel en resultaatgericht werken.	In 2024 is het thema resultaat en flexibel werken volledig geïmplementeerd en afgerond. De laatste fase het uitrollen van het faciliteren van thuiswerkmeubilair aan medewerkers die (deels) thuiswerken is in de P&O-processen verankerd.
3.6	Afronding van de invoering van HR21 (functieboek en –waarderingssysteem).	De invoering van het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21 is in 2024 afgerond en volledig ingevoerd. Het traject van geschillen is gestart in 2024 en wordt afgerond in 2025. Dit heeft te maken met het respecteren van de wettelijke termijnen waaraan behandeling van geschillen gehouden zijn.
3.7	Implementatie van lokale regelingen bij cao-wijzigingen.	Lokale regelingen die aanpassing behoefden sinds de nieuwe cao-gemeenten 2024 heeft het college B&W vastgesteld.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
4	Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening en (interne) processen (informatiemanagement).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
4.1	Alle kaders, beheerstools, gericht op informatiebeheer zijn op orde en daar waar nodig op elkaar afgestemd.	Uit de diverse audits en zelfevaluaties op het gebied van informatie- en archiefbeheer, informatieveiligheid & privacy en integriteit is gebleken dat de onderliggende kaders op elkaar zijn afgestemd en waar nodig elkaar aanvullen. Aanpassingen of nieuwe processen worden vanuit een multidisciplinaire aanpak ingericht.
4.2	We brengen de informatiehuishouding verder op orde door o.a. de doorontwikkeling van het zaakgericht werken waarbij bestuurlijke en organisatorische ambities inzake dienstverlening en bedrijfsvoering gekoppeld worden aan de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Elektronisch Publiceren (Wep) en de Wet Digitale Overheid. Uiteraard binnen de kaders van Informatiebeheer, Informatieveiligheid en Privacy	In 2024 zijn in het kader van het programma “Informatiehuishouding op orde” vrijwel alle processen geïnventariseerd en opgenomen in de centrale zaaktypecatalogus. Vanuit deze bron zijn de kenmerken op het vlak van Informatie- en archiefbeheer, informatieveiligheid en privacy toegevoegd en zijn procesmatige afspraken gemaakt t.a.v. het beheer. De relatie met de genoemde wetten en onze eigen ambities zijn geborgd door projectmatig de noodzakelijke veranderingen in de processen, maar ook in werken en denken in gang te zetten.

4.3	Het beheer en de inrichting van de informatievoorziening en de onderliggende informatiearchitectuur worden verder gestandaardiseerd en meer afgestemd op aanwezige domeinen in de gemeentelijke organisatie waardoor er op een integrale wijze kan worden gewerkt.	De standaardisatie in het beheer van de informatievoorziening is in 2024 verder aangescherpt. Inzake het functioneel beheer van de informatiesystemen wordt steeds meer gewerkt met een standaardopzet voor grootscheepse aanpassingen of implementatie van nieuwe omgevingen.
4.4	De technische voorzieningen worden verder gemoderniseerd en geïntegreerd om te voldoen aan de uitgangspunten van het hybride werken en de samenwerking met het sociaal maatschappelijke middenveld en de gemeentelijke ketenpartners.	Alle medewerkers van de gemeente Brunssum zijn uitgerust met een notebook en smartphone en kunnen voor het thuiswerken diverse voorzieningen aanvragen. In 2024 zijn wederom significante verbeteringen doorgevoerd in het volledig digitaal en zaakgericht werken waardoor tijd-, plaats en apparaat onafhankelijk gelijktijdig werken aan dezelfde dossiers met meerdere collega's en externe partijen steeds vaker mogelijk wordt. In samenwerking met Solido (voorheen PIT) zijn de eerste pilots gestart met de inzet van Microsoft Teams en Microsoft 365 om de integrale samenwerking op alle vlakken verder te bevorderen.
4.5	De fysieke inrichting van de kantoren en de gemeentewinkel worden steeds meer afgestemd op de uitgangspunten van het hybride samenwerken, vernieuwde visie op dienstverlening en duurzaamheid met daarbij oog voor de behoeften van onze medewerkers en onze burgers.	Alle vergaderlocaties zijn uitgerust met hybride vergadermogelijkheden en de verkenning voor de vervanging van het kantoormeubilair is afgerond en zal in de loop van 2025 verder worden uitgerold.
4.6	In 2024 zal de verkenning worden opgestart om de mogelijkheden te onderzoeken dat burgers en bedrijven op een digitale wijze de voortgang van hun lopende zaken kunnen raadplegen.	De inventarisatiefase van het programma "Informatiehuishouding op Orde" heeft meer tijd gekost dan oorspronkelijk gepland. Het aantal processen en de noodzakelijke elementen voor beheer vormen een grotere scope en hebben derhalve ook een impact op de planning van de realisatie van de andere onderdelen van het programma, waaronder het platform om de voortgang van de lopende zaken te kunnen raadplegen. Hierdoor zal de verkenning pas in 2025 plaats vinden.

	Doel: Wat wilden we bereiken
5	De gemeente voldoet wat betreft informatiebeveiliging en privacy aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
5.1	Implementatie inzake beleid functionele logging, inclusief periodieke en systematische controle van de loggings.	In 2024 hebben we een aantal testen uitgevoerd om te beoordelen of de gestelde beleidskaders correct vertaald zijn naar de operationele handelingen en de gegeneerde overzichten. Op basis van die pilots hebben nog een aantal aanpassingen plaatsgevonden zodat we in 2025 een systematische en periodieke controle adequaat kunnen uitvoeren.
5.2	Uitvoering audit Wet Politiegegevens (WPG) inclusief verbeterplan processen.	Uit de verplichte externe audit is gebleken dat een inhaalslag voor WPG noodzakelijk was. Er is 2024 een verbeterplan opgesteld waardoor we inzicht hebben gekregen in de te nemen stappen; de doorlooptijd en de

		noodzakelijke inzet van middelen. Naar verwachting zullen we binnen nu en twee jaar volledig in control komen op het domein van de WPG.
5.3	Optimalisatie inrichting kwaliteitssysteem (ISMS) afgestemd op de gemeentelijke domeinen en hun integratie.	Het ISMS is volledig geactualiseerd met de juiste domeinen en de daarbij horende inrichting.
5.4	Verdere integratie van de normenkaders van informatieveiligheid & privacy met informatie- en archiefbeheer en het kader voor ethiek en integriteit.	De functionarissen belast met het beheer en beleid van de genoemde taakvelden voeren structureel overleg met elkaar op strategisch, tactisch en operationeel vlak om de gewenste integratie, maar ook efficiency en effectiviteit te bereiken.

	Doel: Wat wilden we bereiken
6	We zorgen voor een effectieve communicatie en actueel communicatiebeleid, waarbij we uiteraard gebruik maken van de mogelijkheden van digitale media (social media).

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
6.1	Uitvoering geven aan het geactualiseerd communicatiebeleid (incl. mediamix).	In 2024 werd verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Communicatie 2024-2027. Het Uitvoeringsprogramma is een uitwerking van het Communicatiebeleidsplan 2022 waarin, op basis van ontwikkelingen in de samenleving maar specifiek ook binnen het medialandschap, de richting en kaders zijn aangegeven waarbinnen de huidige middelen verbeterd ingezet kunnen worden en eventuele nieuwe middelen ontwikkeld kunnen worden, zodanig dat invulling wordt gegeven aan de ambitie om al onze inwoners juist, tijdig en volledig te informeren. In het uitvoeringsprogramma waren voor 2024 drie nieuwe ambities opgenomen: het aantrekken van een medewerker digitale communicatie, verbreding van platforms voor journaals / ontwikkelen flitsitems, en de aanschaf 'Klinkende Taal' module. Deze laatste ontwikkeling is uitgesteld tot 2025, mede door het uitstel van de implementatie van Office 365. De ontstane budgetruimte is gebruikt om een ontwikkeling gepland voor 2025 (het doen van onderzoek naar de ervaring met gemeentelijke communicatie-uitingen onder de deelnemers van het Parkstadpanel) naar voren te halen en te starten met de uitvoering daarvan in 2024.
6.2	Doorontwikkeling van het vastgestelde intern communicatieplan.	In 2024 is verder uitvoering gegeven aan het Interne Communicatieplan en hebben diverse activiteiten plaatsgevonden, zoals Lunchspiratiesessies en introductiedagen voor nieuwe medewerkers. Het nieuwe intranet is verder ontwikkeld en er is magazine voor nieuwe medewerkers uitgebracht. Vanuit Interne Communicatie is ook zitting genomen in diverse gremia die tot doel hebben de interne samenhang tussen medewerkers te versterken (bijv. werkgroep m.b.t. organiseren personeelsbijeenkomsten). Uitvoering van de werkzaamheden liep in de tweede helft van 2024 vertraging op door langdurige ziekte op de afdeling.

	Doel: Wat wilden we bereiken
7	Via Citybranding het stimuleren van de dynamiek van de stad en het verbeteren van het imago van Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1	Uitvoering van het strategisch Citybranding programma gericht op de aanwas van de bevolkingsdoelgroep 20-45 jaar.	In lijn met de geformuleerde strategie zijn alle inspanningen van het afgelopen jaar gericht op verschillende doelgroepen binnen Brunssum om mensen aan Brunssum te (ver)binden. Hierbij ligt een speciale focus op 20 tot 45 jarigen.
7.2	Ontplooien van zichtbare initiatieven -met én voor Brunssumse burgers -die zorgen voor meer binding en een verbetering van het imago. Om dit zichtbaar te maken en de doelstelling te behalen zetten we strategische on- en offline marketing in.	Afgelopen jaar hebben we tal van zichtbare initiatieven ontwikkeld. Voorbeelden zijn de OnsBrunssum Fotowedstrijd, de Dare to Experience OnsBrunssum stand tijdens de Parade en de OnsBrunssum vuilnisbak. Ook hebben we onze zichtbaarheid vergroot en aangejaagd door het produceren en publiceren van ruim 70 nieuwe artikelen op het platform Onsbrunssum.nl en het voeren van online campagnes. Dit zorgt voor een significante toename aan kwalitatieve bezoekers van ons platform. Naast online waren we ook offline aanwezig in Brunssum. Bijvoorbeeld door met een stand aanwezig te zijn tijdens de jaarlijkse Welcome day op de JFC basis. Dit werd zeer positief ontvangen door alle nieuwe internationale Brunssumers.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-04 - Overhead - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
Totaal lasten overhead	**16.865**	**17.880**	**1.015**
Totaal baten overhead	**-948**	**-1.900**	**-953**
RESULTAAT	**15.917**	**15.980**	**62**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De overschrijding van de lasten hangt samen met de hogere baten. Het grootste deel van de overschrijding heeft te maken met extra personeelskosten, dan wel externe inhuur voor de uitvoering van regelingen waar specifieke uitkeringen tegenover staan. Ook heeft een deel van deze kosten betrekking op inhuur ter vervanging van zieke medewerkers (lasten), waar deels een uitkering van het UWV (baten) tegenover staat.
Daarnaast is er een overschrijding van circa € 170.000 de kosten voor het bestuurscentrum welke wordt veroorzaakt door de energiekosten en de noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw vanuit beveiligings en continuïteitsnormenkaders.

Taakveld: Treasury (XT-05)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het goed sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. En ook het toezicht houden hierop en het verantwoording afleggen hierover.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het tegen zo laag mogelijke kosten lenen van geld.	Bij het aangaan van leningen worden altijd twee offertes gevraagd, zoals is vastgelegd in het treasurystatuut. Er wordt gekozen voor het aanbod met het laagste rentepercentage.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-05 - Treasury - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	154	193	39
050002 - Geldleningen-uitzettingen > 1 jaar	238	239	2
050003 - Overige Financiële Middelen	87	92	4
Totaal LASTEN	**480**	**524**	**45**
BATEN			
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	-185	-209	-24
050002 - Geldleningen-uitzettingen > 1 jaar	-550	-523	27
050003 - Overige Financiële Middelen	-397	-404	-7
Totaal BATEN	**-1.132**	**-1.136**	**-4**
RESULTAAT	**-652**	**-611**	**41**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De rente voor kasgeldleningen is in de loop van 2024 hoger geweest dan waarmee in de begroting is gerekend.

Taakveld: OZB woningen (XT-061)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Het zo laag mogelijk houden van de lasten voor de burgers.	De onroerende zaakbelasting (OZB) werd in 2024 met de consumentenprijsindex (CPI) van 3,1 procent verhoogd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-061 - OZB woningen - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
BATEN			
061000 - Baten OZB eigenaren woningen	-4.700	-4.540	160
Totaal BATEN	**-4.700**	**-4.540**	**160**
RESULTAAT	**-4.700**	**-4.540**	**160**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
De lagere inkomsten OZB woning zijn voornamelijk het gevolg van een grote correctie voor het jaar 2021. Het betreft een verlaging van inkomsten door bezwaarschriften. De ontvangsten voor 2024 bedragen € 4.700.000.

Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het zo laag mogelijk houden van de lasten voor ondernemers.	De OZB werd in 2024 met de CPI van 3,1 procent verhoogd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-062 - OZB niet-woningen - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
BATEN			
062000 - Baten OZB eigenaren niet-woningen	-1.175	-1.060	115
062001 - Baten OZB gebruikers niet-woningen	-620	-622	-2
Totaal BATEN	**-1.795**	**-1.682**	**113**
RESULTAAT	**-1.795**	**-1.682**	**113**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Lagere inkomst OZB niet-woningen wordt deels veroorzaakt door correcties in 2021 en 2022. De opbrengst 2024 blijft achter met € 50.000. Er is altijd verschil in de WOZ-waarde tussen het moment waarop de WOZ-tarieven worden berekend en het moment van de aanslagoplegging.

Taakveld: Belastingen overig (XT-064)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Uitvoeringsprogramma: 60. Zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	De lasten voor burgers en bedrijven niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.	In 2024 zijn enkel de onontkoombare kostenstijgingen doorberekend.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Uitvoeringsprogramma: 61. Het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
2.1	De hondenbelasting in 2024 verlagen en onderzoeken of een verdere stapsgewijze verlaging mogelijk is.	In 2024 is het tarief van de eerste hond verder verlaagd. Met ingang van 2025 zullen de uitgaven en inkomsten van de hondenbelasting in evenwicht zijn.

	Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Een nieuw convenant Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht (DHT) met de belastingdienst.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
3.1	Het oude convenant Horizontaal Toezicht (HT) wordt opgezegd.	In december 2023 is besloten om het oude convenant Horizontaal Toezicht (HT) met de Belastingdienst op te zeggen. Dit besluit is genomen omdat het convenant niet meer voldeed aan de actuele eisen en verwachtingen op het gebied van toezicht en samenwerking. De beëindiging is in goed overleg met de Belastingdienst verlopen, waarbij afspraken zijn gemaakt over de overgang naar een nieuw convenant.
3.2	Het opzetten van een Tax Control Framework in een management control systeem (MCS) waardoor samen met de Belastingdienst kan worden toegewerkt naar het nieuwe DHT-convenant.	In 2024 is het Tax Control Framework grotendeels opgezet binnen Key2Control. Hierbij zijn de relevante risico's in kaart gebracht en de normenkaders gevuld. De volgende stap is het testen van de werking en het bestaan van de controls, waarmee de implementatie van het framework wordt afgerond. Zodra het framework volledig is ingericht, zal het aan de Belastingdienst worden voorgelegd ter toetsing. Dit vormt de basis voor de verdere samenwerking en de beoordeling of de gemeente in aanmerking komt voor een nieuw DHT-convenant.

	Doel: Wat wilden we bereiken
4	Het realistisch heffen en innen van belastingen.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Het periodiek opstellen van een nota belastingbeleid, waarin rekening gehouden wordt gehouden met een goede balans tussen inkomsten en uitgaven.	In 2024 is geen nota belastingbeleid opgesteld. Bij het berekenen van de verschillende belastingtarieven is er ervoor gezorgd de tarieven niet meer te laten stijgen dan de CPI zoals vastgelegd in paragraaf 1 Lokale heffingen. Riool- en afvalstoffenheffing en leges mogen maximaal kostendekkend zijn.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-064 - Belastingen overig - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
064100 - Kosten BsGW etc.	780	781	1
Totaal LASTEN	**780**	**781**	**1**
BATEN			
064000 - Baten Hondenbelasting	-178	-171	7
064001 - Baten Reclamebelasting	-43	-44	-1
064002 - Baten Precariobelasting	-22	-20	3
064100 - Kosten BsGW etc.	-1	-2	-1
Totaal BATEN	**-245**	**-238**	**7**
RESULTAAT	**535**	**544**	**8**

Taakveld: uitkering gemeentefonds (XT-07)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Integraal toetsen en inzichtelijk maken Algemene Uitkering gemeentefonds voor Brunssum	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	**Terugblik**
1.1	Wij volgen en verwerken de informatie uit de circulaires Gemeentefonds (mei, september en december) van de Rijksoverheid.	De financiële gevolgen van de mei- en septembercirculaire zijn verwerkt in onze administratie. Door het late tijdstip van publiceren van de decembercirculaire kan deze begrotingstechnisch niet meer worden verwerkt in het betreffende jaar. In de realisatie zijn deze cijfers wel geboekt.
1.2	De Algemene Uitkering wordt direct na bekendmaking doorgerekend met de expertise en het advies van een op dat vlak specialistisch extern bureau, om daarmee over de meest actuele informatie te beschikken.	Na doorrekening van de circulaires informeren we u over de financiële consequenties. Voor de meicirculaire gebeurt dit via de voorjaarsbrief. Bij de september- en decembercirculaire informeren we u via een raadsinformatiebrief.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-07 - Algemene uitkering - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
BATEN			
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds	-69.484	-70.109	-625
070001 - Integratie-uitkering Sociaal Domein	-10.644	-10.167	477
Totaal BATEN	**-80.128**	**-80.275**	**-147**
RESULTAAT	**-80.128**	**-80.275**	**-147**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Met de raadsinformatiebrief (202491207) van 7 januari 2025 is de Raad van gemeente Brunssum geïnformeerd over de financiële gevolgen Algemene Uitkering (Gemeentefonds) voor Brunssum. Deze laat per saldo een voordeel zien van € 164.000,- op het taakveld XT-07 in 2024. Het overige nadelige verschil (€ 17.000) ontstaat door diverse verrekeningen van voorgaande jaren. Deze zaken konden vanwege het tijdstip van bekend worden niet meer in de begrotingsbudgetten worden verwerkt.

Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

	Doel: Wat wilden we bereiken
1	Het verantwoorden van baten en lasten die niet rechtstreeks aan een specifiek taakveld toegewezen kunnen worden.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	We verantwoorden onder taakveld XT-08 slechts die posten die niet bij een ander taakveld ondergebracht kunnen worden. Hiervoor volgen we in hoofdlijn het BBV.	De realisatiecijfers die zijn verantwoord op taakveld XT-08 komen niet in aanmerking om op een ander taakveld onder te brengen. Ze zijn hier mede volgens BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) correct weergegeven.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

XT-08 - Overige baten en lasten - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
080000 - Overige baten en lasten	76	399	323
Totaal LASTEN	**76**	**399**	**323**
BATEN			
080000 - Overige baten en lasten	-376	-468	-92
Totaal BATEN	**-376**	**-468**	**-92**
RESULTAAT	**-299**	**-69**	**231**

XT-09 - Vennootschapsbelasting - exploitatie (*€ 1.000)	begroting 2024	realisatie 2024	afwijking
LASTEN			
090000 - Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	6	6
Totaal LASTEN	**0**	**6**	**6**
RESULTAAT	**0**	**6**	**6**

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Toelichting belangrijkste afwijkingen
Het verschil in de lasten bij XT-08 wordt voornamelijk veroorzaakt door de stelpost taakstelling bij dit product. Deze taakstelling kleine budgetonderschrijdingen (€ 300.000) wordt gerealiseerd door afroming van het rekeningsaldo en is bedoeld voor kleine verschillen door de exploitatie heen. Hiermee is in de begroting al een “voorschot” op het rekeningresultaat genomen betreffende kleine verschillen.
De hogere baat bij XT-08 betreft een hoger dan geraamde terugontvangst doorgeschoven BTW.

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.
Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast.
De tarieven voor 2024 zijn vastgesteld op 12 dec. 2023.

BELEID EN TARIEFSTELLING

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:
1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
2. Tarieven en leges welke in de begroting maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.
3. Prijsindexering. Lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. De gehanteerde indexering in de begroting 2024 bedroeg 3,1 %.
4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.
5. De kosten van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden. De BsGW verdeelt daarbij de kosten naar rato van de prognose belastingopbrengsten per belasting.

Het verdere beleid voor de lokale lasten wordt hierna per heffing afzonderlijk vermeld.

SOORTEN LOKALE HEFFINGEN

Soort Heffing	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Onroerende zaakbelastingen (a)	12-12-2023	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Afvalstoffenheffing (b)	12-12-2023	Vast tarief per perceel.
		Daarnaast aanslag voor het aantal ledigingen (volume-frequentie)
Rioolheffing (c)	12-12-2023	Tarief voor eigenarendeel gebaseerd op WOZ-waarde
		onderverdeeld in 3 categorieën
Toeristenbelasting (d)	12-12-2023	Per persoon per overnachting
Hondenbelasting (e)	12-12-2023	Aantal honden, tarief is progressief
Precariobelasting (f)	12-12-2023	Per m2 per jaar; per m2 per maand of een kortere periode
Reclamebelasting (g)	12-12-2023	vast bedrag per jaar voor één of meer aankondigingen
Marktgelden (h)	12-12-2023	Los tarief per m2/dag of vast tarief per m2/jaar
Begraafrechten (i)	12-12-2023	Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel
Leges (j)	12-12-2023	Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel

INKOMSTEN EN KOSTENTOEREKENING AAN LEGES EN RECHTEN

Conform het wijzigingsbesluit Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden toegerekend conform een intern vastgestelde methodiek namelijk op basis van de geraamde salariskosten per taakveld.
Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting/ heffing in beeld gebracht en toegelicht.

a. Onroerende zaakbelastingen (XT-061)

De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet Waardering Onroerende Zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2024 gaat het daarbij om de

waarde op peildatum 1 januari 2023. Het OZB-bedrag per individueel huishouden kan naast de jaarlijkse tariefaanpassing wijzigen, indien de waardeontwikkeling van de individuele woning afwijkt ten opzichte van de gemeente brede waardeontwikkelingen van alle woningen.

Ontwikkeling WOZ-waarden (bedragen in €) conform rapportages en prognose BsGW

Jaar	2022	2023	2024
Peildatum	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Totale waarde woningen	€ 2.684.183.000	€ 3.223.848.000	€ 3.217.789.000
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 347.871.000	€ 350.840.000	€ 353.549.000
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 221.229.000	€ 220.404.000	€ 217.388.000
Tarieven:	**2022**	**2023**	**2024**
OZBE woning	0,1659%	0,1414%	0,1461%
OZBE niet-woning	0,3199%	0,3248%	0,3323%
OZBG niet-woning	0,2653%	0,2727%	0,2851%

Heffing OZB / Inkomsten OZB gemeente Brunssum

Inkomsten onroerende zaakbelastingen:	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2023	2024	2024
Onroerende zaakbelastingen	€ 6.286.000	€ 6.495.000	€ 6.222.000

De lagere opbrengt OZB ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door correcties in voorgaande jaren naar aanleiding van bezwaarschriften.

b. Afvalstoffenheffing (XT-73)

De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijtschelding (zie hiervoor onderdeel “kwijtschelding afvalstoffenheffing” van deze paragraaf).

* Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Afvalstoffenheffing x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Kosten afval:			
Kosten Rd4	€ 2.558	€ 3.203	€ 3.095
Overige kosten	€ 6	€ 10	€ 3
Rd4, geprognotiseerd batig saldo	€ 0	€ 0	€ 0
Aandeel kosten overhead	€ 68	€ 29	€ 29
Kosten BsGW	€ 94	€ 139	€ 139
BTW-component	€ 503	€ 675	€ 650
Aandeel kosten straatreiniging	€ 205	€ 194	€ 169
Kwijtschelding (incl. kosten overhead)	€ 230	€ 250	€ 248
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.664*	*€ 4.500*	*€ 4.333*
Heffingsbedragen afval:			
Vast bedrag	€ 204,72	€ 254,40	€ 254,40
per lediging 240 l. container rest	€ 11,00	€ 11,00	€ 11,00
per lediging 140 l. container rest	€ 8,10	€ 8,10	€ 8,10
per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
per zak of inworp verzamelcontainer 30 l.	€ 1,05	€ 1,05	€ 1,05
Inkomsten afval:			
Afvalstoffenheffing	€ 3.814	€ 4.500	€ 4.592
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	€ 32	€ 0	€ 26
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	*€ 3.846*	*€ 4.500*	*€ 4.618*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*105%*	*100%*	*107%*
t.l.v. algemene middelencnfrm begrotin	€ 0	€ 0	€ 0
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*-€ 182*	*€ 0*	*-€ 285*

De afvalstoffenheffing is in 2024 €92.000 hoger dan begroot. Dit wordt deels veroorzaakt door ontvangsten die betrekking hebben op voorgaande jaren.
De werkelijke kosten afval vallen lager uit dan begroot omdat de bijdrage aan Rd4 lager is, kosten straatreiniging zijn lager dan begroot en lagere kosten leiden tot lagere BTW.
Het saldo wordt gestort in de voorziening afval compartiment.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

In de gemeente Brunssum kan alleen kwijtschelding worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing.
Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag is gelijk aan dat van 2023 en wordt bepaald op basis van vast tarief 2024 en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	maximaal bedrag 2024
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Kwijtschelding	2021	2022	2023	2024
Vast tarief 2024: € 254,40	€ 175.427	€ 173.493	€ 179.742	€ 191.015
Diftar	€ 48.000	€ 54.000	€ 58.000	€ 51.000
Verrekening voorgaande jaren	-€ 4.648	€ 3.771	-€ 7.161	-€ 15.409
Totaal	€ 218.780	€ 231.264	€ 230.581	€ 226.606

c. Rioolheffing (XT-72)

De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100 % kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Rioolheffing x € 1.000	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2023	2024	2024
Kosten riool:			
Kosten	€ 1.717	€ 1.689	€ 1.633
Vervangingsinvesteringen	€ 0	€ 0	€ 0
Kapitaallasten	€ 529	€ 518	€ 525
Aandeel kosten overhead	€ 806	€ 1.076	€ 1.076
Kosten BsGW	€ 107	€ 138	€ 138
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	€ 137	€ 133	€ 150
Aandeel kosten straatreiniging	€ 289	€ 274	€ 238
BTW-component	€ 336	€ 341	€ 332
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.921*	*€ 4.169*	*€ 4.092*
Heffingsbedragen riool:			
Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,-	€ 243,60	€ 270,84	€ 270,84
Rioolrecht eigenaar ≤ 30.000,-	€ 23,64	€ 26,28	€ 26,28
Inkomsten riool:			
Bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0
Rioolheffing	€ 3.755	€ 4.169	€ 4.134
TOTAAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	*€ 3.755*	*€ 4.169*	*€ 4.134*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*100%*	*100%*	*101%*
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*€ 166*	*€ 0*	*-€ 42*

Er is € 35.000 minder rioolheffing ontvangen dan begroot in 2024.

d. Toeristenbelasting (XT-34)

Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen. De toeristenbelasting is € 19.000 hoger dan begroot. Er zijn meer overnachtingen geweest dan bij het opstellen van de begroting verwacht werd.

Inkomsten toeristenbelasting:	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Toeristenbelasting	€ 165.300	€ 171.500	€ 190.500

e. Hondenbelasting (XT-064)

De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De controle op de hondenbelasting is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken.

Inkomsten hondenbelasting:	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Hondenbelasting	€ 203.000	€ 177.800	€ 171.200

Voor 2024 werd het tarief voor de eerste hond verder verlaagd naar € 43,20 (amendement 6 begroting 2023 verlaging tarief eerste hond met € 25 in 2023).
De hondenbelasting is € 6.600 lager dan begroot. Er waren in werkelijkheid minder honden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

f. Precariobelasting (XT-064)

Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeente-grond. Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoor-werpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen. Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Inkomsten precariobelasting:	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Precariobelasting	€ 0	€ 22.400	€ 19.700

In 2024 werd wel precariobelasting opgelegd.

g. Reclamebelasting (XT-064)

Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankon-digingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging. Het restant 2024 wordt nog nabetaald.

Inkomsten reclamebelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Reclamebelasting	€ 46.400	€ 43.400	€ 44.200
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 46.400	€ 43.400	€ 43.000

h. Marktgelden (XT-33)

In 2024 is besloten om geen marktgelden te heffen. Door het niet heffen van marktgelden wordt het voor marktkooplieden aantrekkelijker om deel te nemen aan de markt.

Inkomsten Marktgelden	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Marktgelden	€ 1.300	€ 0	€ 0

i. Begraafrechten (XT-75)

Inkomsten begraafrechten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Begraafrechten	€ 87.400	€ 95.000	€ 115.100

In 2024 zijn de opbrengsten € 20.100 hoger dan begroot. Zie toelichting bij taakveld XT-75.

j. Leges (div. taakvelden)

Het betreft hier de volgende leges:

1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuursstukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Wabo
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Er wordt gestreefd naar maximaal 100% kostendekkendheid met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

TOTAAL OVERZICHTEN LOKALE HEFFINGEN TABEL

Geraamde inkomsten	Realisatie	Begroting	Realisatie
(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2024
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen (a)	€ 6.286	€ 6.495	€ 6.222
Afvalstoffenheffing (b)	€ 3.814	€ 4.499	€ 4.592
Rioolheffing (c)	€ 3.755	€ 4.169	€ 4.134
Toeristenbelasting (d)	€ 165	€ 172	€ 191
Hondenbelasting (e)	€ 203	€ 178	€ 171
Precariobelasting (f)	€ 0	€ 22	€ 20
Reclamebelasting (g)	€ 46	€ 43	€ 44
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 46	-€ 43	-€ 43
Marktgelden (h)	€ 1	€ 0	€ 0
Begraafrechten (i)	€ 87	€ 95	€ 115
lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt TOTAAL	€ 14.311	€ 15.630	€ 15.446
Leges (j)	€ 1.414	€ 1.628	€ 1.680

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2024

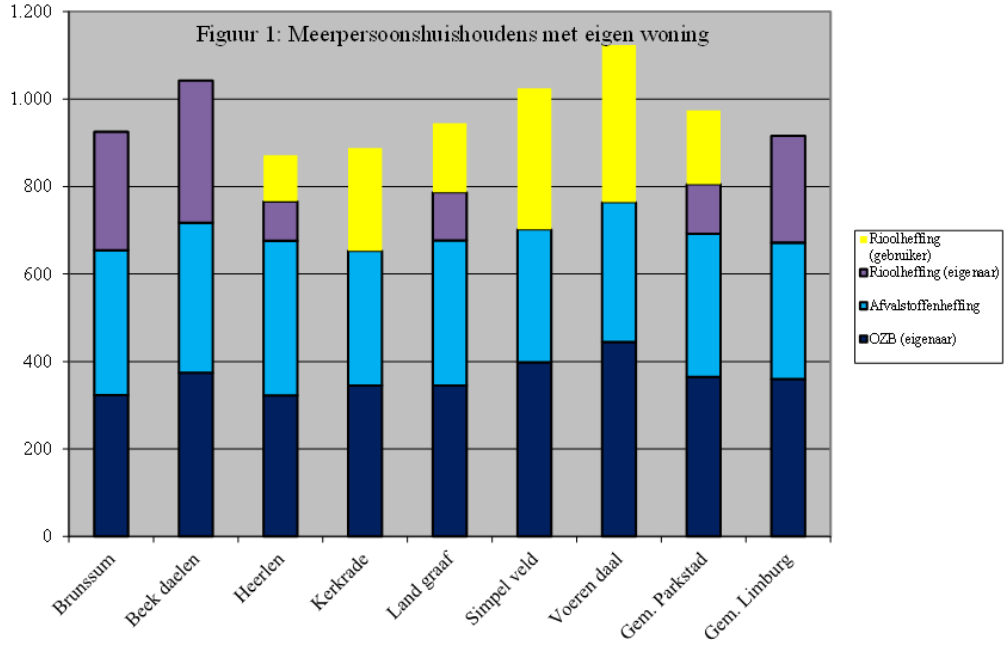

Figuur 1: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (*Bron: Belastingoverzicht 2024 van de Provincie Limburg*)

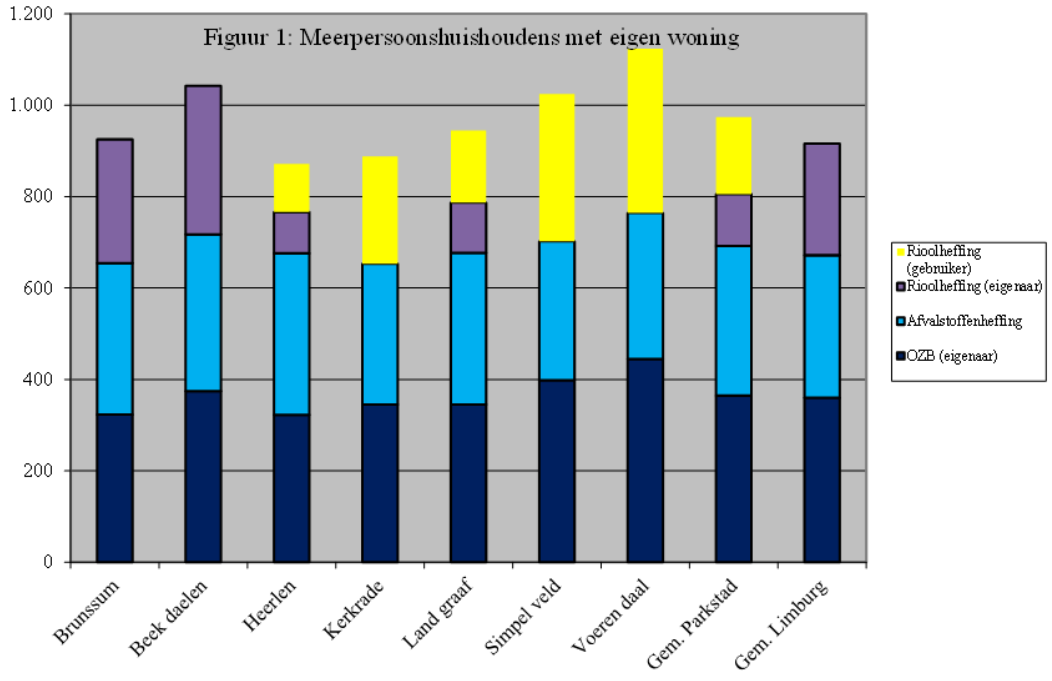

Figuur 2: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (Bron: Belastingoverzicht 2024 van de Provincie Limburg)

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

INLEIDING

In deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de risico's van de gemeente Brunssum en zetten we deze af tegen het vermogen om deze op te vangen. Als we het hebben over het totaal aan risico's van de gemeente spreken we dan ook van het benodigde weerstandsvermogen; als we optellen wat we beschikbaar hebben om deze op te vangen dan spreken we over het beschikbare weerstandsvermogen.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Het beleid is vastgelegd in de "Nota risicomanagement 2021" vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter). De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het geeft aan in welke mate we de geïnventariseerde risico's kunnen opvangen binnen ons eigen vermogen.

Net als afgelopen jaren is "kans maal impact" van elk risico de basis: de kans dat een risico zich voordoet en de maximale impact die het dan kan hebben. Dit betreft dezelfde systematiek als is gebruikt bij de begroting 2025.

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Alle risico's van de gemeente Brunssum zijn geïnventariseerd en hieronder presenteren we de in rangschikking 10 grootste die gezamenlijk € 7,6 mln. bedragen en ongeveer 74% van het totale risicoprofiel van € 10,3 mln. optellen.

We nemen in de benodigde weerstandscapaciteit alleen die risico's mee die "restrisico's" zijn. Daarmee bedoelen we dat we als gemeente net als elk ander bedrijf meer risico's kennen, maar dat we die via allerlei beheersmaatregelen in de grip hebben. En dat daardoor de kans op voordoen heel klein is of dat door de maatregelen de financiële impact gering is. Denk aan technische maatregelen zoals toegangssystemen of aan verzekeringen voor diefstal of brand. Verder kunnen risico's financieel afgedekt zijn door voorzieningen. Het bekendste voorbeeld is de voorziening oninbare debiteuren. We maken inschattingen voor oninbaarheid en storten in een voorziening, waardoor we op die manier het risico financieel afdekken. Alleen die risico's die we onvoldoende beheersmatig en financieel kunnen afdekken, nemen we op in de risicoinventarisatie voor het weerstandsvermogen.

Hierbij willen we opmerken dat deze totstandkoming altijd een groot schattingselement zal kennen, Voor een goede consistentie schatten we de kansen op voordoen in op laag (30%), midden (50%) of hoog (70%): is de kans hoger dan 70%, dan lijkt het beter om een voorziening te vormen; is de kans lager dan 30%, dan is het niet echt een prangend risico, uitgezonderd risico's met kleine kans en (hele) grote impact (deze houden we op 10%).

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S

De grootste risico's die lopen we bij de bedrijfsvoering:

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
Investerings- en financieringsrisico Groeve Mourik	Gezien de majeure projectrisico's van stikstof, draagkracht bodem en netcongestie, die naar verwachting zullen afnemen c.q. opgelost worden (10-15 jaar), is er op korte termijn (1-5 jaar) een verhoogd risico op waardedaling van de grondpositie. Echter inflatie, het oplossen van majeure risico's door technische en/of wet- en regelgeving en eventuele alternatieve exploitatie van de grond in de vorm van zonneweide, zorgen ervoor dat op de lange termijn de grond haar waarde zal behouden en de jaarlijkse financieringslasten (€ 214.000) rechtvaardigen. Vandaar dat het verwachte verliesrisico ingeschat wordt op laag (30%).	30%	5.325.000	1.597.500
Eigenrisicodrager-schap bestuurders (APPA) en werkloosheidswet medewerkers	Risico's m.b.t. het feit dat de gemeente eigenrisicodrager is voor alles omtrent bestuurders/wethouders (o.a. wachtgeld, arbeidsongeschiktheid en overlijden). De gemeente is daarnaast ook eigenrisicodrager voor de WW. Aan medewerkers die ontslagen worden of waarvan afscheid wordt genomen (ook na een tijdelijk dienstverband) moet een WW-uitkering worden betaald (mits niet verwijtbaar werkeloos). UWV belast deze uitkering door aan de gemeente. De WW-lasten drukken daarmee volledig op de begroting van de gemeente.	50%	3.932.252	1.966.126
Niet geïndexeerde budgetten in de meerjarenbegroting	In onze begroting begroten we op basis van lopende prijzen. Dat zijn de baten of lasten zoals we die in de diverse jaren daadwerkelijk verwachten te mogen ontvangen of te moeten betalen. Voor met name het fysieke domein en enkele onderdelen van het sociale domein zijn we nog bezig toekomstbestendiger te ramen. Uiterlijk bij de integrale afweging van de begroting 2026 willen we dit risico in kaart brengen en een oplossingsrichting bepalen.	70%	1.400.000	980.000
Gebiedsontwikkeling Oostflank	In verband met de toekomstige herontwikkeling van de Oostflank wordt een bedrag geraamd aan mogelijke planschade/nadeelcompensatie.	30%	2.650.000	795.000
Pensioenvoorziening (APPA)	Er is een mogelijkheid dat de uiteindelijke afstorting voor de pensioenvoorziening mogelijk hoger kan uitvallen dan het bedrag dat momenteel in de voorziening is opgenomen. De onzekerheid rondom dit bedrag is voornamelijk gerelateerd aan de keuze van de rekenmethode die in de toekomst voor de pensioenberekening zal worden toegepast. De huidige berekening is gebaseerd op de methodiek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.	50%	1.380.409	690.205
Hervormingsagenda Jeugd	Gemeenten zijn op basis van de Jeugdwet verplicht om passende jeugdhulp te bieden aan hun inwoners. De Hervormingsagenda geeft richting aan hoe gemeenten deze verantwoordelijkheid beter kunnen	30%	1.200.000	360.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
	invullen, maar de uitvoering ervan is afhankelijk van de afspraken die tussen gemeenten en het Rijk worden gemaakt. Het Rijk stuurt hierop door enerzijds de financiële middelen te korten, maar ook anderzijds (landelijke) kostenbesparende maatregelen aan te dragen of te ontwikkelen. In het kader van de ombuigingen is deze opgave (verder) omarmd, waarbij de afhankelijkheid van het Rijk onverminderd groot is. Dit vormt dan ook mede het risico op succesvolle implementatie.			
Vervallen ontvangen subsidies	In de grondexploitaties zijn diverse subsidies verwerkt, zoals Start bouwimpuls, Woningbouwimpuls en KLC. Aan deze subsidies zijn voorwaarden verbonden. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan bestaat het risico dat de subsidie niet wordt ontvangen of lager wordt vastgesteld.	10%	3.445.714	344.571
Duurzame uitstroom BUIG	Met ingang van 2026 wordt door het plan van aanpak voor extra re-integratieprojecten voor inburgeraars een duurzame reductie van het cliëntenbestand nagestreefd van 2% per jaar. Vanwege de complexiteit van de doelgroep is dit een stevige opgave. De uitdaging is om de verdere jaarlijkse afname van 2% te realiseren.	50%	600.000	300.000
Uitval ICT	Uitval van het volledige ICT-netwerk waardoor de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering stagneert of zelfs tot stilstand komt. Ook in 2024 zijn in samenspraak met onze ketenpartners wederom extra maatregelen getroffen om de uitval van ICT zoveel mogelijk te beperken. Echter de eisen van de beschikbaarheid van ICT en de daaraan gekoppelde afhankelijkheid nemen substantieel toe. Het vraagstuk wordt complexer aangezien steeds meer informatiesystemen in de cloud bij de leveranciers worden geplaatst waardoor we meer afhankelijk worden van hun ICT-inrichting. Om hier grip op te krijgen worden auditrapportages over de inrichting verplicht gesteld.	30%	950.000	285.000
Cybercriminaliteit	Het aantal pogingen voor het verkrijgen van gevoelige informatie door het hacken van het bedrijfsnetwerk, virusaanval, ransomware, phishing, ongeoorloofde toegang tot het gebouw enz. neemt jaarlijks toe. Naast financiële schade loopt de gemeente kans op imagoschade. In 2024 heeft voor de 2e keer een gezamenlijke cybercrime-oefening plaats gevonden met de PL-gemeenten. De ervaringen en feedback uit deze oefeningen worden vertaald in extra maatregelen. Ondanks deze extra inspanningen neemt het risico op cybercriminaliteit toe.	30%	950.000	285.000
Overige risico's (51)				2.739.275
Totaal				**10.342.677**

	Jaarrekening 2024	begroting 2025
Totaal 10 grootste risico's	7.603.402	7.385.112
Overige risico's	2.739.275	3.176.300
Totaal alle risico's	**10.342.677**	**10.561.412**

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat conform de nota Risicomanagement uit beide onderdelen van de algemene reserve: het vrij besteedbare deel en dat deel dat specifiek gereserveerd is voor het weerstandsvermogen. Het verloop van de algemene reserve is verwerkt in de tabel bij de berekening van de weerstandsratio.

WAARDERING VAN DE WEERSTANDSRATIO

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is. Door de beschikbare capaciteit te delen door de benodigde capaciteit volgt de weerstandsratio. De ratio die daaruit volgt kan vervolgens worden afgezet tegen de door de Universiteit van Twente en in den lande gangbare waarderingstabel.

Ratio	Waardering	Betekenis
>2,0	A	Uitstekend
1,4-2,0	B	Ruim voldoende
1,0-1,4	C	Voldoende
0,8-1,0	D	Matig
0,6-0,8	E	Onvoldoende
<0,6	F	Ruim onvoldoende

Berekening van de weerstandsratio

De weerstandsratio bedraagt in de jaren 2024 t/m 2027 meer dan 1,4 en is daarmee "ruim voldoende" te noemen. Dat houdt in dat we "ruim voldoende" in staat zijn om de restrisico's (afgezet tegen een reële kans van voordoen) op te vangen.

Berekening weerstandsratio (in euro's)	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve vrij besteedbaar	8.129.582	7.732.880	8.016.559	6.714.493
Algemene reserve weerstandsvermogen	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	20.129.582	19.732.880	20.016.559	18.714.493
Benodigde weerstandscapaciteit	10.342.677	10.342.677	10.342.677	10.342.677
Weerstandsratio	**1,95**	**1,91**	**1,94**	**1,81**

ANALYSE ONTWIKKELING WEERSTANDSRATIO T.O.V. BEGROTING 2025

Jaar	Jaarrekening 2024 (nieuwe ratio)	Begroting 2025 (oude ratio)		impact beschikbare weerstands-capaciteit (A)	impact benodigde weerstands-capaciteit (B)	totaal impact (C)
2024	1,95	*n.v.t.		*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.
2025	1,91	1,77		0,10	0,04	0,14
2026	1,94	1,74		0,16	0,04	0,20
2027	1,81	1,56		0,21	0,04	0,26

*In de begroting 2025 is geen informatie met betrekking tot jaar 2024 opgenomen. Om die reden kan hier geen mutatie worden opgenomen.

De verbetering in weerstandsratio in 2025 t/m 2027 is tweezijdig. Enerzijds komt deze verbetering door een stijging in de algemene reserves (A) en anderzijds door een daling van de financiële risico's (B). De stijging word met name veroorzaakt door de stijging van de algemene reserves.

VERPLICHTE KENGETALLEN

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording 5 verplichte financiële kengetallen vastgesteld.

Jaarrekening 2024							
	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
Kengetallen:	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
netto schuldquote	6,2%	13,5%	2,8%	12,4%	3,7%	20,7%	9,1%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,8%	4,3%	-4,8%	3,8%	-3,6%	13,7%	1,3%
solvabiliteitsratio	64,2%	60,3%	64,2%	57,6%	57,6%	52,8%	52,6%
grondexploitatie	2,9%	5,4%	0,1%	2,7%	0,2%	0,1%	0,3%
structurele exploitatieruimte	0,5%	1,0%	-0,5%	-3,2%	-1,4%	0,4%	0,1%
belastingcapaciteit	103,5%	99,1%	88,9%	88,7%	88,7%	97,8%	92,9%

Beoordeling kengetallen algemeen
Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum
Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquota heeft. De structurele exploitatieruimte is slecht (is negatief) en de belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde. De solvabiliteitsratio is zeer goed.
Hieronder wordt per kengetal weergeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1 Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2 Solvabiliteitsrisico
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.
De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.
Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3 Kengetal grondexploitatie
De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiele positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.
Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.
Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4 Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele baten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5 Belastingcapaciteit
De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In deze paragraaf wordt gereflecteerd op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting, speeltoestellen)
- Gebouwen

WEGEN UITVOERING PROJECTEN OPENBARE RUIMTE 2024

Daar waar mogelijk worden projecten in de openbare ruimte, reconstructies, integraal opgepakt. Overwegend is de kwaliteit van het riool daarbij leidend.
Het project reconstructie Bodemplein is succesvol afgerond met goede samenwerking tussen de betrokken partijen, waaronder lokale ondernemers en bewoners. Hierbij waren de uitgangspunten aanleg van meer groen en regenwater laten infiltreren in de bodem.
Door de slechte weeromstandigheden in 2023 waren de projecten Herinrichting Emmapark en Groot Asfaltonderhoud aan de N276, Karel Doormanstraat en Akerstraat doorgeschoven naar 2024.
De Wilhelminastraat, inclusief het OV-overstapstation en de Julianastraat, is vernieuwd en ondergrondse infiltratiekoffers zijn aangebracht. In 2025 zullen de werkzaamheden afgerond worden.
Het aanleggen van de Parkstadroute (voorheen Leisure Lane) in Brunssum is eind 2024 voltooid.
De aansluiting op het traject in Heerlen is, door de aanwezigheid van een das in Heerlen, vertraagd.
De voorbereidingen en de aanbesteding van de Reconstructie Haefland zijn gestart in 2024 en de uitvoering hiervan zal in 2025/26 plaatsvinden.

WEGEN

Naast de genoemde projecten vond grootschaligheid en regulier onderhoud plaats waaronder:

- Het aanpassen van bestrating voor trottoir parkeren in Ridder Hoenstraat, Eduard Wintgenstraat en Meteoorstraat.
- Aanpak wortelschade in trottoir Ploegbaas.
- Herstel achterpaden Op Gen Hoes.

Stand restant krediet inzake investeringen wegen		
Stand per 1-1-2024:		
Restant	2.769.922,75	
Budget investeringen 2024	1.720.000,00	
Bijdragen uit Mobiliteitsplan ivm combineren werkzaamheden MOP-OR:		
Herinrichting Maarstraat (P042260)	150.000,00	
Herinrichting Kruisbergstraat (P042252)	-150.000,00	
Reconstructie Bodemplein (P042239)	500.000,00	
Reconstructie Loogstraat (P042253)	450.000,00	
Totaal		*5.439.922,75*
Werkelijke uitgaven 2024:		
Loonkosten 2024	80.000,00	
Verzekering	4.452,33	
Herinrichting Pr. Hendriklaan-Rimburgerweg	16.047,50	
Reconstructie Trichterweg	32.341,25	

Gebiedsontwikkeling Clemensdomein	30.343,51	
Reconstructie Bodempleinroute en omgeving	1.358.909,24	
Reconstructie Kerkstraat/Kerkeveldstraat	-52.446,64	
Bouwplan Raadhuisstraat/Dorpstraat	5.665,64	
Groot onderhoud K. Doormanstraat/Akerstraat	836.730,89	
Reconstructie Haefland	9.367,23	
Bouwplan Hof van Oeloven	4.582,88	
Reconstructie Merkelbeekerstraat	28.599,27	
Onderhoud woonwagenlocaties	33.911,33	
Onderhoud Eggelaan	-34.297,48	
Herinrichting Kruisbergstraat	42.899,41	
Reconstructie Loogstraat	387.143,76	
Herinrichting Wieënweg/H.v.Veldekestraat	30.156,98	
Bushalte Schinvelderstraat/Prins Hendriklaan	8.212,30	
Herinrichting Maarstraat	1.509,49	
Herinrichting Meelovenstraat	6.537,11	
Schoolzones Brunssum	21.874,84	
Totaal onttrekking		*-2.852.540,84*
Restantkrediet investeringen wegen per 31-12-2024		**2.587.381,91**

Stand reserve MOP - Wegen onderhoud (B120211)		
Stand per 1-1-2024:		
Restant in MOP	691.107,92	
Totaal		*691.107,92*
Ten gunste gebracht van het MOP - Wegen onderhoud 2024:		
Saldo producten onderhoud wegen 2024:		
- 210002 Onderhoud wegen	118.300,00	
- 210004 Overige kosten wegen	-17.800,00	
- 210005 Opritten	-6.900,00	
- 210007 Inrichting Eggeplein	-5.100,00	
- 210070 Straatmeubilair	16.100,00	
Totaal storting		*104.600,00*
Restant in reserve MOP - wegen onderhoud per 31-12-2024		**795.707,92**

RIOLERING

Naast de gerealiseerde projecten, waarbij vooral in de Wilhelminastraat en het Bodemplein regenwater van het riool is afgekoppeld, diverse regenwaterbergingen zijn gemaakt en het grootste gedeelte van de rioleringis vernieuwd, vond er grootschalig en regulier onderhoud plaats.

De raadsconferentie Parkstad Limburg vond 1 juli 2024 plaats.
Peter Kuipers Munneke, gepromoveerd poolonderzoeker en weerpresentator bij de NOS, besprak de effecten van klimaatverandering op de wereld en op Nederland. Joyce Nelissen, directeur-bestuurder van WML, ging in op de gevolgen voor de regio. Sanda Lenzholzer, hoogleraar en leerstoelhouder landschapsarchitectuur aan de Wageningen Universiteit, besprak de mogelijkheden die we als regio en gemeenten hebben om de uitdagingen aan te gaan. Na deze interessante introductie op de ontwikkelingen en mogelijkheden, gingen de raadsleden en ambtenaren met elkaar in dialoog tijdens gesprekstafels per gemeente.

Stand MOP - Riolering inzake investeringen (B111204)		
Stand per 1-1-2024:		
Restant in MOP	311.488,27	
Budget vervanging 2024	1.114.000,00	
Totaal		*1.425.488,27*
Ten laste gebracht van het MOP - Riolering in 2024:		
Gebiedsontwikkeling Clemensdomein	30.343,51	
Afkoppeling Spoorstraat	223.492,65	
Reconstructie Merkelbeekerstraat	58.065,16	
Reconstructie Haefland	19.018,33	
Reconstructie Bodempleinroute en omgeving	740.444,70	
Bouwplan Hof van Oeloven	9.304,62	
Reconstructie Kerkstraat/Kerkeveldstraat	3.031,35	
Bouwplan Raadhuisstraat/Dorpstraat	11.502,96	
Stamriool Dorpstraat	4.046,92	
Wateroverlast Prins Hendriklaan	84.094,43	
Wateroverlast Noorderkroon	33.472,06	
Onderhoud pompen en gemalen	47.521,74	
Overige kosten (o.a. verzekeringen, herstel schade riool)	11.791,67	
Totaal onttrekking		*-1.276.130,10*
Restant in MOP - riolering inzake investeringen per 31-12-2024		**149.358,17**

Stand voorziening MOP - Riolering tarieven/onderhoud (B111205)		
Stand per 1-1-2024:		
Restant in MOP	0,00	
Totaal		*0,00*

Ten gunste gebracht van voorziening MOP - Riolering tarieven/onderhoud in 2024:		
Saldo producten/kosten riolering 2024:		
- 720001 MOP-riolering	24.466,72	
- 720002 onderhoud riolering	17.625,05	
- 720003 rioolinspecties	-2.581,49	
- 720004/006 overige kosten riolering	-17.822,91	
- 720009 rioolreiniging	-6.779,77	
- lagere kosten doorberekend inzake straatreiniging	18.002,43	
- lagere werkelijke kosten Btw	9.041,75	
Totaal storting		*41.951,78*
Restant in voorziening MOP - riolering tarieven/onderhoud per 31-12-2024		**41.951,78**

OPENBARE VERLICHTING

Ledtransitie: deze is nagenoeg helemaal uitgevoerd. Alleen de ring om het centrum en enkele grondspots moeten nog.

Stand reserve MOP - Openbare verlichting (B120212)		
Stand per 1-1-2024:		
Restant in MOP	618.184,83	
Totaal		*618.184,83*
Niets ten gunste gebracht van het MOP - Openbare verlichting 2024:		
Totaal storting/onttrekking		*0,00*
Restant in MOP - Openbare verlichting per 31-12-2024		**618.184,83**

OPENBAAR GROEN

Een externe firma heeft voor ons een monitoring uitgevoerd en vastgesteld dat het openbaar groen voldoet aan het afgesproken onderhoudsniveau kwaliteit B. Dit betekent dat het totale plantsoen op het vastgestelde niveau wordt onderhouden.

We bestrijden onkruid mechanisch, aangezien chemische middelen inmiddels verboden zijn. Dit leidt echter tot een verdrievoudiging van kosten op dit gebied. Naast deze methode hebben we met succes een test uitgevoerd waarbij onkruid met stroom wordt bestreden. In 2024 huurden we daartoe een machine. In 2025 zal wordt deze machine helaas niet meer verhuurd.

Voor de bestrijding van de eikenprocessierups werden natuurlijke vijanden, zoals insecten en vogels, geïntroduceerd. Er is een neerwaartse trend vastgesteld die hopelijk komend jaar doorzet. Resultaten zullen na de zomer inzichtelijk worden.
Tot slot is de waterkwaliteit van de eendenvijver verbeterd door toevoeging van Phoslock. Dit zorgt ervoor dat de (te grote) hoeveelheid fosfaat in het water naar beneden gaat.

Stand reserve MOP - Groen (B120571)		
Stand per 1-1-2024:		
Restant in MOP	0,00	
Totaal		*0,00*
Ten laste gebracht van het MOP - Groen 2024:		
Totaal onttrekking		*0,00*
Restant in reserve MOP - Groen per 31-12-2024		**0,00**

GEBOUWEN

Het jaar 2024 stond wederom in het teken van o.a. marktontwikkelingen energie, verhoging van onderhoudskosten door prijzen van materialen, gebrek aan technisch personeel met als gevolg lange wachttijden voordat een leverancier aan de slag gaat. Ook bij aanbestedingen constateren we een terugloop van aanbieders en ook intern zien we de gevolgen van het niet of moeilijk kunnen invullen van functies binnen het team vastgoed

Het nieuw, geactualiseerd vastgoed-/ en accommodatiebeleid is om dezelfde redenen doorgeschoven naar 2025.

Aan de wijkgerichte aanpak werd, volgens het huidige accommodatiebeleid, verder invulling is gegeven en van daaruit zijn verschillende businesscases opgepakt. Eén van de businesscase is het nieuwbouwproject VV De Leeuw. In september heeft de oplevering plaatsgevonden en begin 2025 is gestart met het opstellen van de evaluatie van het project. Ook de businesscases Rombouts, zwembad De Bronspot en onderzoek centrale tennislocatie met padel startten afgelopen jaar en de resultaten worden in 2025 voorgelegd aan college en raad. Daarnaast werden grote onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd (zie bijgevoegde tabel Groot Onderhoud)

Voor de onderwijshuisvesting hebben we ook enkele keuzes moeten maken. In de Brede Maatschappelijke Voorziening Oost Bronsheim zijn, geen groot onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd omdat het project Integraal Kind Centrum in voorbereiding is waarbij verschillende onderdelen in het project worden vervangen. Zo ook zijn enkele groot onderhoud werkzaamheden in de Brede School Treebeek, sporthal in de Brede School Treebeek en in de Brede School Centrum, niet uitgevoerd omdat de technische staat van de onderdelen nog in goede staat verkeerden.

Verder startte in 2024 het aanbesteden van een nieuw vastgoedbeheersysteem. Tot eind 2024 maakten we gebruik van Ultimo.

In onderstaande tabel wordt er een weergave gedaan van het verloop van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke eigendommen voor het jaar 2024 op basis van begroting.
Deze cijfers zijn inclusief de begrote en werkelijke exploitatielasten 2024 van de diverse gemeentelijke eigendommen.

Overzicht rekening 2024 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen						
Proj. Nr.	**Accommodatie**	**Begroting na wijziging 2024**	**Werkelijk 2024**	**Gepland en uitgevoerd**	**Gepland maar niet uitgevoerd**	**Niet gepland maar wel uitgevoerd**
G043101	Bestuurscentrum	16.000,00	78.093,35	Geplande werkzaamheden uitgevoerd.	€ 0,00	Aanvullend vervangen in slechte staat verkerende van alle kozijnen trappenhuis en metselwerk achterzijde bestuurscentrum.
G043102	Oude Raadhuis	8.000,00	33.346,17	Geplande werkzaamheden uitgevoerd.	€ 0,00	Aanvullend op verzoek uitvoeren binnen schilderwerk, aanpassen installaties en aanpassen traploper.
G043103	Muziekschool	5.000,00	0,00	0,00	Vervanging kozijnen niet aan de orde, verkeren nog in goede staat.	
G043104	Houserveld BSV Limburgia	20.000,00	0,00	0,00	Post vervangen dakbedekking verplaatst naar 2026, op dit moment nog in goede staat.	
G043105	In de Struiken Langeberg	2.000,00	5.619,72	Doordat huidige, energievretende lampen stuk waren, armaturen vervangen met LED verlichting		
G043106	Sportpark Klingelsberg	0,00	51.011,16	0,00	0,00	De in slechte staat verkerende materiaalcontainers vevangen inclusief vernieuwen bestrating/fundering behorende bij containers en aanpassen infra (elektra) t.b.v. materiaalcontainers met terreinverlichting.
G043108	LTCB	3.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043109	Sporthal Rumpen	10.000,00	13.086,15	Groot onderhoudswerkzaamheden vervangen boeidelen door loon- en maeriaalstijgingen duurder uitgevallen.	€ 0,00	0,00
G043110	Sportzaal Brunssum Noord	3.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043111	Sportzaal Treebeek					
G043112	Bronspot	73.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd, post vervangen in afwachting van uitwerking businesscase.	0,00
G043113	Rumpenerhof	19.000,00	0,00	0,00	Dakbedekking nog in goede staat, doorgeschoven in MJOP.	0,00

Overzicht rekening 2024 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen						
Proj. Nr.	**Accommodatie**	**Begroting na wijziging 2024**	**Werkelijk 2024**	**Gepland en uitgevoerd**	**Gepland maar niet uitgevoerd**	**Niet gepland maar wel uitgevoerd**
G043117	Speeltuingebouw Buschkesberg	2.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043118	Speeltuingebouw Klaver-4	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043120	Dorpstraat 18D Franciscus	1.000,00	9.354,13	1.000,00	€ 0,00	Kosten voor herstel lekkage kelder en vervangen gedeelte riolering niet in begroting voorzien.
G043121	Pr. Hendriklaan Vincentius	80.000,00	0,00	0,00	In afwachting van vastgoedvisie gemeente Brunssum geen groot onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd	0,00
G043122	Spoorstraat 32 Willibrordus	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043124	Gemeenschapshuis Klaver Vier	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043125	De Gasperistraat 3	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	
G043127	Begraafplaats	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043128	Galerijen Op Gen Hoes	62.000,00	25.750,00	25.750,00	Voorbereidend onderzoek door afdeling Openbare Ruimte in uitvoering, prognose gereed Q2 2025, facturen gehele onderzoek volgen nog. Post is overgeheveld naar 2025.	0,00
G043130	Fontein Koutenveld	11.000,00	0,00	0,00	Product overhevelen naar afdeling OR	0,00
G043131	Speeltuin Treebeek	10.000,00	0,00	0,00	Vervangen pomp installatie zwembad uitgesteld. Wordt meegenomen in de aanpassingen t.b.v. inclusie speeltuin Treebeek.	0
G043132	Planeetstraat 1	5.000,00	20.709,68	Post vervangen verlichting duurder uitgevallen.	0	0,00
G043135	Straatbeelden/kunstwerken	26.000,00	0,00	0,00	Product overhevelen naar afdeling OR	0,00
G043137	Abri Pr. Hendriklaan	16.000,00	0,00	0,00	Product overhevelen naar afdeling OR	0,00
G043139	ATIVU	6.000,00	0,00	0,00	Momenteel tijdelijke bruikleenovereenkomst, geen groot onderhoud uitvoeren. In afwachting van resultaat voorbereidend onderzoek centrale tennislocatie met padel in Brunssum.	0,00
G043144	Brikke Oave	4.000,00	5.306,32	Vervangen noodverlichting.	0,00	0,00
G043146	Openluchttheater	23.000,00	11.723,82	post verplaatsen naar jaarlijks onderhoud (contratenonderhoud).	0,00	0,00

Overzicht rekening 2024 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen						
Proj. Nr.	**Accommodatie**	**Begroting na wijziging 2024**	**Werkelijk 2024**	**Gepland en uitgevoerd**	**Gepland maar niet uitgevoerd**	**Niet gepland maar wel uitgevoerd**
G043148	Accomm. Robin Hood	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043149	MFA Treebeek	3.000,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00
G043152	De Gasperistraat 7	3.000,00	33.709,15	3.000,00	0,00	In opdracht van afdeling MO en bestuurder verschillende werkzaamheden uitgevoerd, kosten deels verwerkt in budget vastgoed en deels door afdeling MO.
G043155	Kinderboerderij	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043157	Pompehuuske Schutterspark	1.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043158	Pompgebouwen	2.000,00	0,00	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd	0,00
G043500	Rombouts	18.000,00	3.523,52	0,00	Geen groot onderhoud uitgevoerd, post vervangen in afwachting van uitwerking businesscase.	0,00
Totale uitgaven groot onderhoud		**439.000,00**	**291.233,17**	**32.750,00**	**0,00**	**0,00**

Overzicht rekening 2024 inzake Groot Onderhoud Brede Scholen						
Proj. Nr.	**Brede School**	**Begroting na wijziging 2024**	**Werkelijk 2024**	**Gepland en uitgevoerd**	**Gepland maar niet uitgevoerd**	**Niet gepland maar wel uitgevoerd**
G043610	BMV Oost	155.000,00			Geen groot onderhoud uitgevoerd, post vervangen in afwachting van uitwerking businesscase.	
G043611	Brede School Langeberg	4.000,00	39.610,82			Vroegtijdig vervangen van cv-installatie.
G043612	Brede School Treebeek	20.000,00			Geen groot onderhoud uitgevoerd, nog in goede staat.	
G043613	Brede School Centrum	36.000,00			Geen groot onderhoud uitgevoerd, nog in goede staat.	
G043614	Sporthal Treebeek	73.000,00			Geen groot onderhoud uitgevoerd, nog in goede staat.	
Totale uitgaven groot onderhoud		**288.000,00**	**39.610,82**			**0,00**

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

De uitgangspunten voor de financiering zijn vastgelegd in het Treasury statuut 2020 dat op 28 jan. 2020 door de raad is vastgesteld (gemeentebladnr. 2019/101).
Brunssum hanteert als algemeen uitgangspunt een risicomijdend financieringsbeleid dat binnen de kaders van de Wet Fido past. (Wet Financiering Decentrale Overheden). De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

RISICOBEHEER

Uitzettingen

De lening voor het opstarten en financieren van de Woon Wijzer Winkel Zuid Limburg is in 2024 verhoogd met € 22.000. Het gaat om een bedrag van totaal € 144.716,- dat in 5 jaar termijnen aan de Woon Wijzer Winkel wordt uitbetaald (raadsbesluit 28 jan. 2020). Het rentepercentage is 4%.
Startersleningen zijn m.i.v. 2024 opgenomen in de staat uitgeleende gelden om op deze wijze de omvang van de vordering zichtbaar te maken. Wordt voorgeschreven door het Besluit Begroting en Verantwoording.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld In € 1.000 op 1-1-2024	Restantschuld In € 1.000 op 31-12-2024
Semi overheidsinstellingen: ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering	Verrekening	€ 623	€ 581
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut:			
WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	Zonder hyp.	€ 123	€ 145
Lening Enexis 2020	Zonder hyp.	€ 2.000	€ 2.000
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
waarvan:			
-rentedragende leningen muziekverenigingen	Verr.via subsidie	€ 17	€ 14
-leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 2.282	€ 2.014
Startersleningen		€ 0	€ 958
	Totaal verstrekte gelden	**€ 5.045**	**€ 5.712**

FINANCIERING

Kortlopende financiering

In principe worden de investeringen gefinancierd via kas- of call-geldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd. Een bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en een bij een andere partij. Dit is vastgelegd in het Treasury statuut.
In de loop van 2024 is de rente licht gedaald.

overzicht renteniveau's kortlopende financiering 2024	bron: BNG/global rates	gemiddeld 2024
1 maands-Euribor:	varieerde van 2,762% tot 3,895%	3,560%
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag	

In 2024 zijn 9 kasgeldleningen afgesloten met een waarde variërend tussen € 2 en € 5 miljoen. De maximale looptijd was 2 maanden. De rente varieerde van 4,04 % in het begin van 2024 tot 3,25 % aan het eind van het jaar.

Financiering via Leasecontracten

Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto's van Toezicht en Handhaving, koffieautomaten, couverteermachine, vouwmachine en plotters.
De nog te betalen leasetermijnen staan vermeld in de Balans, onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen aan de creditzijde van de Balans.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd. Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening. Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.
In nov. 2023 is er een langlopende lening afgesloten van 6 miljoen met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 3,33 %. Bij het opstellen van de begroting 2024 was hier nog geen rekening mee gehouden. Dit verklaart het verschil in de stand per 1 januari tussen de kolom begroting en rekening.

Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2024	Rekening 2024
Stand per 1 januari 2024	€ 4.150	€ 10.150
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 658	€ 958
Stand per 31 december 2024	€ 3.492	€ 9.192

WET VERPLICHT SCHATKISTBANKIEREN

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald.
Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2 % van het begrotingstotaal. Voor 2024 € 2.419.593. Dit bedrag mag buiten de schatkist worden aangehouden per dag.
De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. De ontvangen rente varieerde in 2024 tussen de 3,41% en 3,91 %.

TOETSING AAN DE WET FIDO

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van de zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5% van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze er voor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan de kasgeldlimiet.

	Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido				
	Omschrijving (bedragen x €1.000)	1e kw.2024	2e kw.2024	3e kw.2024	4e kw.2024
	Omvang begroting per 1-1-2024: € 120.409				
1	Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
	-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	-in Euro	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.235
2	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 2.500	€ 3.333	€ 5.000	€ 5.000
	Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Gestorte gelden door derden	€ 83	€ 88	€ 90	€ 101
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
	Totaal vlottende schuld	€ 2.583	€ 3.421	€ 5.090	€ 5.101
3	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	€ 39	€ 12	€ 11	€ 12
	Tegoeden in rekening-courant	€ 426	€ 581	€ 479	€ 503
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar			€ 0	€ 0
	Tegoeden bij de schatkist	€ 3.894	€ 5.161	€ 4.684	€ 6.485
	Totaal vlottende middelen	€ 4.359	€ 5.754	€ 5.174	€ 7.000
4	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld	-€ 1.776	-€ 2.333	-€ 84	-€ 1.899
	Toegestane kasgeldlimiet	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.235
	Ruimte(+)Overschrijding(-) 1-4	€ 12.011	€ 12.568	€ 10.319	€ 12.134

Conclusie: uit bovenstaande toetsing is dat de kasgeldlimiet in 2024 niet is overschreden.

EMU SALDO (ONTWIKKELING)

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden, zoals de gemeenten, een aandeel.
Hoeveel het tekort van een gemeente mag zijn, wordt jaarlijks bekend gemaakt in de septembercirculaire. Deze zogenaamde referentiewaarde wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken bepaald. In onderstaand overzicht wordt het berekend exploitatieresultaat weergegeven en de referentiewaarde waaraan Brunssum moet voldoen. In 2024 is het exploitatieresultaat hoger dan de norm (referentiewaarde EMU-saldo).

TABEL EMU SALDO

BEDRAGEN * € 1.000			2023	2024	2024
			realisatie	raming	realisatie
Berekend EMU-saldo			**-€ 1.201**	**-€ 6.899**	**-€ 6.803**
Referentiewaarde gemeente Brunssum			-€ 4.009	-€ 4.596	-€ 4.596

BBV EN RENTETOEREKENING

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 is de nieuwe regelgeving in werking getreden waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk is geworden van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Onderstaande tabel, conform de notitie rente 2021 van de commissie BBV, geeft de berekening weer van de omslagrente.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				432.712
b.	De externe rentebaten (idem)			-/-	-314.275
	Saldo rentelasten en baten				**118.437**
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-			
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-9.756		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	33.684		
					23.928
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				**142.365**
d1	Rente over eigen vermogen			+/+	-
d1	Rente over voorzieningen			+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**142.365**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-417.400
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**				**-275.036**

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

De paragraaf bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV; art 9 lid 2 sub e). De paragraaf moet “ten minste inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering” (BBV art 14) en omvat de onderdelen Personeel en Organisatie, Informatievoorziening, Facilitaire Zaken, Communicatie, Financiën en Algemeen Juridische Zaken en moet in samenhang worden gelezen met de in programma 11 ‘Algemene Dekkingsmiddelen’ opgenomen doelen en resultaten op het gebied van bedrijfsvoering.

ORGANISATIEONTWIKKELING

We zien dat in de loop der tijd de rol van de gemeente richting de samenleving verandert. Was het eerst meer rechtmatigheid/rechtsgelijkheid, daarna presterend en samenwerkend, nu zien we een verschuiving naar participatie. Die verschillende rollen van een gemeente en de bijbehorende manieren van werken vergen dat de bedrijfsvoering (processen/procedures, leiderschap, taken-verantwoordelijkheden-bevoegdheden, ict, communicatie e.d.) daarop wordt aangepast. En de moeilijkheid die daarbij komt, is dat- hoewel de meest actuele rol van de gemeente dan wel meer gericht is op samenwerken/responsiviteit- de andere rollen ook grotendeels in stand moeten blijven. Want ook rechtmatigheid en presteren (tegen zo gering mogelijke kosten met het beste resultaat leveren) spelen mee. Dat betekent dat de bedrijfsvoering per onderdeel van de organisatie deels anders ingericht kan zijn, omdat sommige organisatieonderdelen meer hellen naar rechtmatigheid en presteren, terwijl andere organisatieonderdelen meer aan de slag zijn met samenwerken en de omgeving. Deze diversiteit binnen de organisatie vraagt veel van het leiderschap en coördinatiepunten binnen de organisatie.

Inmiddels zijn de majeure ontwikkelingen uit het coalitieakkoord via projecten of programma’s opgepakt. De aanpak, van buiten naar binnen, meer en eerdere participatie, laat zien dat dit voor de samenwerking binnen de organisatie tot veranderingen leidt. Om al deze ontwikkelingen nu in een goed samenspel op te pakken, waarbij samenhang, regie en coördinatie sleutelbegrippen zijn, is het Programma Organisatieontwikkeling ingericht, met als eerste een vast te stellen programmaplan, waarin naast een verduidelijkte context, ingegaan wordt op de doelen/ op te leveren resultaten en ambitie van deze organisatieontwikkeling, de randvoorwaarden en uitgangspunten die gelden en met welke projecten gestart zal worden.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

In 2024 is het traject organisatieontwikkeling gestart. De organisatieontwikkeling heeft invloed op de koers van de organisatie en op de doorontwikkeling van ons personeel. Het huidige strategisch HRM beleid heeft een looptijd van 2020 – 2025. Op basis van wat de koers van de organisatie wordt, wordt ook het strategisch HRM beleid herzien. Deze update van het beleid zal daarom qua tijdsindicatie gekoppeld worden aan het proces van organisatieontwikkeling.

Voor nieuwe medewerkers organiseerden we ook in 2024 weer een speciale dag voor het afleggen van de eed/belofte. Tijdens deze dag werden de nieuwe medewerkers op informele wijze ondergedompeld in de cultuur en werkwijze van de organisatie en gingen ze op bustoer door de omgeving. Dit is allemaal onderdeel van de medewerkersreis. Doel hiervan is dat de nieuwe medewerker de organisatie en haar manier van werken leert kennen. Hierdoor kunnen nieuwe medewerkers met de juiste bagage (samen met andere nieuwe collega’s) aan hun avontuur binnen de gemeente Brunssum beginnen.

De invoering van het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21 is in 2024 afgerond en volledig ingevoerd. Het traject van geschillen is gestart in 2024 en wordt afgerond in 2025. Dit heeft te maken met het respecteren van de wettelijke termijnen waaraan behandeling van geschillen gehouden zijn.

In 2024 is het thema resultaat en flexibel werken volledig geïmplementeerd en afgerond. De laatste fase, het uitrollen van het faciliteren van thuiswerkmeubilair aan medewerkers die (deels) thuiswerken, is in de P&O processen verankerd.

Het thema competentiemanagement loopt vertraging op en wordt doorgeschoven naar een later moment

en is afhankelijk van de voortgang van de organisatieontwikkeling en de opzet van het herzien van het strategisch HRM beleid.

In 2024 is gestart met het invoeren van het levensfasebewust personeelsbeleid. Dit heeft zijn beslag gekregen in het verhogen van het IKB-budget per 1 januari 2024 van 17,05% naar 18%. Daarnaast zijn er doelen, waarbij ook vitaliteit is meegenomen, aan het IKB toegevoegd, waardoor medewerkers in alle levensfasen voordeel hebben aan de besteding van het IKB.

INFORMATIEMANAGEMENT

In het afgelopen jaar zijn wederom stappen gezet om informatie- en procesmanagement binnen gemeente Brunssum op een hoger niveau te tillen. Hieronder volgt een opsomming van enkele ontwikkelingen die hebben bijgedragen aan één of meerdere pijlers van ons fundament voor informatiehuishouding namelijk:
Excellente en innovatieve gemeentelijke dienstverlening
Wij werken digitaal en zaakgericht
Optimaal ingerichte processen
De datagestuurde gemeente
Een moderne digitale werkomgeving
De digitaal vaardige medewerker
Een professionele informatiefunctie
Een moderne informatiearchitectuur.

Het programma “Informatiehuishouding op orde” heeft een aanzienlijke voortuitgang geboekt.
Hoewel de inventarisatiefase van de processen meer tijd in beslag nam dan oorspronkelijk gepland zijn de eerste projecten gekoppeld aan dit programma opgestart en in gang gezet. Nieuwe processen en diensten worden direct ingericht volgens de nieuwe uitgangspunten en wijzigingen in bestaande diensten en bedrijfsvoering worden aangepast volgens de nieuwe aanpak. Dus ook de kaders gesteld vanuit de Woo, Wep, WMEBV, WDO, Archiefwet, enz..

In samenwerking met onze ketenpartner Solido (voorheen Parkstad-IT) zijn pilots gestart voor de implementatie van de functionaliteiten die MS365/Teams ons bieden op het vlak van informatiedeling, efficiënte samenwerking enz. Gelijktijdig met deze overgang wordt ook de ongestructureerde informatie in mappen en mailboxen geanalyseerd en ondergebracht onder het beleid van informatie- en archiefbeheer.

Ook dit jaar zijn wederom enkele informatiesystemen gemigreerd naar een SAAS/CLOUD-omgeving. Hierbij hanteren we een standaardaanpak die er ervoor zorgt dat we de regie kunnen blijven houden en toetsen of we voldoen aan de gehanteerde normenkaders.

In de transformatie van de informatiefunctie is het afgelopen jaar aandacht besteed aan het inrichten van een adequate administratie om te voldoen aan de bewijslast die wordt gesteld vanuit de diverse normenkaders van Informatie- en archiefbeheer, Informatiebeveiliging en Privacy. Hierbij wordt sterk geleund op de inzet van een integraal kwaliteitssysteem (ISMS) om processen, toepassingen en bewijslast centraal te monitoren. De integrale samenwerking tussen de diverse informatiefuncties is hierdoor verder geïntensiveerd.

De positie van de Basisregistraties en de GEO-Informatievoorziening is het afgelopen jaar herijkt. In samenspraak met de afdeling Openbare Ruimte is een start gemaakt om de informatievoorziening rondom het beheer van de openbare ruimte structureel te borgen en te actualiseren. Dit beperkt zich niet tot het operationele beheer maar omvat ook inzicht in toekomstige beheersvraagstukken en beleidsmatige keuzes.

Uiteraard wordt bij alle trajecten vanuit Informatie- en procesmanagement rekening gehouden met de uitgangspunten van de organisatieontwikkeling.

INFORMATIEBEVEILIGING & PRIVACY

Ondanks een tijdelijke onderbezetting op dit domein is het gelukt om een groot deel van onze ambities te realiseren. Zo is de bewijslast van de daadwerkelijke toepassing van beleid en procedures geoptimaliseerd,

is de pilot van het loggingbeleid gestart en zien we een verbetering in de bewustwording van onze collega's. De cybercrime-oefening, noodstroomtest, phishingtest en de gezamenlijke uitwijkoefening met de gemeente Landgraaf hebben hieraan bijdragen. Tevens is de aanzet gemaakt om het beleid en procedures vanuit de Wet Politiegegevens (WPG) te synchroniseren met ons eigen beleid en zijn afspraken rondom de AVG gemaakt. Het opgestelde verbeterplan gaat uit van een doorlooptijd van 2 jaar om volledig op orde te zijn.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de jaarlijkse verantwoording, evaluatie en planning door het college op dit vlak. Tevens is er structurele monitoring rondom dit taakveld als vast agendapunt voor de auditcommissie.

FACILITAIRE ZAKEN

Om de uitgangspunten van hybride werken volledig tot hun recht te laten komen, is een plan van aanpak opgesteld waaraan de kantoorinrichting van Brunssum moet voldoen. Dit blijft niet beperkt tot meubilair maar omvat ook vergaderlocaties, gemeentewinkel en samenwerkingsfaciliteiten. Bij de laatste Bestuursrapportage van 2024 zijn middelen beschikbaar gesteld om dit zo praktisch mogelijk te realiseren. Naar verwachting valt begin 2025 het besluit om daadwerkelijk te starten.

COMMUNICATIE

Mediamix/ Herijking communicatiestrategie

In 2024 werd verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Communicatie 2024-2027. Het Uitvoeringsprogramma is een uitwerking van het Communicatiebeleidsplan 2022 waarin, op basis van ontwikkelingen in de samenleving maar specifiek ook binnen het medialandschap, de richting en kaders zijn aangegeven waarbinnen de huidige middelen verbeterd ingezet kunnen worden en eventuele nieuwe middelen ontwikkeld kunnen worden, zodanig dat invulling wordt gegeven aan de ambitie om al onze inwoners juist, tijdig en volledig te informeren. In het uitvoeringsprogramma waren voor 2024 drie nieuwe ambities opgenomen: het aantrekken van een medewerker digitale communicatie, verbreding van platforms voor journaals / ontwikkelen flitsitems, en de aanschaf 'Klinkende Taal' module. Deze laatste ontwikkeling is uitgesteld tot 2025, mede door het uitstel van de implementatie van Office 365. De ontstane budgetruimte is gebruikt om een ontwikkeling gepland voor 2025 (het doen van onderzoek naar de ervaring met gemeentelijke communicatie-uitingen onder de deelnemers van het Parkstadpanel) naar voren te halen en te starten met de uitvoering daarvan in 2024. Er wordt onderzoek gedaan naar de werking van een module binnen Office 365 waarvan de werking mogelijk gelijk is aan die van de ‘Klinkende Taal’ module, waardoor de aanschaf van die module overbodig zou zijn. Daarover wordt in de loop van 2025 meer duidelijkheid verkregen.

Projectcommunicatie

Communicatie is vertegenwoordigd in project- en programmagroepen. Voor duurzaamheid is uit Rijksoverheidsmiddelen een aparte communicatieadviseur aangenomen die zich richt op het aardgasvrij maken van Brunssum, hier valt onder andere Proeftuin Brunssum-Noord en de buurtgerichte aanpak van de Transitievisie Warmte onder. Het programma Noord en Oost vraagt komend jaar zowel intern als extern meer communicatie inzet. Het programma Centrumontwikkeling is inmiddels ook een meer uitvoerende fase ingegaan, dit naast het ontwikkelende deel. Dit vergt op project- en programmaniveau inzet vanuit communicatie. Daarnaast vindt structureel overleg plaats met een aantal teams waardoor het mogelijk is om vanaf de start kleine en grote projecten te adviseren en te ondersteunen.

Interne communicatie

In 2024 is verder uitvoering gegeven aan het Interne Communicatieplan en hebben diverse activiteiten plaatsgevonden, zoals Lunchspiratiesessies en introductiedagen voor nieuwe medewerkers. Het nieuwe intranet is verder ontwikkeld en er is een magazine voor nieuwe medewerkers uitgebracht. Vanuit Interne Communicatie is ook zitting genomen in diverse gremia die tot doel hebben de interne samenhang tussen medewerkers te versterken (bijv. werkgroep m.b.t. organiseren personeelsbijeenkomsten). Uitvoering van de werkzaamheden liep in de tweede helft van 2024 vertraging op door langdurige ziekte op de afdeling.

Citybranding

In 2024 hebben we de instrumenten die we eerder in positie brachten volledig kunnen benutten: het uitvoeren van 1) zichtbare initiatieven met/door/voor Brunssumers, de inzet van onze 2) fysieke locatie voor inspiratie en ontwikkeling Buro Brunssum en 3) ons platform OnsBrunssum.nl inzetten om dit zichtbaar te maken. Dit heeft samen geresulteerd in veel zichtbaarheid in Brunssum met als doel het laten zien van de trots die bewoners voelen voor Brunssum én het verstevigen van binding: in Brunssum voel je je thuis.

Om invulling te geven aan de activiteiten van OnsBrunssum hebben we in 2024 verder gebouwd op onze strategische pijlers, namelijk verankering, maatwerk en zichtbaarheid. We gingen aan de slag met specifieke doelgroepen zoals jongeren en gezinnen (maatwerk). We organiseerden bijeenkomsten in Buro Brunssum die mensen in actie brachten (verankering) en zorgden voor de on- en offline aanwezigheid van OnsBrunssum. Dit kwam o.a. tot uiting door het organiseren van de 'OnsBrunssum fotowedstrijd', onze fysieke aanwezigheid tijdens World Festival Parade Brunssum en de Welcome Home Expo op de JFC basis, het produceren van meer dan 60 nieuwe artikelen voor OnsBrunssum en het inspelen op verschillende Brunssumse evenementen met passende 'goodies'. Ook deden we onderzoek hoe we onsbrunssum.nl nog beter kunnen inzetten voor onze doelgroepen. Deze verbetering zal in 2025 plaatsvinden.

FINANCIËN EN CONTROL

De beleidsvoornemens voor wat betreft financiën en control zijn in de vorm van doelen en resultaten opgenomen en verantwoord in programma 11 Algemene Dekkingsmiddelen.

PERSONEELSFORMATIE EN CIJFERS

Formatie en bezetting van de ambtelijke organisatie (inclusief Griffie) 2024 in fte

Datum:	31/12/ 2023	31/12 2024
Formatie:	230,88	241,48
Bezetting:	226,78	238,96

PERSONEEL IN CIJFERS 2024			
Salarissen	**Begroting**	**Realisatie**	**B -/- R**
	2024	**2024**	**2024**
Ambtelijke organisatie	22.963.116	21.499.742	1.463.374
	22.963.116	**21.499.742**	**1.463.374**
Externe inhuur	**Begroting**	**Realisatie**	**B -/- R**
	2024	**2024**	**2024**
Externe inhuur	902.335	3.002.618	-2.100.283
	902.335	**3.002.618**	**-2.100.283**
Terugontvangen personeelskosten	**Begroting**	**Realisatie**	**B -/- R**
	2024	**2024**	**2024**
Ontvangen personeelskosten	0	-316.170	316.170
SPUK gelden + Rijksinkomsten personeelskosten	-733.606	-1.128.017	394.411
	-733.606	-1.444.187	710.581
SALDO SALARISSEN/INHUUR & TERUGONTV	**23.131.845**	**23.058.173**	**73.672**
Overige personeelskosten	**Begroting**	**Realisatie**	**B -/- R**
	2024	**2024**	**2024**
	148.614	246.207	-97.593
	148.614	**246.207**	**-97.593**
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN	**23.280.459**	**23.304.380**	**-23.921**

TOELICHTING OP PERSONEEL IN CIJFERS 2024

Formatie en bezetting

De toename van formatie is versnipperd over de gehele organisatie. Er kan hierin geen clustering worden aangeduid. Er heeft onder andere formatie-uitbreiding plaatsgevonden bij de afdelingen Zorg, F&C, Informatiemanagement, Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed en Bestuurszaken. Daarnaast is in 2024 een concerncontroller aangesteld.

Ambtelijke organisatie

In de tabel personeel in cijfers zien we lagere uitgaven bij de salarissen voor de ambtelijke organisatie. Dit is te verklaren doordat er minder respons op openstaande vacatures als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is geweest. Hierdoor hebben vacatures een langere doorlooptijd gehad om te worden ingevuld. Met name vacatures met gekwalificeerde eisen zijn moeilijk vervulbaar en dienen in meerdere gevallen meerdere keren te worden opengezet om geschikte kandidaten binnen te halen.

Er is hier sprake van een causaal verband. Het geld dat niet wordt besteed aan het invullen van vacatures wordt besteed aan extern ingehuurd personeel. Dit zien we in de tabel bij de realisatie van Externe inhuur (vacatures).
Externe inhuur wordt daarnaast ook ingezet voor specialistische deskundigheid, voor projectmatige (deeltijd) opdrachten en voor vervanging van langdurige uitval op posities waar dat voor continuïteit noodzakelijk is.

De terugontvangen personeelskosten zijn inkomsten die enkel betrekking hebben op eigen personeel. Het betreft de vergoedingen die wij ontvangen van derden als bijdragen in onze personeelskosten. Het betreft voornamelijk UWV gerelateerde bijdragen (zwangerschapsverlof, ziektewet), vergoedingen voor piketdiensten, detachering en subsidie.
Daarnaast ontvangen we nog SPUK-gelden en andere (Rijks)bijdragen om salariskosten te dekken. Voorbeelden hiervan zijn de SPUK's GALA, Oekraïne en inburgering. Bovendien ontvangen we CDOKE middelen voor de transitie visie warmte en de lokale aanpak isolatie.
De terugontvangen personeelskosten hebben een fluctuerend en onvoorspelbaar karakter. Er is geen begrotingsbudget voor opgenomen en ze worden meegenomen in het geheel van de salarislasten.

Externe inhuur in % tot personeelskosten

De werkelijke cijfers geven weer dat de externe inhuur (€ 3.002.618,-) uitgedrukt in percentage van de personele uitgaven (salarissen en inhuur = € 24.502.360,-) bedraagt: 12,2 %. Dit percentage is hoger dan de voorgaande jaren (2023: 9,9% en 2022: 9,9%).

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn te specificeren in beloningsdifferentiatie, eindheffing WKR (werkkostenregeling), kosten voormalig personeel en reiskosten. Opgeteld laten ze een overschrijding op het begrotingsbedrag zien (€ 97.000,-). Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven in vergelijk met de begroting bij het budget werkkostenregeling (WKR).
Bij de aangifte werkkostenregeling worden de kosten die de vrije ruimte overstijgen met eindheffing van 80% belast. In 2024 is de fiscale ruimte t.o.v. 2023 gedaald. Bovendien is het begrotingsbudget afgelopen jaren structureel ontoereikend geweest met een gemiddeld bedrag van € 47.500,-. Daarnaast is er een hogere uitruil geweest van IKB doelen wat heeft geresulteerd tot hogere werkkosten.

Ontwikkelingen

Naast het intensief werken met programma's om onze ambities te realiseren, moet de staande lijnorganisatie haar diensten voor burger en bestuur blijven leveren.
Dit leidt tot een organische doorontwikkeling van de organisatie. Daarvoor zijn in de begroting o.a. budgetten gereserveerd voor ontwikkelingen toekomstperspectief Brunssum.
Daar waar van toepassing zijn deze budgetten geïntegreerd in de begrotingscijfers personeel.
We informeren u onderstaand over die toepassingen:

Organische doorontwikkeling organisatie € 750.000,-. Toegewezen aan dienstbetrekkingen waarop van toepassing en daarmee niet volledig aangewend. Het restbudget is € 122.000,--.
Het ziekteverzuimpercentage 2024 was 4,80% en is gedaald ten opzichte van het jaar 2023 (5,73%).

ALGEMEEN-JURIDISCHE ZAKEN
In 2024 zijn een breed scala aan juridische taken opgepakt. Zowel op eigen initiatief als op verzoek werd er publiek- en privaatrechtelijk advies gegeven aan bestuur en organisatie. Dit ging hand in hand met kwaliteitscontroles op juridische producten en diensten, de afhandeling van bezwaarschriften en klachten. Waar mogelijk werd ingezet op een informele oplossing, zodat besluiten niet alleen juridisch sterk, maar ook praktisch en efficiënt waren.

Daarnaast zijn alle Wet open overheid (Woo)-verzoeken gecoördineerd opgepakt en afgehandeld. Het betrof 12 verzoeken die daadwerkelijk als Woo-verzoek konden worden aangemerkt, 3 verzoeken voldeden niet aan de eisen van een Woo-verzoek, 1 verzoek werd gekenmerkt als AVG-verzoek. Ondanks de afname van het aantal Woo-verzoeken t.o.v. 2023, nam de complexiteit en omvang van deze verzoeken toe en werd hierdoor een groter beroep op het team gedaan. Ook speelde in 2024 de verdere implementatie van de Woo een belangrijke rol, evenals de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), waaraan extra aandacht is besteed.

Verder werd in 2024 de ondersteuning van de commissie bezwaarschriften en de behandeling van klachten verzorgd. Het accent lag hierbij op een adequate afhandeling van bezwaarschriften en klaagschriften, waarbij indien mogelijk werd ingezet op een informele aanpak. Als dit niet leidde tot een aanvaardbare oplossing voor de burger, werden klachten en bezwaarschriften formeel behandeld. Er zijn in 2024 in totaal 59 bezwaren ingediend bij de bestuursorganen van de gemeente. Op dit moment zijn verschillende van deze bezwaren nog in behandeling. 18 bezwaren zijn inmiddels naar aanleiding van een middellijk traject ingetrokken, 5 bezwaren zijn doorgeleid naar de juiste overheidsinstantie, 2 bezwaren waren prematuur.

Het team was ook verantwoordelijk voor de coördinatie van klachten. In 2024 ontving de gemeente 19 klachten, waarvan een deel nog in behandeling is. In veel gevallen is via informeel overleg met betrokken afdelingen een laagdrempelige oplossing gevonden. Bij 1 klacht werd de formele procedure gevolgd via de externe klachtencommissie en 1 klacht was gericht aan een GR van de gemeente en is dus doorgeleid. Het totale aantal klachten lag lager dan 2023.

Daarnaast werden algemene juridische vraagstukken behandeld, zoals schadeclaims en aansprakelijkstellingen, het opstellen van tal van verschillende overeenkomsten en het geven van advies over onder andere subsidies, gemeentewet en samenwerkingsverbanden. Ook werd de regie gehouden over de inzet van externe juridische expertise. Daarnaast gold het team als sparringpartner voor de overige juristen binnen de gemeente en werd zo ingezet op juridische kwaliteitscontrol.

Een van de grotere projecten in 2024 was de actualisatie van de mandaatregeling van het college van burgemeester en wethouders. Gezien de veranderende wet- en regelgeving en de behoefte aan een efficiënte besluitvorming binnen de organisatie en de ambitie om verantwoordelijkheid lager in de organisatie te plaatsen, werd de regeling grondig herzien en geoptimaliseerd. Dit traject vroeg om een zorgvuldige afstemming met diverse afdelingen, zodat mandaten helder en werkbaar bleven binnen de juridische kaders. De vernieuwde regeling droeg bij aan een transparante en efficiënte taakverdeling binnen het gemeentebestuur.

In een samenleving waarin juridische vraagstukken steeds meer op de voorgrond treden, vraagt dit om constante aandacht. Door het volgen van opleidingen en trainingen én het stimuleren van kennisdeling tussen juristen, zowel intern als regionaal, blijft het team scherp en goed voorbereid.

INTEGRITEIT, FRAUDE EN MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK

De gemeente hecht grote waarde aan een integere en rechtmatige uitvoering van haar taken. In het verslagjaar is binnen de organisatie structureel aandacht besteed aan het voorkomen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen. Binnen de processen zijn beheersmaatregelen getroffen om risico's op dit gebied zoveel mogelijk te beperken.

Binnen de reguliere procesbeoordelingen wordt eveneens aandacht besteed aan risico's op fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze risico's worden, waar nodig, meegenomen in de interne beheersmaatregelen en controles. Toetsing vindt mede plaats aan de hand van het normenkader integriteit, dat richting geeft aan gewenst gedrag en duidelijke kaders stelt voor integer handelen.

Bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle in het verslagjaar zijn geen gevallen van fraude of signalen van misbruik of oneigenlijk gebruik geconstateerd. De organisatie blijft zich inzetten voor het bevorderen van een integere cultuur en het bewustzijn rondom integriteit en rechtmatigheid.

Er zijn in 2024 twee meldingen gedaan van een vermoeden van een integriteitsschending. Eén melding hiervan was gegrond en één melding hiervan was ongegrond. Ter voorkoming van integriteitsschendingen zet de gemeente in op gerichte bewustwording, training en periodieke evaluatie van risico's en meldprocedures.

RECHTMATIGHEID

Netto (investerings)onrechtmatigheid € 236.099

Conform het raadsvoorstel "2001831 Nieuwbouw accommodatie RKVV De Leeuw" (Gemeentebladnummer 2023/4) is op 21 maart 2023 het krediet voor VV De Leeuw goedgekeurd. Er is een bedrag van € 2.500.000,- ter beschikking gesteld. Dit krediet is eind 2024 afgesloten, waarbij een overschrijding van € 236.099 is vastgesteld.
Bij het aangaan van het investeringskrediet is de BTW niet in aanmerking genomen. Dit was een juiste benadering, mits de BTW aftrekbaar zou zijn geweest. Het niet verrekenbaar zijn van de BTW heeft echter geleid tot hogere uitgaven (inclusief BTW).
Op grond van artikel 5 lid 4 van de financiële verordening is het college verplicht de raad te informeren indien verwacht wordt dat de investeringsuitgaven het geautoriseerde investeringsbudget zullen overschrijden. Voor bedragen vanaf € 50.000 of meer dan 10% van het investeringsbudget moet de raad in kennis worden gesteld. In dit geval had de overschrijding dus gemeld moeten worden.

Om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen, kunnen de volgende maatregelen toegepast worden:

- Striktere controle bij het aangaan van investeringskredieten: Alle mogelijke kosten, inclusief BTW, worden expliciet beoordeeld en meegenomen in de berekeningen.
- Regelmatige financiële monitoring: Periodieke controles op investeringsprojecten uitvoeren, zodat overschrijdingen vroegtijdig worden gesignaleerd en gemeld.
- Training van medewerkers: Medewerkers trainen die verantwoordelijk zijn voor financiële zaken. Dit kan helpen om fouten bij budgettering en meldingsprocessen te voorkomen.

Door deze stappen te implementeren, kunnen zowel de kans op overschrijdingen als het ontstaan van onrechtmatigheden aanzienlijk worden verkleind.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder.

Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota “In verbinding met verbonden partijen” vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.

Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document ´Zo doen we dat in Parkstad´. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. Gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. Gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiele en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN PER CATEGORIE

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen)
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
- WSP Parkstad
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT)
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Gegevenshuis
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV
- Woon Wijzer Winkel BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)

Overige verbonden partijen:

- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg
- Subsidieregeling Informele Zorg

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, programma 1
Jaar	2024
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt

Visie	Met de samenwerking willen we het hoofd bieden aan de gevolgen van krimp en vergrijzing en aan sociale achterstanden. Ook is er aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking.
Doel/openbaar belang	1. Om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kern-agenda en de Keuze-agenda de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te faciliteren en te komen tot een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op de gebieden van ruimte & mobiliteit, economie & toerisme, wonen & herstructurering, energie en duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en circulaire economie), sociaaleconomische structuurversterking en grensoverschrijdende samenwerking. 2. De vorm van de samenwerking kan verschillen. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kern-agenda nemen alle gemeenten deel. Daarbij is het Regiobureau procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk. Aan de onderwerpen die deel uit maken van de keuze-agenda nemen alleen Gemeenten deel die daarvoor kiezen. Daarbij heeft het Regiobureau ten minste een monitorende en versterkende taak. 3. Tot de onderwerpen van de Kern-agenda behoren in elk geval: Ruimte Energie en duurzaamheid, Mobiliteit, Economie & toerisme; Wonen & herstructurering, Sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en Grensoverschrijdende samenwerking..

Financieel belang: (prod. 010040/441200; 310001/441200; 570005/441200)

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 603.841,- (+ 3,69%)	€ 582.370

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 porte-feuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan de regionale problematiek, die diverse oorzaken heeft, door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019 en 2023 met het Rijk gesloten Regio Deals, werd ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachter-standen en gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk voor kwetsbare groepen, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur.

	De projecten die gefinancierd zijn vanuit de Regio Deal 1.0 bevinden zich in de afrondende fase. Vanuit de Regio Deal 2.0 zijn voor verschillende projecten en programma's financiële middelen aan de gemeente Brunssum toegekend (Gebiedsaanpak Rumpenerstraat: verwerving muziekcafé Woetsjtok, Programma Brunssum Noord en Oost en haalbaarheidsstudie Grensoverschrijdende samenwerking Kreis Heinsberg). In oktober 2024 is voor de derde en laatste keer een aanvraag ingediend voor een Regio Deal voor 40 miljoen. Met deze aanvraag zet Parkstad haar aanpak structureel door: gebiedsgericht daar waar dat het hardst nodig is en het meeste effect sorteert en waar mogelijk verbreden en intensiveren. Daarnaast wordt stevig ingezet op het ontwikkelen, mobiliseren, behouden en aantrekken van talent als de zuurstof voor onze economische toekomst, om de regio te laten groeien.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven voor de gemeenten in Parkstad te kunnen aanpakken, blijft de samenwerking binnen de Gemeentelijke regeling essentieel. Het inhoudelijke kompas voor de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstadgemeenten vormt de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030 en het in 2024 opgestelde Toekomstverhaal "Parkstad Limburg biedt Ruimte!". Belangrijke ontwikkelingen zijn: • Het verder versterken van aanpak van de sociaaleconomische achterstanden/ brede welvaart; • Meer dan in het verleden benutten van kansen, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar; • Het voldoen aan de totale woonopgave voor de regio Parkstad en de individuele woonopgave voor de gemeente Brunssum. • Het inzetten op het verkrijgen van financiële middelen van het rijk uit de gelden die zijn bedoeld voor inzet in stedelijke vernieuwingsgebieden: o.a. de Regio Deal 2.0 en middels het Toekomstverhaal van Parkstad; • Het meer gebruik maken van de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking; • Het uitvoeren van de energietransitie en werken aan water- en klimaatadaptie.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,71%	10,85%
Resultaat (voor bestemming)	€ 343.000	€ 150.000
Eigen vermogen	€ 6.405.000	€ 6.342.000
Vreemd vermogen	€ 56.541.000	€ 79.398.000
Netto schuldquote	38%	29%
Solvabiliteitsratio	90%	88%
Struct.exploitatieruimte	9%	24%

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweerzorg, programma 2
Jaar	2024
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt

Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie.
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.

Financieel belang: bijdrage o.b.v. verdeelsleutel inwoneraantal:
- product brandweerbeleid (110001/441205)
- product Rampenbestrijding/GHOR (110002/441205)

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 2.332.305 (+7,44%)	€ 2.170.895

Vestigingsplaats	Maastricht.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/ burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: - voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; - bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; - herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweerzorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Externe trends en ontwikkelingen beïnvloeden onze voorbereiding en zorgen soms voor nieuwe risico's. Het is daarom van belang dat continu en op een dynamische manier risico's worden gemonitord en daar waar nodig direct de operationele voorbereiding wordt aangepast. De komende jaren wordt vooral gefocust op het beter beheersbaar maken van belangrijke risico's, zoals: - Toenemende maatschappelijke onrust: onder andere de COVID-19 pandemie, oplopende energiekosten, inflatie, klimaatverandering en de stikstofcrisis leiden tot een maatschappelijke discussie, waarbij ongenoegen zich steeds vaker uit in maatschappelijke onrust. - Klimaatverandering: een sluimerende crisis die ons bedreigt op de lange termijn en die behalve politieke en maatschappelijke aandacht vraagt om een gerichte aanpak van de verantwoordelijke autoriteiten.

	- Energietransitie: nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee. Dit vraagt om grote veerkracht en acceptatie van de samenleving, maar ook van hulpdiensten. Voor de grootste risico's in onze regio zijn specifieke bij wet verplichte rampenbestrijdingsplannen opgesteld. De financiële risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.
Ontwikkelingen	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 zijn de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiente en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. De gemeenteraad van Brunssum heeft op 22 april 2024 ingestemd met de Jaarstukken 2023, de structurele bijdrage Cao-loonkosten vanaf 2024 en de begroting 2025 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Tevens heeft de VRZL als beleidsambitie om de kwaliteit te behouden van de brandweerzorg en de doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem. Verder is in 2024 aan Raadsinformatiebrief verstrekt inzake de gevolgen het project duurzame huisvesting brandweerkazernes waarbij de huurkazernes in de tijd verdeeld overgenomen worden door de Veiligheidsregio in geval van nieuwbouw of ingrijpende renovatie. Hiervoor zal een bestemmingsreserve investeringen huisvesting gevormd gaan worden.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,33%	4,36%
Resultaat (voor bestemming)	€ -401.920	€ 1.939.693
Eigen vermogen	€ 4.387.029	€ 7.754.136
Vreemd vermogen	€ 59.386.018	€ 58.895.116
Netto schuldquote	38,61%	22,05%
Solvabiliteitsratio	7,57%	8,72%
Struct.exploitatieruimte	0,06%	-1,87%

Naam verbonden partij	**Stichting Dierenbescherming Limburg, progr. 2**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.

Financieel belang (prod. 120003/443800)

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 14.697 (-18,46%)	€ 18.024

Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Uiterlijk 01-01-2017 zou de wederzijdse samenwerking met de Dierenbescherming en de 8 aangesloten gemeenten uit de regio (Parkstad, Vaals en

	Gulpen-Wittem) geëvalueerd dienen te worden. Op grond van deze evaluatie bespreken partijen gezamenlijk de wijze waarop de wederzijdse samenwerking in de toekomst gestalte dient te krijgen en eventuele wijzigingen die hiertoe benodigd zijn in de dienstverlening van de Dierenbescherming op deze overeenkomst. Echter door een vergaande reorganisatie binnen de Dierenbescherming werd de samenwerking pas in 2022 geëvalueerd. Door de veranderde wetgeving en verdeelde aandacht binnen het collectief van de aangesloten gemeenten en diverse ambtelijke wisselingen heeft dit geleid tot vertraging. De gesprekken/overleggen verlopen hierdoor moeizaam. In 2023 is het model (aangedragen proces van de gemeente Heerlen) gebruikt worden bij de kartrekkers om tot een verder stuk te komen gebaseerd op vraagstukken vanuit de evaluatie en aangepast aan de huidige wetgeving. Momenteel is er nog een vaste bijdrage per inwoner aan de dierenbescherming. Afhankelijk van de overeenstemming binnen de samenwerkende gemeenten zal het contract met de dierenbescherming aangepast worden. De vaste prijs per inwoner zal dan heroverwogen worden en kan leiden tot een verhoging van de reservering op de begroting.
Ontwikkelingen	De verwachting is dat de Dierenbescherming zal trachten de bijdragen per opgevangen dier en de vaste bijdrage per inwoner te verhogen. Dierenambulance Limburg-Zuid heeft de samenwerking met gemeente Brunssum stopgezet. Het ophalen en opslaan van kadavers wordt nu door de dienst Openbare ruimte uitgevoerd. Om chips van een overleden dier uit te kunnen lezen is door Openbare ruimte een chiplezer aangeschaft

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat (voor bestemming)	€ -38.000	€ 19.000
Eigen vermogen	€ 4.948.000	€ 4.968.000
Vreemd vermogen	€ 165.000	€ 209.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	96,75%	95,96%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Betere Buren BV, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie	De gemeente Brunssum ziet Betere Buren als hét instrument om vanuit de Participatiewet de integrale uitvoeringsschakel te zijn naar o.a. de domeinen van Jeugdzorg en de WMO.
Doel/openbaar belang	De primaire opdracht voor Betere Buren is het vormgeven van re-integratie- en participatie activiteiten in het kader van de Participatiewet. Deze activiteiten zijn onder te verdelen in een aantal componenten: • Mensontwikkeling oftewel het vormgeven van individuele ontwikkeltrajecten; • Creëren van werkgelegenheid voor de doelgroep vanuit de Participatiewet; • Bijdragen aan maximale participatie van cliënten en daarmee een bijdrage leveren aan het wijkgericht werken.
<u>Financieel belang:</u> (prod. 650003/438103) Deze bedraagt €216.740 meer dan in 2023 wegens: uitgaven voor de leerlijn logistiek (€175.000) waren in 2023 op het Participatiebudget/werkdeel geboekt; van de beschikbare vaste bijdrage	

(€175.000) is in 2023 een beroep van €75.000 gedaan en in 2024 €100.000; voor 2024 was er sprake van een prijscompensatie van €16.740 (3,1% index).	
Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€617.434 (+40,33%)	€ 440.000

Vestigingsplaats	Brunssum.
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt 'ontschot'; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet (PW) en SW-medewerkers
Risico's financieel/ beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (inmiddels >95%) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden sinds 2023 geïndexeerd vanwege de jaarlijks stijgende kosten (CAO-verhogingen en prijsindexering).
Ontwikkelingen	Sinds 2023 is alleen Betere Buren nog verantwoordelijk voor de uitstroom, re-integratie en participatie van alle ontwikkelbare (PW-)cliënten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het Werkgeversservicepunt Parkstad Limburg. Tevens is Betere Buren sinds 2023 verantwoordelijk voor de brede intake, Participatie Inburgering Plan en de verdere begeleiding van inburgeraars. In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlijnen bij Betere Buren. Zo zijn er inmiddels leerlijnen Logistiek, Horeca, Groen, Mobiliteit en Facilitair, waarin deelnemers een gecertificeerde Praktijkverklaring op MBO 1 en 2 niveau kunnen behalen. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafspraak hun werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen en is Betere Buren ook werkgever voor 6 medewerkers vanuit Nieuw Beschut Werk.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	100%	100%
Resultaat (voor bestemming)	€ 64.185	€ 6.983
Eigen vermogen	€ 112.906	€ 119.889
Vreemd vermogen	€ 331.593	€ 283.092
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	25,4%	29,75%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten.

	Deze samenwerking komt voort uit een visie waarin wij een dekkend en passend hulpaanbod bieden voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben: voor elkaar en met elkaar. Dit aanbod bestaat uit specialistische hulp waar nodig en voorliggende hulp waar mogelijk. Uitgangspunten zijn om dit zo dicht mogelijk bij de burger te bieden waarbij de eigen regie en verantwoordelijkheid centraal staan. Om dit aanbod te realiseren is samenwerking in de regio van belang.
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren.

Financieel belang incl. ambulante jeugdhulp en kosten programma bureau (prod. 672002; 672003; 672004; 673010; 673020; 673030; 674010; 674020; 682002); Realisatie 2023 was lager wegens aflopende eigen inkoop Jeugdhulp ad. € 2,3 mln.	
Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 12.106.384 (+34,61%)	€ 8.993.981

Vestigingsplaats	Maastricht.
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan inzake de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten inzake besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Kerkrade deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wil regie houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel). Een sluitende formatie om de processen te kunnen borgen is daardoor van belang. Verzuim en krapte op de arbeidsmarkt zijn daartoe verhoudende risico's. Een tijdige aanlevering van juiste data/aanvragen en de verwerking daarvan is eveneens van noodzakelijk. Momenteel staan meerdere zorgaanbieders onder financiële druk waarbij herstelplannen van toepassing zijn. De regio is hiervoor gezamenlijk met o.a. het Rijk in gesprek om tot een duurzame oplossing van het stelsel te komen. Duurzame financiële beheersbaarheid en zorgcontinuïteit zijn daarbij leidend.
Ontwikkelingen	Ontwikkelingen In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Om tot een transparante en kwalitatieve samenwerking te komen is er een SLA (Service Level Agreement) opgesteld. Met ingang van deze regeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. Brunssum koopt vanaf 2023 de ambulante jeugdhulp (grotendeels) op sub regionaal verband in Parkstad bij Maastricht in. Voor een het overige deel werkt gemeente Brunssum samen in de sub regio met Kerkrade en Simpelveld.

	Om deze ontwikkelingen aan te laten sluiten bij de vraagstukken vanuit Brunssum participeert gemeente Brunssum in diverse overlegstructuren in Zuid-Limburg inzake beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in uitvoerings-plannen (Jeugdhulp = nacalc.)	4,72%	4,04%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van de gemeente Maastricht en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.
Financieel belang: (prod. 640002/443300)	

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 57.823 (+0,08%)	€ 57.779

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doen zij door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de ‘couleur locale’. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. De gemiddelde leeftijd van de huidige populatie SW-medewerkers is relatief hoog. De groei van het aantal detacheringen van SW- medewerkers stagneert omdat

	steeds meer vak-vaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen.
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. Dat geldt ook voor de werkbegeleiders. Vervanging door mensen uit de Participatiewet heeft daarom volle aandacht. WSP Parkstad werkt veel samen met de andere WSP's in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienstverlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. De ontwikkeling naar een regionaal werkcentrum, waarin de partijen samenwerken, is gerealiseerd in Maastricht en Sittard-Geleen. GR WSP is vaste partner. WSP is ook partner in de verdere opzet van de Sociaal Ontwikkel-bedrijven, de Regionale Werkhubs en het opgestelde 'doe-beleid' van de arbeidsmarktregio Parkstad. Deze ontwikkelingen hebben een sterke verbinding met elkaar en WSP is daarbij telkens de partij die werkgevers en werkzoekenden tot elkaar brengt en de arbeidsmogelijkheden inventariseert en initieert.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,11%	4,06%
Resultaat (voor bestemming)	€ 787.000	€ 973.000
Eigen vermogen	€ 787.000	€ 973.000
Vreemd vermogen	€ 3.366.000	€ 4.245.000
Netto schuldquote	14,43%	34,92%
Solvabiliteitsratio	18,95%	18,65%
Struct.exploitatieruimte	16,04%	35,37%

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, programma 3
Jaar	2024
Portefeuillehouder	Merle Brüning

Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving.

Financieel belang: (prod. 640001/441200-443300)
De aan GR WOZL/WSP door te betalen Rijksbijdrage SW is direct gerelateerd aan mei en september circulaires van het Rijk. Om te garanderen dat een zo actueel mogelijk bedrag is opgenomen in de gemeentebegroting en de beide bestuursrapportages wijken we hier af van de vastgestelde begrotingswijzigingen GR WOZL/WSP wegens, op dit punt, verouderde informatie. Als basis voor de Rijksbijdrage SW gebruiken we hiervoor wel de door GR WOZL/WSP opgevoerde verwachte standen Arbeidsjaren (AJ's) incl. natuurlijk verloop. Deze AJ's worden dan vermenigvuldigd met de meest recente stand Rijksbijdrage/AJ uit de betreffende circulaire.

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 10.521.393 (+8,11%)	€ 9.732.400

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW-systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Na ingang van het adoptieplan 'Grip op de GR' neemt Gemeente Brunssum het voortouw voor de coördinatie rondom de GR WOZL, met back-up van gemeente Landgraaf. Door de afgestemde en procesmatige overlegstructuur houden we goede sturingsmogelijkheden op de resultaten van de GR.

	De vormgeving van 'nieuw beschut' en 'Sociaal Ontwikkelbedrijven' is in voorbereidende fase. Onderliggende oorzaken zijn: de uitstroom van het aantal SW-medewerkers, die sneller verloopt dan verwacht, en de taakstelling beschutte werkplekken voor mensen met een grote afstand tot regulier werk. Dit is ook in samenhang met de re-integratie van deelnemers uit de Participatiewet, die steeds moeilijk aan betaald werk geraken, ondanks de vele vacatures op de arbeidsmarkt. Het plan van aanpak in het kader van de Regiodeal: de Regionale Werkhubs is vastgesteld en de stuur-kern en werkgroepen zijn ingericht. De looptijd van dit plan is 2025-2027. WSP-WOZL maken hier onderdeel van uit als één van de arbeidsmarktinstrumenten.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	12,13%	12,51%
Resultaat (voor bestemming)	€ 570.000	€ 907.000
Eigen vermogen	€ 646.000	€ 942.000
Vreemd vermogen	€ 10.841.000	€ 7.732.000
Netto schuldquote	0,45%	0,62%
Solvabiliteitsratio	5,58%	10,76%
Struct.exploitatieruimte	0,23%	0,55%

Naam verbonden partij	**ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.
Doel/openbaar belang	De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van: a. de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. b. De uitvoering van de Wet inburgering 2021. c. de uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. d. het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.

<u>Financieel belang:</u> Uitvoeringskosten ISD BOL (prod.630003/441200) + doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ. (prod. 630001/630003) -/- BUIG baten (630001/843101)

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 4.862.001 (+15,69%)	€ 4.202.670

Vestigingsplaats	Brunssum.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting.
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in november 2022 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2023 -2026. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden. Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren. In het meerjarig beleidsplan werd uitgegaan van een reductie van het cliëntenbestand van jaarlijks 2%. In de Jaarrekening 2023 en Begroting 2025 werd geconstateerd dat deze reductie de komende jaren niet meer te realiseren is. De doelstelling is dan ook voor 2024 en 2025 bijgesteld naar de 0-lijn.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	42,57%	41,46%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 7.092.254	€ 9.387.938
Netto schuldquote	1,60%	1,33%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Struct.exploitatieruimte	0%	0%

Naam verbonden partij	**Kredietbank Limburg, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind;

	c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.

Financieel belang: (prod. 630003/443301)

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 452.912 (+16,49%)	€ 388.803

Vestigingsplaats	Sittard.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie, verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein' en het uitvoeringsprogramma van de coalitie.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. Met instemming van het bestuur heeft KBL de rentepercentages voor de leningen (uitgezonderd de saneringskredieten) verlaagt naar 2%. Het verschil in rente- inkomsten wordt gecompenseerd door de aangesloten gemeenten. De uittreding van de gemeente Heerlen uit de GR KBL is in 2024 vastgesteld via een schade- en vergoedingsregeling. In 2025 wordt besloten hoe deze middelen ingezet worden. Alle ontwikkelingen (uittredingsvergoeding en nieuwe bekostigingsstructuur) zullen leiden tot een 1e begrotingswijziging in 2025
Ontwikkelingen	Het voorstel voor herijking van het financiering- en kostenstructuur is in 2024 opgesteld en ging tevens gepaard met een visie- en strategietraject. De procedure voor het werven van een nieuwe directeur wordt opgestart. In 2025 wordt de uitkomst van het strategietraject geïmplementeerd. Het plan van het kabinet en de VNG: 'basisdienstverlening schuldhulpverlening' wordt met het herijken van de dienstverlening ook meegenomen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,25%	3,92%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 14.067.476	€ 12.642.306
Netto schuldquote	-1%	-3%
Solvabiliteitsratio	0%	2%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, programma 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Wilma van der Rijt**
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.

Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.

Financieel belang: (prod. 682001/443302)	
Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 16.828 (+ 4,03%)	€ 16.176

Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond.
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's. Geen
Ontwikkelingen	ADV zet zich in 2025 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is door maatschappelijke ontwikkelingen een grote toename van meldingen van discriminatie. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk extra budget toegekend aan de gemeenten. De Limburgse gemeenten hebben besloten 20% van dit extra budget direct toe te kennen aan de ADV Limburg. De overige 80% kunnen gemeenten vrij besteden aan activiteiten of programma's ter voorkoming van discriminatie.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,9%	3,03%
Resultaat (voor bestemming)	€ -697	€ 13.218
Eigen vermogen	€ 221.332	€ 234.550
Vreemd vermogen	€ 101.560	€ 103.310
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	68,55%	69,42%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Gr GGD Zuid Limburg – programma 4**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving voor oud en jong
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, calamiteitentoezicht Wmo, Veilig Thuis, infectieziektebestrijding, vangnet voor geestelijke gezondheidszorg en GHOR.

Financieel belang: (prod. 710001/443302-443820-443821; Veilig Thuis 621001/443820)	
Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 1.805.373 (+7,29%)	€ 1.682.738

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en 1 vertegenwoordiger in financiële commissie.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum" en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal. De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de GGD ZL, komt dit ten laste van de 16 Zuid-Limburgse Gemeenten. Jaarlijks legt de GGD ZL een begroting voor aan de gemeenten. De regionale gezondheidsnota: "Zuid springt eruit", "Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid" en het "Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg" zijn hierbij de leidende documenten. Net als andere organisaties heeft de GGD ZL te maken met personeelstekorten. Dit is een risico voor een adequate dienstverlening.
Ontwikkelingen	In 2024 is voor de beleidsperiode 2024-2027 Trendbreuk 2.0 ingevoerd waarbij ook aandacht is voor de gezondheid van (kwetsbare) ouderen. De basis voor Trendbreuk wordt geborgd in het in voorbereiding zijnde Regionale gezondheidsbeleid 2025-20230. Veilig Thuis blijft een belangrijk onderdeel van de GGD. De Forensische Dienst Limburg is gerealiseerd. De twee Limburgse GGD'en werken hierin nauw samen. In 2024 is gewerkt aan de verdere implementatie en operationele uniformering. 2024 heeft in het teken gestaan van GALA (het Gezond Actief Leven Akkoord) en IZA (Integraal Zorg Akkoord). GALA heeft als doel een gezondere samenleving te krijgen. Het doel van IZA is de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD ondersteunt de 16 Zuid-Limburgse gemeenten met de implementatie van GALA en IZA. De opdracht omhelst de procesregie en inhoudelijke coördinatie van de doelen en resultaten voor de regionale ketenaanpakken. De procesregie en inhoudelijke coördinatie van IZA, betreffende de rol van gemeenten, is belegd bij de GGD ZL. De GGD deed dit in nauwe samenwerking met zowel CZ en VGZ als alle gemeenten. Sinds juli 2024 is zowel de aanpak Trendbreuk (voor zover deze niet de GR GGD taken betreft), de regionale aanpak GALA en de aanpak SPUK IZA onder gebracht in een nieuwe mandaatstructuur en een aparte begroting. De GGD ZL heeft daarin een adviseursrol.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,65% 5,25% (Veilig Thuis)	4,65% 4,26% (Veilig Thuis)

Resultaat (voor bestemming)	€ -1.697.412	€ 1.097.887
Eigen vermogen	€ 148.781	€ 1.107.330
Vreemd vermogen	€ 36.190.680	€ 35.552.504
Netto schuldquote	23,39%	22,17%
Solvabiliteitsratio	0,41%	3,02%
Struct.exploitatieruimte	0,94%	0,76%

Naam verbonden partij	**Bureau Voortijdig School Verlaten Parkstad Limburg, progr. 5**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Bureau VSV vervult de wettelijke taken in het kader van de leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV)voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt voorkomen c.q. wordt terug gedrongen.

Financieel belang: (product 430006/441203)

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 156.459 (+7,46%)	€ 145.586

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst. Deze Bestuursovereenkomst is per 1 augustus 2020 geactualiseerd.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau VSV past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn en het doel om iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs te doen verlaten en daarmee de kans op een baan te vergroten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is sprake van een verzwaring van de (psychische) problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school. Veelal betreft het jongeren die wachten op onderzoek/behandeling en/of jongeren die een studiekeuze maken die niet passend is voor hen.
Ontwikkelingen	Meer inzetten op preventief werken, in samenwerking met alle partners. Omdat caseload van de consulenten VSV groter is geworden, en er zowel wordt ingezet op preventieve als op wettelijke taken, is aangegeven dat de formatie met 3,5 fte word uitgebreid vanaf 2025 voor een periode van twee jaar.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,65%	10,75%
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen		
Resultaat (voor bestemming)		
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Netto schuldquote		
Solvabiliteitsratio		
Struct.exploitatieruimte		

Naam verbonden partij	Subsidieregeling Informele Zorg, progr. 3
Jaar	2024
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans

Visie	In Brunssum wordt gewerkt aan de herijking van het sociaal domein. Vanuit deze herijking leeft er in Brunssum de behoefte om meer grip te hebben op de uitvoering en beleid van mantelzorgondersteuning. Bezien wordt of de huidige mantelzorgondersteuning datgene is wat tegenmoet komt aan de ondersteuning die burgers graag zien vanuit hun rol als mantelzorgers. Daartoe wordt er ook geput uit de omgevingsgesprekken die gehouden zijn met mantelzorgers.
Doel/openbaar belang	De huidige mantelzorgondersteuning wordt geregeld binnen een samenwerking van de gemeenten Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld, Voerendaal en Brunssum waarbij de gemeente Heerlen als centrumgemeente fungeert.

Financieel belang: (product 612038/443820); geen afspraken over indexering

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 65.429 (+3,00%)	€ 63.523

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	We komen tegemoet aan de wettelijke verplichting. Daarnaast wordt de onderlinge afstemming en samenwerking tussen gemeenten verbeterd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeente Brunssum bepaalt zelfstandig de beschikbare bijdrage. Deze bijdrage wordt in de begroting vastgesteld op basis van de verordening en het beschikbare budget.
Ontwikkelingen	Het blijft voor de aanbieders binnen de samenwerking moeilijk om inzicht te geven in de resultaten van hun activiteiten. Uit de beperkte terugkoppeling blijkt dat het bereik van hun activiteiten binnen de gemeente Brunssum minimaal is geweest. Naar aanleiding van deze bevindingen is gedurende het ombuigingentraject het voornemen uitgesproken om het proces in gang te zetten om de uittreding uit de bestuursovereenkomst te realiseren.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,4%	11,4%

Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen

Resultaat (voor bestemming)		
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Netto schuldquote		
Solvabiliteitsratio		
Struct.exploitatieruimte		

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, programma 3
Jaar	2024
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans

Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Het CMWW staat voor zelfredzaamheid en burgerkracht en stimuleert de inwoners van Brunssum om mee te doen en actief betrokken te zijn bij de samenleving. De inzet van de sociaal werkers van het CMWW is erop gericht dat mensen sterker worden en dat hun veerkracht en incasseringsvermogen toeneemt. Waardoor mensen beter in staat zijn moeilijkheden of tegenslagen zelf te hanteren en zo mogelijk op te lossen. Het CMWW heeft haar diensten gericht op de sociale verbondenheid en wederkerigheid (groepskracht, buurtkracht en zelfredzaamheid). Hierdoor wordt de inzet van geïndiceerde zorg door zorgprofessionals zoveel als mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt het CMWW de peuteropvang aan op 6 locaties in Brunssumse brede scholen voor peuters van 2 tot 4 jaar. Hier wordt de voorschoolse educatie aangeboden

Financieel belang: Maatschappelijk Werk & Peuteropvang (prod.430001-430005/441201; 612033/441201); vanaf 2024 Maatschappelijk Werk incl. uitbreiding standaarddienstverlening uit Jeugd, Vroeg signalering schuldhulpverlening, SMW, Straathoekwerker, integrale toegang SD en Armoedebeleid; welke begroot waren op overige taakvelden en daarmee budget neutraal overgeboekt zijn naar de basis subsidie CMWW en hiermee de hogere stijging t.o.v. CPI verklaren.

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 2.846.233 (+16,63%)	€ 2.440.483

Vestigingsplaats	Brunssum.
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor het CMWW is de grootste kostenpost in de begroting de personele kosten namelijk 72%. Met name de hoge loonstijgingen vanuit de CAO Zorg en Welzijn, zorgen de afgelopen jaren voor forse kostenstijgingen. De indexatie door gemeente Brunssum geschiedt op basis van CPI en deze indexering compenseert onvoldoende de gestegen loonkosten in de CAO Zorg en Welzijn.
Ontwikkelingen	Sinds 2015 zijn de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein toegenomen. De bedoeling van de decentralisatie is het op gang brengen van de beweging van verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving waarin druk op de geïndiceerde zorg wordt verlaagd ten faveure van een beroep op eigen kracht, zelfredzaamheid en het investeren in een sterke sociale basis (het voorliggend veld). Het CMWW heeft de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheid gekregen om deze transformatie mee vorm te geven. In deze periode heeft het CMWW, in goed overleg met de gemeente Brunssum, ervoor gezorgd dat deze groei in taken niet evenredig gepaard ging met een stijgende budgetvraag. Het CMWW is nauw aangesloten bij Samenkracht (de gegunde zorgaanbieders voor de Wmo). Het CMWW werkt nauw samen met deze partners om onze doelen in het

	sociaal domein te realiseren. Het partnerschap wordt hier nadrukkelijk vormgegeven.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	54,07%	52,45%
Resultaat (voor bestemming)	€ -39.399	€ -200.285
Eigen vermogen	€ 563.564	€ 363.279
Vreemd vermogen	€ 2.168.417	€ 1.903.611
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	20,63%	16,03%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**GR Omnibuzz, progr. 3**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.

Financieel belang: (prod. 660003/434318; 660004/838206)

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 900.545 (+14,15%)	€ 788.945

Vestigingsplaats	Sittard.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Draagt bij aan “op eigen kracht”.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Vanaf 2022 zien we dat het aantal ritten weer flink is toegenomen, het is in feite weer op het niveau van 2019. Dit hoge gebruik door een relatief klein gedeelte van de mensen die een Omnibuzz pasje hebben, heeft zich doorgezet in 2023 en 2024. We verwachten dat dit in 2025 ook aan de orde zal zijn indien er geen beheersmaatregel wordt genomen.
Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden. Sinds die tijd loopt de uitvoering van de GR Omnibuzz naar tevredenheid. De issues rondom het chauffeurstekort zijn door Omnibuzz kordaat opgepakt en opgelost. We zien dat het gebruik van Omnibuzz door onze inwoners aanzienlijk is t.o.v. de rest van de deelnemende gemeenten. Hiervoor zijn we beheersmaatregelen aan het verkennen nadat we de behoefte van de gebruikers goed in beeld hebben, in 2025 treden deze in werking.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,75%	3,21%
Resultaat (voor bestemming)	€ 3.382.235	€ 2.069.855
Eigen vermogen	€ 1.039.428	€ 935.244
Vreemd vermogen	€ 1.977.411	€ 4.490.067

Netto schuldquote	-16%	- 3%
Solvabiliteitsratio	69%	21%
Struct.exploitatieruimte	12%	-0,08%

Naam verbonden partij	**Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., progr. 7**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de 5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: - Ter beschikking stellen van kennis en informatie - Organiseren van ontmoeting en debat - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur - Laten kennis maken met kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
Financieel belang: (prod.560001/441201); incl. doorbetaling specifieke uitkering IDO ad. € 28.429.-	

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 565.481 (+5,81%)	€ 534.430

Vestigingsplaats	Brunssum.
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	- Een kennis- en informatieloket - Aanpak onderwijsachterstanden - Aanpak laaggeletterdheid - Een sociale ontmoetingsplaats - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers
Risico's financieel/ beleidsmatig	In de afgelopen jaren zijn de kosten voor de dienstverlening van de bibliotheek flink gestegen. De energiekosten, de kosten voor diensten en producten van derden en ook de loonkosten stijgen flink door cao-verplichtingen. Dit drukt direct op de exploitatieresultaten en geeft op korte termijn al risico's in de continuïteit, zeker omdat de indexatie van de gemeente niet parallel loopt met deze verplichtingen. Daarnaast voert de bibliotheek voor de gemeente de SPUK-regelingen 'Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)' en 'Lokale bibliotheekvoorzieningen' uit. De verantwoording voor de uitvoering en financiën van deze regelingen ligt bij de gemeente (middels SiSa).
Ontwikkelingen	-In de bibliotheek is een volwaardige collectie voor alle leeftijden voorhanden. Deze is 9 dagdelen toegankelijk voor alle burgers; -Tevens vinden in opdracht van de gemeente activiteiten plaats om de taal en digitale vaardigheden van burgers te helpen ontwikkelen (bv Klik&Tik, Digisterker, DigiD op je telefoon) en ondersteuning te bieden met spreekuren van het informatiepunt digitale overheid (IDO); -De bibliotheek organiseert plm.20 lezingen, presentaties en activiteiten per jaar rondom landelijke campagnes, actuele thema's en maatschappelijke onderwerpen, die mensen raken of bezighouden. Speciale aandacht hierbij gaat uit naar de jeugd; -Structurele dienstverlening aan primair en voortgezet onderwijs bij leesbevordering;

	-Uitbreiding en borging Taalhuis; -Uitbreiden en professionaliseren kennis en informatiecentrum en inrichting informatiepunt landelijke overheid (IDO).

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	22,26%	21,09%
Resultaat (voor bestemming)	€ 78.353	€ -216.311
Eigen vermogen	€ 645.022	€ 428.712
Vreemd vermogen	€ 938.689	€ 1.112.864
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	40,73%	27,81%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Stg. SMK, programma 7**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.

Financieel belang: (prod. 530001/441201)

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 347.771 (+4,17%)	€ 333.834

Vestigingsplaats	Kerkrade.
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Als de lonen in de toekomst harder stijgen dan de indexeringen van de subsidie kunnen er op de langere termijn problemen ontstaan in de exploitatie. Vooralsnog is dit niet aan de orde. Incidentele tekorten op de exploitatie kunnen opgevangen worden vanuit het weerstandsvermogen ad. maximaal 10% van de jaarsubsidie zoals vastgesteld in de subsidieregeling met SMK.
Ontwikkelingen	Het project Kinderen doen mee wordt structureel gecontinueerd en bekostigd uit het budget decentralisatie-uitkering armoedebestrijding kinderen. Stichting SMK voert het muziekprogramma Meer Harmonie In De Samenleving uit op alle basisscholen in Brunssum. Dit programma wordt deels bekostigd uit het budget voor Onderwijsachterstanden beleid). Verder verzorgt SMK buitenschoolse kunst- en cultuureducatie en richt zich ook op andere organisaties, zoals welzijnswerk, jongerenwerk, zorginstellingen, ouderen en verenigingen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	14,11%	13,74%
Resultaat (voor bestemming)	€ -81.317	€ -67.179
Eigen vermogen	€ 490.567	€ 375.572
Vreemd vermogen	€ 587.990	€ 678.962

Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	45,5%	35,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Hugo Janssen**

Visie	De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft als doel het door middel van een openbaar lichaam behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van: • het (doen) inzamelen en bewerken van afval- en grondstoffen afkomstig uit de deelnemende gemeenten, • het reinigen van de openbare ruimte en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid in het gebied. Hiermee wordt voldaan aan de wens om via samenwerking de belangen van het op een milieu hygiënische verantwoorde wijze inzamelen van grond- en afvalstoffen te behartigen met in acht name van het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid én uitgangspunten van de circulaire economie.
Doel/openbaar belang	Reinigingsdiensten Rd4 is de inzameldienst voor huishoudelijke afval- en grondstoffen voor de regio Parkstad Limburg en de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval beheert en exploiteert Rd4 tevens de regionale grondstoffenparken en het Kringloopbedrijf en bijbehorende winkels. Deze hoofdactiviteiten vormen het Basispakket van de GR. Daarnaast verricht Reinigingsdiensten Rd4 via een pluspakket optionele diensten in het kader van het reinigen van de openbare ruimte: straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidbestrijding etc. Deze pluspakket diensten worden in de verdere beschouwing van de verbonden partij niet betrokken omdat dit een facultatieve deelname betreft vergelijkbaar met de uitbesteding van werkzaamheden. Hiermee is de GR Reinigingsdiensten Rd4 een belangrijke schakel bij de uitoefening van de publieke taak. Het eigenaarschap van de gemeenten voorziet in een directe gemeentelijke betrokkenheid op bestuursniveau van de GR Reinigingsdiensten Rd4: het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur

<u>Financieel belang:</u> (prod. 730001/443300)

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 2.350.484 (-1,66%)	€ 2.390.171

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd om afval- en grondstoffen op zo goed mogelijke milieuverantwoorde (circulaire) manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.
Ontwikkelingen	Binnen de GR Reinigingsdiensten is, in nauw overleg met de betrokken gemeenten, in 2021 een Grondstoffenplan vastgesteld. De basis van de inzameling van afval en grondstoffen is in de afgelopen jaren gerealiseerd, doch afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen. Vandaar dan ook dat de laatste

	jaren nader gekeken wordt naar het totale beheer van de afvalketen alsmede het stimuleren en verleiden tot een 'gewenst afvalgedrag'. Op termijn zullen grondstoffen schaarser worden hetgeen betere scheiding van afvalstromen noodzakelijk maakt. Betere afvalscheiding, meer preventie en verdere duurzaamheid van afvalbewerking en verwerking vormen de bouwstenen van het Grondstoffenplan 2022-2026. Tot en aantal jaren geleden lag de doelstelling de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner terugbrengen tot onder de 100 kilo. Dat heeft de hoeveelheid restafval aardig doen verminderen. Helaas blijkt niet al het gescheiden afval geschikt voor recycling en wordt een deel alsnog verbrand. Daarom is het nu tijd voor een volgende stap! Van kilo's restafval gaan we naar een percentage recyclebaar materiaal in het totale huishoudelijke afval: in 2035 moet 65 procent van al ons afval gerecycled worden. We blijven streven naar minder restafval (minder dan 100 kg/inwoner), optimalisatie van hergebruik van 80% van de afvalstromen als grondstoffen (circulaire economie) aangevuld met de 65% recycledoelstelling De proef in Landgraaf en Kerkrade die in 2023 en 2024 met de zogenaamde Grondstoffentas, waarbij waardevolle grondstoffen zoals, piepschuim, harde kunststoffen, oud ijzer en opblaasbare artikelen van PVC apart worden ingezameld, is beëindigd en wordt vooralsnog niet voortgezet. Ondanks het positieve verloop van de proef (geode deelname inwoners en goed perspectief om hoeveelheid restafval te verminderen zijn de grote onzekerheden over de afzet van gescheiden grondstoffen, de veranderende regelgeving m.b.t. arbeidsinzet en de hoge kosten van de inzameling hier debet aan. Toch blijft permanente aandacht voor de circulaire economie belangrijk. Vanuit dat kader is in 2024 een start gemaakt met de ontwikkeling van het opzetten van een circulair ambachtscentrum. Algemeen stellend blijven exogene factoren (denk aan de kosten voor de verwerking van afval- en grondstoffen, brandstof, salarislasten) vooralsnog de begroting van de GR Rd4 sterk bepalen. De doorontwikkeling van de circulaire economie en de inherent hieraan stijgende waarde van grondstoffen zal naar verwachting op termijn positief bijdragen aan de nivellering van de kosten.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,76%	9,47%
Resultaat (voor bestemming)	€ -496.896	€ -131.356
Eigen vermogen	€ 2.494.718	€ 3.179.121
Vreemd vermogen	€ 40.447.785	€ 38.429.052
Netto schuldquote	29,80%	32,60%
Solvabiliteitsratio	5,30%	8,80%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, programma 8**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.

Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.

Financieel belang: prod.740001/443300; vanaf 2025 incl. uitbreiding basistaken

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 129.400 (+5,65%)	€ 122.482

Vestigingsplaats	Maastricht.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het terrein van de Wabo-taken samenwerken binnen een omgevingsdienst. De samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken. Voor de overige specialistische milieu en Wabo-taken is dat optioneel. De achterliggende gedachte voor een RUD is dat het door het Rijk voorgestane kwaliteitsniveau (kwaliteitscriteria) van uitvoering van de basistaken, alleen door regionale samenwerking in zo'n omgevingsdienst kan worden bereikt. Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking te beperken tot de verplichte basistaken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de Omgevingsdienst heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de Omgevingsdienst verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.
Ontwikkelingen	Met de komst van de Omgevingswet zal de doorontwikkeling van de Omgevingsdienst ook verder gestalte gaan krijgen. Deze doorontwikkeling heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering (aantal fte's, uitbreiding basistaken) en dus voor de financiële bijdrage vanaf 2025 die elke individuele gemeente aan de Omgevingsdienst zal doen

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,78%	1,07%
Resultaat (voor bestemming)	€ - 18.219	€ 785.606
Eigen vermogen	€ 1.128.281	€ 1.810.204
Vreemd vermogen	€ 2.329.200	€ 4.013.453
Netto schuldquote	12,60%	-1,20%
Solvabiliteitsratio	32,60%	33,90%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**WoonWijzerWinkel BV progr. 8**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Merle Brüning**
Visie	De gemeente neemt deel aan de BV om via de WWW bij te dragen aan het behalen van de opgaven uit het klimaatakkoord, eigen en gedeelde regionale doelstellingen op het gebied van het klimaat-/energiebeleid.
Doel/openbaar belang	Het verduurzamen van (koop)woningen (incl. VVE) in Parkstad/ Brunssum (energiebesparing, opwek duurzame energie en klimaatbestendig wonen) en het ondersteunen van MKB bij het verduurzamen.

Financieel belang: De deelnemende gemeenten hebben de 1ste 5 jaar marktconforme leningen verstrekt. Voor Brunssum betekende dit: 2019: € 2.284,- 2020: € 42.716,- 2021: € 30.000,- 2022: € 29.000,- 2023: € 21.000,- **2024: € 22.000**,- Deze leningen werden opgenomen op de staat uitgeleende gelden van de Gemeente Brunssum en geadministreerd op de balans. De rente komt jaarlijks ten gunste van de algemene middelen.	
Vestigingsplaats	Kerkrade.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de AvA van de BV
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bijdrage leveren aan klimaatadaptatie; adviesgesprekken voor stimuleringsregeling Waterklaar. Ook aanbod voor groene daken en andere maatregelen die bijdrage aan inperken van hitte-stress zijn aanwezig. Bijdrage leveren aan klimaatmitigatie; Invullen van de PALET-doelstellingen; het regionale en lokale beleidskader voor de energietransitie. Daarnaast ook ondersteunend in de uitvoering van de Transitievisie Warmte 2.0 en het isolatie-en verduurzamingsprogramma Parkstad, die beide op 26-9-2023 door de gemeenteraad zijn vastgesteld.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het financiële risico voor de Gemeente Brunssum is in totaal € 147.000 na 5 jaar (dit is inclusief het ingelegde aandelenkapitaal in 2020 à € 2.284,-). Dat is het totaal aan verstrekte leningen in de eerste 5 jaar van het project. Bij een conversiepercentage van 20% voorziet de prognose in een situatie waarin de WoonWijzerWinkel break-even draait. Er zijn afspraken gemaakt omtrent resultaten die binnen 10 jaar gerealiseerd zouden worden. Gedurende deze periode blijft dit risico dan ook bestaan. Het risico van max. € 147.000,- moet jaarlijks worden meegenomen in de risicoparagraaf van de jaarrekening en de programmabegroting. Als deelnemer aan het economisch verkeer loopt de B.V. risico's, zoals bijvoorbeeld exploitatieverlies en interne en externe aansprakelijkheid. Indien deze risico's zich mochten voordoen, dan is het risico waarvoor de B.V. verhaal biedt in beginsel niet groter dan haar eigen vermogen. De mogelijkheid bestaat dat de B.V. failliet gaat. Aanloopverliezen zullen leiden tot interen op eigen vermogen, en het verstrekken van leningen, maar fiscale verliezen zijn wel fiscaal verrekenbaar met fiscale winsten in daaropvolgende jaren.
Ontwikkelingen	

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,48%	11,48%
Resultaat (voor bestemming)	€ -67.618	€ 34.201
Eigen vermogen	€ -289.397	€ -255.940
Vreemd vermogen	€ 1.048.270	€ 1.590.171
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	8,70%	46,28%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, progr. 8**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Samenwerking voor een doelmatiger waterbeheer.

Doel/openbaar belang	In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp “Doelmatig beheer van waterketen” vormt het fundament voor de samenwerking van regio’s waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen: 1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen; 2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen; 3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

Financieel belang: bijdrage voor externe inhuur volgens de overeenkomst (prod.720001/438262); dit is ons aandeel in het geraamde totaalbedrag; verrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten.

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 24.521 (-/-10,49%)	€ 27.396

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de stuurgroep
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht; ± 200 uur De gemeente draagt 10,76% bij aan de totale kosten van de Samenwerking.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het waterketensysteem.
Ontwikkelingen	

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in uitvoeringsplannen.	9,1%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van gemeente Beekdaelen en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Nazorg Limburg BV, progr. 8**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg) beheert en beheerst afgewerkte stortplaatsen in Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996. Voor locaties die na voornoemde datum zijn gesloten ligt de verantwoordelijkheid voor de nazorg bij de Provincie Limburg. Alle gemeenten in Limburg zijn aandeelhouder van Nazorg Limburg BV.
Doel/openbaar belang	Nazorg en beheer van voormalige stortlocaties in Limburg.

Financieel belang: Met ingang van 2022 is geen eigen bijdrage meer gevraagd aan de Limburgse gemeenten.

Vestigingsplaats	Maastricht.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen. Nazorg Limburg BV zoekt duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en is gespecialiseerd in het maken van risicoberekeningen, in monitoring en in risicobeheersing van dit soort locaties. Er worden nieuwe functies gecreëerd, waarbij gedacht kan worden aan natuur en landschap, recreatie en zonneparken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Per 2022 is de bijdrage van € 0,25 per inwoner vervallen. Het vermogen wordt gefinancierd uit de exploitatie van de zonneparken en beleggingsactiviteiten. Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.
Ontwikkelingen	In aanvulling op de effectenportefeuille met een gemiddeld goed rendement zijn er de goed renderende investeringen in zonneparken op de voormalige stortplaatsen. Het beleid om met een lange beleggingshorizon te beleggen wordt voortgezet.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ -2.363.724	€ 2.578.328
Eigen vermogen	€ 6.380.593	€ 8.958.921
Vreemd vermogen	€ 32.568.370	€ 32.450.524
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	16,4%	21,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**IBA Parkstad BV, progr. 9**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Wilma van der Rijt**
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kende middels een Internationale Bau-ausstellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.
<u>Financieel belang:</u> (product 310007/441200); er is geen bijdrage meer verschuldigd.	
Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.

Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd. Eventuele negatieve resultaten kunnen worden gedekt uit de opgebouwde algemene reserve.
Ontwikkelingen	IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkelende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de subsidievaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is besloten de Samenwerkingsovereenkomst te verlengen tot het moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden.

	31-12-2022	**31-12-2023**
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€-1.430.604	€ -288.215
Eigen vermogen	€ 687.709	€ 399.494
Vreemd vermogen	€ 9.426.795	€ 7.299.518
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	6,8%	5,19%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Gegevenshuis, progr. 10**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**

Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de geografische Basisregistraties en gerelateerde taken

Financieel belang:

Geo-informatie	830030/438212	€ 89.200
MIP	720002/438262	€ 52.036
Wibon[1]/KlicWin 2025	720001/438262	€ 3.514
Mutatiesignalering WOZ	064100/441206	€ 8.814

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 153.464 (+3.86%)	€ 147.860

Vestigingsplaats	Landgraaf.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de Basisregistraties voldoet. En deze basisregistraties vormen de basis waarop de informatie voorziening van verschillende beleidstaken gebaseerd is.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. We werken zoveel mogelijk met vaste bedragen gecombineerd met productbladen. Voor losse opdrachten is er budgetruimte binnen projecten. Op deze wijze beperken we de financiële risico's tot een minimum
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. is de basis voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Vanaf 2023 is Brunssum ook

	aangesloten op het contract inzake mutatie signalering WOZ. In de voorgaande jaren werd de mutatiedetectie uitgevoerd door de BsGW. In 2024 is het overleg gestart om ervoor te zorgen dat we een nieuw product gaan afnemen van het gegevenshuis. Het gaat hier om het product huis- en kolkaansluitingen. In Q1 2025 gaan we van start

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,26%	3,26%
Resultaat (voor bestemming)	€ 298.872	€ 200.509
Eigen vermogen	€ 315.631	€ 376.281
Vreemd vermogen	€ 1.060.973	€ 403.217
Netto schuldquote	-6,82%	- 7,79%
Solvabiliteitsratio	22,93%	48,27%
Struct.exploitatieruimte	3,45%	4,30%

Naam verbonden partij	**BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kostenreductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.
Financieel belang: (prod. 064100/441200); 2024 incl. jaarresultaat 2023 ad. € 136.236 -/- ontvangsten inzake vrijval OOP € 13.343.	

Werkelijke bijdrage 2024	**Werkelijke bijdrage 2023**
€ 691.777 (+14,64%)	€ 603.430

Vestigingsplaats	Roermond.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Eind 2023 is de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm) aangenomen. Ondanks de hierin opgenomen reductie van de proceskostenvergoeding - in combinatie met de uitkering hiervan aan de belanghebbenden in plaats van de no cure no pay-bedrijven (ncnp-bedrijven) – is nog onzeker of dit tot lagere proceskosten (uitkerings- en uitvoeringskosten) bij BsGW zal leiden. Enkele maatregelen in het wetsvoorstel zullen zelfs leiden tot hogere uitvoeringskosten per bezwaar. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om het benodigde weerstandsvermogen vast te stellen. Als blijkt dat het weerstandsvermogen onvoldoende is of dat er een negatief resultaat behaald wordt in de jaarrekening dan worden deze bedragen in rekening gebracht bij de deelnemers van BsGW. Het aandeel van Brunssum hierin bedraagt dan ± 2,2%.
Ontwikkelingen	**Organisatie** De toenemende spanning op de arbeidsmarkt in het algemeen en de ICT-sector in het bijzonder vraagt om verscherpte aandacht en pragmatisch handelen. Waar nodig en mogelijk wordt samen met deelnemers en/of andere samenwerkingsverbanden voorzien in moeilijk invulbare rollen en functies. Daarnaast is er de laatste en ook komende jaren sprake van

	leeftijdsgebonden uitstroom van medewerkers. BsGW anticipeert hier zo goed als mogelijk op, zodat de bijbehorende kennis bijtijds en zorgvuldig wordt overgedragen. **Aanbesteding Hosting en Applicaties** In 2023 respectievelijk 2024 zijn zowel de ICT-infrastructuur als de belastingpakketten op basis van een Europese aanbesteding gegund en geïmplementeerd. Vooruitlopend op de verwachte kosten ten behoeve van de volgende Europese aanbesteding in 2028, inclusief de daaropvolgende implementatie in 2029, zal wederom een bestemmingsreserve specifiek voor AHA worden. BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatie-voorziening een belangrijke ontwikkeling is. Daarnaast zijn investeringen verplicht om te (blijven) voldoen aan wettelijke eisen. Vanwege einde contractduur zijn zowel de ICT-infrastructuur als de waarderings- en belastingpakketten op basis van een Europese aanbesteding gegund en geïmplementeerd (2023 en 2024). Deze contracten kunnen maximaal worden verlengd tot en met 2029. Bij einde contractduur is opnieuw een Europese aanbesteding aan de orde. **Robotisering en artificial intelligence (AI)** Wanneer de nieuwe belastingapplicatie geïmplementeerd is, is het moment gekomen om verder vooruit te kijken hoe nieuwe ontwikkelingen op het gebied van robotisering en AI hierin passen. Naar verwachting zal hierover Europese regelgeving volgen met kaders en randvoorwaarden waarbinnen overheden gebruik kunnen maken van deze nieuwe technologieën. **Het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP)** Bij de controle van de jaarrekening 2023 is de externe accountant RSM van mening dat de projectkosten OOP niet op de balans geactiveerd mochten worden. Dit betekende dat de lasten, die in voorgaande jaren zijn gerealiseerd, alsnog ten laste van het boekjaar 2023 werden gebracht en afgerekend middels een dotatie aan het eigen vermogen in 2024. Hier staat dan wel tegenover dat de begroting van BsGW stapsgewijs (2024 met € 600.000; 2025 met € 800.000; 2026 met € 1.000.000 en 2027 met € 1.200.000) benedenwaarts wordt bijgesteld. **Tegengaan toenemende armoede**: Ook het nieuwe kabinet heeft in de miljoenennota maatregelen opgenomen om de toenemende armoede tegen te gaan en de koopkracht van de laagste inkomens te verbeteren, de zogenaamde bestaanszekerheid. Daarnaast neemt de overheid ook maatregelen om gezinnen te helpen, die hun rekening niet kunnen betalen. Sociaal invorderen, vroegsignalering en schuldhulpverlening zijn instrumenten die hiervoor worden ingezet. Ook zullen gemeenten in een zo vroeg mogelijk stadium passende hulp aanbieden. Het percentage oninbaar zal mogelijk stijgen, hetgeen zal leiden tot lagere netto-belastingopbrengsten voor de deelnemers. **Actualisatie dienstverleningsovereenkomsten** De huidige Uitvoeringsovereenkomst en bijhorende Specifieke Voorwaarden met de deelnemers waren toe aan een ‘update’. In de oude versie zijn enkele onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de aanlevering van beeldmateriaal, niet voldoende uitgewerkt. Ook is er een en ander gewijzigd in de bedrijfsvoering van de GR BsGW waardoor een actualisatie van de specifieke voorwaarde noodzakelijk was. De dienstverlenings-overeenkomst met bijbehorende addenda zijn met elke deelnemende gemeente gedeeld en door het College van B&W Brunssum herbevestigd.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,19%	2,22%
Resultaat (voor bestemming)	€ 812.000	€ -837.000
Eigen vermogen (*) EV 1-1-2023: incl. corr. OOP ad. -€ 4.000.000	€ -1.998.000 (*)	€ -2.835.000
Vreemd vermogen	€ 8.244.000	€ 11.816.000
Netto schuldquote	12,1%	36,9%
Solvabiliteitsratio	19,5%	-31,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Bank Nederlandse Gemeenten NV, progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie/ Doel/open-baar belang	BNG Bank richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, energiebedrijven en zorg- en onderwijsinstellingen. Ambitie is dat klanten de bank beschouwen als natuurlijke partner voor het financieren van hun maatschappelijke vraagstukken. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.
Financieel belang: netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar	
2023	**2024**
€ 216.645 (+9,6%)	€ 187.182 (-13.6%)
Vestigingsplaats	Den Haag.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.
Ontwikkelingen	BNG bank is tevreden met de financiële resultaten en wil door voortzetten van bestaand beleid de bank zijn van en voor het publieke domein. Het dividendpercentage is 50% van de winst.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	pm	pm
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.300 mln.	€ 254 mln.
Eigen vermogen	€ 4.615 mln.	€ 4.721 mln.
Vreemd vermogen	€ 104.459 mln.	€ 110.819 mln.

Naam verbonden partij	**Enexis Holding N.V., progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie/ Doel/open-baar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.
Financieel belang: netto dividend (050003/852001)	
2023	**2024**

€ 467.106 (+94,4%)	€ 87.485 (-81,27%)

Vestigingsplaats	Zwolle.
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de wijziging in dividendbeleid bestaat de mogelijkheid dat Brunssum vanaf 2026 een lager dividend kan ontvangen.
Ontwikkelingen	In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Deze komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties en digitale transformaties De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen. Participatie door het Rijk middels emissie nieuwe aandelen kan gepaard gaan met verwatering van onze deelneming en lagere dividenden voor de aandeelhoudende gemeenten. Enexis hanteert voor de boekjaren met ingang van 2025 een dividendbeleid van 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering met een maximale uitkering van EUR 100 miljoen onder de voorwaarde dat deze uitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A rating profiel kan verliezen. Dit plafond zal met ingang van boekjaar 2026 jaarlijks worden geïndexeerd met het door het CBS gepubliceerde CPI-index jaarcijfer over het betreffende boekjaar.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,242%	0,242%
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.300.000.000	€ 72.000.000
Eigen vermogen	€ 5.441.000.000	€ 5.320.000.000
Vreemd vermogen	€ 4.907.000.000	€ 5.140.000.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
FFO/netto rentedragende schulden >12%	32%	21%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**Lichte GR Parkstad-IT (voorheen PIT nu Solido), progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie	Solido/PIT biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.

Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.

Financieel belang: (prod. 041112/441200); bijdragen inzake: applicaties, connectiviteit, devices, printers, projecten, storage, telefoons en accounts. De bijdrage stijgt als gevolg van:

- Printers waren voorheen in beheer bij een externe partij en nu bij PIT. Dekking zal plaats vinden vanuit het reguliere exploitatiebudget voor Repro
- De glasvezelverbindingen zijn nu in beheer bij PIT. Dekking vanuit het budget voor datacommunicatie
- Licenties voor diverse informatiesystemen verlopen nu via PIT. Dekking vanuit reguliere onderhoudsbudgetten voor informatiesystemen
- Autonome ontwikkeling a.g.v. hybride werken (vergaderfaciliteiten, notebooks, smartphones, beeldschermen, dockingstations) en toename aantal accounts.

Werkelijke bijdrage 2024	Werkelijke bijdrage 2023
€ 1.454.317 (+5,38%)	€ 1.380.089

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	Eind 2024 hebben al deelnemende raden ingestemd dat de GR PIT van een lichte centrumgemeente constructie overgaat naar een volledige GR. Met de instelling van een algemeen en dagelijks bestuur. Aansturing op tactisch en operationeel niveau zal plaats vinden via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van alle deelnemers zijn vertegenwoordigd. In het DB neemt momenteel de portefeuillehouder Informatiemanagement van de gemeente Brunssum zitting. Om deze wijziging meer kracht bij te zetten is de naam PIT veranderd in Solido, IT-bondgenoot voor overheden
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van Solido/PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: • Het borgen van continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; • borgen van de kwaliteit van processen; waardoor de gemeente beter kan functioneren; • realiseren van besparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke inkoop.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De kostenstructuur is gebaseerd op de afname van de diensten en producten door de deelnemers. Hierbij bestaat de mogelijkheid om te sturen op het aantal accounts, beheer van applicaties en de apparatuur (zogenaamde pijlers). Er zijn twee ijkmomenten per jaar waarop de afname voor het daaropvolgende begrotingsjaar wordt bepaald. In het afgelopen jaar is onderzocht hoe we de kostenstructuur kunnen vereenvoudigen waarbij meer wordt gestuurd op de standaardisatie van producten en diensten en waarbij afwijkingen hierop tot een minimum worden beperkt. De Veiligheidsregio en Het Gegevenshuis hebben in 2024 definitief besloten om te blijven deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. In het afgelopen jaar is de bijdrage van de gemeente Brunssum aan Solido/PIT gestegen. Dit wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen: • De toename van maatregelen in het kader van de Informatiebeveiliging & Privacy • Landelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid, Wet Modernisering Bestuurlijk Verkeer, Omgevingswet enz.

	• Overdracht diensten aan PIT (licenties, repro en datacommunicatie). Enerzijds verhoging bijdrage aan PIT, anderzijds verlaging betaling aan commerciële partijen. • Toename aantal accounts, aantal gebruikers, aantal apparaten en applicaties.
Ontwikkelingen	Conform de uitgangspunten van de vastgestelde toekomstvisie van Solido/PIT zal de samenwerking verder geïntensiveerd a.g.v. de toegenomen complexiteit van de informatiesystemen en hun onderlinge samenhang.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	13,68%	10,5%
Resultaat (voor bestemming)	€ -74.995	€ -62.149
Parkstad IT is onderdeel van de gemeente Heerlen en stelt vooralsnog geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**NV Reinigingsdiensten Rd4, progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Jaimy van Dijk**
Visie	De NV Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4. De middelen die nodig zijn om het huishoudelijk afval op te halen en te verwerken kunnen eveneens worden ingezet in het kader van bedrijfsafval. Die activiteiten dienen echter wel fiscaal gescheiden te worden uitgevoerd. Het bedrijf is grotendeels afhankelijk van ontwikkelingen op de afvalmarkt en de economie.
Doel/openbaar belang	De NV Reinigingsdiensten Rd4 heeft tot doel het tot stand brengen van een doelmatige inzameling en vooral verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van milieubeleid. Een en ander gebeurt met inachtneming van het provinciale milieubeleidsplan en het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid.

Financieel belang: netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

2023	**2024**
€ 39.089 (+33,77%)	€ 40.044 (+ 2,44%)

Vestigingsplaats	Heerlen.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger (2.769 aandelen van 29.525 aandelen geplaatst)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelstellingen van N.V. Rd4 hebben geen directe relatie met een programma. De baten uit het dividend worden onder de algemene baten en lasten verantwoord.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De risico's van de NV zijn beperkt doordat de NV geen eigen voertuigen, medewerkers en activa heeft. De grootste restrisico's zijn met name gelegen bij concurrentie hetgeen kan zorgen dat een deel van de omzet wegvalt. Dit risico wordt deels ondervangen door het gecreëerde weerstandsvermogen waardoor er gedurende een bepaalde tijd voor gekozen kan worden om de tarieven en marge naar beneden bij te stellen. Een altijd aanwezig risico is het risico op het uitblijven van betaling van de vorderingen. Een ander belangrijk risico is de ontwikkeling van de verwerkingstarieven welke

	zich negatief kunnen ontwikkelen. Echter omdat deze ontwikkeling vaak gecompenseerd kan worden door de tarieven richting de klanten aan te passen, is dit risico beperkt, temeer omdat de concurrentie meestal met dezelfde ontwikkeling van de verwerkingstarieven te maken krijgt. Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Wel staat de afvalbranche onder druk vanwege concurrentie en ook is er een terugloop van het aantal kleine en middelgrote bedrijven in de retail. In 2021 is een Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 opgesteld met acties voor een transitieplan naar een circulaire economie en hierop afgestemde eigen duurzaamheidsambities.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,38%	9,38%
Resultaat (voor bestemming)	€ 510.489	€ 433.378
Eigen vermogen	€ 1.363.835	€ 1.306.872
Vreemd vermogen	€ 14.315.255	€ 1.517.276
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	8,70%	46,28%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Naam verbonden partij	**WML, Waterleidingmaatschappij Limburg NV, progr.11**
Jaar	**2024**
Portefeuillehouder	**Vérénice Hermans**
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg
Financieel belang: Er wordt geen dividend uitgekeerd.	
Vestigingsplaats	Maastricht.
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Jaarlijks wordt, op basis van een organisatie brede risico-inventarisatie, een integraal WML auditplan opgesteld.
Ontwikkelingen	De ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende jaren wordt voortdurend gemonitord. Jaarlijks wordt een treasury jaarplan opgesteld. De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt is en blijft voorlopig onvoorspelbaar. WML blijft de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt nauwlettend volgen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 6.467.000	€ 4.693.000
Eigen vermogen	€ 201.413.000	€ 206.106.000
Vreemd vermogen	€ 390.100.000	€ 393.751.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	34,1%	34,4%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

INLEIDING

In deze paragraaf wordt het grondbeleid over 2024 toegelicht. De nadruk ligt daarbij op verslaglegging over het afgelopen jaar en een doorkijk op de korte termijn.
De informatie in de paragraaf maakt onderdeel uit van het begrotingsprogramma 10 Economie en toerisme en begrotingsprogramma 11 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing.
Met de exploitatie van gronden wordt bijgedragen aan de visie op de stad en de doelstelling tot het verbeteren van het vestigings- en ondernemingsklimaat. De centrale ambitie hierbij is een aantrekkelijke woon- en leefomgeving en een goede bereikbaarheid van voorzieningen met aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven. Dit is vertaald in de Structuurvisie Brunssum 2025.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN: GRONDBELEID IN BRUNSSUM

In de nota Grondbeleid 2024-2028 zijn de beleidskaders en spelregels vastgelegd voor de wijze waarop de gemeente het instrument grondbeleid wil inzetten om de beleidsdoelen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, economie/werkgelegenheid en andere beleidsterreinen te realiseren.

De nota bevat richtlijnen voor de wijze waarop de gemeente bestaand grondgebruik handhaaft en maatschappelijk gewenste ontwikkelingen realiseert, zodat dit past binnen de gemeentelijke ambities voor de ruimtelijke ontwikkelingen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Deze maatschappelijk gewenste ontwikkelingen kunnen economische van aard zijn, maar ook doelstellingen van volkshuisvestelijke en/of ruimtelijke aard of duurzaamheid vallen hieronder.
Daarnaast bevat de nota uitgangspunten voor de organisatie bij de uitvoering van het grondbeleid, zoals het (financiële) beheer (planning, sturing en verantwoording).

Bij nieuwe ontwikkelingen voert de gemeente Brunssum zgn. ‘situationeel grondbeleid’. Per locatie wordt in een zo vroeg mogelijk stadium de uitvoeringsstrategie bepaald. Bekeken wordt of actief dan wel faciliterend grondbeleid wordt toegepast of een mengvorm daarvan. Ongeacht de keuze streeft de gemeente naar een zo groot mogelijke regisserende rol in de gebiedsontwikkeling en veranderingen in de ruimtelijk-fysieke situatie.

Met de paragraaf grondbeleid wordt inzicht verstrekt in de (financiële) positie van het grondbedrijf alsmede in de te verwachten resultaten. Voor de risico’s verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN GRONDEXPLOITATIES

Volgens nota Grondbeleid 2024-2028 vindt minimaal 1 x per jaar, bij de jaarrekening, een actualisatie plaats van alle lopende grondexploitatiecomplexen. Bij het opstellen van de Begroting 2025 heeft eveneens een actualisatie van de grondexploitatiecomplexen plaatsgevonden. De effecten van deze actualisatie is middels BERAP II in de begroting 2024 verwerkt.

Bij de actualisatie in het kader van de jaarrekening 2024 zijn in de exploitaties:

- de kosten en opbrengsten over het jaar 2024 verwerkt;
- vindt een aanpassing plaats van het kostenstijgingspercentage en het opbrengstenstijgingspercentage;
- daarnaast is de fasering van de nog te maken kosten en opbrengsten tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast.

Het totale resultaat op netto contante waarde (oftewel de huidige waarde) is het saldo van de positieve en negatieve resultaten van alle grondexploitatieprojecten.

Rapportage Meerjaren Prognose Grondexploitaties

De cijfers die in deze paragraaf grondbeleid worden vermeld zijn eveneens toegelicht in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG). In dit MPG worden de ontwikkelingen op portefeuilleniveau en projectniveau toegelicht en de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorig jaar verklaard.

Winst en verliesnemingen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV) schrijft voor dat geprognosticeerde verliezen op grondexploitaties direct moeten worden genomen door het vormen van een verliesvoorziening ter hoogte van het begrote tekort. Zie hiervoor het kopje 'Reserves en voorzieningen verwachte tekorten grondexploitaties'.

Bij winstgevende exploitaties wordt winst genomen bij het afsluiten van het project, maar volgens de regels van het BBV, ook tussentijds indien voldoende zekerheid bestaat over de winst (zie hiervoor het kopje 'Winstnemingen').

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE MAJEURE PROJECTEN HET AFGELOPEN JAAR:

	Boekwaarde 1-1-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te maken Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	CW per 1-1-2025	
Masterplannen								
Masterplan Treebeek	-491.540	-4.788	-496.328	580.527	84.614	-414	-398	positief
Masterplan Brunssum Centrum	8.807.863	1.532.089	10.339.952	6.262.927	5.898.547	10.704.332	9.694.392	negatief
Totaal masterplannen	8.316.323	1.527.301	9.843.624	6.843.454	5.983.161	10.703.918	9.693.993	negatief
Overige complexen in exploitatie								
Rode Beek	241.495	4.953	246.448	54.403	102.772	198.078	190.386	negatief
vm BSV terrein	-144.533	1.478	-143.055	18.124	150.315	-275.247	-269.850	positief
Oeloven	340.628	-527.774	-187.146	350.650	1.212	162.291	155.990	negatief
vm GTD locatie	1.423.697	38.989	1.462.687	1.519.690	1.909.414	1.072.963	991.252	negatief
Totaal overige complexen	1.861.287	-482.354	1.378.933	1.942.866	2.163.714	1.158.085	1.067.778	negatief
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**10.177.610**	**1.044.947**	**11.222.557**	**8.786.321**	**8.146.874**	**11.862.003**	**10.761.772**	**negatief**
TOTAAL C-STAAT 830 (excl. Strategische gronden)			**11.222.557**					

- / - is voordelig exploitatieresultaat, + is nadelig exploitatieresultaat

Masterplan Treebeek

- De nog te maken kosten betreft de aanpassing Wijenweg/Schildstraat. De afdeling Openbare Ruimte werkt aan plannen voor een bredere aanpak van de openbare ruimte in Treebeek. De aanpassing van de Wijenweg/Schildstraat wordt hierin meegenomen.
- In 2024 is de herontwikkeling van de voormalige gymzaal tot woningen door Wonen Zuid onderzocht, hetgeen nog niet geleid heeft tot een rendabele businesscase. Dit onderzoek naar een haalbaar project zal in 2025 worden voortgezet.

Masterplan Brunssum Centrum: Victoriapark

- In 2024 zijn de laatste drie panden verworven die nodig zijn voor de realisatie van het plan.
- Na een tenderprocedure is Grouwels Daelmans Projectontwikkeling geselecteerd als ontwikkelaar voor de realisatie van Stap 1 en 2 Victoriapark. Deze fase omvat de bouw van 58 appartementen in het segment koop en huur, 92 Parkeerplaatsen (waarvan 45 ondergronds), een horecapunt en een nieuw stadspark, het Victoriapark.
  Aanbesteding heeft plaatsgevonden binnen de door de Raad vastgestelde grondexploitatie.
- Eind 2024 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de sloop van de panden.

Masterplan Brunssum Centrum: Lindeplein

- 4 Juni 2024 heeft uw Raad het bestemmingsplan 'Lindehof' vastgesteld. Een tegen het vastgestelde bestemmingsplan beroep werd uiteindelijk ingetrokken, zodat het plan onherroepelijk werd.
- Aan Kaspro BV werd een aanvraag omgevingsvergunning op basis van het vigerende bestemmingsplan afgegeven. Dit plan omvat 43 appartementen / studio's inclusief parkeerkeergarage aan het Lindeplein, Mozartstraat en Lindestraat. Op de begane grond aan het Lindeplein is horeca voorzien. Deze vergunning is inmiddels onherroepelijk.

Masterplan Brunssum Centrum: Entree Dorpstraat

- Ten behoeve van de verkoop is het perceel in 2024 bouwrijp gemaakt.
- De verkoop van het perceel aan Wonen Limburg heeft in maart 2024 plaatsgevonden.
- In 2024 heeft Wonen Limburg een aanbesteding gehouden voor het selecteren van een bouwer op basis van hun houtbouw-ambitie.
- Vanaf Q4 2024 is Wonen Limburg in bouwteamverband bezig met de nadere uitwerking van dit plan. Het streven is erop gericht dat eind Q1 '25 een aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend en dat nog in de 2de helft van '25 wordt gestart met de bouw.

Masterplan Brunssum Centrum: Raadhuisstraat

- In 2024 is het perceel bouwrijp gemaakt.
- De verkoop van het perceel aan Wonen Limburg Accent heeft in oktober 2024 plaatsgevonden.
- 2 December 2024 is gestart met de bouw door Wonen Limburg Accent.

Masterplan Brunssum Centrum: Kloosterstraat

- In samenspraak met de ontwikkelende partij is in 2024 het Omgevingsplan 'Kloosterpark' opgesteld en is een vergunning aangevraagd voor het ruimtelijk bouwen. Met ingang van 16 december 2024 zijn het ontwerp-omgevingsplan en de ontwerp omgevingsvergunning gedurende 6 weken gecoördineerd voor eenieder ter inzage gelegd. Middels deze coördinatieprocedure staat zowel tegen het omgevingsplan als de omgevingsvergunning nog slechts beroep open bij 1 beroepsinstantie, namelijk de Raad van State.
- Samen met de Stadregio Parkstad is een aanvraag ingediend en toegekend in het kader van de Woningbouwimpuls zesde tranche.

Hof van Oeloven

- Een asbestcementleiding ter plaatse van het plan is verlegd.
- In 2024 heeft de verkoop van laatste kavels plaatsgevonden.
- Een aantal woningen is reeds gerealiseerd en in gebruik genomen. Bij het overgrote deel van de bouwkavels is gestart met de bouw.

Vm. GTD locatie

- De in 2023 uitgezette tender heeft niet geleid tot de selectie van een ontwikkelaar voor het plangebied.
- Om vertraging zoveel mogelijk te beperken is de gemeente gestart met het opstellen van een Omgevingsplan op basis van de TAM-IMRO-systematiek. De uitgangspunten zoals eerder opgehaald uit de omgevingsparticipatie worden hierbij gerespecteerd.
- Samen met de Stadregio Parkstad is een aanvraag ingediend en toegekend in het kader van de Woningbouwimpuls zesde tranche.

STRATEGISCHE AANKOPEN

Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting.

Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond/panden geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een

andere reden kan zijn dat de grond/het pand aangekocht wordt vanuit een mogelijk vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement).
Strategische verwerving moet worden bezien in het kader van de noodzaak/wens om een locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

In de nota Grondbeleid 2024-2028 zijn voor strategische aankopen de navolgende procedureafspraken opgenomen:

- Het college heeft onder voorwaarden mandaat, tot het doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000;
- Hiervoor is een werkbudget beschikbaar van eveneens € 2.000.000, waarvoor de volgende spelregels gelden:
    - het college neemt (na consultering van een raadsvertegenwoordiging) een gemotiveerd besluit tot het doen van een strategische aankoop;
    - de aankoop wordt administratief tijdelijk ten laste van het werkbudget strategische aankopen geboekt;
    - vervolgens wordt de aankoop onder staat van Materieel Vast Actief (MVA) verantwoord;
    - zodra de grondexploitatie voor het betreffende gebied is vastgesteld, wordt de aankoop tegen de dan geldende boekwaarde overgeheveld naar de grondexploitatie;
- Verantwoording wordt afgelegd in de Jaarrekening van het betreffende boekjaar;
- Zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt, is weer het oorspronkelijke werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000).

In 2024 zijn er 2 aankopen gedaan ten laste van het strategisch aankoopbudget. De aankopen zijn gedaan in het kader van de ‘Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat/Componistenwijk’. In verband met de geheimhouding die op dit dossier ligt, is de verwerving in onderstaand overzicht gecomprimeerd. Ultimo 2024 bedraagt het restant werkbudget strategische aankopen € 68.668.

In onderstaande tabel zijn de strategisch verworven gronden weergegeven.

Jaar verwerving	Perceel	Ontwikkeling	Verwervings kosten
2021	BSM02I95	Clemensdomein	€ 150.959
2023	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 1.011.773
2024	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 768.600

TUSSENTIJDSE WINSTNEMING

Op basis van de regelgeving van het BBV moet op positieve grondexploitaties winst worden genomen in het tijdvak waarin de winst wordt gerealiseerd en niet pas aan het einde van de looptijd van de grondexploitatie. Dit betekent dat voor positieve grondexploitaties tussentijdse winstneming aan de orde kan zijn. Het percentage gerealiseerde kosten en opbrengsten van de totale geraamde kosten en opbrengsten én de projectspecifieke risico’s bepalen de hoogte van de tussentijdse winstneming. Door veranderingen in marktomstandigheden kan het voorkomen dat er in voorgaande jaren te veel winst is genomen. Als dat het geval is moet er winst worden teruggeboekt.

De berekening van de winstneming over 2024 is als volgt:

Winstneming 2024		
	Treebeek	Vm. BSV
Kosten totaal	€ 3.693.946	€ 436.100
Kostenstijging	€ 32.003	€ 479
Rentekosten	€ -	€ -
Totale kosten op ew	€ 3.725.949	€ 436.579
Gerealiseerde kosten	€ 3.145.421	€ 418.455
% gerealiseerd	84,4%	95,8%
Opbrengsten totaal	€ 3.721.749	€ 711.110
Opbrengstenstijging	€ -	€ -
Renteopbrengsten	€ 4.614	€ 715
Totale opbrengsten op ew	€ 3.726.363	€ 711.825
Opbrengsten gerealiseerd	€ 3.641.749	€ 561.510
% gerealiseerd	97,7%	78,9%
% gerealiseerd kosten en opbrengst	82,5%	75,6%
saldo op ew	€ 414	€ 275.246
winstneming totaal	€ 341	€ 208.109
eerdere winstneming	€ 70.878	€ 232.636
nieuwe tussentijdse winstneming	**€ -70.537**	**€ -24.527**

RESERVES EN VOORZIENINGEN VERWACHTE TEKORTEN GRONDEXPLOITATIES

Het geprognosticeerd eindresultaat van een grondexploitatie kan negatief uitvallen. Voor dit geprognosticeerde verlies moet bij de vaststelling van deze grondexploitatie een verliesvoorziening worden getroffen. De voorziening wordt jaarlijks herijkt op basis van het meest actuele geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie.

VOORZIENING te verwachten tekorten				
Stand per 1-1-2024			€	11.243.520
Rentetoevoeging	2%	€ 224.870		
Aanwending:		€ -211.469		
* Masterplan Centrum	€ 46.082			
* Masterplan Centrum Kerkeveld	€ 165.387			
Onttrekking voorziening		€ -224.901		
Stand voorziening 31-12-2024			€	11.032.020

Binnen de gemeente Brunssum wordt de voorziening gevormd tegen de contante waarde dit heeft tot gevolg dat de gemeente jaarlijks de verliesvoorziening moet aanvullen met de verplichte discontovoet van 2%.

In 2024 is van twee grondexploitaties het tekort ten last van de voorziening gebracht. Binnen betreffende grondexploitaties vond namelijk geen exploitatie van gronden meer plaats.

De stand van de voorziening per 31-12 -2024 is gelijk aan de geprognosticeerde tekorten tegen contante waarde op basis van de geactualiseerde grondexploitaties.

Het saldo van de rentetoevoeging en de onttrekking is nagenoeg nul (-/- 22) waardoor er geen mutatie ten laste van de algemene middelen nodig is.

ALGEMENE RESERVE GRONDEXPLOITATIE

In december 2022 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Onderdeel daarvan is de 'Algemene reserve grondexploitaties'.
Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf.

De reserve wordt gevoed door:

- Voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties;
- Incidentele verkoopwinsten bij het afstoten van gemeentelijk onroerend goed (gronden en panden);
- Tussentijdse winstnemingen uit grondexploitaties.

Reserve grondexploitaties			
Stand per 1-1-2024		€	-
	Storting:		
	Onttrekking:		
Reserve grondexploitatie, stand per 31-12-2024		€	-
Reserve bovenwijkse voorziening			
Stand per 1-1-2024		€	177.809
	Storting:	-	
	Onttrekking:	-	
Reserve bovenwijkse voorziening, stand per 31-12-2024		€	177.809

RISICO'S GRONDEXPLOITATIE

Ruimtelijke projecten zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook risico's van buitenaf, zoals economische omstandigheden, waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen.

Als algemene risico's in de grondexploitaties van het grondbedrijf kunnen onder andere de onderstaande aspecten genoemd worden:

- Conjuncturele risico's: vertraging in de afzet als gevolg van een lage (of geen) economische groei.
- Verwervingsrisico's: het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankoopprijzen of de noodzaak tot dure onteigening.
- Ontwikkelingsrisico's: milieuaspecten zoals bodemsanering, stortrechten, infrastructuur, archeologie, planschade etc.
- Prijsontwikkelingen: het onvoorspelbaar bewegen van de prijzen van materialen en loonkosten als gevolg van geopolitieke gebeurtenissen.
- Renterisico's: de vraag naar bouwgrond/woningen verschuift verder de toekomst in en renteverliezen kunnen ontstaan.
- Maatschappelijke en politieke invloeden: politieke besluitvorming omtrent de wijze waarop projecten worden uitgevoerd en ingevuld.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties. Bovendien wordt in de exploitatieberekeningen zoveel mogelijk rekening gehouden met de genoemde risico's en

worden de risico’s ook nog 2x per jaar gewogen en geactualiseerd bij het samenstellen van de paragraaf weerstandsvermogen.

De projectspecifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex wordt een voorziening getroffen, de voorziening te verwachten tekorten grondexploitaties. Normale risico’s dienen zo veel mogelijk binnen de grondexploitatie zelf te worden opgevangen.

De risico’s rondom de grondexploitaties maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico’s te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. Alle mogelijk risico’s die niet worden opgevangen binnen de grondexploitaties zelf, zijn opgenomen in dit model.
De risico’s die zijn meegenomen bij het hiervoor beschreven risicomanagement zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt kortheidshalve naar verwezen.

PARAGRAAF 8 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Toegang tot publieke informatie is sinds de Woo een expliciet recht van de inwoner geworden en dus ook een plicht voor de gemeente. Al tijdens het creëren van informatie moet rekening worden gehouden met de openbaarmaking. Dit vergt een cultuurverandering met betrekking tot de omgang van (openbare) informatie om onze informatiehuishouding op orde te krijgen.

In 2024 is de Woo-functionaris in dienst getreden en zijn we gestart met het in kaart brengen van alle processen en diensten waarop de Woo van toepassing is. Het plan van aanpak en daarmee de cultuurverandering wordt momenteel onder handen genomen en vormt een onderdeel van het programma “Informatiehuishouding op orde”. Hierdoor is meteen ook de verbinding gelegd met andere wettelijke normen (o.a. WMEBV, WDO, AVG en de WEP) en onze eigen ambities. Waar mogelijk zijn we al gestart met het aanpassen van de processen met betrekking tot de Woo. De Woo-functionaris heeft daarnaast de eerste stappen gezet om de bewustwording bij de medewerkers rondom de Woo te vergroten. De gemeente Brunssum heeft de eerste voorbereidende stappen gezet in 2024 richting een eigen publicatieplatform voor de diverse informatiecategorieën, wat in 2025 zal worden geïmplementeerd en beschikbaar worden gesteld aan de burgers. Om deze informatie op een juiste manier openbaar te maken, houdt de gemeente tevens rekening met de gestelde eisen uit de AVG.

Lakbeleid
Op basis van adviezen vanuit de IBD (InformatieBeveiligingsDienst) en voorschriften vanuit de verschillende wetten hebben wij ons lakbeleid aangescherpt. Hierbij is een eerste opzet gemaakt om centrale lakrichtlijnen op te stellen voor de omgang met (openbare) informatie. De volledige implementatie van deze centrale lakrichtlijnen staat gepland voor 2025.

Woo-verzoeken
Een Woo-verzoek kan door iedereen worden ingediend, zonder dat de verzoeker een bijzonder belang hoeft te hebben. Het verzoek kan mondeling, schriftelijk of elektronisch worden gedaan en moet de aangelegenheid of het document vermelden waarover informatie wordt gevraagd. Als het verzoek te algemeen is, moet het nader worden gepreciseerd. Beslissingen op Woo-verzoeken moeten binnen vier weken worden genomen, met een mogelijke verlenging van twee weken bij complexe verzoeken. In 2024 werden 16 Woo-verzoeken ontvangen, waarvan er 12 daadwerkelijk Woo-verzoeken bleken te zijn. Hiervan werden er 7 binnen de wettelijke termijn afgehandeld en 5 buiten de termijn, voornamelijk door de omvang en complexiteit van de verzoeken, betrokkenheid van derden en een beperkte personele capaciteit.

JAARREKENING 2024

1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Bedragen in Euro	Raming begrotingsjaar 2024 voor wijziging			Raming begrotingsjaar 2024 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2024		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
01 Bestuur en burger	-543.235	3.884.120	3.340.885	-560.235	3.959.120	3.398.885	-609.360	4.573.503	3.964.143
02 Veiligheid	-18.876	3.328.443	3.309.567	-2.292.035	4.548.371	2.256.336	-2.440.679	4.611.790	2.171.111
03 Sociaal Domein	-12.479.504	58.515.552	46.036.048	-13.204.085	63.219.575	50.015.490	-13.916.400	62.212.135	48.295.735
04 Volksgezondheid	-20.000	1.401.188	1.381.188	-20.000	1.401.188	1.381.188	-152.500	1.653.638	1.501.138
05 Onderwijs en educatie	-2.321.034	4.840.276	2.519.242	-2.360.178	4.758.515	2.398.337	-2.808.371	5.639.755	2.831.384
06 Wijkgericht werken, integratie, participatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07 Verkeer,vervoer en waterstaat	-145.117	4.269.720	4.124.603	-263.117	4.399.625	4.136.508	-396.114	4.222.514	3.826.401
08 Sport, cultuur en recreatie	-723.274	7.578.615	6.855.340	-751.174	7.838.510	7.087.335	-1.221.566	8.290.515	7.068.949
09 Milieu en duurzaamheid	-9.257.245	7.888.588	-1.368.657	-9.907.298	8.496.613	-1.410.685	-10.125.589	8.655.372	-1.470.216
10 Economie en toerisme	-215.804	672.770	456.966	-288.484	1.122.110	833.626	-184.408	929.504	745.096
11 Volkshuisvesting en RO	-8.501.125	11.628.739	3.127.614	-12.392.259	16.013.771	3.621.512	-9.193.540	12.783.512	3.589.972
Subtotaal programma's	**-34.225.214**	**104.008.011**	**69.782.797**	**-42.038.865**	**115.757.398**	**73.718.533**	**-41.048.526**	**113.572.239**	**72.523.713**
Beheer overige gebouwen en gronden(XT-03)	-135.332	293.498	158.166	-130.332	418.698	288.366	-250.741	539.107	288.366
Overhead XT-04	-602.948	16.590.533	15.987.585	-947.624	16.864.833	15.917.209	-1.900.273	17.879.898	15.979.625
Sub-totaal taakveld XT-03+XT-04	**-738.280**	**16.884.031**	**16.145.751**	**-1.077.956**	**17.283.531**	**16.205.575**	**-2.151.014**	**18.419.006**	**16.267.991**
Algemene Dekkingsmiddelen									
OZB woningen	-4.700.100	0	-4.700.100	-4.700.100	0	-4.700.100	-4.539.888	0	-4.539.888
OZB niet-woningen	-1.794.700	0	-1.794.700	-1.794.700	0	-1.794.700	-1.682.172	0	-1.682.172
Belastingen overig	-244.579	681.448	436.869	-244.579	779.684	535.105	-237.514	781.031	543.517
Algemene uitkering gemeentefonds	-77.357.565	0	-77.357.565	-80.127.948	0	-80.127.948	-80.275.373	0	-80.275.373
Overige baten en lasten	-277.848	3.253	-274.595	-375.548	51.253	-324.295	-467.854	399.275	-68.579
Treasury	-932.868	454.577	-478.291	-1.131.868	479.577	-652.291	-1.135.661	524.332	-611.329
Vennootschapbelasting	0	0	0	0	0	0	0	6.022	6.022
Post Onvoorzien	0	25.000	25.000	0	25.000	25.000	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**-85.307.660**	**1.164.278**	**-84.143.382**	**-88.374.743**	**1.335.514**	**-87.039.229**	**-88.338.461**	**1.710.660**	**-86.627.801**
Gerealiseerde totaal van baten en lasten	**-120.271.154**	**122.056.320**	**1.785.166**	**-131.491.564**	**134.376.443**	**2.884.879**	**-131.538.002**	**133.701.905**	**2.163.903**
Toevoeging/onttrekking									
aan reserves	-3.493.534	1.708.368	-1.785.166	-8.499.525	5.614.646	-2.884.879	-8.509.227	5.862.646	-2.646.581
Gerealiseerde resultaat	**-123.764.688**	**123.764.688**	**0**	**-139.991.089**	**139.991.089**	**0**	**-140.047.229**	**139.564.552**	**-482.678**

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de ramingen en de werkelijke cijfers over 2024, wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het jaarverslag. Hier staan de analyse per programma op taakveldniveau.

Begrotingsrechtmatigheid (overschrijding lasten)
De begrotingsrechtmatigheid wordt per afzonderlijk programma beoordeeld. Hierbij worden alleen de lasten beoordeeld. Indien de werkelijke lasten meer dan € 50.000 hoger zijn dan het door de raad vastgestelde budget, is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning: overschrijding € 614.000.
Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door de verplichte dotatie aan de voorziening pensioenverplichting bestuurders als gevolg van de bijstelling op basis van de dan geldende rekenrente, sterftecijfers etc. Voornamelijk als gevolg van een daling van de actuele rekenrente van 3,16% naar 2,325%, welke gebruikt wordt om de pensioenverplichting tegen contante waarde te berekenen, is er een extra dotatie aan de voorziening gedaan van € 528.000.
Verder zijn in 2024 Europese verkiezingen geweest (N 54.) De kosten worden gedekt uit een bestemmingsreserve.

De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op de rechtmatigheid omdat dit past binnen het bestaande beleid.

Programma 2 Veiligheid: overschrijding € 63.000.
Het project preventie met gezag is later opgestart dan aanvankelijk gepland. Hierdoor zijn de kosten in 2024 beperkt gebleven, hetgeen resulteert in een onderschrijding van de kosten. Betreffende project verloopt budgettair neutraal, waardoor eveneens de inkomsten beperkt zijn gebleven (V 220). Daar tegenover staan hogere uitgaven opvang Oekraïne (N 149)waar ook inkomsten tegenover staan.
De extra uitgaven brandweer hangen samen met de doorbelasting van prijs- en loonindex (N 136).

De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op de rechtmatigheid omdat er directe gerelateerde inkomsten tegenover staan, dan wel omdat dit past binnen het bestaande beleid.

Programma 4 Volksgezondheid: overschrijding € 252.000.
Deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat er kosten zijn gemaakt in het kader van de specifieke uitkering die is ontvangen in het kader van versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (N 148.) Hier tegenover staan inkomsten van het Rijk. Tevens zijn er meerkosten gemaakt als gevolg van de bijstelling van de indexering GGD 2024 en de doorwerking van de meerjarenbegroting GGD ZL (N 104.)

De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op de rechtmatigheid omdat er direct gerelateerde inkomsten tegenover staan, dan wel omdat dit past binnen het bestaande beleid.

Programma 5 Onderwijs en educatie: overschrijding € 881.000.
Deze overschrijding wordt mede veroorzaakt bij Onderwijshuisvestiging door hogere onderhoudskosten i.v.m. veroudering, extra werkzaamheden/storingen aan bestaande installatie en de noodzaak tot aanpassen brandcompartimentering, schoonmaakkosten en energiekosten (N 248). Daarnaast wordt de overschrijding veroorzaakt door het OAB (Onderwijs Achterstanden Beleid N 613). Tegen deze hogere uitgaven staan echter inkomsten tegenover door ontvangst van de specifieke uitkering vanuit het Rijk. Tevens zijn de kosten gestegen van het leerlingenvervoer wegens indexatie en beleidsaanpassing (N 15).

De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op de rechtmatigheid, enerzijds omdat er directe gerelateerde inkomsten tegenover staan en anderzijds omdat dit past binnen het bestaande beleid

Programma 8 Sport, cultuur en recreatie: overschrijding € 452.000
Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere energielasten en hogere onderhoudskosten bij diverse sportaccommodaties o.a. het Zwembad De Bronspot. Deze worden gecompenseerd door extra inkomsten (N 362).
De overschrijding van de lasten plantsoenen betreft beplanting en voornamelijk uitbesteed onderhoud. Daar tegenover staat een onderschrijding bij sanering bomen, wat met elkaar verrekend kan worden (N 185). Er is meer werk voor aannemers en tegelijk minder beschikbaar personeel. De schaarste drijft de prijs omhoog.
Het overgrote deel van de onderschrijding bij cultuur betreft de reservering voor de Parade 2026. Dit deel wordt via het taakveld XT-010 mutaties reserves gestort in de reserve Parade (V 100).

De overschrijding op dit programma heeft enerzijds geen invloed op de rechtmatigheid omdat er directe gerelateerde inkomsten tegenover staan en anderzijds omdat dit past binnen het bestaande beleid.

Programma 9 Milieu en duurzaamheid: overschrijding € 159.000
De overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt doordat vanwege bouwprojecten er meer rioolaansluitingen zijn gerealiseerd (N 68) Hier staan ook ontvangen leges tegenover. Verder zijn er extra kosten gemaakt inzake het nationaal isolatieprogramma, het opstellen van het isolatie- en verduurzamingsprogramma en de bijdrage van het NPLW voor de ontwikkeling van het warmtenet Zuid Limburg (N 37). De extra kosten hangen samen met extra baten in de vorm van subsidies van Parkstad en Provincie Limburg. Tevens werd in het jaar 2024 de afrekening over het jaar 2023 van RD4 ontvangen. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening Afval Compartiment (N 38).

De overschrijding op dit programma heeft enerzijds geen invloed op de rechtmatigheid omdat er directe gerelateerde inkomsten tegenover staan en anderzijds omdat dit past binnen het bestaande beleid.

Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen: overschrijding € 1.759.000
Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal onderdelen:

- Extra personeelskosten, dan wel externe inhuur voor de uitvoering van regelingen waar specifieke uitkeringen tegenover staan. Ook heeft een deel van deze kosten betrekking op inhuur ter vervanging van zieke medewerkers (lasten), waar deels een uitkering van het UWV (baten) tegenover staat (N 1015).
- Een stelpost (negatieve last) kleine budgetonderschrijdingen. Deze is wel gerealiseerd, maar verspreid over alle programma's, waardoor deze niet is in te boeken op dit programma (N 323).
- Aanvullende facturen bij beheer gebouwen die op later tijdstip zijn ingekomen, aanvullend programma van eisen, als gevolg van extra onvoorziene onderhoudsklachten op diverse locaties en energielasten. Deze lasten worden betaald uit de voorziening groot onderhoud en verlopen daarmee neutraal (N 120).
- Ook hebben bij programma 2,3 en 5 mutaties in reserve plaatsgevonden (N 248).

De overschrijding op dit programma heeft geen invloed op de rechtmatigheid omdat dit past binnen het bestaande beleid of wordt gedekt door onderschrijding op de lasten.

Rapportage begrotingsafwijkingen (over- en onderschrijding van baten of onderschrijding van lasten)

Indien de baten hoger of lager zijn dan begroot, of de lasten lager zijn dan begroot is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid mits deze afwijkingen wel als toelichting in de jaarrekening zijn opgenomen. Om die reden zijn deze afwijkingen, indien meer dan € 50.000, hieronder per programma opgenomen:

Programma 2 Veiligheid: overschrijding baten € 149.000
Deze overschrijding is toe te schrijven aan de extra bijdrage van het Rijk voor de opvang van Oekrainers (V 359) en lagere baat, door een latere opstart, bij de specifieke uitkering preventie met gezag (N 229)

Programma 3 Sociaal domein: overschrijding baten € 712.000 en onderschrijding lasten € 1.007.000.
De overschrijding van de baten is het resultaat van een Specifieke uitkering inburgeringsvoorzieningen (SPUK) vanuit het Rijk (V 228), een SPUK bijdrage van de KOT (V 40), een restitutie van het overschot reserve CMWW en extra baten vanuit de specifieke uitkering GALA ten behoeven van versterking van de sociale basis. (V 169). Tevens is er een hoger BUIG-budget van het rijk ontvangen (V 238).

De onderschrijding van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven van de collectieve voorzieningen WMO (V 85), lagere lasten door minder uitgaven bijzondere bijstand, lagere voorziening debiteuren, lagere uitvoeringskosten ISD BOL en een daling van het aantal bijstandsuitkeringen (V 564). Bij GR WSP is door een hogere Rijkssubsidie per Arbeidsjaar die door GR WOZL wordt doorbetaald aan GR WSP, de realisatie lager uitgevallen dan de prognose (V 727).

Programma 4 Volksgezondheid: overschrijding baten € 133.000.
De overschrijding is het resultaat van een uitkering vanuit het Rijk voor Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA).

Programma 5 Onderwijs en educatie: overschrijding baten € 448.000.
De overschrijding is het resultaat van een uitkering vanuit het Rijk voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB), het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en een bijdrage vanuit Regiodeal Parkstad (V 428).

Programma 7 Verkeer, vervoer en waterstaat: overschrijding baten € 133.000 en onderschrijding lasten € 177.000
De overschrijding komt door hogere legesopbrengsten door toename van werkzaamheden door nutsbedrijven. Daarnaast is er een schadevergoeding ontvangen van WML.

Deze onderschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door een onderschrijding in de kapitaallasten als gevolg van nog niet volledig uitgevoerde investeringen (V 102) en lagere energielasten met betrekking tot de openbare straatverlichting (V 54).

Programma 8 Sport, cultuur en recreatie: overschrijding baten € 470.000.
Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal onderdelen:

- Specifieke uitkering vanuit het Rijk inzake GALA en IZA (XT-51 V 127 + XT-52 V117)
- Meer huurinkomsten van verenigingen (V 115)
- Meer entreegelden Zwembad De Bronspot (V 35)
- Beschikking over voorziening fontein lindeplein (V 39)

Programma 9 Milieu en duurzaamheid: overschrijding baten € 218.000
Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal onderdelen:

- Meer rioleringen aangelegd wat leidt tot meer baten (V 91)
- Extra subsidies van Parkstad en Provincie Limburg inzake het nationaal isolatieprogramma, het opstellen van het isolatie- en verduurzamingsprogramma en de bijdrage van het NPLW voor de ontwikkeling van het warmtenet Zuid Limburg (V 113)

Programma 10 Economie en Toerisme: onderschrijding baten € 104.000 en onderschrijding lasten € 193.000.
Beide onderschrijding en overschrijding worden veroorzaakt door vertraging ontwikkelingsplan van Complex 42 Rode Beek (N 103 en V103), als gevolg van een beroepsprocedure bij de Raad van State en bezwaren van het Ministerie van Defensie.
Daarnaast is door omstandigheden (stikstof o.a.) besloten nog niet te starten met de RO-procedure m.b.t. Oostflank en is het werkkapitaal niet volledig uitgegeven (V 64).

Programma 11 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling: onderschrijding baten € 3.199.000 en onderschrijding lasten € 3.230.000
De onderschrijding op de baten wordt veroorzaakt door lagere baten bij grondexploitaties (XT-82 N 3.413). en een extra bijdrage voor project Noord-Oost vanuit Regiodeal Parkstad (V 214)
De onderschrijding op de lasten wordt met name veroorzaakt door mutaties in de grondexploitaties (XT-82 V 3.315), uitgaven voor project Noord-Oost (N 226) en het niet volledig inzetten (i.v.m. onderbezetting) van het budget leefbare wijken (XT-83 V 109).
De onderschrijding bij de grondexploitaties hebben voornamelijk betrekking op Victoriapark masterplan Centrum en Lindeplein.

Programmama 12 Algemene dekkingsmiddelen: overschrijding baten € 1.046.000.
De overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal onderdelen:

- extra personeelskosten, dan wel externe inhuur voor de uitvoering van regelingen waar specifieke uitkeringen tegenover staan. Ook heeft een deel van deze kosten betrekking op inhuur ter vervanging van zieke medewerkers (lasten), waar deels een uitkering van het UWV (baten) tegenover staat (V 953)
- aanvullende facturen bij beheer gebouwen die op later tijdstip zijn ingekomen, aanvullend programma van eisen, als gevolg van extra onvoorziene onderhoudsklachten op diverse locaties en energielasten. Deze lasten worden betaald uit de voorziening groot onderhoud en verlopen daarmee neutraal (V 120).
- Lagere inkomsten OZB woningen en niet-woningen, deels veroorzaakt door correcties in 2021 en 2022. Het betreft een verlaging van inkomsten door bezwaarschriften (N 273).
- Hogere algemene uitkering (V 147) en overige baten (doorgeschoven BTW V 92).

2. OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Program-ma	taakveld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
		Incidentele Baten				
2	XT-12	Criminaliteitspreventie	0	197.559	197.559	In 2022 is gestart met een meerjarige toekenning van deze gelden en in 2024 hebben we aanvullende versterkingsgel-den van € 197.559,- ontvangen.
		Sub-totaal Programma 2	**0**	**197.559**	**197.559**	
3	XT-63	2e bestuursrapportage ISD-BOL	0	598.339	989.483	Nadere voorlopige BUIG beschikking 2024
		Sub-totaal Programma 3	**0**	**598.339**	**989.483**	
7	XT-21	Straatreiniging	0	70.000	83.000	Voor de aanpak van zwerfafval en de vergoeding van open-bare prullenbakken ontvangen we van Verpact (voorheen Stichting Afvalfonds Verpakkingen)
		Sub-totaal Programma 7	**0**	**70.000**	**83.000**	
10	XT-32	Grondexploitaties, bedrijventerreinen	0	0	-24.527	Correctie op in het verleden genomen winstnemingen
		Sub-totaal Programma 10	**0**	**0**	**-24.527**	
11	XT-82	Grondexploitaties, woongebieden	0	0	-70.537	Correctie op in het verleden genomen winstnemingen
	XT-82	Grondexploitaties inkomsten per jaar	5.512.689	5.512.689	3.212.963	
	XT-82	Grondexploitaties overbrenging uitgaven naar balans	5.378.841	5.378.841	4.257.904	
	XT-83	Leges omgevingsvergunning	0	600.000	580.000	De legesinkomsten voor de activiteit bouwen zullen in 2024 ruim hoger uitvallen omdat het aantal ontvangen aanvragen voor een omgevingsvergunning flink is toegenomen
		Sub-totaal Programma 11	**10.891.530**	**11.491.530**	**7.980.330**	
12	XT-010	Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief 2023	386.000	386.000	386.000	Onttrekking AR ivm 80 jarige bevrijding/Omgevingswet/Schutterspark bestemmingsplan/Taalvoorziening/ Badhokjes
	XT-010	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2023	0	90.000	90.000	Onttrekking AR ivm Parkstadroute en Openluchttheater
	XT-010	Dekking overhevelingen 2023 naar 2024	1.720.500	1.720.500	1.720.500	Dekking incidentele bijraming overhevelingen uit 2e Berap 2023
	XT-010	Dekking Lokale inclusie agenda (BW 1; 202251328)	0	152.000	152.000	Onttrekking AR ivm lokale inclusie agenda
	XT-010	Dekking Businesscase Zwembad de Bronspot	0	120.000	120.000	Onttrekking AR ivm Businesscase Zwembad de Bronspot
	XT-010	Dekking Museale functie pompgeb 202273249	0	155.000	155.000	Onttrekking AR ivm museale functie pompgebouw Schutterspark
	XT-010	Dekking 2e bestuursrapportage ISD-BOL	0	782.237	782.237	Onttrekking AR ivm 2e BeRap 2024 ISD-BOL
	XT-010	Onttrekking reserve Werkkapitaal Oostflank	0	200.000	135.773	Conform raadsinformatiebrief (202389741) van 12 maart 2024 is het voorstel om een bedrag van € 200.000, - te onttrekken uit de reserve Werkkapitaal Oostflank ten behoeve van het opstellen van een gebiedsvisie/ontwikkelstrategie

Program-ma	taakveld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
	XT-010	Onttrekking reserve Volkshuisvestingsfonds	0	2.039.000	2.094.997	Uit de reserve Volkshuisvestingsfonds wordt een bedrag onttrokken ter dekking van de verstrekte maximale subsidie ad € 1.966.650, - aan Weller. En een bedrag van € 72.000, - ter dekking van inhuur.
	XT-04	Kosten DVO ISD-BOL intern	0	134.000	153.000	De totale huuropbrengst voor 2024 ISD-BOL is is afhankelijk van de NFC-index die op het einde van het jaar beschikbaar komt.
	XT-05	Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	0	65.000	90.000	Bij de onderdelen te betalen rente Kas/Callgeldleningen (tijdelijke middelen ter financiering) en renteinkomsten op tegoeden is er per saldo een voordeel vanwege stijgende rente.
	XT-08	Overige baten en lasten	0	50.000	50.000	ontvangsten SPUK Sport (compensatie BTW sportaccommodaties). Deze ijlt 2 jaar na en wordt derhalve hier verantwoord. Tevens terugontvangst BTW naar aanleiding van het onderzoek Spendlab.
		Sub-totaal Programma 12	**2.106.500**	**5.893.737**	**5.929.507**	
		TOTAAL INCIDENTELE BATEN	**12.998.030**	**18.251.165**	**15.155.352**	
		Incidentele Lasten				
2	XT-11	Opvang Oekraïne	0	-1.086.000	-1.295.000	Het verschil is deels te verklaren door een efficiënte organisatie van de opvang, waarbij kosten zijn geminimaliseerd door het benutten van bestaande infrastructuur en samenwerkingen.
	XT-12	Inzet straatcoaches/jeugdboa's (ac 13)	25.000	25.000	25.000	Inhuur per maand via Secutor Safety & Facilities
	XT-12	Zichtbaarheid BOA's en politie in wijken (ac 14)	25.000	25.000	32.041	Inhuur jeugdcoaches
	XT-12	Criminaliteitspreventie	0	197.559	197.559	aanvullende versterkingsgelden inzake lokale integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit
		Sub-totaal Programma 2	**50.000**	**-838.441**	**-1.040.400**	
3	XT-61	Lokale inclusie agenda (BW 1; 202251328)	0	34.000	10.000	Inclusiviteitsbeleid
	XT-61	Collectieve voorzieningen WMO	0	161.000	80.000	een overboeking inzake de index CAO van Betere Buren naar de collectieve voorzie-ningen WMO (afgerond € 61.000,-) en anderzijds hogere energieprijzen (€ 100.000,-).
	XT-61	Informele Zorg	0	-76.000	-96.000	De incidentele budgetverlaging bij dit product is mogelijk omdat bepaalde kosten van reguliere activiteiten, die hier normaliter worden verantwoord kunnen worden onderge-bracht bij de SPUK- GALA regeling.
	XT-62	Voorliggende voorzieningen Jeugd	0	149.000	149.000	Bijstelling doelgroepenarrangementen conform bestuurlijk overleg Jeugdhulp Zuid-Limburg.

Program-ma	taakveld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
	XT-63	2e bestuursrapportage ISD-BOL	0	515.348	244.226	
	XT-63	Armoedebeleid	0	1.243.000	1.243.000	Bijstelling conform vastgestelde 1e begrotingswijziging 2024 ISD-BOL (BBV 202405520).
	XT-63	Armoedebeleid	0	85.000	85.000	Bijstelling conform vastgestelde 1e begrotingswijziging (BBV 202401883) Kredietbank Limburg.
	XT-63	Armoedebeleid	0	130.000	128.000	Definitieve afrekening van uitbetaling en uitvoeringskosten energietoeslag 2023.
	XT-64	Sociale Werkvoorziening WOZL	0	1.188.000	1.067.000	Bijstelling conform vastgestelde 1e begrotingswijziging WOZL (BBV 202382599, gemeenteblad 2024/18); realisatie beter dan verwacht. Verhoging van het budget, door te betalen Rijksbijdrage WSW, volgens mei circulaire 2024.
	XT-64	Sociale Werkvoorziening WSP	0	264.000	0	Bijstelling conform vastgestelde 1e begrotingswijziging WSP (BBV 202382606); realisatie beter dan verwacht.
	XT-64	Begeleide participatie	0	57.000	50.000	Bijstelling naar aanleiding van meicirculaire2024 inzake begeleiding nieuw Beschut Werk.
	XT-65	2e bestuursrapportage ISD-BOL	0	-4.533	7.721	
	XT-66	Doelgroepenvervoer	0	100.000	90.000	Bijstelling volgens 1e begrotingswijziging 2024. Afrekening hiervan volgt in 2025.
	XT-671	Hulp bij het huishouden	0	515.000	508.000	Bijstelling vanwege stijging tarief als gevolg van CAO VVT en kleine volumestijging.
	XT-673C	Jeugdzorg plus	0	392.000	392.000	Bijstelling wegens incidentele volume effecten
		Sub-totaal Programma 3	**0**	**4.752.815**	**3.957.947**	
5	XT-42	Exploitatie Romboutsgebouw	0	90.000	241.000	Hogere energielasten en onderhoudskosten hebben geleid tot een incidentele overschrijding van het beschikbare budget.
	XT-42	Financiering basisonderwijs	200.000	15.000	56.000	Klimaatbeheersing en vergroening van schoolpleinen op basisscholen; € 185.000 overgeheveld naar 2025.
	XT-43	Ambitie Brunssum Noord "taalrijke voorziening"	100.000	38.000	37.500	Er is incidenteel budget vrijgemaakt voor de inrichting en het opknappen van het gebouw.
		Sub-totaal Programma 5	**300.000**	**143.000**	**334.500**	
7	XT-22	Fietsenstalling centrum	0	60.000	77.010	Conform B&W voorstel 202251093 (26 maart 2024) is besloten de voortzetting van de pilot fietsenstalling centrum tot 31 december 2024 te verlengen.
		Sub-totaal Programma 7	**0**	**60.000**	**77.010**	
8	XT-51	Sportbeleid	0	-58.000	-57.000	bepaalde kosten van reguliere activiteiten, die normaal verantwoord worden op Sportbeleid, kunnen worden ondergebracht bij de SPUK- GALA regeling. En anderzijds aangezien de Uitvoeringsagenda Sport onlangs is vastgesteld, zullen niet alle actiepunten in 2024 opgepakt kunnen worden.
	XT-52	Businesscase Zwembad de Bronspot	0	60.000	52.151	

	XT-52	Sporthallen en sportaccommodaties	0	91.000	60.587	aanschaf baskets (Rumpen en Brunssum Noord, was gebudgetteerd in 2023 maar niet uitgevoerd), vervanging van afgekeurde materialen klimrekken en klimtouwinstallatie en keuring NEN 1010
	XT-53	2024: 80-jaar Bevrijding	75.000	75.000	75.000	Eénmalig budget voor invulling herdenkingsfeest 80-jaar bevrijding in 2024
	XT-53	Professionalisering OLT	0	40.000	28.000	In 2024 heeft een onderzoek plaats gevonden naar de opzet en positionering van de programmering van het OLT.
	XT-53	Subsidie Parade	103.100	103.100	0	Het gereserveerde bedrag voor de Parade wordt gestort in de reserve Parade via XT-010.
	XT-54	Museale functie Schutterspark (ac 32)	100.000	60.000	69.000	Haalbaarheidsonderzoek
	XT-54	Schutterspark	40.000	40.000	36.593	Voorbereidingskosten inzake Museale functie pompgebouw
	XT-57	Visie Schutterspark (ac 51)	70.000	10.000	8.000	Diverse onderzoekskosten Schutterspark
	XT-57	Extra kosten Parkstadroute	0	50.000	50.000	Als gevolg van de stikstofcrisis is er bij dit project vertraging opgetreden. Met name vanwege die reden worden extra kosten gemaakt waarvoor éénmalig budget nodig is.
	XT-57	Groen- toerisme en recreatiebeleid	388.000	366.000	366.000	Parkstadroute, bijdrage gemeente Brunssum
	XT-57	Groen- toerisme en recreatiebeleid	400.000	0	0	Brug Akkerweg, cnfrm amendement Raad budget gestort in reserve
	XT-57	Schutterspark Algemeen	70.000	10.000	7.000	Uitvoeringsporgramma Schutterspark
		Sub-totaal Programma 8	**1.246.100**	**847.100**	**695.331**	
9	XT-72	Calamiteiten wateroverlast	0	120.000	129.758	Vanwege de maatregelen ter beperking van wateroverlast ten gevolge van hevige regenval, zie raadsinformatiebrief 6 februari 2024 (202379970
	XT-74	Milieubeleid	0	36.830	36.830	Bijdragen gemeente verduurzamen gebouwen
	XT-74	Klimaataccoord Rijk	180.000	0	0	Transitievisie warmte; € -37.000 adm.wijziging verduurzamen gebouwn, € -143.000 overheveling naar 2025
		Sub-totaal Programma 9	**180.000**	**156.830**	**166.588**	
10	XT-31	Economisch beleid	0	90.000	86.673	€ 30.000 werkbudget economie; daarnaast eenmalig een bijraming van € 60.000, - voor de inhuur van een transitiecoach en een budget ten behoeve van doorontwikkeling centrummanagement en ondernemersklimaat (collegebesluit d.d. 26 maart 2024, 202394841).
	XT-32	Werkkapitaal Oostflank	0	200.000	185.773	Conform raadsinformatiebrief (202389741) van 12 maart 2024 is het voorstel om een bedrag van € 200.000, - te onttrekken uit de reserve Werkkapitaal Oostflank ten behoeve van het opstellen van een gebiedsvisie/ontwikkelstrategie
	XT-33	Faciliteren markt en kermis (ac 44)	15.000	15.000	5.000	Promotiekosten markt en kermis 2024
	XT-34	Integrale visie toeristische-recreatieve ontwikkeling (ac 48)	30.000	30.000	27.000	Visie is afgerond
		Sub-totaal Programma 10	**45.000**	**335.000**	**304.446**	

Program-ma	taakveld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
11	XT-81	Omgevingswet	100.000	10.000	10.000	De implementatie van de omgevingswet is noodzakelijk om te voldoen aan de opgelegde minimale juridische eisen. In 2024 werd daarvoor specifiek incidenteel budget aangewend.
	XT-81	Bestemmingsplan Schutterspark	80.000	0	0	Het incidenteel ter beschikking gestelde budget voor het opstellen van een gewijzigd bestemmingsplan Schutterspark, werd overgehevdl naar het jaar 2025.
	XT-82	Grondexploitaties uitgaven per jaar	5.378.841	5.378.841	4.257.904	
	XT-82	Grondexploitaties overbrenging inkomsten naar balans	5.512.689	5.512.689	3.212.963	
	XT-82	Algemene kosten grondbedrijf	0	-61.000	-69.426	Voor de aangekochte panden in de Rumpenerstraat/Kerkstraat zijn lasten en baten geweest. Voor energiekosten en verzekeringspremie een bedrag van € 12.000, -. Daarnaast zijn erj huurinkomsten voor een bedrag van € 67.000, -. Ook werd een opbrengst inzake verkoop van kleine grondpercelen gerealiseerd ad € 6.000, -.
	XT-82	Complex 69 Op de Haan	0	56.000	58.009	Van een drietal percelen kan gesteld worden dat ze niet verkoopbaar zijn omdat ze een functie hebben als openbaar groen of waterbuffer. Derhalve wordt binnen dit complex de boekwaarde afgewaardeerd
	XT-83	Startersleningen 2007-2023	0	-958.290	-958.290	Omzetting startersleningen naar verstrekte geldleningen derden op balans
	XT-83	Schuttersveld uitvoeringskosten	0	1.967.000	1.967.000	inzake de cofinanciering Volkshuisvestingsfonds - een maximale uitkering gedaan aan Weller (subsidieontvanger) voor een bedrag van € 1.966.650, -.
	XT-83	Brunssum Noord Uitvoeringskosten	0	72.000	128.347	Volgens BBV 202371008 wordt bij dit product een budget opgenomen van € 72.000, - voor inhuur van een projectleider Volkshuisvestingsfonds in 2024.
	XT-83	Wijkgericht werken	75.000	0	0	
		Sub-totaal Programma 11	**11.146.530**	**11.977.240**	**8.606.507**	
12	XT-010	Lokale inclusie agenda (BW 1; 202251328)	0	118.000	118.000	Dotatie reserve Lokale Inclusie
	XT-010	Dekking Startersleningen 2007-2023	0	958.290	958.290	In het verleden onttrokken gelden uit de algemene reserve ter zake startersleningen, teruggestort ivm omzetting naar geldleningen derden..
	XT-010	Dotatie reserve kleine Parade 2026	0	0	103.100	Voor het organiseren van de kleine Parade vindt er een storting plaats vanuit product 530003 Cultuur in de bestemmingsreserve Parade.
	XT-010	Overhevelingen 2024 naar dienstjaar 2025	0	1.720.170	1.720.170	Incidentele budgetten die overgeheveld worden vanuit het dienstjaar 2024 naar het jaar 2025.
	XT-03	Badhokjes voormalig openluchtzwembad Brunsummerheide	31.000	11.000	8.000	Implementatie budget dat nodig is voor flora- en faunaonderzoek, historisch bodemonderzoek, landschappelijk historisch onderzoek en leges omgevingsvergunning in voorbereiding op het project renovatie badhokjes Brunsummerheide.
	XT-03	Diverse gemeentelijke eigendommen	0	52.000	52.000	meerkosten klachtenonderhoud en een abonnement voor automatisering.
	XT-04	Herijken strategische visie (ac 4)	100.000	0	0	Budget overgeheveld naar 2025 via 2e BeRap 2024

Program-ma	taakveld	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk	Tekstuele toelichting
	XT-04	Bestuurszaken	0	43.000	142.250	Door de toename van het aantal gebruikers o.a. vanwege tijdelijke dubbele bezetting door medewerkers die met pensioen gaan, zijn er meerkosten ontstaan.
	XT-04	Bestuurscentrum intern	0	115.000	285.000	Met name hogere energielasten hebben geleid tot een incidentele overschrijding van het budget voor de exploitatie van het bestuurscentrum.
	XT-04	Bestuurszaken	0	70.000	107.500	Als gevolg van een toename in het personeelsbestand, CAO gerelateerde loonstijgingen en andere verplichtingen op grond van de CAO 2024
	XT-04	Rechtsbescherming	0	75.000	90.000	Het betreft meerkosten vanwege de toegenomen vraag naar externe juridisch advies in een groot aantal dossiers.
	XT-04	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling	0	-191.000	-329.000	de kosten van reguliere activiteiten, die normaal geboekt worden op deze producten, kunnen incidenteel worden ondergebracht bij de SPUK- GALA en IZA regeling.
	XT-04	Ondersteuning organisatie	100.000	0	0	Herijken strategische visie € -100.000 overhegeveld naar 2025
	XT-04	Bestuurszaken	75.000	75.000	75.000	Kwartiermaker participatie
	XT-064	Kosten BsGW	0	123.000	101.000	aandeel Brunssum in de negatieve jaarrekening 2023 van BsGW en de administratieve verwerking van de projectkosten OOP voor 2023 en 2024 bij BsGW.
		Sub-totaal Programma 12	**306.000**	**3.169.460**	**3.431.310**	
		TOTAAL INCIDENTELE LASTEN	**13.273.630**	**20.603.004**	**16.533.239**	
				0	0	
		Per saldo	**275.600**	**2.351.839**	**1.377.887**	Hogere incidentele lasten dan incidentele baten

3. STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN STORTINGEN IN RESERVES

Omschrijving	Budget 2024	Werkelijk 2024
Toevoeging aan Egalisatiereserve Verkiezingen	€ 40.000	€ 40.000
Toevoeging aan Egalisatiereserve Speeltoestellen	€ 6.000	€ 6.000
Toevoeging aan reserve Revitalisering Landgraaf	€ 8.000	€ 8.000
Toevoeging aan reserve Bomenfonds	€ 11.250	€ 2.175
Toevoeging aan reserve PALET	€ 16.015	€ 16.015
Toevoeging aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ 86.190	€ 86.191
Totaal van de structurele toevoegingen aan reserves	**€ 167.455**	**€ 158.381**
Ontrekking aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ 1.062.034	€ 1.062.750
Totaal van de structurele onttrekkingen aan reserves	**€ 1.062.034**	**€ 1.062.750**

4. BALANS EN TOELICHTING

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

(bedragen x € 1.000,-) ACTIVA	31-12-2024		Gecorrigeerde balans 31-12-2023		Foutherstel startersleningen		Balans 31-12-2023 Jaarrekening 2023	
Vaste activa								
Immateriële vaste activa		*516*		*568*		-		*568*
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	480		540				540	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	36		28				28	
Materiële vaste activa		*63.316*		*58.395*		-		*58.395*
- Investeringen met een economisch nut								
- strategische gronden	841		1.264				1.264	
- overige investeringen met een economisch nut	35.552		33.925				33.925	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding	9.387		9.856				9.856	
van de kosten een heffing kan worden geheven			-					
- Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	17.536		13.350				13.350	
Financiële vaste activa		*6.164*		*6.479*		*958*		*5.521*
- Kapitaalverstekkingen aan:								
- deelnemingen	310		313				313	
- gemeenschappelijke regelingen			-					
- overige verbonden partijen			-					
			-					
- Leningen aan:			-					
- woningbouwcorporaties	142		162				162	
- Overige langlopende leningen u/g	3.698		3.721		958		2.763	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar	2.014		2.283				2.283	
Totaal vaste activa		**69.996**		**65.442**		**958**		**64.484**
Vlottende activa								
Voorraden		*399*		*373*		-		*373*
- Grond- en hulpstoffen:								
- overige grond- en hulpstoffen	-		-				-	
- Onderhanden werk:			-					
- gronden in exploitatie	191		69				69	
- winstneming complexen	208		304				304	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		*10.687*		*12.219*		-		*12.219*
- vorderingen op openbare lichamen	6.541		4.777				4.777	
- rekening-courantverhouding met het Rijk	2.398		6.159				6.159	
- overige vorderingen	1.748		1.283				1.283	
Liquide middelen		*416*		*488*		-		*488*
- Kassaldi	11		136				136	
- Banksaldi	405		352				352	
Overlopende activa		*7.906*		*8.041*		-		*8.041*
- De van Europese en Nederlandse Overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:								
- het Rijk	2.575		474				474	
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.617		811				811	
- Overige vooruit ontvangen bedragen tlv volgende begrotingsjaren	3.714		6.756				6.756	
Totaal vlottende activa		**19.408**		**21.121**		**-**		**21.121**
TOTAAL-GENERAAL		**89.404**		**86.563**		**958**		**85.605**

GEMEENTE BRUNSSUM

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	31-12-2024		Gecorrigeerde balans 31-12-2023		Foutherstel startersleningen		Balans 31-12-2023 Jaarrekening 2023	
Vaste passiva								
Eigen vermogen		*47.012*		*50.134*		*958*		*49.176*
- Algemene reserve	20.130		20.947		958		19.989	
- Bestemmingsreserves			-					
- ter dekking van kapitaallasten	9.840		10.389				10.389	
- overige bestemmingsreserves	16.559		17.895				17.895	
- Gerealiseerde resultaat volgens overzicht baten en lasten	483		903				903	
Voorzieningen		*9.355*		*8.951*		-		*8.951*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.670		5.465				5.465	
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.369		2.993				2.993	
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	695		182				182	
- Voorzieningen bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen	149		311				311	
- Voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	472		-				-	
Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer		*10.931*		*13.577*		-		*13.577*
- Onderhandse leningen van:								
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-				-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.192		10.150				10.150	
			-					
- Door derden belegde gelden	1.711		3.403				3.403	
- Waarborgsommen gemeentewoningen	28		24				24	
Totaal vaste passiva		**67.298**		**72.662**		**958**		**71.704**
Vlottende passiva								
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar		*7.223*		*6.134*		-		*6.134*
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		-				-	
- Overige kasgeldleningen	5.000		-				-	
- Banksaldi	-		-				-	
- Overige schulden	2.223		6.134				6.134	
Overlopende passiva		*14.883*		*7.767*		-		*7.767*
- Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die op een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	-		-				-	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:								
- het Rijk	6.688		4.083				4.083	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	818		869				869	
- Overige te betalen bedragen aan overige overheidslichamen	5.022		1.528				1.528	
- Overige vooruit ontvangen bedragen tbv volgende begrotingsjaren	2.355		1.287				1.287	
Totaal vlottende passiva		**22.106**		**13.901**		**-**		**13.901**
TOTAAL-GENERAAL		**89.404**		**86.563**		**958**		**85.605**
Niet in de balans opgenomen verplichtingen		***132.173***		***117.480***				***117.480***

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 12-12-2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van de BBV. Op 9 maart 2021 heeft uw Raad de Nota Activabeleid 2021 vastgesteld. Voor investeringen met een economisch nut wordt de zgn. "bruto-methode" gehanteerd. Investeringen met een maatschappelijk nut worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 en Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 van de commissie BBV het volgende.
Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie.
Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin betaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Waarderingsgrondslagen

Artikel 59 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. (Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten met economisch nut.)
De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 10-12-2024 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Voor het M&O criterium zijn in verschillende wetten waaraan de gemeente zich dient te houden, bepalingen opgenomen die misbruik en oneigenlijk gebruik tegengaan. Daarnaast zijn ook in verschillende door de Raad vastgestelde verordeningen en besluiten criteria opgenomen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
- Een verantwoordingsgrens van 1 % (zijnde € 1.392.132) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen; -
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

BALANS

Vaste Activa

Onder activa worden de bezittingen verstaan waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdrage van derden, de jaarlijkse afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting structureel zijn.

Materiële vast activa met een economisch nut

De gemeente Brunssum kent geen erfpachtgronden.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten) verminderd met de afschrijvingen en structurele waardeverminderingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Bij de waardering wordt in bijzondere gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze structureel is.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met een economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2008 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit, met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Conform de nota Activabeleid 2021 (vastgesteld 9 maart 2021) worden navolgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Woonruimten/gebouwen	30 jaar
Bedrijfsgebouwen	40 jaar*
Schoolgebouwen en gymnastieklokalen nieuwbouw	40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15/20/25/30/40 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar
Machines-, apparaten en installaties	10 jaar
ICT	4 jaar

Op het merendeel van de activa wordt lineair afgeschreven. Annuïtair wordt afgeschreven op de brede scholen Brunssum Oost, Langeberg Zuid en Treebeek en de Brikke Oave.
Conform besluitvorming jaarrekening 2022 is de afschrijvingstermijn van bedrijfsgebouwen aangepast naar 40 jaar.
*Nadere toelichting afschrijvingstermijnen bedrijfsgebouwen

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting van) wegen, fietspaden, voetpaden, verkeerslichtinstallaties, openbare verlichting, straatmeubilair, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.
Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de Raad aan te geven tijdsduur. Conform de Nota activabeleid wordt op deze investeringen een afschrijvingstermijn van 10 jaar aangehouden. Onder de afwaarderingen staan de structurele afwaarderingen vermeld.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van de BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.
Tot dusver is een dergelijke afwaardering nog niet noodzakelijk gebleken.
De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en kosten). Zie verder de toelichting bij de financiële vaste activa.

Als gevolg van Raadsbesluit 202439799 Startersleningen heeft een correctie plaatsgevonden op de beginbalans. (foutherstel). De bijdragen aan Svn in het kader van het beschikbaar stellen van de startersleningen zijn in het verleden gefinancierd ten lasten van de algemene reserve, terwijl er een duidelijke schuldverhouding is met de hypotheeknemers, dan wel Svn. Hiertoe heeft de Raad besloten de startersleningen niet langer ten laste van de algemene reserve te financieren, maar op te nemen als verstrekte lening op de balans.

Vlottende activa

Voorraden
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.
De als "onderhanden werk" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt per debiteurensoort bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen(schulden) van de gemeente.
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.
-De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn gevormd ter dekking van toekomstige risico's, waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijze te schatten. Tevens voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar.
-De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud van gebouwen, gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan.
-De door derden beklemde middelen, betreffen van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed.
-Per voorziening is aangegeven onder welke van hierboven genoemde categorie voorzieningen deze valt.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De spaargelden gemeentepersoneel bevatten een harde kern, welke langer dan één jaar uitstaan. Vandaar de rubricering onder de vaste schulden. In principe kan een spaarder direct beschikken over zijn spaartegoed. Het zal echter nooit voorkomen dat het gehele spaartegoed van alle spaarders in één keer wordt opgevraagd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.
Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Verplichtingen voortvloeiend uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing van de vervoermiddelen en ICT vindt plaats tegen de nominale waarde van de contractueel nog verschuldigde leasetermijnen.

Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 480.000	€ 540.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 35.995	€ 28.193
Totaal immateriële vaste activa	**€ 515.995**	**€ 568.193**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde:

	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 540.000	€ 0	-€ 60.000	€ 480.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 28.193	€ 12.613	-€ 4.811	€ 35.995
Totaal immateriële vaste activa	**€ 568.193**	**€ 12.613**	**-€ 64.811**	**€ 515.995**

Investeringen	Rubriek	Beschikbaar gesteld krediet	Investeringen in 2024
Vervanging speeltoestellen	Bijdragen aan activa in eigendom van		€ 12.613

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Niet in exploitatie genomen gronden	€ 840.517	€ 1.263.999
Overige investeringen met een economisch nut	€ 35.551.778	€ 33.925.319
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan geheven	€ 9.387.432	€ 9.855.723
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ 17.535.814	€ 13.350.364
Totaal materiële activa	**€ 63.315.541**	**€ 58.395.405**

Strategische gronden
Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde:

	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Strategische gronden	€ 1.263.999	€ 0	-€ 332.882	-€ 90.600	€ 840.517

Overige investeringen met een economisch nut

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer.

	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Geactiveerd	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	€ 1.408.117	€ 859.201					€ 2.267.318
Woonruimten	€ 0						€ 0
Bedrijfsgebouwen	€ 29.937.164	€ 3.774.276		-€ 1.282.265	-€ 611.436		€ 31.817.739
Bedrijfsgebouwen onderhanden werk	€ 1.292.875	€ 122.947				-€ 1.285.748	€ 130.074
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken (Waarvoor ter bestrijding ksn. een heffing)	€ 9.855.723			-€ 468.291			€ 9.387.432
Grond, -wegwaterb. werken overig	€ 163.797			-€ 18.318			€ 145.479
Vervoermiddelen	€ 605.909	€ 588.958	-€ 1.750	-€ 319.817			€ 873.300
Machines, apparaten en	€ 517.457	€ 147.076		-€ 346.665			€ 317.868
Totaal investeringen economisch nut	**€ 43.781.042**	**€ 5.492.458**	**-€ 1.750**	**-€ 2.435.356**	**-€ 611.436**	**-€ 1.285.748**	**€ 44.939.210**

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven en het in 2024 daadwerkelijk bestede bedrag dat ten laste van het krediet is gebracht.

Investeringen	Rubriek	Beschikbaar gesteld krediet	Bijdragen van derden in 2024	Investeringen in 2024
Ontwikkeling E-Brunssum	Machines, apparaten en installaties	€ 146.604		€ 52.528
Integrale GEO-informatievoorziening	Machines, apparaten en installaties	€ 209.792		€ 60.220
Professionalisering DIV., Digit., DSP	Machines, apparaten en installaties	€ 193.722		€ 27.882
ICT Investeringen Sociaal domein	Machines, apparaten en installaties	€ 108.939		€ 1.100
Modernisering primaire applicaties	Machines, apparaten en installaties	€ 54.867		€ 5.346
Hybride werken, meubilair	Bedrijfsgebouwen	€ 134.646		€ 43.483
Vervangingsinvesteringen wegen MOP-OR	Grond- weg- en waterbouwkundige werken	€ 5.439.923		€ 2.852.541
Vervanging voertuigen wegen	Vervoermiddelen	€ 10.426		€ 9.795
Materieel plantsoenen, incl. bussen	Vervoermiddelen	€ 184.847		€ 149.670
Sportpark Houserveld	Bedrijfsgebouwen	€ 50.000	€ 6.009	€ 57.753
In de Struiken Langeberg	Bedrijfsgebouwen	€ 20.000	€ 2.071	€ 19.900
Sportpark Klingelsberg	Bedrijfsgebouwen	€ 125.000	€ 10.847	€ 104.262
Nieuwbouw Accommodatie VV de Leeuw	Bedrijfsgebouwen	€ 2.500.000	€ 592.509	€ 3.328.608
Klimaatinstallatie Raad-/Quintzaal	Bedrijfsgebouwen	€ 215.000		€ 220.270
Werkbudget Strategische aankopen	Gronden en terreinen	€ 837.268		€ 768.601
Overname onrendabele gronden NIEGG	Gronden en terreinen	€ 0		€ 90.600
Aanschaf rolstoelen WVG	Vervoermiddelen	€ 200.000		€ 429.493
Realisatie Carnaval loods (AC 31)	Bedrijfsgebouwen onderhanden werk	€ 686.000		€ 15.578
Integraal Kindercentra Brs Oost	Bedrijfsgebouwen onderhanden werk	€ 190.000		€ 107.369
Totaal		**€ 11.307.034**	**€ 611.436**	**€ 8.344.999**

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut, had het volgende verloop:

	31-12-2023	Investeringen	Mutatie OHW/bijdrage derden	Afschrijvingen	31-12-2024
Gronden en terreinen	€ 0				€ 0
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	€ 12.999.476	€ 2.852.541	€ 0	-€ 758.482	€ 15.093.535
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken, onderhanden werk	€ 350.888		€ 2.091.391		€ 2.442.279
Totaal invest. maatschappelijk nut	**€ 13.350.364**	**€ 2.852.541**	**€ 2.091.391**	**-€ 758.482**	**€ 17.535.814**

Investeringen 2024 betreffen vervangingsinvesterignen MOP-OR.

Financiële vaste activa

Correctie startersleningen beginbalans
Als gevolg van Raadsbesluit 202439799 Startersleningen heeft een correctie plaatsgevonden op de beginbalans. (foutherstel). De bijdragen aan Svn in het kader van het beschikbaar stellen van de startersleningen zijn in het verleden gefinancierd ten lasten van de algemene reserve, terwijl er een duidelijke schuldverhouding is met de hypotheeknemers, dan wel Svn. Hiertoe heeft de Raad besloten de startersleningen niet langer ten laste van de algemene reserve te financieren, maar op te nemen als verstrekte lening op de balans.

	Boekwaarde 31-12-2023	Correctie startersleningen beginbalans (verstrekkingen vóór 31-12-24)	Gecorrigeerde Beginbalans 24
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen	€ 313.444		€ 313.444
Leningen aan:			
- woningbouwcorporaties	€ 162.121		€ 162.121
- overige verbonden partijen	€ 762.542	€ 958.290	€ 1.720.832
Lening project zonnepanelen	€ 2.282.605		€ 2.282.605
Lening Enexis	€ 2.000.000		€ 2.000.000
Totaal financiële vaste activa	**€ 5.520.712**	**€ 958.290**	**€ 6.479.002**

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Gecorrigeerde Beginbalans 24	Investeringen	Aflossing / Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	€ 313.444		-€ 3.842	€ 309.602
Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	€ 162.121		-€ 19.667	€ 142.454
- overige verbonden partijen	€ 1.720.832	€ 22.000	-€ 44.748	€ 1.698.084
Lening project zonnepanelen	€ 2.282.605		-€ 268.591	€ 2.014.014
Lening Enexis	€ 2.000.000			€ 2.000.000
Totaal financiële vaste activa	**€ 6.479.002**	**€ 22.000**	**-€ 336.848**	**€ 6.164.154**

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ 190.502	€ 68.999
Onderhanden werk, vaste activa		
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Winstneming complexen	€ 208.450	€ 303.514
	€ 398.952	**€ 372.513**

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2024 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Inkomsten	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening verliesgev. complex	Balanswaarde 31-12-2024
Voorraad woongebieden	€ 1.764.325	€ 134.353	-€ 623.140	€ 1.275.538	-€ 1.147.242	€ 128.296
Voorraad bedrijfsterreinen	€ 96.962	€ 6.429	€ 0	€ 103.391	-€ 190.416	-€ 87.025
Centrumplan Treebeek	-€ 491.540	-€ 533	-€ 4.256	-€ 496.329	€ 0	-€ 496.329
Masterplan centrum	€ 8.807.863	€ 4.119.537	-€ 2.587.448	€ 10.339.952	-€ 9.694.392	€ 645.560
Totaal bouwgronden in exploitatie	**€ 10.177.610**	**€ 4.259.786**	**-€ 3.214.844**	**€ 11.222.552**	**-€ 11.032.050**	**€ 190.502**

	Boekwaarde 31-12-2024	Geraamde kosten 2024 ev.	Geraamde opbrengsten 2022 ev.	Geraamd Resultaat* (eindwaarde)	Geraamd Resultaat* (contante waarde)	Totaal Winstneming complexen
Voorraad woongebieden	€ 1.275.538	€ 1.870.340	-€ 1.910.626	€ 1.235.252	€ 1.147.242	
Voorraad bedrijfsterreinen	€ 103.391	€ 72.526	-€ 253.088	-€ 77.170	-€ 79.463	€ 208.109
Centrumplan Treebeek	-€ 496.329	€ 580.527	-€ 84.614	-€ 415	-€ 398	€ 341
Masterplan centrum	€ 10.339.952	€ 6.262.927	-€ 5.898.547	€ 10.704.332	€ 9.694.392	
Totaal bouwgronden in exploitatie	**€ 11.222.552**	**€ 8.786.321**	**-€ 8.146.874**	**€ 11.861.998**	**€ 10.761.772**	**€ 208.450**

*negatief bedrag is positief resultaat

De waardering van de bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op inzichten op peildatum 1-1-2025 en de daarbij behorende uitgangspunten van financiële parameters, uitgangspunten en risico's.

De financiële parameters waarmee de grondexploitaties zijn opgesteld zijn:

	2024	2025	2026	2027	2028>
Opbrengsten					
Woningbouw	*1	*2	0,00%	0,00%	2,00%
Bedrijven	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Kantoren	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Winkels en Horeca	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Maatschappelijk	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Overige opbrengsten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Kosten					
GWW Kosten	3,00%	4,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Plankosten	5,00%	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Overige kosten	5,00%	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%

*1 Diverse cf. Grondprijzenbrief 2024
*2 Diverse cf. Grondprijzenbrief 2025

Disconteringsvoet	2,00%
Rente	0,50%

De investeringsramingen zijn opgesteld in overleg met de Afdeling Openbare Ruimte. Voor de het bepalen van de opbrengsten worden de richtprijzen gehanteerd, zoals vermeld in de Grondprijzenbrief 2024 van de gemeente Brunssum. Per project is in beeld gebracht wat de actuele planning is en zijn de fasering van kosten en opbrengsten daarop afgestemd. Bovendien zijn per project de risico's geïnventariseerd en in relatie gebracht met het gemeentelijke weerstandsvermogen.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is conform richtlijnen van het BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone.

Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma 11 (Volkshuisvesting en RO) en de paragraaf 7 Grondbeleid van de programmarekening.

Uitzettingen een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
Overige vorderingen	€ 3.039.435	€ 800.653	€ 2.238.783	€ 1.282.582
Vorderingen op openbare lichamen(gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincie en Rijk)	€ 6.541.312		€ 6.541.312	€ 4.776.704
Rekening-courantverhouding met het Rijk	€ 2.397.751		€ 2.397.751	€ 6.159.339
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 11.978.498**	**€ 800.653**	**€ 11.177.845**	**€ 12.218.625**

Overige vorderingen en vorderingen op openbare lichamen:

De specificatie van de (overige) vorderingen per 31 december 2023 luidt als volgt:	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
- debiteuren algemeen	€ 527.755		€ 465.805	€ 420.810
Af:: Voorziening dubieuze debiteuren		-€ 61.950		
tussenrekening deb. Inhoudingen		€ 0		
- debiteuren belastingen	€ 908.087		€ 815.317	€ 471.976
Af:-Voorziening debiteuren belastingen		-€ 92.770		
Totalen Debiteuren Algemeen en Belastingen	**€ 1.435.842**	**-€ 154.720**	**€ 1.281.121**	**€ 892.786**
- verhaalsdebiteuren cliënten Sociale Zaken	€ 1.113.132		€ 585.801	€ 496.553
Af: -Voorziening oninbare Sozadebiteuren		-€ 527.331		
Totaal Debiteuren Soza:	€ 1.113.132	-€ 527.331	€ 585.801	€ 496.553
-Claim inzake BTW Compensatiefonds	€ 6.541.312		€ 6.541.312	€ 4.776.704
- voorschotten kleine uitgaven en BTW inkoop	€ 97		€ 97	€ 13.933
subtotaal	€ 6.541.409		€ 6.541.409	€ 4.790.637
Af: -Voorziening oninbaar TOZO		-€ 118.602	-€ 118.602	-€ 120.690
Totaal overige vorderingen en vorderingen op openbare lichamen	**€ 9.090.382**	**-€ 800.653**	**€ 8.289.730**	**€ 6.059.286**

De voorziening voor de debiteuren algemeen bedraagt € 61.950 per balansdatum. Voor een aantal openstaande posten zijn nog invorderingstrajecten gaande c.q. volgen nog correctiefacturen. Conform de Uitvoeringsregels Debiteurenbeheer wordt voor een oninbare post een voorziening getroffen ten laste van het budget waar de bate in eerste instantie is geboekt.
De voorziening debiteuren belastingen bedraagt € 92.770 per balansdatum. Dit bedrag is bepaald aan de hand van een weging per jaar van het nog openstaande bedrag. Er wordt rekening gehouden met een percentage te verwachten oninbaar.

De gewenste hoogte van de voorziening ad € 527.331 per balansdatum voor Soza-debiteuren is aangegeven door ISD-BOL.

Rekening-courant verhouding met het Rijk.
De drempel voor schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal. Voor 2024 is dit €2.408.000. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.
In 2024 is het drempelbedrag gemiddeld niet overschreden.

Bedragen afgerond op 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten de schatkist van het Rijk aangehouden, gemiddeld per kwartaal	€ 426	€ 581	€ 479	€ 503
Drempelbedrag 2% van begrotingstotaal	€ 2.408	€ 2.408	€ 2.408	€ 2.408
Ruimte onder drempelbedrag	€ 1.982	€ 1.827	€ 1.929	€ 1.905
Overschrijding van het drempelbedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Kassaldi	€ 10.658	€ 136.103
Banksaldi	€ 404.639	€ 351.623
Totaal liquide middelen	**€ 415.297**	**€ 487.726**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen		
- het Rijk	€ 2.574.654	€ 474.142
- Overheid	€ 1.617.492	€ 811.307
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 3.715.027	€ 6.757.358
Totaal overlopende activa	**€ 7.907.173**	**€ 8.042.807**

Nog te ontvangen bijdrage Rijk

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de nog te onvangen bijdragen van het Rijk:

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Deb.Soza trans.post BBZ bijdr.Rijk	€ 4.432	€ 956	-€ 4.432	€ 956
Nog te ontvangant POO opv. Oekraïne 2023	€ 459.277	€ 2.180.666	-€ 459.277	€ 2.180.666
Nog te ontvangen bijdrage Rijk	€ 10.433	€ 2.661	-€ 10.433	€ 2.661
Nog te ontvangen BTW onderzoek spendlab	€ 0	€ 30.221		€ 30.221
Nog te ontvangen H4 sport afrek. 2023	€ 0	€ 190.000		€ 190.000
Nog te ontvangen H4 sport 2024	€ 0	€ 170.150		€ 170.150
Totaal nog te ontvangen bijdragen Rijk	**€ 474.142**	**€ 2.574.654**	**-€ 474.142**	**€ 2.574.654**

Voorschotten ontvangen van overheden

Onderstaand overzicht geeft het verloop van voorschotten ontvangen van overheden.

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Vorderingen van overheden	€ 811.307	€ 1.338.441	-€ 811.307	€ 1.338.441
Egen bijdragen dec. 2024	€ 0	€ 3.675	€ 0	€ 3.675
Afrekening Regiodeal 2024 GBT	€ 0	€ 61.293	€ 0	€ 61.293
Regiodeal II Tranche 2 J96B		€ 214.083		€ 214.083
Totaal	**€ 811.307**	**€ 1.617.492**	**-€ 811.307**	**€ 1.617.492**

Overige vorderingen en overlopende activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de overige vorderingen en overlopende activa.

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Ambulant Jeugd	€ 1.750.670		-€ 1.616.280	€ 134.390
Balanspost Diftar	€ 988.659	€ 1.018.424	-€ 988.659	€ 1.018.424
Vooruitbetaalde crediteuren	€ 2.968.746	€ 1.199.828	-€ 2.968.746	€ 1.199.828
Afrekening ISD-BOL	€ 160.317	€ 257.801	-€ 241.324	€ 176.794
Leges Telecom/degeneratiekosten	€ 58.224	€ 143.716	-€ 58.224	€ 143.716
Nto afdracht zonnepanelen	€ 21.469	€ 29.815	-€ 21.469	€ 29.815
Overig	€ 1.208			€ 1.208
Afrekening TOZO 2021 Maastricht	€ 120.569			€ 120.569
Afrekening Jeugd Maastricht	€ 219.563			€ 219.563
Vooruitbetaald Ketenaansprakelijkheid valpreventie	€ 20.595		-€ 20.595	€ 0
Omgevingsvergunningen 23	€ 441.539		-€ 441.539	€ 0
Debetbedragen in crediteuren	€ 5.799	€ 9.894	-€ 5.799	€ 9.894
Restitutie vaste bijdrage BB2024	€ 0	€ 39.306		€ 39.306
Afrekening PGB 2024 BG	€ 0	€ 34.200		€ 34.200
Afrekening PGB 2024 HBH	€ 0	€ 1.900		€ 1.900
Bijdr Provincie Limburg Afkoppeling	€ 0	€ 5.350		€ 5.350
GALA 2024 via GGD	€ 0	€ 950		€ 950
Afrekening TOZO 2024	€ 0	€ 99.133		€ 99.133
Afrekening BUIG, BBZ, Bijz.bijstand 2024	€ 0	€ 412.037		€ 412.037
Brunssum beweegt 2025-26 GALA	€ 0	€ 16.800		€ 16.800
Nog te factureren bedragen LTCB 2024	€ 0	€ 21.880		€ 21.880
Onderwijs Achterstanden Beleid	€ 0	€ 13.680		€ 13.680
Vorderingen jeugdzorgaanbieders	€ 0	€ 15.590		€ 15.590
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	**€ 6.757.358**	**€ 3.320.304**	**-€ 6.362.635**	**€ 3.715.027**

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve		€ 19.988.659
Correctie eindbalans 2023 Startersleningen		€ 958.290
Algemene reserve na correctie	€ 20.129.582	€ 20.946.949
Bestemmingsreserves:		
-ter dekking van kapitaallasten	€ 9.840.381	€ 10.389.292
-overige bestemmingsreserves	€ 16.559.477	€ 17.894.929
	€ 46.529.440	**€ 48.272.880**
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	€ 482.678	€ 903.140
	€ 47.012.118	**€ 49.176.020**

Correctie eindbalans 2023 Startersleningen:
Als gevolg van Raadsbesluit 202439799 Startersleningen heeft een correctie plaatsgevonden op de beginbalans. (foutherstel). De bijdragen aan Svn in het kader van het beschikbaar stellen van de startersleningen zijn in het verleden gefinancierd ten lasten van de algemene reserve, terwijl er een duidelijke schuldverhouding is met de hypotheeknemers, dan wel Svn. Hiertoe heeft de Raad besloten de startersleningen niet langer ten laste van de algemene reserve te financieren, maar op te nemen als verstrekte lening op de balans.

Reserves
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. De "Nota Reserves en Voorzieningen 2022" is geactualiseerd in 2022 en door uw Raad vastgesteld op 20 december 2022.

Het verloop van de reserves in 2024 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Nr.	Naam reserve	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2024	Vermeerdering in 2024	Vermeerdering rente in 2024	Vermindering in 2024	Saldo aan het einde van 2024
	RUBRIEK A								
	Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 7.988.659	€ 4.525.815		€ 4.384.892	€ 8.129.582
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 19.988.659	€ 4.525.815	€ 0	€ 4.384.892	€ 20.129.582
	RUBRIEK B								
	Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 56.725	€ 0			€ 56.725
B120530	Reserve Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 100.000	€ 103.100			€ 203.100
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.123.040	€ 452.750		€ 422.527	€ 5.153.262
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 307.398	€ 16.015		€ 5.120	€ 318.293
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 98.321	€ 8.000			€ 106.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 72.000	€ 6.000			€ 78.000
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 236.405			€ 120.000	€ 116.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 13.793	€ 40.000		€ 53.793	€ 0
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 23.664	€ 2.175			€ 25.839
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 691.108	€ 104.600			€ 795.708
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 618.185				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 111.175			€ 40.000	€ 71.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e begr. Wijz. 2024	€ 0	€ 118.000			€ 118.000
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	6e begr. Wijz. 2024	€ 0	€ 385.851			€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 418.988			€ 135.774	€ 283.215
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.290.255			€ 8.754	€ 4.281.502
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit	€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019	€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 4.650.416			€ 2.094.997	€ 2.555.419
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	12	1-11-2022	Begroting 2023	€ 387.095			€ 45.236	€ 341.859
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	10	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 150.000			€ 45.743	€ 104.257
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	8	14-11-2023	2e BeRap 2023	€ 0	€ 400.000			€ 400.000
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 17.894.929**	**€ 1.636.491**	**€ 0**	**€ 2.971.944**	**€ 16.559.477**
	Reserves ter dekking van kapitaallasten								
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 39.600		€ 198	€ 3.498	€ 36.300
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 23.589		€ 118	€ 1.428	€ 22.278
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 63.181		€ 316	€ 4.528	€ 58.969
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 964.440		€ 4.822	€ 58.402	€ 910.860
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 303.395		€ 1.517	€ 19.364	€ 285.548
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 101.488		€ 507	€ 6.850	€ 95.145
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 743.922		€ 37.964	€ 87.558	€ 694.328
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 120.414		€ 602	€ 8.128	€ 112.888
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 261.053		€ 1.305	€ 17.621	€ 244.737
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.770.720		€ 8.854	€ 65.745	€ 1.713.828
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 183.229		€ 916	€ 11.694	€ 172.451
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 596.807		€ 2.984	€ 20.830	€ 578.961
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 51.272		€ 256	€ 3.272	€ 48.256
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 102.043		€ 510	€ 5.881	€ 96.672
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 481.600		€ 2.408	€ 17.458	€ 466.550
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 120.000		€ 600	€ 10.600	€ 110.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 802.379		€ 4.012	€ 27.196	€ 779.194
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 17.333		€ 87	€ 1.420	€ 16.000
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016	€ 50.000		€ 250	€ 25.250	€ 25.000
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017	€ 760.000		€ 3.800	€ 35.467	€ 728.333
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 142.615		€ 713	€ 29.236	€ 114.092
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 142.615		€ 713	€ 29.236	€ 114.092
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021	€ 540.000		€ 2.700	€ 62.700	€ 480.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 2.007.600		€ 10.038	€ 81.738	€ 1.935.900
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 10.389.292**	**€ 0**	**€ 86.191**	**€ 635.102**	**€ 9.840.381**
	Totaal rubriek B				**€ 28.284.221**	**€ 1.636.491**	**€ 86.191**	**€ 3.607.046**	**€ 26.399.857**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 48.272.881**	**€ 6.162.306**	**€ 86.191**	**€ 7.991.938**	**€ 46.529.440**

AARD EN REDEN VAN DE RESERVES (TOELICHTING OP BOVENSTAANDE TABEL)

ALGEMENE RESERVES

Algemene Reserve –weerstandsvermogen: Dit gedeelte van de algemene reserve is de benodigde weerstandscapaciteit die noodzakelijk is voor het afdekken van de geïnventariseerde risico's

Algemene Reserve – vrij besteedbaar: Dit is het gedeelte van de algemene reserve dat geen deel uitmaakt van de benodigde weerstandscapaciteit die noodzakelijk is voor het afdekken van de geïnventariseerde risico's.

BESTEMMINGSRESERVE

Ter dekking van kapitaallasten: Deze reserves dienen ter dekking van kapitaallasten van het betreffende activa. De omvang van de reserves is gelijk aan de boekwaarde van de investering. De rente wordt toegevoegd aan de reserve.

Overige bestemmingsreserves:

- Egalisatiereserves dienen om pieken en dalen over de jaren heen te egaliseren
- Resterende reserves zie onderstaand overzicht.

Reserve	Toelichting
Reserve representatie Parade	Egalisatie van representatiekosten inzake vierjaarlijkse parade.
Reserve Parade	Egalisatie van kosten inzake vierjaarlijkse parade.
Personele ontwikkelingen	Mobiliteit, ontwikkeling en flexibiliteit van personeel en zal worden gebruikt bij onverwachte tegenvallers in personele bezetting als gevolg van reorganisatietrajecten.
Risico Lening Atrium (Zuyderland)	Risico opvangen betreffende aflossing van lening verstrekt aan het Atrium. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Decentralisatie onderwijs	Middelen voor huisvesting onderwijs, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.
"Kinderen doen mee"	Op grond van het amendement 7 uit de raadsvergadering van 1 november 2022 wordt de reserve bestemd voor uitbreiding van de bijstandsnorm voor winterkledingpakketten t.b.v. kinderen in armoede.
Bovenwijkse voorziening	Financiering van bovenwijkse voorzieningen (bijv. openbare parken, speelplaatsen en musea).
PALET	T.b.v. financiering van investeringen passende binnen het Uitvoeringsprogramma PALET
Sociale vernieuwing / Wijkgerichte aanpak	Incidentele wijkgerichte ontwikkelingen via wijkteams die gelegenheid krijgen om hun eigen plannen voor de toekomst te maken en uit te voeren.
Wet Inburgering	Gevormd uit de oude wet inburgering-middelen. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Ilse Frankenthalstichting	Ter dekking van de 3-jaarlijkse kunstmanifestatie. Deze reserve is in 2022 bij de herijking van de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.
Revitalisering Landgraaf	T.b.v. het via cofinanciering/subsidiëring van projecten in het Schutterspark.
Brunssum Beweegt	Dekking kosten inzake nationaal Actieplan Sport en Bewegen.
Speeltoestellen	T.b.v. het instandhouden van speeltoestellen.

Knelpunten Verenigingen	Knelpunten in accommodaties van de plaatselijke verenigingen oplossen
Bomenfonds	Onderhoud beeldbepalende bomen particulieren.
MOP Wegen onderhoud	Reservering voor schommelingen in de begroting mbt wegen onderhoud te vermijden.
MOP groen	Reservering voor schommelingen in de begroting mbt groenonderhoud te vermijden.
MOP Openbare verlichting	Reservering voor schommelingen in de begroting mbt onderhoud openbare verlichting te vermijden.
Economische ontwikkelingen	Ten behoeve van investeringen op het gebied van economische structuurversterking, acquisitie, herstructurering van werklocaties en activiteiten ter bevordering van werkgelegenheid.
Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	Herstelkosten mijnschade. Het gemeentelijk aandeel, indien hier aanspraak op wordt gemaakt door Stichting Calamiteitenfonds Mijnschade Limburg.
Huishouden op orde	Dit wordt ingezet voor o.a. “Mantelzorgers verdienen een betere buur” en “Gezond lunchen in de buurt”. Mede met het oog op verder gaande dienstverlening richting wijken is deze reserve gehandhaafd.
Reserve Lokale Inclusie Agenda	Sinds 14 juli 2016 is het VN-verdrag Handicap van kracht in Nederland. In dit verdrag is bekrachtigd dat er actief beleid gevoerd moet worden om discriminatie op basis van beperkingen te minimaliseren. Dit heeft een wettelijke grondslag gegeven voor gemeenten om beleid uit te zetten op het gebied van inclusie. De reserve voor de lokale inclusie agenda is ingesteld voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma van de in medio 2024 vastgestelde lokale inclusie agenda.
Reserve Re-integratie statushouders	Het is meestal niet mogelijk de uitkering per deelnemer volledig te besteden in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft. Indien in een kalenderjaar de uitkering niet volledig is besteed aan inburgeringsvoorzieningen, kan het college het niet bestede bedrag tot maximaal 100% van de voor dat jaar toegekende uitkering reserveren voor besteding aan inburgeringsvoorzieningen in het daaropvolgende kalenderjaar.
Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	Werkkapitaal voor gebiedsontwikkeling Oostflank t.b.v. voorbereidende onderzoeken, maatregelen in kader van noodzakelijke herstructurering, potentiële verwervingen van gronden en vastgoed, projectmanagement. Ook ingezet als cofinanciering voor de verkrijging van derdengelden (o.a. Parkstad, provincie Limburg, IBA).
Herstructureringsreserve	Verbetering van de leefbaarheid in de wijken. Uitgaven alleen in overleg met Weller.
Aardgasvrije wijken	T.b.v. de Aardgasvrije wijken
Algemene reserve grondexploitatie	Bufferfunctie voor het opvangen van risico’s en resultaten van grondexploitaties.
Parkeerfonds	Aanleg van compenserende parkeergelegenheid binnen het Bestemmingsplan Centrum. Er is tot nu toe geen gebruik gemaakt van het fonds en derhalve zijn nog geen bijdragen in het parkeerfonds gestort.
Volkshuisvestingsfonds	Betreft Cofinanciering in het kader van een bijdrage uit het volkshuisvestingsfonds.

Crisis- en herstelfonds	Bij de vaststelling van de begroting 2023 is een amendement aangenomen om deze reserve in te stellen. Daarbij is aangegeven de reserve voor dit moment te bestemmen voor zowel de corona- als de energiecrisis.
Stimulering Centrumgebied	Ter dekking van de uitgaven tbv de stimulering van het centrumgebied in de jaren 2022 tot en met 2026
Realisatie Akkerbrug	Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024, in de raadsvergadering van 7 november 2023, werd een amendement aangenomen waarbij besloten werd om het budget voor de realisering van de Akkerbrug om te zetten naar een reserve.

Algemene Reserve onttrekkingen en stortingen:

In de loop van 2024 zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld, waarin **onttrekkingen** aan de Algemene Reserve zijn opgenomen:

Onderwerp	Bedrag
Primitieve begroting	€ 2.391.500
1e begrotingswijziging 2024 / Lokale inclusie agenda	€ 152.000
4e begrotingswijziging / BeRap 2024	€ 518.304
6e begrotingswijziging 2024/Jaarrekening 2023	€ 385.851
7e begrotingswijziging 2024 / Museale functie Pompgebouw Schutterspark	€ 155.000
9de begrotingswijziging 2024 / ISD-Bol	€ 782.237
Totaal onttrekkingen	**€ 4.384.892**

De **stortingen** betreffen o.a.:

Onderwerp	Bedrag
Primitieve begroting	€ 737.537
6e begrotingswijziging 2024/Jaarrekening 2023	€ 903.140
10e begrotingswijziging 2024 / 2e BeRap 2024	€ 1.926.848
11de begrotingswijziging 2024 / Startersleningen	€ 958.290
Totaal stortingen	**€ 4.525.815**

In 2024 is het rekeningsaldo 2023 ad € 903.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Voor meer informatie inzake het doel en het nut en noodzaak van een betreffende reserve, verwijzen wij u naar de nota Reserves en Voorzieningen 2022.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 5.142.059	€ 5.465.473
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	€ 3.369.169	€ 2.992.680
Voorziening ter egalisering van kosten	€ 695.148	€ 182.053
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	€ 149.358	€ 311.488
Totaal voorzieningen	**€ 9.355.734**	**€ 8.951.694**

Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Aanwending / Vrijval	Saldo 31-12-2024
Verplichting/risico:				
Voorziening wachtgelden SMK	€ 15		-€ 15	€ 0
Voorziening wachtgelden B&W	€ 193.050		-€ 152.733	€ 40.317
Voorziening Verlofsparen	€ 703.323			€ 703.323
Voorziening pensioenen wethouders	€ 3.370.117	€ 556.300		€ 3.926.417
Voorziening tekort toekomstige grondexploitatie	€ 1.134.908		-€ 1.134.908	€ 0
Voorziening Omgevingsvergunningen	€ 64.060		-€ 64.060	€ 0
Totaal voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	**€ 5.465.473**	**€ 556.300**	**-€ 1.351.716**	**€ 4.670.057**
Onderhoudsvoorziening:				
Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	€ 1.641.579	€ 804.122	-€ 603.772	€ 1.841.929
Voorziening groot onderh. Rombouts	€ 126.150			€ 126.150
Voorziezing groot onderhoud BMV Bronsheim	€ 456.873	€ 85.618		€ 542.491
Voorziening groot onderhoud BMV-Zuid	€ 102.334	€ 22.600	-€ 39.611	€ 85.323
Voorz.groot onderh.Brede School Treebeek	€ 340.700	€ 41.909		€ 382.609
Voorz. groot onderh. Brede School Centrum	€ 197.373	€ 45.623		€ 242.996
Voorz. groot onderh. Sporthal Treebeek	€ 127.671	€ 20.000		€ 147.671
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	**€ 2.992.680**	**€ 1.019.872**	**-€ 643.383**	**€ 3.369.169**
Egalisering kosten				
Voorziening Afval compartiment	€ 182.053	€ 471.143		€ 653.196
Voorziening Riolering egalisatie tarieven/onderhoud	€ 0	€ 41.952		€ 41.952
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**€ 182.053**	**€ 513.095**	**€ 0**	**€ 695.148**
Voorz. Bijdrage vervanging				
Voorz.MIP Riool-compartiment investeringen	€ 311.488	€ 1.237.500	-€ 1.399.630	€ 149.358
Voorz. v.bijdr. aan toekomstige vervangingsinv.	**€ 311.488**	**€ 1.237.500**	**-€ 1.399.630**	**€ 149.358**
Voorziening Omgevingsvergunningen	€ 0	€ 472.002		€ 472.002
Voorz. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	**€ 0**	**€ 472.002**	**€ 0**	**€ 472.002**
Algeheel totaal	**€ 8.951.694**	**€ 3.798.769**	**-€ 3.394.729**	**€ 9.355.734**
Voorziening tekort toekomstige grondexplotatie in mindering gebracht op voorraden	€ 10.108.611	€ 923.439		€ 11.032.050
Algeheel totaal voorzieningen	**€ 19.060.305**	**€ 4.722.208**	**-€ 3.394.729**	**€ 20.387.784**

De vorming van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

AARD EN REDEN VAN DE VOORZIENINGEN (TOELICHTING OP BOVENSTAANDE TABEL)

VERPLICHTING/RISICO

Voorziening wachtgelden SMK: Ter afdekking van toekomstig te betalen wachtgelden van het SMK.
Voorziening wachtgelden B&W: Dekking van de kosten van de wachtgelden van voormalige collegeleden.
Voorziening verlofsparen: betreft verplichting van nog op te nemen spaarverlof.
Voorziening tekort toekomstige grondexploitatie: verliezen op grondexploitaties dienen voorzien te worden zodra ze verwacht worden. Deze worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de betreffende grondexploitatie. Voor het deel dat de verliesvoorziening hoger is dan de huidige boekwaarde wordt deze voorziening opgenomen.
Voorziening pensioenen wethouders: Deze voorziening dient om de verplichtingen van de gemeente met betrekking tot de pensioenen van (voormalige) wethouders te dekken en te voorzien in toekomstige uitbetalingen.
Voorziening omgevingsvergunningen: Deze voorziening draagt bij aan een gelijkmatige tariefontwikkeling en waarborgt dat de baten uit de belastingheffing worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn ingezameld. In onze gemeente zijn in 2024 de verwachtingen overtroffen, in die zin dat met name in het laatste kwartaal nog onverwacht een aantal omgevingsvergunningen zijn verleend voor grote bouwprojecten. Omdat de daadwerkelijke realisering van deze vergunde bouwwerkzaamheden pas in de loop van 2025 en ook nog in 2026 daadwerkelijk zijn beslag zal krijgen is ca € 200K toegevoegd aan de Egalisatievoorziening 2025 en nog een gelijk bedrag aan de Egalisatievoorziening 2026.

Onderhoudsvoorzieningen
Voorziening groot onderhoud divers gebouwen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van groot onderhoud o.b.v. opgestelde onderhoudsplanningen. Aan deze voorzieningen ter egalisatie van deze lasten over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag.

VOORZIENINGEN TER EGALISERING VAN KOSTEN.

Egalisatie van afval en riool-compartiment teneinde ontwikkelingen na het vaststellen van het tarief op te vangen.

VOORZIENINGEN VOOR BIJDRAGEN AAN TOEKOMSTIGE VERVANGINGSINVESTERING

Voorziening Riool-compartiment investeringen: voor onvoorziene overschrijdingen van lopende projecten. De bestemming van de gelden is vastgelegd in het door de Raad geaccordeerde MOP Openbare Ruimte.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer van één jaar of langer

De onderverdeling van in de balans opgenomen langlopende schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 9.191.667	€ 10.150.000
	€ 9.191.667	**€ 10.150.000**
Door derden belegde gelden:	€ 1.711.382	€ 3.403.185
Waarborgsommen huren gemeentewoningen	€ 28.143	€ 23.901
Algeheel totaal vaste schulden	**€ 10.931.192**	**€ 13.577.086**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2024:

	Saldo 31-12-2023	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	€ 10.150.000		-€ 958.333	€ 9.191.667
Fonds Sociale Voorzieningen	€ 35.930	€ 980		€ 36.910
Lief en Leedpotje O.R./afsplitsing FSV	€ 1.279			€ 1.279
Spaargelden personeel/college/raad	€ 3.365.976	€ 40.308	-€ 1.733.091	€ 1.673.193
Waarborgsommen gemeentewoningen/eigendommen	€ 23.901	€ 4.242		€ 28.143
	€ 13.577.086	**€ 45.530**	**-€ 2.691.424**	**€ 10.931.192**

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 239.391.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan uit de volgende posten:

	31-12-2024	31-12-2023
Kasgeldleningen	€ 5.000.000	€ 0
Overige schulden	€ 2.222.834	€ 6.134.333
Totaal kortlopende schulden	**€ 7.222.834**	**€ 6.134.333**

Tot de overige schulden horen de volgende posten:	31-12-2024	31-12-2023
- crediteuren extern	€ 1.460.024	€ 3.562.336
- nog te ontvangen facturen	€ 655.430	€ 2.429.538
- afdrachten BTW-bedrijfsmatige activiteiten	€ 0	€ 65.689
- ontvangen waarborgsommen (trottoir, gereedmelding Bouwvergunning etc.)	€ 107.380	€ 76.770
Totaal overige schulden	**€ 2.222.834**	**€ 6.134.333**

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen		
- het Rijk	€ 6.687.676	€ 4.083.218
- overige Nederlandse overheidslichamen	€ 818.337	€ 869.296
Te betalen bedragen aan overige overheidslichamen	€ 5.022.062	€ 1.527.611
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ 2.354.641	€ 1.286.726
Totaal overlopende passiva	**€ 14.882.716**	**€ 7.766.851**

Voorschotbedragen ontvangen van het Rijk:

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de in de overlopende passiva opgenomen voorschotten en afrekeningen met het Rijk:

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2024
SPUK Toeslagen Affaire 2022	€ 52.390	€ 6.023	-€ 39.717	€ 18.696
BBZ 2022	€ 90.415	€ 86.880	-€ 90.414	€ 86.881
C55-Regeling Energiearmoede/-fixers	€ 586.292	€ 237.361		€ 823.653
C94 Ontvangsten SPUK LAI RVO	€ 1.343.409	€ 2.687.283	-€ 39.663	€ 3.991.029
D8 Onderwijs Achterstanden Beleid	€ 251.633		-€ 251.633	€ 0
D14 reserve NPO 2023	€ 45.585		-€ 45.585	€ 0
D23 - SPUK Bibliotheek	€ 162.637			€ 162.637
Sisa-regeling F9/ warmtetransitie	€ 12.000			€ 12.000
F28 SPUK CDOKE RVO	€ 463.527	€ 683.305	-€ 638.022	€ 508.810
G10-Wet Inburgering 2021	€ 358.396	€ 325.778		€ 684.174
G13 SPUK Onderwijsroute SZW	€ 24.990	€ 24.687	-€ 29.808	€ 19.869
H8 Ontvangsten SPUK GALA VWS	€ 202.790	€ 656.482	-€ 752.524	€ 106.748
H8 Leefstijlgelden	€ 27.290		-€ 27.021	€ 269
A31 SPUK Preventie met Gezag J&V		€ 225.577		€ 225.577
E44B SPUK Impulsreg. Klimaatad. Hrln		€ 47.335		€ 47.335
Negatieve bedragen debiteuren	€ 461.864		-€ 461.864	€ 0
Totaal voorschotbedragen Rijk	**€ 4.083.218**	**€ 4.980.710**	**-€ 2.376.252**	**€ 6.687.676**

Voorschotbedragen en overige te betalen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de in de overlopende passiva opgenomen voorschotten en afrekeningen met overige Nederlandse overheidslichamen:

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2024
Parkstadroute/Mijnspoor	€ 104.608	€ 400.237	€ 0	€ 504.845
Provincie Limburg, Project Herinrichting Treebeekplein	€ 100.000	€ 0	-€ 100.000	€ 0
Prov.Limb. Investeringen Schutterspark	€ 56.000	€ 0	€ 0	€ 56.000
Subsidie waterschap groene berging KRW 2019	€ 50.000	€ 0	-€ 50.000	€ 0
Provincie Limburg, Busoverstapstation Centrum	€ 230.596	€ 0	-€ 230.596	€ 0
Min I&W, Reconstructie Kerkstraat/Kerkeveldstr.	€ 53.940	€ 0	-€ 53.940	€ 0
Overkapping open luchttheater	€ 13.308	€ 0	-€ 13.308	€ 0
Regio Parkstad Limburg -Regiodeal BS	€ 170.844	€ 365.037	-€ 365.037	€ 170.844
Subs. Provincie Verduurzaming woning	€ 90.000	€ 0	-€ 23.175	€ 66.825
Bijdrage Warmtenet Zuid-Limburg		€ 39.647	-€ 19.824	€ 19.823
Totaal voorschotbedragen overige overheden	**€ 869.296**	**€ 804.921**	**-€ 855.880**	**€ 818.337**
Aan overige overheden te betalen bedragen:				
Veiligheidsregio Zuid Limburg		€ 1.246.727		€ 1.246.727
Belastingdienst Centrale Admninistr.	€ 75.281	€ 1.161.536	-€ 75.281	€ 1.161.536
Werkvoorzieningschap OZL		€ 846.969		€ 846.969
ISD-Bol		€ 621.963		€ 621.963
Reinigingsdiensten Rd4 GR	€ 356.038	€ 413.524	-€ 356.038	€ 413.524
GR Omnibuzz	€ 224.229	€ 277.874	-€ 224.229	€ 277.874
Gemeente Heerlen	€ 177.439	€ 91.251	-€ 177.439	€ 91.251
GGD Zuid-Limburg	€ 23.280	€ 89.654	-€ 23.280	€ 89.654
CMWW Maatschappelijk Werk Pluk	€ 169.512	€ 71.706	-€ 169.512	€ 71.706
Parkstad Limburg		€ 70.688		€ 70.688
IZA Zorgverzekeraar		€ 23.340		€ 23.340
CMWW	€ 3.236	€ 23.181	-€ 3.236	€ 23.181
Waterschapsbedrijf Limburg	€ 53.985	€ 21.574	-€ 53.985	€ 21.574
Gemeente Maastricht	€ 265.592	€ 19.618	-€ 265.592	€ 19.618
WSP Parkstad Detachering BV	€ 13.957	€ 11.407	-€ 13.957	€ 11.407
Betere Buren BV	€ 32.653	€ 11.278	-€ 32.653	€ 11.278
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	€ 60.088	€ 0	-€ 60.088	€ 0
Gemeente Beekdaelen	€ 33.149	€ 0	-€ 33.149	€ 0
Visit Zuid Limburg	€ 20.826	€ 0	-€ 20.826	€ 0
NV Waterleiding Maatschappij Limburg	€ 12.786	€ 0	-€ 12.786	€ 0
Gemeente Landgraaf	€ 4.454	€ 0	-€ 4.454	€ 0
Overig	€ 1.106	€ 19.772	-€ 1.106	€ 19.772
Overige te betalen bedragen overige overheden	**€ 1.527.611**	**€ 5.022.062**	**-€ 1.527.611**	**€ 5.022.062**

Overige vooruitontvangen bedragen

De overige vooruitontvangen bedragen kennen een volgend verloop:

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2024
LVO inz BIEB termijn 2 t/m 7	€ 220.000		€ 0	€ 220.000
Aangifte werkkostenregeling	€ 56.532	€ 137.531	-€ 56.532	€ 137.531
Balanspost Diftar 2021	€ 58.000	€ 51.000	-€ 58.000	€ 51.000
Bijdrage derden gebiedsinrichting Clemensdomein	€ 68.843		€ 0	€ 68.843
Rente per 31-12	€ 44.257	€ 35.807	-€ 44.257	€ 35.807
Prognose Jeugdhulp 2022	€ 35.568		€ 0	€ 35.568
Rekening-courant Cultureel Fonds	€ 22.500	€ 2.184	-€ 2.500	€ 22.184
Negatieve bedragen in saldo debiteuren	€ 7.214	€ 1.966	-€ 7.214	€ 1.966
Prognose PGB Wmo begeleiding	€ 51.548		-€ 51.548	€ 0
Prognose PGB Wmo HH	€ 2.300		-€ 2.300	€ 0
Afrekening TOZO 2021	€ 117.206		-€ 19.156	€ 98.050
Nog te betalen facturen WMO	€ 381.289		-€ 381.289	€ 0
Nog te betalen factuur Medipoint	€ 200.000		-€ 200.000	€ 0
PGB en 13de run december	€ 4.049	€ 17.254	-€ 4.049	€ 17.254
Prognose PGB jeugdhulp 2023	€ 1.105		-€ 1.105	€ 0
Nog te betalen factuur 2023	€ 5.928		-€ 5.928	€ 0
Preventie accoord 2023	€ 10.388	€ 5.589	-€ 10.380	€ 5.597
Eindafrek. Proj. Afkoppelen Spoorstr		€ 75.343	€ 0	€ 75.343
Prognose jeugdhulp 2024		€ 1.419.878	€ 0	€ 1.419.878
Voorboeking BBZ doorloop 2023 betaald in 2025		€ 4.432		€ 4.432
Movare schoolontbijt R3 gez.achterstanden		€ 701		€ 701
Afrekening 2024 ISD-BOL W-deel + kinderopvang		€ 58.492		€ 58.492
Voorb.afrek.Jeugdhulp 2023 M'tricht		€ 87.613		€ 87.613
Saldo cadeaukaart Ons Brunssum		€ 14.382		€ 14.382
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen	**€ 1.286.726**	**€ 1.912.172**	**-€ 844.258**	**€ 2.354.641**

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Borg- en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Aard/ Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 31-12-2023	Restant 31-12-2024
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. stichtingen en verenigingen	Woningbouw, etc	€ 858.115.662	100%	€ 116.325.273	€ 131.752.848
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. particuliere woningbouw	Woningbouw	€ 19.160.045	100%	€ 1.110.730	€ 221.128
	Totaal	€ 877.275.707		€ 117.436.003	€ 131.973.976

Conform het raadsbesluit van 20 juli 2021 (2021/57) betreffende de nieuwe achtervangovereenkomst Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) lopen nieuwe borgstellingen via dit fonds.

Niet in de Balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen
De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

		Nog verschuldigde termijnen 31-12-2023	Nog verschuldigde termijnen 31-12-2024
Operational lease-contracten nog verschuldigde termijnen	Excl. BTW	€ 44.373	€ 199.000
			Looptijd in maanden
Auto VTH			10
Auto VTH			55
Koffie automaten			59
Couverteermachine			2
Vouwmachine			4
Plotter bestuurscentrum			15
Plotter Boschstraat			36

In 2024 zijn nieuwe leasecontracten afgesloten voor een auto en de koffie automaten.

Meerjarige verplichtingen

Het betreft de belangrijkste financiële verplichtingen (niet zijnde subsidieverstrekkingen) waaraan de organisatie voor een aantal toekomstige jaren is verbonden doordat er langlopende overeenkomsten over zijn afgesloten. Overeenkomsten met samenwerkingsverbanden zijn in dit overzicht niet meegenomen.

Levering/dienst	Leverancier	Ingang	Einde	Optie tot verlenging
Onderhoud openbare verlichting	Spie Infratechniek	2014	2025	
Bomenonderhoud	Dolmans Landscaping	2019	2027	
Kredietfaciliteit BNG € 300.000	BNG	2019	onbeperkt	
Intensief maaien gazons	Dolmans Landscaping	2021	2026	
Inkoop ambulante hulp	Diverse leveranciers	2021	2022	2026
Schoonmaak gebouwen	Vebego	2023	2027	2029
Energie	Vattenfall	2023	2025	2028
Plantsoenen en boomspiegels	Vebego Groen	2024	2027	
Relinen	Van de Kreeke	2024	2025	2027
Reinigen, Inspecteren en Renoveren	Van de Kreeke	2024	2025	2027
Onderhoud sportvelden	Krinkels	2024	2025	2027
Accountant	KSG	2024	2026	2027
Sociale Medische Advisering	JPH-Consult	2024	2030	
Koffieautomaten / facilitaire zaken	Lyreco	2025	2030	

5. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden.

6. WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) VERANTWOORDING 2024

De WNT is van toepassing op de gemeente Brunssum. Het voor de Gemeente Brunssum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e *maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2024				
bedragen x € 1	**R. Evers**		**P. Peeters**	**D. Jutten**
Functiegegevens	**Secretaris**		**Griffier**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12		01/01 – 31/03	01/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.280		47.644	49.562
Beloningen betaalbaar op termijn	19.096		4.699	7.891
Subtotaal	139.376		52.343	57.453
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000		57.932	117.137
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**139.376**		**52.343**	**57.453**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023				
bedragen x € 1	**R. Evers**	**HGM. V.d. Roer**	**P. Peeters**	
Functiegegevens	**Secretaris**	**Plv. Secretaris**	**Griffier**	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/02 – 31/12	01/01- 31/03	01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.081	27.866	108.625	
Beloningen betaalbaar op termijn	15.508	5.006	18.109	
Subtotaal	*111.589*	*32.872*	126.734	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	204.060	54.986	223.000	
Bezoldiging	**111.589**	**32.872**	**126.734**	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	**H. Verdellen**
Functiegegevens	**Griffier**
Kalenderjaar	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/4 – 12/7
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalender jaar	312
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 123.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 68.952
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	**€ 41.406**
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 41.406
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 41.406
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	**€ 41.406**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	**n.v.t.**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Hier is voor de gemeente Brunssum geen sprake van in 2024.

7. SISA-BIJLAGE 2024

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A31**	**Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/04*		
			€ 16.023	€ 16.023	Nee	project loopt t/m 2027		

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			5	17	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€39.717	€ 39.717			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€13.300	€17.845	€59.461	€9.235	€31.399
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€0	€12.348	€0	€ 0	€66.797	

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*					
			€ 175	Nee					
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*		
			€ 28.429	€ 0	1	61	79		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	
			€ 688.549	€ 0	€ 639.632	€ 0	€ 265.314	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*			
		1							
		2							
		100							

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*				
			€ 121.673	€ 0	€ 0				
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*			
			€ 0	€ 45.585	€ 0	Ja			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*			
		1							
		2							
		10							
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*	
		1	SB230096	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 162.637	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	
		2							
		100							
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*						
		1	Nee						
		2							
		100							

IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 1.719.055	€ 4.351.623	€ 3.568.540	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee	0			
		2	215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom | aantal in st	Ja	1			
		50						

IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	060917 Gemeente Heerlen	IENW/BSK-2024/46921	€ 144.387	€ 144.387	€ 288.775	€ 288.775
		2						
		15						

			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*
		1	060917 Gemeente Heerlen	IENW/BSK-2024/46921	Nee
		2			
		15			

			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*
		1	060917 Gemeente Heerlen	IENW/BSK-2024/46921	Project gemeente Brunssum: 'Reconstructie Bodemplein Route Weijenweg, ABC-straat'	Nee
		2				
		15				

IenW	E87B	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/01*	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*
		1	030011 Provincie Limburg	2024/0461	€ 275.343	€ 275.343	€ 221.843	€ 221.843
		2						
		10						
			Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*				
		1	2024/0461	Ja				
		2						
		10						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAW**	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ**
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 10.330.618	€ 197.902	€ 271.103	€ 55	€ 126.565
		2						
		100						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 550	€ 55.639	€ 11.146	€ 0	€ 735.193
		2						
		100						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	*Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0
		2				
		100				

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 5.909	€ 0	€ 0
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 9.607	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		100						

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 5.965	€ 52.143	€ 1.625
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 641	€ 6.732	€ 158
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 29.894	€ 976
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 750	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 245	€ 4
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 7.356	€ 89.014	€ 2.763

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		0	0	Nee
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	0	Nee
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		0	0	Nee
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		0	0	Nee
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		0	0	Nee
6	Totaal		0	0	N.v.t.

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal		€ 0	€ 0	€ 0

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
			€ 78.430	€ 0	Nee	
SZW	**G10A**	**Wet inburgering 2021_ Totaal 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G10)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10A/01*	Besteding (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/02*	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/03*	
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 178.149	€ 0	
		2				
		20				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	
			€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	
		1	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	
		2				
		20				

SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	**G13A**	**Onderwijsroute_ totalen 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G13B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G13)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13A/01*	Bestedingen onderwijsroute (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/02*	Baten onderwijsroute (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/03*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/04*	Baten overige voorzieningen (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/05*	
1		060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2								
20								

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 376.106	€ 651.206				

		Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
1		1.1 onroerende zaken nieuwbouw	€ 402.509	€ 402.509	€ 0	€ 0	
2		1.2 onroerende zaken renovatie	€ 32.745	€ 32.745	€ 0	€ 0	
3		1.3 onroerende zaken onderhoud	€ 15.148	€ 15.148	€ 0	€ 0	
4		2.1 roerende zaken aankoop	€ 4.272	€ 0	€ 4.272	€ 0	
5		2.2 roerende zaken dienstverlening door derden	€ 75.824	€ 0	€ 0	€ 75.824	
6		2.3 roerende zaken beheer en exploitatie	€ 120.708	€ 0	€ 0	€ 120.708	
7							
8							
9							
10							
100							

VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 28.852	€ 33.110	€ 56.548	Ja	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 197.521	€ 227.443	€ 388.200	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 44.387	€ 50.662	€ 86.997	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 35.509	€ 35.509	€ 67.466	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 11.096	€ 14.079	€ 26.009	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 38.839	€ 46.296	€ 62.017	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 105.420	€ 127.364	€ 133.895	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 22.194	€ 26.455	€ 38.550	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 5.548	€ 6.613	€ 9.611	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 79.896	€ 93.240	€ 157.659	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 22.194	€ 22.194	€ 45.904	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 22.194	€ 23.874	€ 43.499	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 21.083	€ 23.204	€ 32.801	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 5.548	€ 5.548	€ 10.874	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 16.201	€ 17.122	€ 35.162	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
				Nee					
VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1	061883 Gemeente Sittard-Geleen	€ 160.783				
			2						

VRO	J47B	Volkshuisvesting (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente/provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente of provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/01*	Deelplannaam / projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J47B/03*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/04*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/05*	Besteding (jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: J47B/06*
		Gemeenten	1 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	Brunssum	0	0	0	€ 0
			2					
			16					

	Kopie deelplannaam / project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: J47B/09*
1	*Brunssum*	€ 0	€ 0
2			
16			

	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47B/10*
	Nee

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			0	€ 0	€ 335.670	0	€ 0	€ 90.219

	Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*
	2	€ 0	€ 63.653

	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
	0	0	0	0	0	0

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03493843 en LAI24-03721378*	€ 39.664	2	0	0	€ 4.945
		2						
		100						

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*
		1	€ 34.719	€ 0	Nee
		2			
		100			

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/03*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/05*
		1	060899 Gemeente Brunssum	DB 20241218-244	Sociaal Economische Structuurversterking	€ 197.243	€ 562.628
		2	060899 Gemeente Brunssum	DB 20241218-244	Sociaal Veilig	€ 16.840	€ 62.859
		100					

			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/09*
		1	*060899 Gemeente Brunssum*	€ 197.243	€ 562.628	
		2	*060899 Gemeente Brunssum*	€ 16.840	€ 62.859	
		100				

			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/12*
			€ 0	€ 0	Nee

KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 400.930	€ 237.093	€ 0	€ 750.296	€ 0	€ 750.296
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 2.048.014			€ 0	€ 0	€ 127.033
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 3.314	€ 5.980	€ 3.675	€ 2.180.666	€ 7.352.722	

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT RESTANTKREDIETEN

OMSCHRIJVING	Raads-besluit van	RESTANT KREDIET per 1-1-2024 (excl. btw)	Afvoering/op-boeking van krediet inz. oude kred.	BEGROTING/ BEGR.WIJZ. 2024 (incl BeRaps	KAPITAAL-UITGAVEN 2024	RESTANT-KREDIET 31-12-2024 (excl. btw)	BIJDRAGEN/ RESERVES	NETTO-KREDIET 31-12-2024 (excl. btw)	(verwachte) maand en jaar van afronding
Afdeling Informatie Management									
Ontwikkeling E-Brunssum	2-11-2021	€ 46.604		€ 100.000	€ 52.528	94.076,27		94.076,27	2025
Project centraal gegevensbeheer	13-11-2018	€ 0				0,00		0,00	
Modernisering werkplekken	13-11-2018	€ 19.360				19.359,50		19.359,50	2025
Modernisering primaire-applicaties	2-11-2021	€ 14.867		€ 40.000	€ 5.346	49.520,87		49.520,87	2025
Integrale GEO-informatievoorziening	2-11-2021	€ 109.792		€ 100.000	€ 66.424	143.368,03		143.368,03	2025
Professionalisering DIV., Digit., DSP	2-11-2021	€ 133.722		€ 60.000	€ 29.899	163.822,96		163.822,96	2025
ICT Investeringen Sociaal domein	2-11-2021	€ 53.939		€ 55.000	€ 1.100	107.838,82		107.838,82	2025
Hybride werken, meubilair	12-6-2023	€ 3.396			€ 3.036	360,24		360,24	2025
Hybride werken, thuiswerkplekken	12-6-2023	€ 131.250			€ 32.225	99.024,83		99.024,83	2025
Vervanging kantoor meubilair	10-12-2024	€ 0		€ 470.000		470.000,00		470.000,00	2025
Totaal investeringen afd. IM		***€ 512.930***	***€ 0***	***€ 825.000***	***€ 190.558***	***€ 1.147.372***	***€ 0***	***€ 1.147.372***	
Afdeling Publieksdiensten									
Totaal investeringen afd. PBDNST		*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling									
Investeringen BIEB	28-10-2020	€ 0				0,00		0,00	
Totaal investeringen afd. MO		*€ 0*	€ 0	€ 0	*€ 0*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	
Afdeling Openbare Ruimte									
Vervanging voertuigen/werkmaterieel wegen	12-11-2019	€ 10.426			€ 9.795	631,40		631,40	2024
Vervangingsinvesteringen wegen MIP-OR/incl. Mobiliteitsplan	Prim begr	€ 2.769.923		€ 2.670.000	€ 2.852.541	2.587.381,91		2.587.381,91	doorlopend
Reconstructie Kerk-/Kerkeveldstr (Mob. Plan) (budget op P042213 - € 210.000,-)	7-2-2023					0,00		0,00	
Herinrichting Kruisbergstraat (Mob. Plan) (budget op P042213 - € 710.000,-)	7-2-2023					0,00		0,00	
Reconstructie Loogstraat (Mob. Plan) (budget op P042213 - € 30.000,-)	7-2-2023					0,00		0,00	
Investeringen Mobiliteitsplan	7-2-2023	€ 0		€ 0		0,00		0,00	
Vervanging vervoermiddelen verkeer	2-11-2021	€ 75.000				75.000,00		75.000,00	2024
VOP Kasten	12-11-2019	€ 40.000		€ 375.000		415.000,00		415.000,00	2024
Langeberg, aanleg Groene Berging (KRW)	23-5-2017	€ 0				0,00		0,00	
Aankoop wagens/machines rioolbeheer		€ 0				0,00		0,00	
Kwaliteitsverbetering Vijverpark	4-6-2024	€ 0		€ 1.597.400		1.597.400,00		1.597.400,00	
Materieel plantsoenen, incl. bussen	12-11-2019/ 2-11-2021	€ 49.847		€ 135.000	€ 149.670	35.177,08	1.750,00	36.927,08	2024
Herinrichting Treebeekplein	13-11-2018/ 28-09-2021	€ 0				0,00		0,00	2023
Bushaltes Maastrichterstr/Trichterweg	18-9-2018	€ 15.009	-€ 15.009			0,00		0,00	2023
Rimburger-/Europa-/Grensweg	21-5-2019	€ 0				0,00		0,00	
Wortelopdruk Fazantlaan	4-6-2024	€ 0		€ 196.575		196.575,00		196.575,00	2025
Speeltoestellen openbare speelplekken vervangen	10-12-2024	€ 0		€ 39.176		39.176,00		39.176,00	
Totaal investeringen OPBRMT		***€ 2.960.206***	***-€ 15.009***	***€ 5.013.151***	***€ 3.012.006***	***4.946.341,39***	***1.750,00***	***4.948.091,39***	
Afdeling Ruimtelijke ordening en Vastgoed									
Investeringen Schutterspark	22-10-2019	€ 290.000				290.000,00		290.000,00	2024
Klimaatinstallatie Raad- en Quintzaal	20-12-2022	€ 215.000			€ 220.270	-5.270,44		-5.270,44	2024
Busoverstapstation Centrum	8-11-2021	€ 500.000				500.000,00		500.000,00	2025
Herinrichting Emmapark	31-5-2022	€ 402.150				402.150,00		402.150,00	2026
Promenade Schutterspark	7-11-2023	€ 0		€ 585.500		585.500,00		585.500,00	
Brede School Centrum	5-11-2011	€ 137.522				137.521,88		137.521,88	2024
Sportpark Klingelsberg	10-12-2024	€ 16.671	-€ 16.671	€ 125.000	€ 104.262	20.737,67	10.847,45	31.585,12	2025
Sportpark Houserveld, natuurgrasveld/wedstrijdveld	2-11-2021	€ 0		€ 50.000	€ 57.753	-7.753,30	6.008,65	-1.744,65	
SV Langeberg, zandgras oefenveld	12-11-2019 /28-10-2020	€ 0		€ 20.000	€ 19.900	100,34	2.070,36	2.170,70	afgesloten
Sportpark Peerdendries	2-11-2021	€ 0				0,00		0,00	
Nieuwbouw accommodatie VV De Leeuw	21-3-2023	€ 2.500.000			€ 3.328.608	-828.608,08	592.509,23	-236.098,85	2024
Netaansluiting Zonnepark Terca-terrein	21-3-2023	€ 250.000				250.000,00		250.000,00	2026
Werkbudget Strategische aankopen	11-3-2019	€ 837.268			€ 768.600	68.668,25		68.668,25	geen eind datum
Krediet Centrumvisie	28-9-2021	€ 0				0,00		0,00	afgesloten
Realisatie Carnaval Loods	17-9-2024	€ 0		€ 686.000		686.000,00		686.000,00	
Speeltoestellen speeltuinen vervangen	10-12-2025	€ 0		€ 15.572	€ 12.613	2.958,96		2.958,96	
Totaal investeringen afdeling ROV		***€ 5.148.611***	***-€ 16.671***	***€ 1.482.072***	***€ 4.512.007***	***€ 2.102.005***	***€ 611.436***	***€ 2.713.441***	
Afdeling Zorg									
Aanschaf rolstoelen WVG	2-11-2021	€ 0		€ 200.000	€ 429.493	-229.493,27		-229.493,27	afgesloten
Totaal investeringen afd. Zorg		*€ 0*	€ 0	€ 200.000	*€ 429.493*	*-229.493,27*	*0,00*	*-229.493,27*	
DEKKINGSMIDDELEN									
Overboeking naar Balansrekeningen						0,00		0,00	
Totaal sluitpost		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00	0,00	0,00	
TOTAAL investeringen		€ 8.621.746	-€ 31.680	€ 7.520.223	€ 8.144.064	7.966.224,92	613.185,69	8.579.410,61	

BIJLAGE 2 OVERZICHT GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAK-VELD

Financiële afwijkingen per taakveld

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie - Begroting
taakvelden			
XT-01 - Bestuur	2.428	2.984	556
XT-010 - Mutaties en reserves	5.615	5.863	248
XT-02 - Burgerzaken	1.531	1.589	58
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	419	539	120
XT-04 - Overhead	16.865	17.880	1.015
XT-05 - Treasury	480	524	45
XT-064 - Belastingen overig	780	781	1
XT-08 - Overige baten en lasten	76	399	323
XT-09 - Vennootschapsbelasting	-	6	6
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.041	3.313	272
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.507	1.299	-209
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.316	4.122	-194
XT-22 - Parkeren	83	100	17
XT-31 - Economische ontwikkeling	481	475	-6
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	359	192	-167
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	18	3	-15
XT-34 - Economische promotie	264	259	-5
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	-
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.810	3.058	248
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	1.944	2.577	634
XT-51 - Sportbeleid en -activering	426	481	55
XT-52 - Sportaccommodaties	2.651	3.013	362
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	1.394	1.244	-150
XT-54 - Musea	69	69	0
XT-55 - Cultureel erfgoed	4	4	-
XT-56 - Media	565	565	0
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.729	2.914	185
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	4.174	4.151	-23
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	957	944	-13
XT-63 - Inkomensregelingen	18.762	18.199	-564
XT-64 - Begeleide participatie	13.426	12.629	-797
XT-65 - Arbeidsparticipatie	838	1.012	174
XT-672A - Jeugdhulp begeleiding	3.854	3.547	-307
XT-672B - Jeugdhulp behandeling	4.949	5.434	485
XT-672D - Jeugdhulp zonder verblijf overig	72	89	16

XT-673A - Pleegzorg	716	688	-28
XT-673B - Gezinsgericht	101	111	10
XT-673C - Jeugdhulp met verblijf overig	3.011	3.261	250
XT-674B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	835	465	-369
XT-674C - Gesloten plaatsing	339	602	262
XT-681B - Maatschappelijke- en vrouwenopvang	2	2	-
XT-682A - Jeugdbescherming	51	143	93
XT-682B - Jeugdreclassering	35	-	-35
XT-71 - Volksgezondheid	1.401	1.654	252
XT-72 - Riolering	2.884	2.957	73
XT-73 - Afval	3.754	3.792	38
XT-74 - Milieubeheer	1.741	1.778	37
XT-75 - Begraafplaats	118	128	11
XT-81 - Ruimtelijke ordening	1.052	1.027	-25
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	11.989	8.675	-3.315
XT-83 - Wonen en bouwen	2.972	3.082	110
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	2.194	2.143	-51
XT-681A - Beschermd wonen (WMC)	33	33	-
XT-6711 Huishoudelijke hulp WMO	4.899	4.827	-71
XT-6712 - Begeleiding WMO	3.754	3.744	-11
XT-6714 - Overige maatwerkvoorz. WMO	216	188	-28
TOTAAL LASTEN	139.991	139.565	-427
taakvelden			
XT-01 - Bestuur	-3	-4	-1
XT-010 - Mutaties en reserves	-8.500	-8.509	-10
XT-02 - Burgerzaken	-557	-605	-48
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-130	-251	-120
XT-04 - Overhead	-948	-1.900	-953
XT-05 - Treasury	-1.132	-1.136	-4
XT-061 - OZB woningen	-4.700	-4.540	160
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.795	-1.682	113
XT-064 - Belastingen overig	-245	-238	7
XT-07 - Algemene uitkering	-80.128	-80.275	-147
XT-08 - Overige baten en lasten	-376	-468	-92
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	-1.826	-2.200	-374
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	-466	-241	226
XT-21 - Verkeer en vervoer	-263	-396	-133
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-109	18	127
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	-4	-	4
XT-34 - Economische promotie	-175	-203	-27
XT-42 - Onderwijshuisvesting	-1.398	-1.418	-19

XT-43 - Onderwijsbeleid leer	-962	-1.391	-429
XT-51 - Sportbeleid en -activering	-	-127	-127
XT-52 - Sportaccommodaties	-627	-864	-237
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	-0	-20	-20
XT-56 - Media	-28	-28	-
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	-96	-182	-86
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-117	-302	-185
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-40	-40
XT-63 - Inkomensregelingen	-12.624	-12.873	-250
XT-65 - Arbeidsparticipatie	-0	-228	-228
XT-71 - Volksgezondheid	-20	-153	-133
XT-72 - Riolering	-4.192	-4.283	-91
XT-73 - Afval	-4.999	-4.991	8
XT-74 - Milieubeheer	-620	-732	-113
XT-75 - Begraafplaats	-96	-119	-23
XT-81 - Ruimtelijke ordening	-	-0	-0
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	-11.375	-7.963	3.413
XT-83 - Wonen en bouwen	-1.017	-1.231	-214
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	-133	-141	-8
XT-6711 Huishoudelijke hulp WMO	-	-	-
XT-6712 - Begeleiding WMO	-	-	-
XT-6714 - Overige maatwerkvoorz. WMO	-330	-332	-2
TOTAAL BATEN	-139.661	-140.047	-56
Resultaat	**0**	**-483**	**-483**

Financiële afwijkingen per programma

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie – Begroting
Programma's			
01 - Bestuur en burger	3.959	4.574	614
02 - Veiligheid	4.548	4.612	63
03 - Sociaal Domein	63.220	62.212	-1.007
04 - Volksgezondheid	1.401	1.654	252
05 - Onderwijs en educatie	4.759	5.640	881
06 - Wijkgericht werken, integratie, participatie	0	0	0
07 - Verkeer, vervoer en waterstaat	4.400	4.223	-177
08 - Sport, cultuur en recreatie	7.839	8.291	452
09 - Milieu en duurzaamheid	8.497	8.655	159
10 - Economie en toerisme	1.122	930	-193
11 - Volkshuisvestingen ruimtelijke ontwikkeling	16.014	12.784	-3.230
12 - Algemene Dekkingsmiddelen	24.234	25.992	1.759
TOTAAL LASTEN	139.991	139.565	-427
Programma's			
01 - Bestuur en burger	-560	-609	-49
02 - Veiligheid	-2.292	-2.441	-149
03 - Sociaal Domein	-13.204	-13.916	-712
04 - Volksgezondheid	-20	-153	-133
05 - Onderwijs en educatie	-2.360	-2.808	-448
06 - Wijkgericht werken, integratie, participatie	0	0	0
07 - Verkeer, vervoer en waterstaat	-263	-396	-133
08 - Sport, cultuur en recreatie	-751	-1.222	-470
09 - Milieu en duurzaamheid	-9.907	-10.126	-218
10 - Economie en toerisme	-288	-184	104
11 - Volkshuisvestingen ruimtelijke ontwikkeling	-12.392	-9.194	3.199
12 - Algemene Dekkingsmiddelen	-97.952	-98.999	-1.046
TOTAAL BATEN	-139.991	-140.047	-56
Resultaat	**0**	**-483**	**-483**

BIJLAGE 3 SUBSIDIEREGISTER

Regeling	Naam ontvangende organisatie	Subsidiebedrag	Totaal
1. Maatschappelijke ondersteuning 2022	CMWW	€ 2.267.266	
	Cizop	€ 57.355	
	Levantogroep Vrijwilligers	€ 6.442	
	SGL/Buddyzorg	€ 1.632	
	Totaal	**€ 2.332.695**	**€ 2.332.695**
2. Voorschoolse educatie Brunssum 2021	Pluk/CMWW	€ 613.713	
	Humankind	€ 49.890	
	PimPamPoentje	€ 24.945	
	Totaal	**€ 688.548**	**€ 688.548**
3. Bibliotheekwerk 2023	Stichting Bibliotheek Kerkrade e.o.	€ 565.481	
	Totaal	**€ 565.481**	**€ 565.481**
4. Muziekonderwijs 2022	SMK muziek en dans	€ 347.771	
	Totaal	**€ 347.771**	**€ 347.771**
5. Cultuur 2022	Fanfare St.Barbara	€ 6.554	
	Chr. Harmonie de Bazuin	€ 6.490	
	Showband Drumfanfare Parcifal	€ 6.447	
	Harmonie-Orkest Brunssum 1907	€ 4.833	
	Fanfare Harpe Davids	€ 4.230	
	Bazuinenkorps Jong-Leven	€ 5.102	
	Harmonie-Orkest Concordia Treebeek	€ 4.583	
	Jeugd Orkest Stad Brunssum	€ 3.956	
	Scoutingband Vincentius	€ 2.491	
	Mandolinever. Troubadour	€ 1.106	
	Jeugdkoor de Pareltjes	€ 2.058	
	Jokola	€ 3.651	
	Gemengd koor Cantate	€ 2.834	
	Mannenkoor R.M.K. 1921	€ 3.154	
	Brunssums Mannenkoor	€ 1.850	
	Zangvereniging Aurora	€ 1.695	
	Syrena	€ 1.720	
	Dameskoor Michel	€ 1.732	
	Poolse zang dans Wesoly Tulacz	€ 1.572	
	Schutterij St Gregorius de grote	€ 3.915	
	Poolse dansverening Podlasie	€ 2.788	
	Brunssumse Amateur- Schildersclub BROMA	€ 875	
	Totaal	**€ 73.633**	**€ 73.633**
6. Sport 2022	Zwemsport Parkstad (fusie met o.a. ZVB)	€ 2.930	
	Gymnastiekvereniging Fidelitas	€ 3.350	
	Watervrienden Brunssum	€ 3.190	
	Badmintonclub Brunssum	€ 2.010	
	Handbalvereniging Brunssum	€ 4.660	
	Gymnastiekvereniging DOC	€ 2.150	
	Taekwondo Pal Gwe	€ 1.250	
	Aikidovereniging Brunssum fudo jyuku dojo	€ 1.610	
	TTV Brunssum	€ 1.865	
	Judoclub Brunssum	€ 1.878	
	Brunssumse Trimvereniging	€ 830	
	Zwemgroep MBVH	€ 650	
	Bridgeclub Bronsbeek	€ 1.300	
	Bridgeclub No Smoking	€ 380	
	Bridgeclub Rode Beek	€ 440	
	Hengelsportvereniging Brunssum / HSV	€ 3.820	
	RKVV de Leeuw	€ 5.560	
	BSV / Limburgia	€ 5.110	
	SV Langeberg	€ 5.400	
	SV Brunssum	€ 2.810	
	LTC Brunssum / tennisver	€ 1.640	
	Atletiekvereniging Oranje Nassau / AVON	€ 1.120	
	ATIVU /tennisver	€ 1.790	
	MED / tennisver	€ 780	
	STAP Brunssum	€ 510	
	Totaal	**€ 57.033**	**€ 57.033**
7. Gehandicaptensport 2022	Bijzonder in Beweging (stg Basissport Limburg)	€ 630	
	BrunssumseGehandicaptenSport	€ 840	
	SVG Mijnstreek	€ 665	
	Totaal	**€ 2.135**	**€ 2.135**
8. Speeltuinwerk 2022	Speeltuinvereniging Klaver 4	€ 10.600	
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€ 11.250	
	Speeltuinvereniging Treebeek-Hoensbroek	€ 10.300	
	Totaal	**€ 32.150**	**€ 32.150**
9. Scouting 2022	Scouting Landgraaf	€ 30.369	
	Scouting St Willibrordus Treebeek	€ 14.975	
	Scouting St Vincentius	€ 10.275	
	Scouting St Franciscus	€ 10.437	
	Totaal	**€ 66.056**	**€ 66.056**

10. Compensatie onroerendezaakbelasting 2022	SV Brunssum	€	1.742		
	SV Langeberg	€	3.251		
	RKVV De Leeuw	€	1.514		
	BSV Limburgia	€	3.108		
	ATIVU	€	798		
	LTC Brunssum	€	1.026		
	MED	€	352		
	Scouting St. Franciscus	€	872		
	Scouting St. Willibrordus	€	208		
	Scouting St. Vincentius	€	291		
	Scouting De Landgraaf	€	1.185		
	Speeltuinvereniging Treebeek	€	425		
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€	758		
	Speeltuinvereniging Klaver 4	€	1.118		
	Schutterij St Gregorius de grote	€	105		
	Totaal	**€**	**16.754**	**€**	**16.754**
11. Seniorenverenigingen 2022	Kogelwerp Klub Brunssum Noord	€	513		
	KBO St.Barbara	€	1.375		
	KBO Rumpen	€	1.225		
	Senioren Brunssum-Noord	€	1.375		
	Ouderenbond Fatima KOV	€	463		
	Vrouwenvereniging St.Barbara	€	363		
	Totaal	**€**	**5.313**	**€**	**5.313**
12. Lotgenotenorganisaties 2022	Zonnebloem afd. Centrum	€	2.500		
	Zonnebloem afd. Brs-Noord	€	1.525		
	Zonnebloem afd. Treebeek	€	1.213		
	IMV 'T Trepke	€	1.350		
	Stg.Lotgenotengroep Autisme Limburg	€	1.215		
	Alzheimer Café Parkstad	€	388		
	De Dagvlinder	€	1.080		
	BNMO	€	878		
	Totaal	**€**	**10.148**	**€**	**10.148**
13. Adviesraad sociaal domein 2023	SMO-raad	€	14.500		
	Totaal	**€**	**14.500**	**€**	**14.500**
14. Buurtnetwerken 2022	Buurtnetwerk Centrum	€	6.600		
	Buurtnetwerk Zuid	€	6.600		
	Buurtnetwerk Noord	€	6.600		
	Buurtnetwerk West	€	6.600		
	Buurtnetwerk Oost	€	6.600		
	Totaal	**€**	**33.000**	**€**	**33.000**
15. Buurtverenigingen 2022	Buurtvereniging Opbouw	€	200		
	Buurtvereniging de Horizon	€	200		
	Buurtvereniging Schuttersveld	€	200		
	Buurtvereniging Langeberg	€	200		
	Totaal	**€**	**800**	**€**	**800**
16. Overige maatschappelijke verenigingen en stichtingen 2022	Carnavalsroad Broenssem	€	5.550		
	Kinderoptocht Comité/ K.O.K.	€	1.588		
	Kindercarnaval Treebeek/com.carn.opt. treebeek	€	267		
	Oranjevereniging Treebeek	€	1.150		
	Bond van Wapenbroeders	€	125		
	Stichting Land van Herle	€	70		
	IVN	€	2.500		
	Vrouwenvereniging Langeberg	€	125		
	Familiewerk Don Bosco	€	400		
	Veteranen Brunssum	€	500		
	Stichting Slachtofferhulp	€	5.650		
	Heemkundever. Bron van Brunsham	€	500		
	Vrienden Clemensdomein	€	1.000		
	Jack Aldewereld stg	€	2.723		
	Stg Natuurfonds Brunssum	€	350		
	Totaal	**€**	**22.498**	**€**	**22.498**
Incidentele subsidieregeling 1: Evenementen 2022	Mozart Concert - Gemengd Zangkoor Cantate	€	1.625		
	Stichting 't Letste Rundje	€	2.500		
	Stg Evenementen Brunssum (Christmas Village)	€	37.132		
	Stg Parelloop	€	30.000		
	Totaal	**€**	**71.257**	**€**	**71.257**
Incidentele subsidieregeling 2: Stimuleringsregeling burgerkracht 2022	Burendag Klingelsberg	€	850		
	Burendag Op de Vos	€	2.300		
	Totaal	**€**	**3.150**	**€**	**3.150**
Incidentele subsidieregeling 3: Jubilea 2022	SV Langeberg 75-jarig bestaan	€	250		
	Fanfare St. Barbara 75-jarig bestaan	€	250		
	Totaal	**€**	**500**	**€**	**500**
Incidentele subsidieregeling 4: Waarderingssubsidie 2022					
	Totaal	**€**	**-**		
Overige incidentele subsidies	Mw Lareyna Rosalia	€	630		
	Stichting Parelloop	€	1.500		
	SPUK IZA CMWW	€	97.000		
	IKS Parkstad (bijdrage per inwoner)	€	8.455		
	Provincie Limburg (Regeling verv. kosten, bijdrage per inwoner)	€	1.384		
	Huis voor de Sport Limburg (participatie bijdrage p	€	1.389		
	Totaal	**€**	**110.358**	**€**	**110.358**
Subsidieregeling Revolverend Fonds voor de Podiumkunsten Brunssum	Local Heroes/Stg Zomercarnaval Broenssem	€	2.500		
	Totaal	**€**	**2.500**	**€**	**2.500**
Lokaal Sportakkoord 2024-2026	De Doorzetters	€	500		
	Totaal	**€**	**500**	**€**	**500**
Begrotingssubsidies	Veteranendag - Stg Veteranen Brunssum	€	5.000		
	Totaal	**€**	**5.000**	**€**	**5.000**
Totaal subsidies afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling 2024				**€**	**4.461.778**

BIJLAGE 4 OVERZICHT WETTELIJKE INDICATOREN KERNGEGEVENS

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM		
		REKENING 2023	BEGROTING 2024	REKENING 2024
Formatie	Fte per 1000 inwoners	8,32	8,01	9,05
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	8,17	7,49	8,79
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	902	955	1.012
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	9,7%	2,5%	11,9%
Overhead	% van totale lasten	10,9%	13,9%	12,2%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	Aantal per 1.000 jongeren	8	9	2023
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	118,88	113,52	4e kwartaal 2024

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	2,2	6,3	2023
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	29	27	2023
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	3,2%	2,4%	2023

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-74 jr	368,9	714,7	2023
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2023
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	6%	6%	2023
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	66,5%	73,1%	2023
werkloosheid	% werklozen	3,6%	3,5%	2023
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw.	370	344	2024
Aantal lopende re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	18,7	12,9	2024
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	15,5%	11,5%	2024
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,3%	0,9%	2024
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,4%	0,3%	2024
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1.090	650	2024

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Niet sporters	%	57,2%	46,4%	2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	138,2	177	2024
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	11,5	21	2024
GFT afval	Kg per inwoner	120,5	92	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	16,1%	41%	2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Functiemenging	%	35,7%	54,2%	2023
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr)	119,7	181,8	2023

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	223	379	2024
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	6,6	9,1	2023
Demografische druk	%	79,0	70,4	2024
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro’s	957	Geen data	2024
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro’s	1.011	Geen data	2024

BIJLAGE 5 KERNGEGEVENS PER 1 JANUARI

Kerngegevens per 1 januari		2024	2023	2022	2021
A.	**SOCIALE STRUCTUUR**				
1.	Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.770	27.682	27.674	27.677
	waarvan:				
	0-4 jaar	1.078	1.082	1.067	1.039
	5-14 jaar	2.388	2.390	2.370	2.405
	15-19 jaar	1.300	1.321	1.312	1.348
	20-24 jaar	1.335	1.360	1.386	1.330
	25-29 jaar	1.389	1.369	1.425	1.420
	30-49 jaar	6.202	6.093	6.085	6.173
	50-64 jaar	6.591	6.727	6.814	6.875
	65 jaar en ouder	7.487	7.340	7.215	7.087
	Geschat buitenlandse militairen	1.600	1.700	1.700	1.700
2.	Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.775	13.658	13.603	14.045
	waarvan:				
	Eenpersoonshuishoudens	5.590	5.437	5.336	5.336
	Meerpersoonshuishoudens	8.185	8.221	8.267	8.709
	Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2	2
3.	Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)	663	643	652	743
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,4%	2,3%	2,4%	2,7%
	waarvan:				
	I.O.A.W.	17	17	17	21
	PW	646	626	635	722
4.	Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	271,00	300,00	316,00	332,00
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,0%	1,1%	1,1%	1,2%
5.	Overige aantallen *)				
	huishoudens met lage inkomens	5.425	5.483	5.423	5.413
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,4%	40,1%	39,9%	38,5%
	eenouderhuishoudens	1.153	1.143	1.132	1.132
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,4%	8,4%	8,3%	8,1%
	uitkeringontvangers (waaronder PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.679	3.637	3.605	3.609
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,2%	13,1%	13,0%	13,0%
B.	**FYSIEKE STRUCTUUR**				
1.	Aantal bedrijfsvestigingen *)	2.215	2.141	1.960	1.960
2.	Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725	1.725
	Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9	9
3.	Aantal woonruimten *) **)	14.782	14.981	14.768	14.758

*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.

**) vanaf 2021 inclusief 199 chalets (voorheen mochten deze maar als 1 geteld worden)

BIJLAGE 6 OVERZICHT CRISIS- EN HERSTELFONDS

Financieel overzicht Crisis- en Herstelfonds (B120839)		Uitbetaald indien van toepassing	o.b.v. besluit
Stand Crisis en Herstelfonds per 01-01-2024	**387.095**		**Bedrag uit Jaarrekening 2023**
Derving marktgelden 2024	-9.060	n.v.t. niet geïnd	Djumazaak (202360276)
Derving kermisgelden 2024	-27.600	n.v.t. niet geïnd	Djumazaak (202404221)
Compensatie Klaver 4	-8.576	gecompenseerd met openstaande posten	Stuurgroep Crisis en Herstelfonds
Stand Crisis- en Herstelfonds per 31-12-2024	**341.859**		

In 2024 is het laatste verzoek tot bijdrage vanuit dit fonds beoordeeld en toegekend. In 2025 zal het fonds nog gebruikt worden voor de derving van de markt- en kermisgelden, waarna het restant in de algemene middelen vloeit, zoals ook is opgenomen in de begroting 2025.

BIJLAGE 7 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 10-12-2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.392.132. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 4.116.856 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.392.132. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 3.880.757 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording		
A	Begrotingscriterium	
-	Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	3.880.757
-	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	236.099
-	Niet geautoriseerde reservemutaties	0
-	Overschrijding baten en/of onderschrijding lasten, investeringen en baten en niet/te laat zijn gemeld aan de raad/niet tijdig begrotingswijziging vastgesteld	0
		4.116.856
B	Voorwaardencriterium	
-	Inkopen ten onrechte niet-Europees aanbesteed	0
		0
C	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	
-	Geen bevindingen	
		0
D	Totaal rechtmatigheidsfouten = A+B+C	4.116.856
E	Verantwoordingsgrens 1% van € 139.213.172	1.392.132
F	Toets rechtmatigheidsfouten aan verantwoordingsgrens	
-	D is groter dan E: totaal afwijkingen = rechtmatigheidsfouten als bedrag opnemen in rechtmatigheidsverklaring college overeenkomstig A t/m C	
-	D is kleiner dan E: afwijkingen toelichten in paragraaf bedrijfsvoering	
G	Totaal (bruto) onrechtmatigheden = D	4.116.856
H	Af: Begrotingsafwijkingen waarvan de raad heeft besloten dat ze acceptabel zijn (artikelen kaderstelling rechtmatigheid = Afspraken raad financiële verordening) = totaal acceptabele onrechtmatigheden	3.880.757
I	Saldo niet-acceptabele onrechtmatigheden = G-H Nader toe te lichten in de Rechtmatigheidsverklaring college	236.099

De geconstateerde afwijken betreffen:

- Acceptabele begrotingsafwijkingen € 3.880.757.
  Deze worden per programma toegelicht bij het overzicht van baten en lasten.
- Niet acceptabele overschrijding van het investeringsbudget € 236.099.
  Deze wordt toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen

BIJLAGE 8 OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ACP	Algemeen Controleplan
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
AED	Automatische Externe Defibrillator
AmvB's	Algemene maatregelen van Bestuur
APPA	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVIM	Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIB	Business in Brunssum
Bibob	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BKS	Samenwerking Brunssum, Kerkrade en Simpelveld
BMI	Body Mass Index
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
boa	Bijzondere opsporingsambtenaar
Bopa/Opa	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BPM	Belasting van Personenauto's en Motorrijwielen
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSO	Buitenschoolse Opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG)
BW	Beschermd Wonen
CAK	Centraal Administratiekantoor (eigen bijdrage Wmo)
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CEO	Cliënt Ervarings Onderzoek
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken
Compass	Adaptief en gepersonaliseerd aanbodgericht en vraag gestuurd onderwijs
CPI	Consumentenprijsindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
ECB	Europese Centrale Bank
EFTAL	Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Energieprestatieadvies
Fte	Fulltime-equivalent
Fido	Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido)
GALA	Gezond Actief Leven Akkoord
GBT	Gezonde Basisschool van de Toekomst
GBT (2)	Gemeentelijk BeleidsTeam
Geo-informatie	Geografische Informatie
Gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde Instellingen
GIA	Geweld In Afhankelijkheidsrelaties
GIDS	Gezond in de Stad
Grex	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GTD	Gemeentelijke Technische Dienst
HbH	Hulp bij het Huishouden
HR21	Functiewaarderingssysteem voor gemeenten
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
IBA (1)	Internationale Bau Ausstellung
IBA (2)	Individuele behandeling van afvalwater
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
IBT	Interbestuurlijk Toezichthouder
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
ICF	Internal Control Framework
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IJAP	Integrale Jeugdaanpak Parkstad
IKC	Integraal Kind Centrum
IKS	Iedereen Kan Sporten
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf
ISK	Internationale Schakelklassen
ISMS	Information Security Management System
IV3	Informatievoorziening derden
IZA	Integraal Zorg Akkoord
JFC HQ	Joint Force Command Headquarters van de NAVO
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JPP	Jeugd Preventie Platform
KBL	Kredietbank Limburg
KCC	Klant Contact Centrum
KOTA	Kinderopvangtoeslagaffaire

KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LAA	Landelijk Aanpak Adreskwaliteit
LAI	Lokale aanpak isolatie
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Licht Emitterende Diode
LIA	Lokale Inclusie Agenda
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
M.	Meld Misdaad Anoniem
MAST-dag	Limburgse dag van de Maatschappelijke Stabiliteit
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MCC	Meld- en Coördinatiecentrum
MCS	Management control systeem
MER	Minima Effect Rapportage
MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOP OR	Meerjaren Onderhoudsplan Openbare Ruimte
M&O	Misbruik en Oneigenlijk gebruik
MO	Maatschappelijke Ontwikkeling
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MPG (1)	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
MPG (2)	Meerjaren Prognose Grondexploitaties
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCNP	No Cure No Pay
NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NIP	Nationaal Isolatie Programma
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NT2	Nederlands als tweede taal
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCB	Ondernemersstichting
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODZL	Omgevingsdienst Zuid Limburg
OLT	Openluchttheater
OPEX	Opstalexploitatie
OZB	Onroerende Zaakbelasting
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIT	Parkstad IT
PKVW	Politiekeurmerk Veilig Wonen
PMD	Plastic, Metaal en Drinkpakken
PMG	Preventie met Gezag
POH-Jeugd	Praktijkondersteuner Huisarts-Jeugd
POI	Point of Interest
PW	Participatiewet
RAK	Regionaal Afwegingskader
RBO	Regionaal Beleidsoverleg
RBP	Regionaal Beleidsplan Politie

Rd4	Reinigingsdienst gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade en Landgraaf
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROV	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SAAS	Software as a Service (SAAS-Cloud)
SBI	Startbouwimpuls
SBO	Stichting Basis Onderwijs
SD	Sociaal Domein (Maastricht)
SIS	Slachtofferinformatiesystematiek
SiSa	Single information, Single audit
SLA	Service Level Agreement
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SMO	Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning
SOZA	Sociale Zaken
SPL	Stadsregio Parkstad Limburg
SPUK	Specifieke Uitkering
SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
SW	Sociale Werkvoorziening
TAM-IMRO	Tijdelijke Alternatieve Maatregel Omgevingsplan
TCF	Tax Control Framework
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TSO	Tussenschoolse Opvang
TVW	Transitievisie Warmte
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRO	Volkshuisvesting & Ruimtelijk Ordening
VRZL	Veiligheidsregio Zuid Limburg
VSO	Voorschoolse Opvang
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTE	Vrijetijdseconomie
VTH	Veiligheid Toezicht & Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVE (2)	Vereniging van Eigenaren
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WDO	Wet Digitale Overheid
WEP	Wet Elektronisch Publiceren
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WGS	Wet Gemeenschappelijke Schuldhulpverlening
WIBON	Wet informatie uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WKR	Werkkostenregeling
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning

WNT	Wet Normering Topinkomens
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
WPG	Wet Politiegegevens
WSP	Werkgevers Servicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WTP	Wet Toekomst Pensioenen
WWW	WoonWijzerWinkel